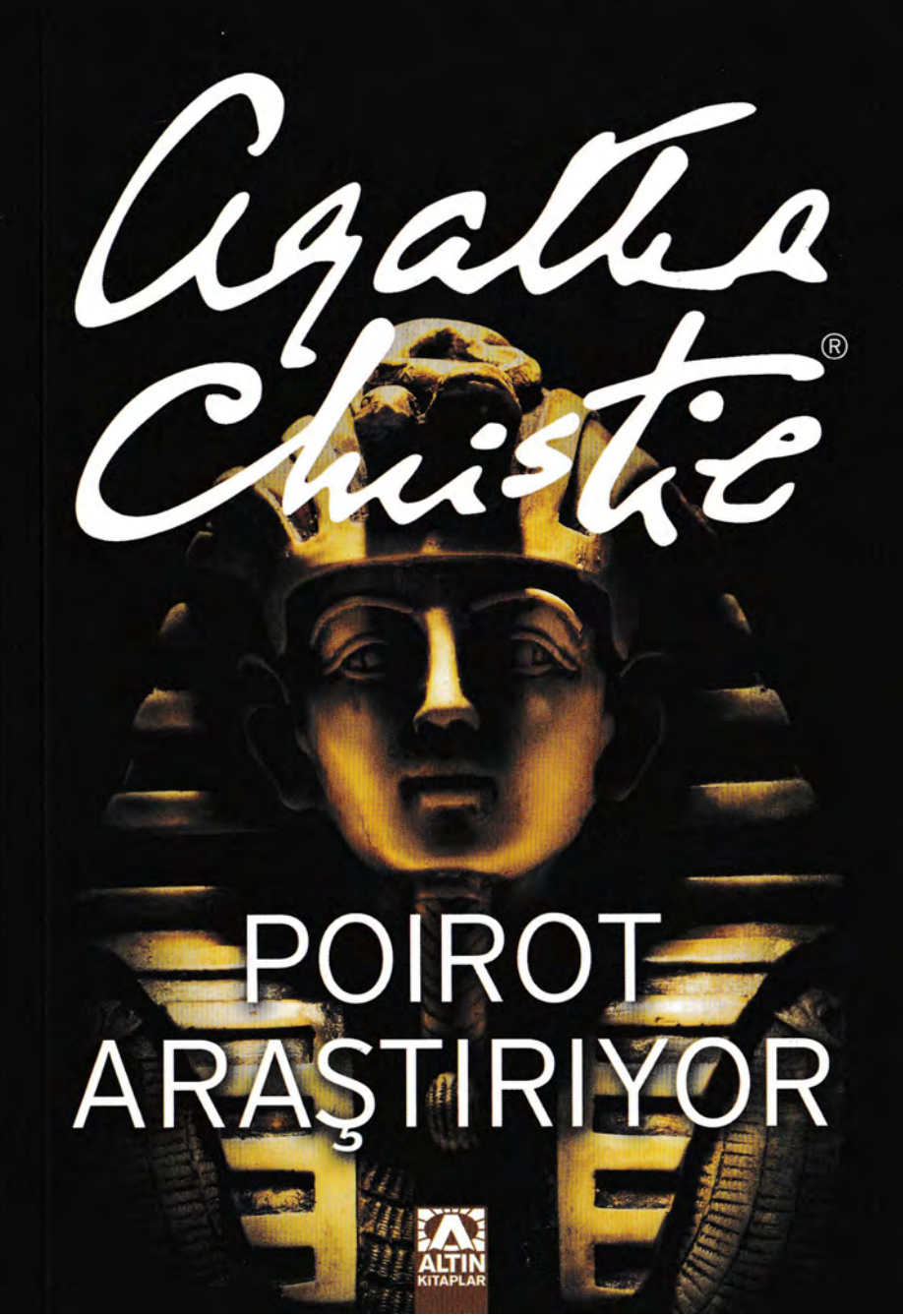
Agatha Christie®

POIROT ARAŞTIRIYOR

ALTIN KITAPLAR

Amerikalı ünlü bir film yıldızının, eşsiz elmasının büyüleyici ve romantik öyküsü etrafında gelişen korkunç bir cinayet...

Londra'nın en lüks semtinde inanılmaz ucuza kiralanan dairenin tuhaf gizemi...

Laneti yüzyıllar ötesine uzanan Mısır firavununun insanları ürperten öyküsü...

Son nefesini vermek üzere olan bir adamdan gelen trajik telefon...

Hepsi birbirinden ilginç, sürükleyici ve sonucu asla tahmin edilemeyen on bir sıra dışı Poirot öyküsünü okurken nefesiniz kesilecek!

"Muhteşem bir koleksiyon... çok zekice kurgulanmış harika bir kitap."

Literary Review

altinkitaplar.com.tr

ISBN-13: 978-975-21-1962-8

9 789752 119628

www. agathachristie.com

KDV'DEN MUAFTIR.

ALTIN
KİTAPLAR

Kitabın Orijinal Adı

POIROT INVESTIGATES

Yayın Hakları

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

Kapak

OSMAN SELÇUK ÖZDOĞAN

Baskı

1. BASIM/MART 2015/İSTANBUL
4. BASIM/MAYIS 2020/İSTANBUL
MEGA BASIM
Cihangir Mahallesi Güvercin Caddesi
No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok 34310
Haramidere, İstanbul Tel: 0.212. 412 17 00
Sertifika No: 44452

**BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.**

ISBN 978 - 975 - 21 - 1962 - 8

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Gülbahar Mah. Altan Erbulak Sok.
Maya Han Apt. No: 14 Kat: 3 Şişli / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 44011

Tel: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

Agatha Christie

POIROT ARAŞTIRIYOR

Türkçesi
Çiğdem Öztekin

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitapları

Cinayetler Kulübü
İskemlede Beş Ceset
Cinayet Alfabesi
Dersimiz Cinayet
Ve Perde İndi
Porsuk Ağacı Cinayeti
Sıfıra Doğru
Beş Küçük Domuz
Hercule Poirot İz Üzerinde
Doğu Ekspresi'nde Cinayet
Briç Masasında Cinayet
On Küçük Zenci
Ölüm Çığlığı
Cinayetler Oteli
Ölüm Diken Üstünde
Noel'de Cinayet
Zehiri Kim Verdi
Fare Kapanı
Filler de Hatırlar
Cesetler Merdiveni
Ölümün Tam Zamanı
Ölüm Oyunu
Işıklar Sönünce
Acı Kahve
Elmayı Yılan Isırdı
Beklenmeyen Misafir
Nil'de Ölüm
Üç Perdelik Cinayet
Roger Ackroyd Cinayeti
Ölüm Meleği
Üç Yanlış Üç Ceset
Kanatların Çağrısı
16.50 Treni
Şampanyadaki Zehir
Büyük Dörtler
Köşkteki Esrar
Bağdat'a Geldiler
Sonuncu Kurban
Üçüncü Kız
Mavi Trenin Esrarı
Frankfurt Yolcusu
Bilinmeyen Hedef
Ölüm Büyüsü
Cenazeden Sonra
Ölüm Saatleri
Kader Kapısı
Ölümle Randevu
Cinayet İlanı
Lort Edgware'i Kim Öldürdü
Uyuyan Ölüm
N veya M?
Miss Marple'ın Son Maceraları
Sittaford Malikânesi'nin Gizemi
Ölüm Sessiz Geldi
Hercule'ün On İki Görevi
Hayatım (Agatha Christie'nin Otobiyografisi)
Bayan McGinty'nin Ölümü
Kahverengi Elbiseli Adam
Noel Kekinin Gizemi
Ölüm Adası
Sessiz Tanık
Suç Ortakları
Esrarengiz Sanık
Hallow Malikânesi Cinayeti
Arka Sokaktaki Cinayet
Neden Evans'a Sormadılar
Ölüm Dalgaları
Sensiz Bir İlkbahar
Ve Ayna Kırıldı
Gül ve Porsukağacı
Güvercinler Arasında Bir Kedi
Bitmemiş Portre
Şahidin Gözleri
Parker Pyne İz Üzerinde
Annem ve Ben
Son Evdeki Tehlike
Sonunda Ölüm Geldi
Mezopotamya'da Cinayet
Zarif Bir Cinayet Gecesi
Poiro'nun İlk Davaları

İÇİNDEKİLER

"Batı Yıldızı" Olayı 7
Marsdon Malikânesi'nin Gizemi 37
Ucuz Dairenin Gizemi 54
Av Köşkü'nün Gizemi 72
Milyon Dolarlık Soygun 88
Mısır Lahtinin Sırrı 101
Grand Metropolitan'daki Soygun 120
Kaçırılan Başbakan 140
Bay Davenheim'ın Ortadan Kaybolması 164
Asil İtalyan'ın Macerası 183
Kayıp Vasiyetname 197

BİRİNCİ BÖLÜM

"Batı Yıldızı" Olayı

I

Poirot'nun odasındaki pencerenin önünde durmuş, sıkıntı içinde sokağı seyrediyordum.

Birden bıyık altından, "İlginç!" diye mırıldandım.

Koltuğuna iyice gömülmüş olan Poirot kayıtsız bir havada sordu:

"Ne oldu, *mon ami*?"

"Aşağıda gördüklerimi benim için anlamlandırabilir misin, Poirot? Genç bir bayan görüyorum; son derece şık giyinmiş, değerli bir kürk manto ve asil bir şapkası var. Yavaş yavaş ilerliyor ve başı yukarıda evlere bakıyor. Sanki bir yer arıyormuş gibi. Üç adam ve orta yaşlı bir kadının onu izlediklerinin farkında bile değil, ya da bilerek öyle davranıyor. İşte şimdi de genç biri daha onlara katıldı, adam kuryeye benziyor. Genç adam heyecanla konuşurken bir yandan da el hareketleriyle kızı işaret ediyor. Bütün bunların anlamı ne? Bu nasıl bir oyun? Yoksa kız onu tutuklamak isteyen dedektifler tarafından izlenen bir dolandırıcı mı? Ya da *bunlar* kurbanlarına

saldırmak üzere uygun anı kollayan kötü adamlar mı? Büyük usta, ünlü dedektifimizin bu konudaki görüşü ne?"

"Büyük usta, ünlü dedektif *mon ami*, bu gibi durumlarda daima en basiti düşünüp, olaya bir de kendi gözleriyle bakmak ister."

Arkadaşım da pencerenin yanına gelip bana katıldı.

Bir dakika geçmemişti ki neşeyle kıkırdadı.

"Her zamanki gibi, *mon ami*, bir şeye bakarken romantizm gözlüklerini takmaktan kendini alıkoyamamışsın. Gördüğün kişi ünlü film yıldızı Bayan Mary Marvell. Takip edenler de onu tanıyan hayranları. Ve *en passant*,[1] sevgili Hastings, kendisi de durumun kesinlikle farkında."

Güldüm.

"Öyleyse durum açıklanmış oluyor. Ama bunun zekâyla ilgisi yok. Sonuçta kadını tanıdın, hepsi bu."

"*En vérite*![2] Peki, sen Mary Marvell'i kaç kez sahnede izledin, *mon cher*?"

Düşündüm. "Altı yedi kez olabilir."

"Bense, yalnızca bir kez. Ben tanıdım ama sen tanıyamadın."

Kısık sesle, sinmiş bir halde, "Çok farklı görünüyor," diye mırıldandım.

Poirot, "Ah! *Sacre*!"[3] diye haykırdı. "Yoksa onun Londra sokaklarında başında bir kovboy şapkasıyla ya da İrlandalı yeniyetme kızlar gibi bukleli saçlarla yalınayak dolaşmasını mı bekliyordun? Her olayda bir olağandışılık bekliyorsun. Her şeye ters tarafından bakıyorsun. Dansçı Valerie Saintclair'i anımsıyorsun, değil mi?"

Omuzlarımı silktim, hem kızmış hem de alınmıştım.

Poirot beni yatıştırmak çabası içinde, "Sakin ol, *mon ami*," dedi. "Herkes Hercule Poirot olamaz. Bunun ben de bilincindeyim."

---

(1) Şu anda
(2) Doğru, gerçek
(3) Tanrım!

Yarı gülerek, yarı öfkeyle, "Şimdiye dek hiç senin kadar kendini beğenen birini görmedim," dedim.

"Nasıl olur da farklı olmamı bekleyebilirsin ki? Nasıl olacaktım yani? Eğer insan eşsizse, doğal olarak bunun bilincindedir. Herkesin de benimle aynı düşüncede olduğundan eminim, hatta Bayan Mary Marvell'in bile."

"Neden ki?"

"Çünkü doğruca buraya geliyor. Bunda hiç kuşkum yok."

"Bunu da nereden çıkardın?"

"Çok basit. Burası kesinlikle aristokrat bir sokak değil, *mon ami*. Ne tanınmış bir doktor var, ne de dişçi, ne de ünlü bir modacı! Ama ünlü bir dedektif var! Evet, dostum, bu gerçek; bana gelmek moda, *dernier cri*![1] Biri diğerine, '*Comment*?'[2] diye soruyor. 'Demek altın kalem kutunu kaybettin? Küçük Belçikalı adama gitmelisin. Olağanüstü. Her şeyi çözümlüyor. *Courez!*'[3] Ve geliyorlar! Sürü halinde, *mon ami*! En aptal sorunlarında bile."

O anda kapı çaldı.

"Ne demiştim? Eminim bu gelen Bayan Marvell'dir."

Poirot her zamanki gibi yine haklıydı. Kısa bir süre sonra Amerikalı film yıldızı odaya girdi. Ayağa kalktık.

Mary Marvell hiç kuşkusuz beyazperdenin en ünlü ve popüler artistlerinden biriydi. Son günlerde yine kendisi gibi ünlü bir aktör olan kocası Gregory B. Rolf ile İngiltere'ye gelmişti. İkisi bir yıl kadar önce Amerika'da evlenmişlerdi. Bu onların İngiltere'yi ilk ziyaretleriydi. Onların onuruna büyük bir resepsiyon verilmişti. Bayan Marvell her şeyiyle, davranışlarıyla, giysileriyle, kürkleriyle, mücevherleriyle büyük hayranlık uyandırmıştı. Özellikle de sahip olduğu değerli taş, sahibiyle özdeşleşen bir adla anılan "Batı Yıldızı" olarak

(1) Moda,trend
(2) Nasıl yani?
(3) Koş!

tanınan büyük bir elmasla. Doğru ya da yanlış, gazeteler hakkında çok şey söylenip anlatılan bu ünlü değerli taşın elli bin sterlin değerinde olduğunu yazmışlardı.

Poirot'ya ünlü müşterimizi karşılamakta eşlik ederken bütün bunlar bir film şeridi gibi zihnimden geçti.

Bayan Marvell ufak tefek, ince, narin, koskocaman mavi gözleriyle genç bir kız kadar saf ve güzeldi.

Poirot, ona oturması için bir koltuk çekti. Genç kadın hemen konuya girdi.

"Belki bu ziyaretimi aptallık olarak nitelendireceksiniz, Mösyö Poirot. Ancak Lord Cronshaw bana dün akşam yeğeninin gizemli ölümünü nasıl olağanüstü bir şekilde aydınlattığınızı anlattı ve ben o anda size mutlaka danışmam gerektiğini hissettim. Belki de bu aptalca bir şaka, bir oyun –en azından Gregory öyle diyor– ama ben ölesiye huzursuzum."

Sustu, iç geçirdi. Poirot ona cesaret verircesine gülümsedi.

"Anlatın madam. Henüz yorum yapacak kadar bir şey bilmediğimi siz de takdir edersiniz."

"Bu mektuplar." Bayan Marvell el çantasını açtı, içinden üç zarf çıkararak Poirot'ya uzattı.

Poirot mektupları dikkatle inceledi.

"Ucuz bir kâğıt, üzerindeki isim ve adres daktiloyla yazılmış. Bir de içine bakalım."

Zarfı açtı.

Bu arada ben de ona katılmış, hemen omzunun üstünden eğilmiştim.

Mektup aynen zarfın üzerinde olduğu gibi daktiloyla yazılmıştı, tek bir cümleden oluşmaktaydı. Cümle şöyleydi.

"Tanrı'nın sol gözü, büyük elmas, geldiği yere dönmeli."

İkinci mektup da yaklaşık olarak aynıydı. Ancak üçüncüsü biraz daha kapsamlıydı.

"Uyarıldınız. Ama uyarılara uymadınız. Artık elmasın elinizden alınma zamanı geldi. Dolunayla birlikte, o iki elmas, Tanrı'nın sağ ve sol gözü yerlerine dönmeli. Kitapta böyle yazıyor."

Bayan Marvell, "İlk mektubu aldığımda bunu yalnızca bir şaka olarak algıladım," diye açıkladı. "İkincisini aldığımda meraklanmaya başladım. Üçüncü mektup dün geldi. Bana öyle geliyor ki her şeye rağmen durum benim düşündüğümden daha ciddi olabilir."

"Anladığım kadarıyla bu mektuplar normal postayla gelmemiş, madam."

"Hayır, elden bırakıldılar. Bir *Çinli* tarafından. Zaten beni asıl korkutan da bu."

"Neden?"

"Bakın, üç yıl kadar önce Gregory bu taşı San Francisco'da bir Çinli'den satın alıp, bana hediye etmişti."

"Anlıyorum madam, demek sizce burada bahsedilen elmas..."

Poirot'nun cümlesini Bayan Marvell tamamladı.

"Batı Yıldızı. Gregory elması satın aldığı sırada kulağına taşın kökenine ilişkin bazı söylentiler çalınmış ama Çinli bu konuda bilgi vermek istememiş. Gregory o sırada adamın neredeyse ölecek kadar korktuğunu hissetmiş ve tek isteğinin bir an önce elmastan kurtulmak istediği olduğunu anlamış. Zaten adam gerçek değerinin ancak onda birini istemiş. Elmas bana Greg'in evlilik armağanıydı."

Poirot düşünceli düşünceli başını salladı.

"İnanılmayacak kadar romantik bir öykü, buram buram romantizm kokuyor. Ama yine de... kim bilir? Hasting lütfen bana evrak çantamdaki küçük ajandamı getirebilir misin?"

Denileni yaptım.

Poirot ajandasının sayfalarını çevirirken, *"Vayons!"*[1] diye mırıldandı. Dolunay ne zaman. Ah, evet, önümüzdeki cuma. Üç gün var. *Eh bien*,[2] madam, benden size bu konuda yardımcı olmamı istediniz, bunu yapacağım. Bu *belle histoire*[3] tamamıyla bir oyun olabilir ama olmayabilir de. Bu nedenle sizden elması önümüzdeki cuma gününe kadar benim gözetimim altına bırakmanızı isteyeceğim. Sonrasında ise ne gibi adımlar atacağımızı rahatça kararlaştırabiliriz."

Genç aktristin yüzünde kısa bir kararsızlık ifadesi belirdi, bir an bocaladı sonra sıkıntıyla, zorlanarak yanıt verdi.

"Korkarım bu olanaksız."

"Elmas yanınızda değil mi, *hein*?"[4] Poirot onu ilgiyle süzüyordu.

Kız bir an tereddüt etti, sonra elini elbisesinin dekoltesinden içeri sokarak ince uzun bir zincir çıkardı. Öne doğru eğildi ve avucunu açtı. Avucunun ortasındaki göz kamaştırıcı büyük elmas adeta bize göz kırpıyor, platin montörü içinde beyaz bir alev gibi parıldıyordu.

Poirot kendini tutamayarak hafifçe ıslık çaldı.

"Épatant!"[5] diye mırıldandı. "İzninizle madam?" Taşı eline aldı, dikkatle inceledi ve sonra hafif bir reveransla yeniden geri verdi. "Muhteşem bir taş – kusursuz. Ah, *cent tonnerres*![6] Bunu böyle çekinmeden yanınızda mı taşıyorsunuz, *comme ça*?"[7]

"Hayır, hayır, aslında bir hayli dikkatliyimdir, Mösyö Poirot. Aslına bakarsanız bunu kendi mücevher kutuma kilitliyor ve otelin

---

(1) Nerede?
(2) Peki o zaman; peki tamam
(3) Güzel bir hikâye
(4) Ha?
(5) Olağanüstü, şaşırtıcı!
(6) Yüzde yüz
(7) Böyle

emanetine kasaya veriyorum. Bilmem biliyor musunuz ama Magnificent Oteli'nde kalıyoruz. Bunu bugün buraya sizin görmeniz için getirdim."

"Peki, bana bırakacak mısınız, *n'est-ce pas*?[1] Poirot Baba'nın öğüdünü dinleyeceksiniz, değil mi?"

"Şey, bakın, durum şu Mösyö Poirot. Bu cuma Lord Yardly ve Leydi Yardly ile birlikte birkaç gün geçirmek üzere Yardly Şatosu'na gideceğiz."

Bu sözcükler zihnimde belli belirsiz bazı anıların uyanmasına neden oldu. Birkaç yıl önce Yardly'ler Amerika'ya gitmişlerdi. O sırada lordun oradaki bazı bayanlarla oldukça hoş zaman geçirdiği ve flört ettiğine ilişkin söylentiler ağızdan ağıza dolaşıyordu. Ama çok daha ötesi de vardı; çok daha fazla dedikodu Leydi Yardly'nin ismi etrafında yoğunlaşmış, leydinin Kaliforniya'da Amerika'lı bir "aktörle" ilişki kurduğu iddia edilmişti. Nedendir bilinmez ama o anda kafamda bir şimşek çaktı. Söz konusu film yıldızı Gregory B. Rolf'tan başkası değildi.

"Size küçük bir sır vermek istiyorum, Mösyö Poirot," diye ekledi Bayan Marvell. "Lord Yardly ile ortak bir iş yapmayı planlıyoruz. Onların bu ortaçağdan kalma şatosunda film çekmemiz gibi bir durum söz konusu olabilecek."

İlgi ve merakla haykırdım.

"Yardly Şatosu'nda mı? Orası İngiltere'nin en görülmeye değer şatolarından biri."

Bayan Marvell başıyla onayladı.

"Sanırım orası feodal dönemi yansıtmak açısından en doğru yer olacak. Tam ihtiyacımız olan yer. Ancak lord bunun karşılığında oldukça yüksek bir meblağ talep ediyor, bilmem anlaşabilecek miyiz?

(1) Öyle değil mi?

Pek emin değilim. Yine de Greg ve ben her zaman işle eğlenceyi birleştirmekten hoşlanırız."

"Ama... bunda bu kadar ısrarcı olduğum için beni bağışlayın, madam ama sanırım şatoya giderken elmasınızı yanınızda götürmenize gerek olmayacaktır, öyle değil mi?"

Bayan Marvell'in gözlerinde beliren ürkek ama sert ifade çocuksu görünümüyle tam bir tezat oluşturuyordu. Bir anda sanki yaşlanmış, olgunlaşmıştı.

"Onu orada takmak istiyorum."

"Hiç kuşkusuz Yardly'lerin mücevher koleksiyonunda da birkaç parça çok değerli mücevher ve bunların arasında da büyük bir elmas vardır, öyle değil mi?" diye sordum.

Bayan Marvell'in yanıtı kısa ve soğuktu.

"Evet var."

O sırada Poirot'nun bıyık altından mırıldandığını duydum.

"Ah, c'est comme ça!" Sonra yüksek bir sesle ve gözlerinde hedefi on ikiden vurmayı hedeflediği anlaşılan o alışıldık, gizemli bakışıyla (ki Poirot bunu psikoloji olarak tanımlıyordu) sordu. "Bu durumda Leydi Yardly ile sizin ya da kocanızın daha önceden de tanıştığınızı varsayabiliriz, öyle değil mi?"

"Gregory onunla birkaç yıl önce Batı'ya, Amerika'ya geldiği zaman tanışmış," diyen Bayan Marvell kısa bir duraksamanın ardından ekledi. "Sosyete haberlerinin olduğu *Society Gossip* adlı gazeteyi okuyorsunuz, değil mi?"

İkimiz de utanarak da olsa bunu kabul etmek durumunda kaldık.

"Bunu sormamın nedeni gazetenin bu haftaki sayısında ünlü mücevherlere ilişkin bir makalenin yayımlanmış olması, gerçekten çok ilginç bir yazı..." Birden sustu.

Ayağa kalktım, odanın öbür tarafındaki masaya gittim ve elimde söz konusu gazete ile geri döndüm. Bayan Marvell gazeteyi elimden aldı, makaleyi buldu ve yüksek sesle okumaya başladı:

"...Ünlü mücevherler arasında adı çok geçenlerden biri de Yardly ailesinin sahip olduğu 'Doğu Yıldızı' adlı taştır. Söz konusu elmas Lord Yardly'nin atalarından biri tarafından Çin'den getirilmiştir. Taşın çok romantik bir öyküsü olduğu dilden dile dolaşmaktadır. Söylenenlere göre söz konusu taş ünlü tapınaklardan birindeki tanrı heykelinin sağ gözüdür. Form ve büyüklük açısından bu taşa çok benzeyen diğer bir taş da sol gözü oluşturmaktadır. Efsaneye göre bu taş zaman içinde yerinden çalınacak ve taşlardan biri batıya biri doğuya gidecek ve sonuçta iki taş buluşacak ve yeniden törenle tanrılarına kavuşmak üzere tapınağa dönecektir. Şu sırada efsaneyle tam bir uyum içinde bulunan bir elmasın yani 'Batı Yıldızı'nın İngiltere'de olması rastlantı mıdır bilinmez ama sanki bu efsane gerçekleşmek üzereymiş gibi bir durum söz konusu. Bilindiği gibi bu ikinci taşın sahibi ünlü film yıldızı Bayan Mary Marvell'dir. İki taşın karşılaştırılmasının ilginç olacağı kanısındayız."

Poirot yeniden, "*Épatant*!" diye mırıldandı. "Çok ilginç ve romantik bir öykü olduğunda hiç kuşku yok." Sonra Bayan Marvell'e döndü. "Korkmuyor musunuz madam? Batıl inançlarınız yok mudur? Bu Siyam ikizlerini bir araya getirmekten çekinmiyor musunuz? Ya birden bir Çinli ortaya çıkıp, 'Hey, *presto*! Yeter artık, taşları alıp Çin'e yerlerine götürüyorum,' derse?"

Sesi şakacıydı ama onu bu ses tonunun gerisinde önemli ölçüde ciddiyet gizli olduğunu anlayacak kadar tanıyordum.

Bayan Marvell omuz silkerek, "Leydi Yardly'nin elmasının benimki kadar güzel ve kusursuz olmadığını düşünüyorum, ama..." dedi. "Yine de onu görmek istiyorum."

Poirot'nun yanıtı ne olacaktı hiç bilemiyorum. O anda kapının hışımla açılması ve içeriye yakışıklı bir genç adamın girmesi bunu engelledi. Genç adam dalgalı siyah saçlarından parlak deri çizmelerine kadar kelimenin tek anlamıyla romantik filmlerin kahraman jönüydü.

Gregory Rolf, "Seni alacağımı söylemiştim, Mary," dedi ve ekledi. "İşte geldim. Bu arada, Bay Poirot küçük sorunumuzla ilgili olarak ne düşünüyor? Benim gibi muzip bir şaka olduğunu, öyle değil mi?"

Poirot ünlü aktöre bakarak gülümsedi. İkisi komik denecek kadar tezat tiplerdi.

"İster şaka olsun, ister olmasın, Bay Rolf," dedi Poirot ciddiyetle. "Madama cuma günü Yardly Şatosu'na giderken mücevherini yanına almamasını önerdim."

"Bu konuda sizinle hemfikirim, mösyö. Aynı şeyi Mary'ye ben de söyledim. Ama kadın nerede olursa olsun kadın işte, sonuçta başka bir kadının kendisinden daha güzel bir mücevher takması düşüncesine bile katlanamıyor."

Mary hışımla haykırdı. "Saçmalama, Gregory. Kesinlikle saçma bu!"

Ne var ki bu arada öfkeden kıpkırmızı kesilmesini engelleyememişti.

Poirot omuz silkti. "Madam, size önerimi yaptım. Gerisi size kalmış. Elimden başka bir şey gelmiyor. *C'est fini*.'[1]

Ve hafif bir reveransla onları kapıya kadar geçirdi.

(1) Her şey bitti.

Döndüğünde odaya, "Oh la, la," diyerek girdi. "*Histoire des femmes*![1] İyi koca, doğruyu söyledi... *tout de meme*[2]. Aslında pek uygun şekilde söylemediğini kabul etmek gerek. Ama sonuçta haklı!"

Ona zihnimi kurcalayan anılardan bahsettim, coşkuyla başını sallayarak dinledi.

"Ben de öyle düşünüyordum," dedi. "Yine de bu öyküde tuhaf olan bir taraf var. Eğer sence bir sakıncası yoksa biraz hava almak istiyorum, *mon ami*. Ben geri dönünceye kadar bekle lütfen, geç kalmam."

Kâhya kadın kapıyı tıklatıp, içeri başını uzatana kadar oturduğum koltukta uyuyakalmıştım.

"Mösyö Poirot ile görüşmek istediğini belirten bir bayan geldi. Ona kendisinin burada olmadığını söyledim ama şehir dışından özellikle onun için geldiğini ve beklemek istediğini söyledi."

"Onu içeri alabilirsiniz Bayan Murchinson. Belki onun için bir şeyler yapabilirim."

Kısa bir an sonra bayan içeri alınmıştı bile. Ona baktığımda yüreğim neredeyse ağzıma geldi. Sosyete haberlerini okuyan biri olarak Leydi Yardly'nin resmini o kadar çok görmüştüm ki onu tanımamam olanaksızdı.

"Lütfen oturun Leydi Yardly," diyerek karşımdaki koltuğu oturması için hafifçe çektim. "Dostum Poirot dışarıda ama onun çok kısa bir süre içinde geri döneceğinden eminim."

Teşekkür ederek oturdu. Bayan Mary Marvell'den çok farklı bir tipti. İnce, uzun boyluydu, esmerdi, solgun yüzündeki gururlu ve soylu ifade hemen dikkati çekiyor, gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Yine de dudaklarının kıvrımında belli belirsiz bir hüzün seziliyordu.

---

(1) Kadınların tarihi
(2) Yine de

Her nedense doğrudan konuya girmek için büyük bir istek duyuyordum. Hem neden olmasındı ki? Poirot'nun yanında yeteneklerimi göstermekte zorlanıyordum. Sonuçta benim de sezgilerimin ve belirli bir ölçüde de olsa sonuca varma yeteneğimin olduğunda hiç kuşku yoktu. Engelleyemediğim bir dürtüyle konuya girdim.

"Leydi Yardly," dedim. "Buraya niçin geldiğinizi bildiğimi sanıyorum. Elmasla ilgili tehdit mektupları adınız ve..."

Hedefi tam on ikiden vurduğumda hiç kuşku yoktu. Yüzü bembeyaz kesildi, ağzı açık, hayret içinde beni süzüyordu.

"Bunu nereden biliyorsunuz? Na...sıl?" diye kekeledi.

Gülümsedim. "Bu çok doğal değil mi? Yalnızca mantık. Bayan Marvell de tehdit mektupları almış..."

"Bayan Marvell mi? O da mı buraya geldi?"

"Biraz önce buradan ayrıldı. Ne diyordum, eğer ikiz elmaslardan birinin sahibi bir dizi gizemli tehdit mektubu aldıysa, sizin de, diğer elmasın sahibi olarak, aynı türde mektuplar almış olmanız gerekmez mi? Bu çok basit değil mi? Anlıyorsunuz değil mi? Eğer haklıysam, ki öyle olduğumu sanıyorum, sizin de o tuhaf mektuplardan almış olmanız gerekiyor."

Bir an duraksadı, bana güvenip güvenemeyeceğini bilemediği anlaşılıyordu. Sonrasında başını eğerek gülümsedi.

"Haklısınız, durum aynen söylediğiniz gibi," dedi.

"Sizin mektuplarınız da elden mi bırakıldı, yani bir Çinli tarafından?"

"Hayır, postayla geldiler; söyleyin bana, Bayan Marvell bu konuda neler anlattı, o neler yaşamış?"

Ona o sabah olanları özetledim. Dikkatle dinledi.

"Şimdi her şey yerli yerine oturuyor işte. Benim aldığım mektuplar onunkilerin adeta kopyası. Postayla geldikleri doğru ama mektupta öylesine tuhaf bir koku vardı ki sanki tütsü gibiydi, aklıma hemen doğuyu getirdi. Bütün bunlar ne anlama geliyor?"

Başımı salladım. "Bizim de bulmamız gereken bu. Mektuplar yanınızda mı? Belki posta damgalarından bir şeyler çıkarabiliriz."

"Maalesef onları imha ettim. Bakın, onları aldığım ilk anda bunun aptalca bir şaka olduğunu düşündüm. Çinli bir çetenin elmasları yeniden gerçek yerlerine götürmek istediği iddiası ne kadar doğru olabilirdi ki? Benim için kesinlikle inanılmazdı."

Olayları birçok açıdan irdelemeye çalıştık ama hiçbir sonuca varamadık. Sonunda Leydi Yardly ayağa kalktı.

"Artık Mösyö Poirot'yu beklemem gerektiğini düşünmüyorum. Siz ona bütün bunları anlatırsınız, öyle değil mi? Size çok teşekkür etmek isterim Bay..."

Eli öne uzatılmış bir halde bir an duraksadı.

"Binbaşı Hastings," dedim.

"Elbette. Ne kadar aptalım. Cavendish'lerin de dostusunuz, değil mi? Zaten beni Mösyö Poirot'ya yönelten de Mary Cavendish oldu."

Poirot döndüğünde ona büyük bir keyifle yokluğunda olup bitenleri anlattım. Leydi Yardly ile konuşmamızın ayrıntıları konusunda beni oldukça zorlu bir çapraz sorguya tuttu. Ses tonundan ve söylediklerinin satır aralarından yanımızda bulunmamış olmaktan büyük pişmanlık duyduğunu anlıyordum. Hatta sevgili ihtiyar dostumun belli belirsiz bir kıskançlık duyduğunu bile sezebiliyordum. Yeteneklerimi küçümsemeyi neredeyse alışkanlık haline getirmişti. Beni eleştirmek için bir neden, açık bir nokta bulamadığını anlıyordum. Kendimle gurur duyuyordum, mutluydum ancak onu incitmemek için bu duygularımı gizlemeye çalışıyordum. Yaradılışından gelen tüm tersliklerine rağmen komik küçük dostuma tüm kalbimle bağlıydım.

Sonunda yüzünde tuhaf bir ifadeyle, "*Bien*!" dedi. "Öykü nihayet şekilleniyor. Olay belirginleşiyor. Lütfen bana oradaki raftan *Peerage'i*[1] verir misin?" Heyecanla kitabın sayfalarını çevirdi. "Ah

(1) Asillerin soy kütüğünün bulunduğu kitap.

evet, işte... Yardly... Onuncu Vikont.. Güney Afrika'daki savaşa katılmış... *tout ça n'a pas d'importance*[1]... 1907 yılında saygıdeğer Bayan Stopperton ile evlenmiş, 3. Baron Cotteril'in kızıyla... falan filan... hımm... hımm... hımm. İki kızı olmuş, doğumları 1908, 1910... Üye olduğu kulüpler... yerleri... Hepsi bu kadar. Pek bir şey çıkmıyor bundan. Neyse ki yarın lordla görüşeceğiz."

"Nasıl yani?"

"Evet. Ona telefon ettim."

"Senin bu olaydan elini eteğini çektiğini düşünüyordum."

"Öğüdümü tutmadığı için Bayan Marvell adına hareket etmeyeceğim kesin. Şu an için tüm yaptıklarım kendim için; Hercule Poirot'nun kendini tatmin etmesi için. Bu olayın çözümünde katkım olmasına karar verdim."

"Ve lorddan bu konuya ilişkin merakını gidermesi için şehre gelmesini istedin, öyle mi? Bunun hoşuna gittiğini hiç sanmıyorum."

"Aksine. Eğer ailesine ait bir elmasın onlarda kalmasını sağlayacaksam bundan dolayı bana minnettar olması gerekir."

"O zaman gerçekten de elmasın çalınma tehlikesinin gerçek olduğunu düşünüyorsun. Öyle mi?" diye sordum merakla.

Poirot sakin bir tonda yanıt verdi.

"Bundan emin olduğumu bile söyleyebilirim. Her şey bunu işaret ediyor."

Poirot meraklı sorularımı bir el hareketiyle önledi.

"Lütfen... şimdi bir şey sorma. Kafanızı karıştırmanın hiçbir anlamı yok. Şu *Peerage*'i nasıl yerleştirdiğine dikkat etsene. En uzun kitapların en üst rafta, daha kısaların sırasıyla daha alttaki raflarda olduğunu görmüyor musun? Düzen ancak böyle sağlanabilir, sana her zaman söylediğim gibi Hastings bu önemli, yani *yöntem*!"

"Kesinlikle," deyip, hemen kitabı olması gereken yere yerleştirdim.

(1) Bütün bunlar önemli değil.

II

Lord Yardly neşeli, hareketli, hayat dolu, oldukça kırmızı yüzlü sportmen bir insandı. Cana yakınlığı ve sempatikliği öylesine belirgindi ki kişiliğindeki olası tüm eksiklikleri kapamaya yeterli oluyordu.

"Bu çok ilginç bir durum, Mösyö Poirot. Hiçbir anlam veremiyor, anlayamıyorum. Anlaşılan karım birkaç tuhaf mektup almış, Bayan Marvell de öyle. Bu ne anlama geliyor?"

Poirot, ona *Society Gossip* gazetesinin söz konusu sayısını uzattı.

"Öncelikle lordum, bu iddiaların büyük ölçüde doğru olup olmadıklarını sormak isterim?"

Asil adam gazeteyi aldı. Okudukça yüzündeki kızarıklığın da öfkesinin de arttığı görülüyordu.

"Kesinlikle saçmalık bu!" dedi sonunda öfkeyle. "Elmasa ilişkin romantik bir öykü ya da efsane filan duyduğumu hiç sanmıyorum. Yok öyle bir şey. Sanırım Hindistan'dan gelmişti. Çinlilerle ilgili bir şey duyduğumu da hiç anımsamıyorum."

"Yine de bu elmasın 'Doğu Yıldızı' olarak adlandırıldığını kabul ediyorsunuz, değil mi?"

"Öyle de bunun ne önemi var?" diye sordu lord hiddetle.

Poirot gülümsedi ve bu soruya doğrudan yanıt vermemeyi yeğledi.

"Sizden kendinizi benim emin ellerime bırakmanızı ve bana güvenmenizi rica edeceğim, lordum! Eğer içtenlikle bunu yaparsanız bir felaketi önleyebileceğimiz konusunda büyük umutlarım var."

"Yani gerçekten bu tehditlerin altında bir şeyler olduğuna mı inanıyorsunuz?"

"Dediğimi yapacak mısınız?"

"Elbette yapacağım, ama..."

"*Bien*! O zaman size birkaç soru sormama izin verin. Şu Yardly Şatosu olayı, tamamen sizinle Bay Rolf arasındaki bir konu mu?"

"Size bundan bahsetti demek? Aslında, şu an için yapılmış bir anlaşma yok." Duraksadı, yüzündeki kırmızılık daha da arttı. "En iyisi size konuyu en başından anlatmam. İş konusunda birçok aptallık yaptım, Mösyö Poirot, bunun sonucunda şu an için boğazıma kadar borca batmış durumdayım ama bu çıkmazdan bir şekilde kurtulmaya kararlıyım. Çocuklarım benim için çok değerlidir, her şeyi yoluna sokup, şatoyu onlara bırakmak, o eski aile konutunda ölene kadar yaşamak istiyorum. Gregory Rolf bana çok büyük miktarda para önerdi; beni bu bataktan kurtarıp, yeniden ayaklarımın üstünde durmamı sağlayacak bir miktar. Aslında bunu yapmak istemiyorum; şatonun her tarafının film ekibiyle dolacağı düşüncesi bile bana ters geliyor ama ne yazık ki elimden başka..." Sözlerine ara verdi.

Poirot onu dikkatle süzdü. "Başka bir düşünceniz var, değil mi? Tahminimi açıklayabilir miyim? Doğu Yıldızı'nı satmayı düşünüyorsunuz, öyle değil mi?"

Lord Yardly başını sallayarak onayladı. "Öyle. Birkaç kuşaktır o elmas ailemizin, ama aslında önemli bir aile yadigârı olarak nitelendirilemez. Ne var ki böyle bir taşı alacak birini bulmak da kolay değil. *Hatton Garden* adlı kuyumculuk firmasının temsilcisi Hoffberg alıcı bulmaya çalışıyor ama kısa bir süre içinde bulamazsa çok geç olacak ve durumu kabullenmemiz gerekecek."

"Bir soru daha, *permettez*[1]. Leydi Yardly, o hangi planı onaylıyor?"

"Ah, o benim elması satma düşünceme kesinlikle karşı. Kadınları bilirsiniz. Film karmaşasını yeğliyor."

"Anlıyorum," diyen Poirot bir süre düşüncelere dalmış bir halde sustu. Sonra birden ayağa kalktı. "Şimdi doğruca Yardly Şatosu'na dönün, lordum, bu olur, değil mi? *Bien*! Kimseye bir şey anlatmayın

(1) İzninizle.

lütfen, *hiç kimseye*! Bu akşam bizi orada karşılayın. Beş sularında orada olacağız."

"Peki, ama anlayamıyorum..."

"*Ça n'a pas d'importance,*[1]" dedi Poirot nazikçe. "Elmasın sizde kalmasını istiyorsunuz, *n'est-ce pas*?"

"Evet, ama..."

"O zaman dediğimi yapın.

Adam üzgün ve şaşkın bir halde odadan çıktı.

III

Yardly Şatosu'na vardığımızda ve sadık, saygılı bir uşak tarafından lambrilerle kaplı salona alındığımızda saat beş buçuktu. Burada karşılaştığımızın son derece uyumlu ve güzel bir sahne olduğunu belirtmeliyim: Leydi Yardly ve iki çocuğu oradaydı; kadın esmer başını gururla çocuklarının saf yüzlerine doğru eğmiş, onlara sevgiyle bakıyordu. Lord Yardly ise hemen yakınlarında durmuş, onlara gülümsüyordu.

Uşak, "Mösyö Poirot ve Binbaşı Hastings," diye bildirdi.

Leydi Yardly şaşkınlık içinde başını kaldırıp baktı. Kocasının yanında çekinerek bize doğru yaklaştı. Ne yapması gerektiğini öğrenmek istercesine çaresizlik içinde Poirot'nun gözlerinin içine baktı. Ufak tefek dostum kayıtsızlık havasını sürdürdü.

"Özürlerimi kabul edin lütfen! Bayan Marvell adına, bir konuyu araştırmak üzere buraya geldim. Kendisi cuma günü buraya gelecek, öyle değil mi? Öncesinde her şeyin yolunda ve güvenli olup olmadığını kontrol etmek üzere buradayım. Bu arada Leydi

(1) Önemli değil, fark etmez.

Yardly'ye de söz konusu mektupların üzerindeki posta damgasını anımsayıp anımsamadığını sormak istiyordum."

Leydi Yardly çaresizlik içinde başını salladı.

"Korkarım hayır. Belki de bu aptallığımdan, ama inanın o mektupları ciddiye almak aklımın ucundan bile geçmedi."

Lord Yardly araya girerek, "Akşam misafirimiz olacaksınız, değil mi?" diye sordu.

"Ah, *lordum*, sizi rahatsız etmek istemeyiz elbette. Valizlerimizi hemen yakın köydeki bir hana bıraktık."

"Hiç sorun değil. Hemen onları almak üzere birini göndereceğim. Hayır, hayır, itiraz etmeyin, rahatsız olmamız gibi bir durum asla söz konusu değil."

Poirot ısrar karşısında orada kalmayı kabul etti, Leydi Yardly'nin yanına oturdu ve çocuklarla arkadaşlık etmeye koyuldu. Kısa bir süre sonra hep birlikte sıçrayıp oynamaya başladıkları gibi beni de kendilerine katılmaya ikna ettiler.

Çocuklar bir süre sonra ciddi bir bakıcı tarafından istemeyerek de olsa götürülürken Poirot, hafifçe reverans yaparak, "*Vous étes bonne mére,*"[1] dedi.

Leydi Yardly karışan saçlarını düzelttirken, "Onlar benim yaşam sevincim," dedi. "Onları çok seviyorum."

"Onlar da sizi!" diyen Poirot yeniden hafifçe reverans yaptı.

O sırada kıyafet değiştirme çanı çaldı. Odalarımıza gitmek için ağır ağır doğrulurken uşak gümüş bir tepsi içinde bir telgraf getirdi. Telgraf Lord Yardly içindi. Adam kısaca özür dileyerek telgrafı açtı. Ve büyük bir heyecanla telgrafı okudu.

Sonra karısını yanına çağırdı. Ardından da dostuma döndü.

"Bir dakika Mösyö Poirot. Sanırım bunu sizin de bilmeniz gerekiyor. Telgraf Hoffberg'ten. Elmas için bir müşteri bulduğunu düşünüyor, bir Amerikalı. Adam yarın Birleşik Devletler'e dönüyormuş.

(1) Siz iyi bir annesiniz.

Bu akşam buraya elması test etmek üzere birini göndereceklermiş. Tanrım... eğer her şey yolunda giderse..." Heyecandan daha fazla konuşamadı.

Leydi Yardly yerine döndü. Telgraf hâlâ elindeydi.

"Onu satmanı istemiyorum, George," dedi kısık bir sesle. "O kadar uzun bir zamandır ailemizin ki." Bir yanıt alabileceği umuduyla bekledi ama yanıt alamayınca yüz ifadesi sertleşti. Sonunda omuzlarını silkerek, "Artık gidip kıyafetimi değiştirmeliyim," dedi. "Sanırım en doğrusu 'iyiyi' oynamak olacak." Sonra alaycı bir ifadeyle Poirot'ya döndü. "Sözü edilen gerdanlık aslında yeryüzünde tasarlanmış en iğrenç gerdanlıklardan biri. George bana o taşları daha iyi bir montöre geçirteceğine söz vermişti ama görüyorsunuz işte. Bu asla gerçekleşmedi. Sözünü tutmadan satıyor." Ardından kadın odadan çıktı.

Yarım saat sonra biz üç erkek büyük salonda leydinin gelmesini bekliyorduk. Yemek çanı çalalı birkaç dakika olmuştu.

Birden bir hışırtı duyuldu ve Leydi Yardly kapının eşiğinde göründü. Uzun beyaz parlak giysisiyle parıldıyordu.

Boynundaki gerdanlık ışıldayan bir dereyi andırıyordu. Genç kadın eli gerdanlığında kapının eşiğinde bekliyordu.

"Neyi feda ettiğimizi görüyorsunuz işte!" dedi neşeyle. Sitemkâr, huysuz havası kaybolmuştu. "Durun ışıkları yakayım da İngiltere'de görebileceğiniz en çirkin gerdanlık gözlerinizi kamaştırsın."

Odanın elektrik düğmeleri dışarıda kapının hemen yanındaydı. Genç kadın düğmeyi çevirmek için elini uzattığı anda inanılmayacak bir şey oldu. Birden, hiç nedensiz, tüm ışıklar söndü, kapı çarparak kapandı ve dışarıda bir kadının uzun, acı çığlığı duyuldu.

Lord Yardly dehşetle haykırdı.

"Tanrım! Bu Maude'un sesi. Ne oldu?"

Körlmesine kapıya doğru atılırken karanlıkta neredeyse çarpışıyorduk. Onu bulmamız birkaç dakikamızı aldı. Gördüğümüz man-

zara gerçekten inanılmazdı. Leydi Yardly boylu boyunca mermer zeminde bilinçsizce yatıyordu. Kısa bir süre önce gerdanlığın bulunduğu beyaz boynunda ise şimdi kıpkırmızı bir iz vardı.

Bir an onun ölmüş olup olmadığını düşündük. Tam yaşayıp yaşamadığına bakmak üzere eğildiğimiz anda gözkapakları aralandı.

"Çinli," diye fısıldadı acıyla. "Çinli... yan kapı."

Lord Yardly küfrederek kapıya doğru atıldı. Ben de onu izledim. Yüreğim heyecanla çarpıyordu. Yine şu Çinli. Yan kapı küçüktü ve köşede, duvarın tam dibine yerleştirilmişti. Olay yerinden en fazla on iki metre uzaklıktaydı. Oraya vardığımızda kendimi tutamayarak bir çığlık attım. Orada, tam kapının eşiğinde, yerde gerdanlık tüm ihtişamı ve parıltısıyla duruyordu. Hırsız büyük olasılıkla kaçarken oraya atmış olmalıydı. Heyecanla gerdanlığa doğru atıldım. Lord Yardly de öyle. Ama bir an sonra doğruldum ve bunu Lord Yardly'nin haykırışı izledi. Kolyenin tam ortasında koskoca bir delik vardı. Doğu Yıldızı gitmişti.

"Bu, durumu açıklıyor," dedim soluk soluğa. "Gerdanlığı çalan sıradan bir hırsız değil. İstedikleri yalnızca elmasmış."

"Peki ama adam içeri nasıl girmiş?"

"Bu kapıdan."

"Ama bu kapı her zaman kilitlidir."

Başımı salladım. "Şu anda kilitli değil. Bakın." Konuşurken bir yandan da kapıyı açtım.

Tam o anda yere bir şey düştü, eğilip aldım. Bu ipek bir kumaş parçasıydı ve üzerindeki nakış çok belirgindi. Bu bir Çinlinin elbisesinden yırtılmış bir parçaydı.

"Aceleden elbisesi kapıya takılıp yırtılmış," dedim. "Haydi, gelin. Çok uzaklaşmış olamaz."

Ancak çabalarımız, araştırmalarımız, koşuşturmalarımız boşunaydı. Hırsız için gecenin karanlığına karışıp kaybolmak zor olma-

mıştı. İster istemez geri döndük ve lord hemen adamlarından birini polis çağırmaya gönderdi.

Bu arada Poirot'nun özenli bakımı ve yakın ilgisiyle –onun bu konuda en az kadınlar kadar iyi olduğunu söylemeliyim– Leydi Yardly başına gelenleri anlatabilecek kadar kendini toparlamıştı.

"Tam diğer ışıkları da yakmak üzereyken," diye anlattı. "Birden arkamdan biri üzerime atladı. Boynumdaki gerdanlığı öylesine bir güçle çekti ki yere yığıldım. Tam düşerken adamın yan kapıdan kaçtığını gördüm. Adamın örgülü saçlarından ve nakışlı elbisesinden Çinli olduğunu anladım." Ürpererek konuşmasını tamamladı.

O sırada uşak yine göründü.

Kısık bir sesle Lord Yardly'ye, "Bay Hoffberg'in gönderdiği biri geldi efendim," dedi. "Kendisini beklediğinizi, haberiniz olduğunu söyledi."

Dikkati dağılan lord, "Tanrım!" diye haykırdı. "Sanırım onunla görüşmem gerekiyor. Hayır, hayır, burada olmaz Mullings, onu kütüphaneye al."

Poirot'yu kenara çektim. "Ne dersin dostum, artık Londra'ya dönsek daha iyi olmaz mı?"

"Öyle mi dersin Hastings? Neden?"

"Şey..." Kibarca öksürerek boğazımı temizledim. "İşler hiç yolunda gitmedi, öyle değil mi? Lorda sana güvenmesini ve kendini senin emin ellerine teslim etmesini söyledin, ama ne oldu bak? Elmas burnumuzun dibinden çalındı!"

Poirot da üzgündü.

"Doğru –haklı sayılabilirsin– ziyaretimizin pek başarılı olduğu söylenemez."

Onun olayları yansıtış şekli bana her zaman komik gelmiştir ama yine de kendimi tutmayı yeğledim.

"Yani... kullanacağım terimden dolayı beni bağışlamanı rica edeceğim. Böylesine bir hezimete uğramışken hemen geri çekilmemiz sence de doğru değil mi?"

"Peki ya Lord Yardly'nin şefinin hazırladığı akşam yemeği? Muhteşem olduğundan eminim."

Sabırsızlıkla, "Ah, ne yemeği!" diye haykırdım.

Poirot beni engellemek istercesine elini kaldırdı.

"*Mon Dieu*! Bu ülkede gastronomik zevklerin böylesine acımasız bir kayıtsızlıkla algılanmasını kabul edemiyorum."

"Londra'ya hemen dönmemizi gerektiren bir neden daha var," diye ekledim sabırsızca.

"Ne gibi bir neden, dostum?"

"Diğer elmas," diye fısıldadım sesimi iyice alçaltarak. "Bayan Marvell'inki."

"*Eh bien*, ona ne olmuş?"

"Anlamıyor musun?" Bu alışılmadık kayıtsızlığı beni kızdırmaya başlıyordu. Güçlü sezgilerine, zekâsına ne olmuştu böyle? "Birini almayı başardılar, şimdi diğerinin peşine düşecekler."

"*Tiens*!"[1] diye haykıran Poirot bir adım geri çekilerek beni hayranlıkla süzdü. "Kafan olağanüstü çalışıyor, sevgili dostum! Düşünsene, şu an için bunu düşünmek aklıma bile gelmedi. Ama daha yeterince zamanımız var. Dolunay da yok, henüz cuma da değil."

Çaresizlik içinde başımı salladım. Dolunay teorisi bana vız geliyordu. İnatla lorda bir özür ve açıklama mektubu bırakıp, oradan hemen ayrılmamız gerektiğinde ısrar ettim.

Düşüncem bir an önce Magnificent Oteli'ne gitmek ve Bayan Marvell'i olanlardan haberdar etmekti. Ancak Poirot benimle aynı görüşte değildi, ertesi sabah gitmemizin de geç olmayacağını belirtti. İstemeyerek de olsa arkadaşıma uymak zorunda kaldım.

(1) Sürpriz!

Poirot ertesi sabah da pek gitmek niyetinde değilmiş gibi görünüyordu. Yavaş yavaş Poirot'nun bu olayla ilgilenmek istediğini düşünmekle hata yapmış olduğuma inanmaya başlıyordum. Belki de daha başlangıçta yaptığı hata onu böyle düşünmeye yöneltmişti. Onun üzerine gidip sıkıştırdığımda ise bana tüm sabah gazetelerinin çoktan Yardly Şatosu'ndaki olayı manşetlere taşımış olduklarını söyledi. Dolayısıyla Rolf'lara özel olarak bunu haber vermenin hiç gereği yoktu. Olayı bizim kadar bildikleri kesindi. İstemeyerek de olsa ona hak verdim.

Ancak sonrasındaki olaylar ne kadar haklı olduğumu ortaya çıkardı. Öğlen ikiye doğru telefon çaldı. Telefonu Poirot açtı. Kısa bir süre dinledi, sonra birden, "*Bien,j'y serai,*"[1] diye haykırarak ahizeyi yerine bıraktı ve bana döndü.

"Buna ne dersin, *mon ami*?" Yarı heyecanlı yarı utanmış bir görünümü vardı. "Bayan Marvell'in mücevheri de çalınmış."

"Ne?" Ayağa fırlarken istemeyerek bir çığlık attım. "Peki ya 'dolunay' konusu?" Poirot utanarak başını öne eğdi. "Bu ne zaman olmuş?"

"Anladığıma göre bu sabah."

Hüzünle başımı salladım. "Beni dinleseydin... Haklı olduğumu görüyorsun işte."

"Öyle görünüyor, *mon ami*," dedi Poirot muzipçe. "Gerçi görüntü aldatır derler ama durum ortada."

Hemen bir taksiye atlayıp telaşla Magnificent Oteli'ne doğru ilerlerken olayın gerisindeki planı çözümlemeye çalışıyordum.

"Şu dolunay fikri çok akıllıcaymış, Poirot," dedim. "Anlatılanların tek amacı bizim cuma gününe yoğunlaşmamız ve böylece önlem almamızı önlemekmiş. Bunu düşünememiş olman gerçekten çok yazık."

(1) Eh, ben olacağım

"*Ma foi,*"[1] Poirot ilk anın şaşkınlığı ardından yine her zamanki kayıtsızlığına dönmüştü. "İnsan her şeyi düşünemiyor işte."

Onun adına üzülüyordum. Başarısızlığı asla kabullenemiyor, başarısızlıktan ölesiye nefret ediyordu.

"Neyse canım," dedim onu teselli etmek amacıyla. "Bakarsın bir dahaki sefere şansımız yaver gider."

Magnificent Oteli'nde doğruca müdürün odasına alındık. Gregory Rolf yanında Scotland Yard'dan iki polis memuruyla oradaydı. Tam karşılarında da soluk yüzlü bir yazıcı oturuyordu.

Rolf içeri girdiğimizi görünce bizi başıyla selamladı.

"Olayı toparlamaya başladık. İnanılır gibi değil! Bir adam nasıl bu kadar cesur olabilir, aklım almıyor."

Bize tüm olanların anlatılması için birkaç dakika yeterli oldu. Bay Rolf 11.15'te otelden ayrılmıştı. Tam 11.30'da ona tıpatıp benzeyen biri, otele gelmiş ve otelin emanet kasasına bırakılan mücevher kutusunu istemişti. Gereken belgeleri imzalamış bu arada da şöyle demişti. "Normal imzamdan biraz farklı oldu ama taksiden inerken elimi incittim, kalemi doğru tutamıyorum." Otel kâtibi gülümsemiş ve pek bir fark göremediğini belirtmişti. Bunun üzerine de sözde Rolf gülmüş ve şöyle demişti. "Neyse ki sahtekârlıkla suçlanmaktan kurtuldum. Düşünsenize, bu elmas yüzünden bir Çinliden tehdit mektupları aldık. Daha da kötüsü ne biliyor musun? Benim de aslında Çinli gibi bir görüntümün olması; gözlerimden dolayı."

Bunları anlatan kâtip, "Bu sözler üzerine adama daha da yakından baktım," dedi. "O an ne demek istediğini anladım. Gerçekten de adamın çekik, bademi andıran küçük gözleri Çinlilere benziyordu. Bunu daha önce fark etmemiştim."

"Lanet olsun!" diye haykıran Gregory Rolf adama doğru eğildi. "Yüzüme bakın. Aynı şeyi görüyor musunuz?"

Adam başını kaldırıp baktı ve şaşırıp kaldı.

---

(1) İnan ki

"Hayır, efen...dim," diye kekeledi. "Göremiyorum."

Gerçekten de Rolf'un iri, kahverengi gözlerinde doğululara has en ufak bir özellik yoktu.

Scotland Yard'dan gelen adam homurdandı.

"Lanet olasıca! Alçak! Gözlerinin dikkat çekebileceğini fark ederek önceden buna karşı da önlemini almış. Sizin otelden çıkmanızı beklemiş ve gittiğinizden emin olur olmaz içeri girmiş."

"Peki ya mücevher kutusu?" diye sordum.

"Otelin koridorunda bulundu. Yalnızca bir tek şey alınmıştı. "Batı Yıldızı."

Bakıştık, bütün bu olanlar o kadar tuhaf ve inanılmazdı ki!

Poirot birden ayağa kalktı. Üzülerek, "Korkarım burada size yardımcı olabileceğim bir şey yok," dedi. "Acaba madamı görebilir miyim?"

Rolf haykırdı. "O hâlâ olayın şokunu atlatamadı."

"Peki, o zaman sizinle biraz yalnız konuşabilir miyiz, mösyö?"

"Kesinlikle."

Poirot yaklaşık beş dakika kadar sonra yeniden odaya döndü.

"Evet, dostum," dedi neşeyle. "Postaneye gidelim. Hemen bir telgraf çekmem gerekiyor."

"Kime?"

"Lord Yardly'ye." Koluma girerek beni odadan çıkardı. Böylece daha fazla soru sormamı da engellemiş oldu. "Haydi, benimle gelin, *mon ami*. Şu an ne düşündüğünü çok iyi biliyorum. Kendimi gösteremedim. Benim yerimde sen olsan çok daha farklı davranabilirdin. *Bien*. Her şey oldu bitti. Şimdi bunları unutalım ve öğlen yemeğine gidelim."

Poriot'nun odasına döndüğümüzde saat dörttü. İçeri girdiğimizde bizi fark eden biri pencerenin yanındaki koltuktan doğruldu. Bu Lord Yardly idi. Şaşkın ve endişeli görünüyordu. Kendinden geçmiş gibi bir hali vardı.

"Telgrafınızı aldım ve hemen geldim. Hoffberg'in yanından geliyorum. Bana ne telgraf ne de birini göndermişler. Dün akşam ziyarete gelen adamdan haberleri bile yok. Sizce bu nasıl bir oyun..."

Poirot elini kaldırarak onu susturdu.

"Bağışlayın! Telgrafı gönderen de adamı kiralayan da bendim."

"Siz mi... ama neden? Nasıl yani?"

Asil adam şaşkınlıkla kekelemeye başladı.

Poirot sabırsızlıkla, "Olayları pik noktasına taşımak gibi bir fikrim oluştu," dedi.

Lord Yardly haykırdı. "Pik noktasına mı? Tanrım!"

"Ve başarılı da oldum," dedi Poirot neşeyle. "Dolayısıyla *lordum*, bunu size iade etmekten onur duyarım." Yapmacık abartılı hareketlerle cebinden parlak bir nesne çıkardı ve lorda uzattı. Bu koskocaman bir elmastı.

"Doğu Yıldızı," dedi lord yutkunarak. "Ama anlayamıyorum..."

"Anlayamıyor musunuz?" Poirot gülümsedi. "Sorun değil. İnanın bana bu elmasın bir kez olsun çalınması gerekiyordu. Elmasın sizde kalmasını sağlayacağıma ve sizi gözeteceğime söz verdim ve sözümü tuttum da, öyle değil mi? Bırakın da gerisi benim küçük sırrım olarak kalsın. Sizden Leydi Yardly'ye en derin saygılarımı iletmenizi ve elması yeniden kendisine sunabilmekten büyük mutluluk duyduğumu belirtmenizi rica edebilir miyim? Ne kadar *beau temps*[1], değil mi? İyi günler, *lordum*."

Ve ufak dostum, bu muhteşem adam neşeyle gülümseyerek şaşkınlık içinde kıvranan asil konuğunu kapıya kadar geçirdi. Döndüğünde ellerini ovuşturuyordu.

"Poirot," dedim. "Delirmek üzereyim."

"Hayır *mon ami*, yalnızca her zamanki gibi ruhsal anlamda kendini çıkmazda hissediyorsun."

(1) Güzel hava.

"Elması nereden buldun?"

"Bay Rolf'tan aldım."

"Rolf mu?"

"Evet. Tehdit mektupları, Çinli, *Society Gossip* gazetesindeki makale, hepsi Bay Rolf'un sınırsız zekâsının ürünleriydi. Birbirinin tıpatıp aynısı iki elmas... hah, böyle bir şey asla olmadı. Her zaman yalnızca *bir tek* elmas vardı, sevgili dostum. Aslen Yardly koleksiyonunun parçası olan, ancak son üç yıldır Bay Rolf'un sahip olduğu tek bir elmas. Bu sabah onu biraz göz boyayarak çalan yine Bay Rolf'un kendisinden başkası değildi. Ah onun bir filmine muhakkak gitmeliyiz, gerçekten çok büyük bir aktör, *celui-là*!"

Şaşkınlık içinde sordum.

"Peki, niçin kendisine ait bir mücevheri çaldı?"

"Birçok nedenle. Öncelikle de Leydi Yardly giderek sabırsızlanıyordu."

"Leydi Yardly mi?"

"Leydi Yardly'nin Kaliforniya'da çok yalnızlık çektiğini sen de biliyorsun. Kocası ondan uzakta gününü gün ediyordu. Bu arada karşısına Rolf çıktı. Rolf yakışıklıydı, havalıydı, genç kadını ona romantik duygular beslediğine inandırdı. Aslında ise –*ce monsieur*[1]– son derece çıkarcı ve işini bilen biriydi. Kadını önce kendine âşık etti sonra ona şantaj yaptı. Geçen akşam leydiye bu konuyu açtım, inkâr etmedi. Yeminle onunla romantik bir aşk yaşadıklarını ama asla sınırları zorlamadıklarını söyledi. Neyse, sonuç olarak Rolf'un elinde kadının ona yazdığı, çok farklı anlamlara çekilebilecek aşk mektupları vardı. Kadın ayrılık fikrinden ve çocuklarından ayrı düşecek olma düşüncesinden ölesiye korkuyordu. Dolayısıyla adamın her isteğini kabul etti. Kendine ait parası yoktu, dolayısıyla adamın gerçek elmasını sahtesiyle değiştirme önerisini kabul etmek zorunda kaldı. "Batı Yıldızı" denilen taştan ilk kez Yardly ailesinin Kalifor-

(1) Bu adam.

niya seyahatlerinden sonra söz edilmeye başlanması dikkatimi çekti. Bu ilginç bir rastlantıydı. Neyse, bir noktaya kadar her şey yolunda gitti. Ama sonra lord borçlarından ne pahasına olursa olsun kurtulmaya karar verdi. Elması satmaya girişti. Bu durumda elmasın sahte olduğu ve dolayısıyla da gerçekler ortaya çıkacaktı. Leydi Yardly çaresizlik içinde tam da bu sıralar İngiltere'de bulunan Gregory Rolf'a durumu anlatan bir mektup yazdı. Adam ona her şeyi yoluna koyacağına söz verdi ve ikinci bir soygun sahnelemek için hazırlıklara girişti. Böylece çaresizlikten kocasına yaşadığı yasak aşkı itiraf etmek zorunda kalacak olan Leydi Yardly'nin bunu yapmasına gerek kalmayacaktı. Şantajcımızın da böyle bir şeyin olmasını asla istemeyeceği gün gibi ortadaydı. Üstelik bu yeni soygun sayesinde sigortadan 50.000 sterlin alacaktı. (Evet, bunu tamamen unutmuştun değil mi?) Ayrıca elmas da kendisinde kalacaktı. İşte tam da bu noktada bu işe ben parmak attım. Bir elmas uzmanının geleceğinin bildirilmesini sağladım. Leydi Yardly hemen –tam da beklediğim gibi– soygunu ayarladı ve çok da iyi organize ettiğini söyleyebilirim. Ama Hercule Poirot gerçeklerden başka hiçbir şeyi görmez. Asla yanıltılmaz. Gerçekte olan neydi? Leydi ışıkları söndürmüş, kapıyı hızla çarpmış, boynundaki gerdanlığı çekip koparmış ve yere savurmuştu. Sonra da çığlık atarak dikkatlerimizi dağıtmıştı. Tabii bu arada önceden penseyle sahte elması çıkarmış olduğunu da belirtmeliyim..."

"Ama boynunda gerdanlığı görmüştük," dedim.

"Bir dakika dostum. Hatırlarsan eli boynundaydı. Böylece gerdanlıktaki boşluğu gizliyordu. Önceden kapıya bir ipek kumaş parçası sıkıştırmak işten bile değildi. Tabii Rolf da bu küçük soygun öyküsünü okur okumaz kendi oyununu sahneye koydu. Ve çok da iyi oynadı."

Büyük bir merakla sordum. "Peki, ona ne dedin?"

"Ona Leydi Yardly'nin kocasına tüm gerçeği anlattığını ve bana elması geri almam için tam yetki verdiklerini söyledim. Eğer bana

taşı hemen geri vermezse konunun mahkemeye götürüleceğini ve gereken önlemlerin alınacağını belirttim. Tabii birkaç ufak yalan daha eklemekten de çekinmedim; o sırada aklıma gelen birkaç ufak nokta. Ve kolayca elime düştü."

Olanları iyice düşünüp taşındıktan sonra sordum.

"Peki ya Bayan Marvell? Ona haksızlık yapılmış olmuyor mu? Hiçbir suçu yokken kendine ait bir mücevher elinden alınıyor?"

"Hıh!" dedi Poirot hışımla. "Bu onun açısından büyük bir reklam ve inan bana bu çok daha değerli. Leydi Yardly içinse durum farklı, o iyi bir eş ve iyi bir anne. *Bonne mére, très femme*!"

"Evet," diye mırıldandım şaşkınlıkla. Poirot'nun kadınlar konusundaki görüşlerine pek katılmıyordum. "Sanırım ona mektupları gönderen de Rolf'tu?"

"Hayır. *Pas du tout*!"[1] dedi Poirot coşkuyla. "Leydi Yardly, Mary Cavendish'in önerisiyle içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulmanın yolunu öğrenmek için bana danışmaya gelmişti. Sonra tesadüfen aslında düşmanı olarak bildiği Mary Marvell'in de beni ziyaret ettiğini öğrendi ve kararını değiştirdi. Sorularıma verdiğin birkaç yanıt, mektuplardan bahsedenin o değil, *sen* olduğunu anlamama yetti sevgili dostum. O da hemen bu anlattıklarının ona sunduğu fırsattan yararlanmaya karar verdi, *mon ami*."

"İnanamıyorum!" diye haykırdım. Şoktaydım.

"*Si, si, mon ami*! Psikoloji okumamış olman büyük eksiklik, sevgili dostum. Sana mektupları imha ettiğini söyledi, değil mi? Şunu iyi bil, dostum, bir kadın *asla ama asla* çaresiz kalmadığı sürece kendisine gönderilen bir mektubu imha etmez. Hatta kendisi açısından daha doğru olduğunu bilse bile son noktaya kadar bunu yapmamakta direnir."

"Her şey neyse de," dedim. Giderek öfkelenmeye başladığımı hissediyordum. "Sen de beni aptal yerine koydun! En başından en

(1) Kesinlikle hayır! Hiç değil!

sonuna kadar! Önce sonuna kadar yanlışın peşinden koşmama izin veriyor, sonra açıklıyorsun. Bunun da bir sınırı olmalı."

"Ama eğlendin ve hoşça zaman geçirdin, öyle değil mi sevgili dostum. Nasıl diyeyim, hayallerini yıkacak cesareti bulamadım kendimde."

"Yine aynı şeyi diyeceğim: Bu kez çok ileri gittin. Bu doğru değil."

"*Mon Dieu*! Neden boşu boşuna bu kadar heyecanlanıyorsun, değer mi hiç!"

"Yeter artık!" Dışarı çıktım ve kapıyı arkamdan çarparak kapadım. Poirot beni aptal yerine koymuş, açıkça benimle dalga geçmişti. Ona ciddi bir ders vermeye kararlıydım. Onu öyle kolay kolay bağışlamayacaktım. Kendimi kullandırıp, aptal yerine koydurmama ses çıkarmamış, üstüne üstlük beni yüreklendirmişti bile.

2. BÖLÜM

Marsdon Malikânesi'nin Gizemi

Birkaç günlüğüne şehir dışına gitmem gerekmişti, döndüğümde Poirot'yu küçük bavulunu hazırlarken buldum.

"*A la bonne heure*,[1] Hastings. Bana eşlik etmek için zamanında dönemeyeceğinden korkuyordum."

"Yeni bir işe mi çağrıldın?"

"Evet, ancak itiraf etmeliyim ki olay pek de cazip görünmüyor. Bir şey çıkacağını sanmam. Northern Union Sigorta Şirketi benden Bay Maltravers'in ölümünü araştırmamı istedi. Adam ölmeden birkaç hafta önce çok büyük bir meblağda, elli bin sterlinlik hayat sigortası yaptırmış."

"Ya sonra?" Konu ilgimi çekmişti.

"Tabii ki sözleşmede olağan intihar maddesi bulunmakta. Eğer sigortanın lehtarı bir yıl içinde intihar nedeniyle ölürse sigorta primi gelir kaydedilecek. Sigorta şirketinin doktorları Bay Maltravers'i iyice muayene etmiş ve ilerlemiş yaşına rağmen son derece sağlıklı olduğu sonucuna varmışlar. Ancak geçen çarşamba yani önceki gün, Bay Maltravers, Essex'teki evinin yani Marsdon Malikânesi'nin arazisinde ölü olarak bulunmuş. Ölüm nedeninin ise iç kanama olduğu

(1) Hah, şöyle.

belirtilmiş. Aslında bu noktaya kadar her şey normal ama ölümle birlikte müteveffanın finansal durumunun son zamanlarda çok bozulmuş olduğu söylentileri yayılınca adamın ölümü biraz kuşkulu bir hal almış. Northern Union da biraz araştırıp adamın iflasın eşiğinde olduğunu saptayınca doğal olarak kuşkulanmış ve durum değişmiş. Maltravers'in çok güzel ve genç bir karısı var. Adam bu yüksek meblağlı sigorta poliçesinde lehtar olarak onu göstermiş. Maltravers'in elinde ne var ne yoksa bir araya toplayıp hayat sigortasının primini ödediği, sonra da intihar ettiğinden kuşkulanılıyor. Bu az rastlanır bir durum değil. Her neyse, Northern Union'un direktörlerinden biri olan yakın dostum Alfred Wright benden bu olayı onlar adına incelememi istedi. Tabii ona başarılı bir sonuç alacağımızdan pek de emin olamadığımı söyledim. Eğer ölüm nedeni kalp krizi olsaydı çok daha umutlu olabilirdim. Kalp krizi durumunda adli tabibin yanılmış olduğu her koşulda tartışılıp, gerçek ölüm nedeni konusunda yeni bir inceleme istenebilir ama iç kanama tartışmaya pek gelmeyen bir ölüm nedeni. Yine de araştırmaya değer bazı şeyler olabilir. Valizini hazırlamak için beş dakikan var. Hastings, haydi hazırlan, Liverpool Caddesi'nden taksiye bineceğiz."

Bir saat kadar sonra küçük Leigh İstasyonu'nda Güney Ekspresi'nden indik. İstasyonda yaptığımız araştırmada Marsdon Malikânesi'nin istasyondan yaklaşık iki kilometre ötede olduğunu öğrendik. Poirot yürümeye karar verdi ve birlikte anacadde boyunca ilerlemeye başladık.

"Poirot, seferberlik planın ne?" diye sordum.

"Öncelikle doktoru ziyaret etmek istiyorum. Marsdon Leigh'te yalnızca bir tek doktor olduğunu öğrendim. Dr. Ralph Bernard. Ah işte bak, tam da onun evinin önündeyiz."

Poirot'nun sözünü ettiği ev caddeden biraz geride bahçe içindeki lüks bir villaydı. Çitin üzerindeki pirinç bir levhada doktorun adı yazılıydı. Bahçeden geçip kapıyı çaldık.

Tam zamanında gelmiştik. Doktorun muayene saatiydi ama şansımıza hastası yoktu. Doktor yaşlıca, geniş omuzlu, tıknaz ama sempatik görünümlü bir adamdı.

Poirot kendini tanıtarak ziyaret amacımızı belirtti ve sigorta şirketlerinin böyle durumlarda araştırma yapmak zorunda olduklarını söyledi.

"Tabii, tabii," dedi doktor kararsız bir havada. "Sanırım kendisi çok zengin bir adamdı, bu yüzden hayat sigortası da bir hayli yüksek olmalı."

"Onun çok zengin olduğunu mu düşünüyorsunuz, doktor?"

Adam şaşkınlıkla baktı.

"Değil miydi? İki arabası var, ayrıca Marsdon Malikânesi de bir hayli büyük, oranın işletme giderleri bile bir hayli yüksek olsa gerek. Malikâne çok değerli ama doktorun orayı bir hayli ucuza aldığını sanıyorum."

Poirot, doktoru dikkatle süzerek, "Ancak anladığım kadarıyla son zamanlarda bir hayli para kaybetmiş," dedi.

Doktor hüzünle başını sallamakla yetindi.

"Öyle mi? Gerçekten mi? Desenize hayat sigortası olması karısı açısından büyük şans. Kendisi çok güzel ve zarif bir bayan ancak bu üzücü olay onu çok sarstı. Zavallıcık, sinirleri çok bozuk. Ona yardımcı olmak için elimden geleni yaptım ama böyle bir şoku atlatmak kolay değil tabii."

"Bay Maltravers'i son zamanlarda muayene etmiş miydiniz?"

"Hayır, Bay Maltravers asla hastam olmadı."

"Bay Maltravers Hıristiyan Bilim Kilisesi[1] üyesi ya da öyle bir şeydi."

"Peki, cesedi muayene ettiniz mi?"

---

(1) Birleşik Devletler, Boston'da Mary Baker Eddy tarafından kurulmuş bir Hıristian tarikatı. Modern tıbbı tamamıyla yadsırlar ve hastalığın insan beyninde olduğunu düşünürler. Geçmişte 300.000 kadar müridi olan tarikatın bugün çoğu gayrimenkul zengini 50.000 kadar müridi olduğu bilinmektedir.

"Kesinlikle. Bahçıvanlarından biri beni çağırdı."

"Peki, ölüm nedeni yeterince açık mıydı?"

"Kesinlikle. Dudaklarında kan vardı ama asıl kanamanın içte olduğu anlaşılıyordu."

"Cesedi bulunduğu yerde mi muayene ettiniz?"

"Evet, cesede kimse dokunmamıştı. Küçük bir fidanlığın kenarında yerde yatıyordu. Karga avlıyor olmalı ki hemen yanında yerde yivli tüfeği duruyordu. Kanama birden başlamış olmalı. Gastrite bağlı ülser, mide kanması olduğunda hiç kuşkum yok."

"Biri onu vurmuş olamaz, değil mi?"

"Ama, efendim... lütfen!"

Poirot sıkıntıyla, "Sizden beni bağışlamanızı isteyeceğim," dedi. "Ama bunları sormak zorundayım. Eğer hafızam beni yanıltmıyorsa, kısa bir süre önceki bir ölüm olayında doktor, raporunda önce ölüm nedeni olarak kalp krizi yazmış ama sonra polisler adamın kafasındaki kurşun deliğini gösterince ölüm nedenini değiştirmişti."

Dr. Bernard ciddi ve soğuk bir ifadeyle, "Bay Maltravers'in cesedinde kurşun deliği bulamayacağınızdan eminim," dedi. "Evet beyler, başka bir soracağınız yoksa..."

Ne demek istediğini anlamıştık, doktorla birlikte kapıya gittik.

Tam dışarı çıktığımız anda Poirot, "Size iyi günler ve sorularımızı yanıtlama nezaketini gösterdiğiniz için çok teşekkürler doktor," dedi. "Bu arada, otopsi için bir neden görmüyorsunuz, değil mi?"

"Elbette, hayır." Doktorun iyice sinirlendiği anlaşılıyordu. "Ölüm nedeni apaçık ortadaydı. Benim mesleğimde bizler ölenin yaslı yakınlarını daha da fazla üzmekten elimizden geldiğince kaçınırız, Mösyö Poirot."

Doktor arkasını döndü ve kapıyı hiç de hoş olmayan bir şekilde yüzümüze kapadı.

Malikâneye doğru yürümeyi sürdürürken Poirot, "Doktor Bernard hakkında ne düşünüyorsun, Hastings?" diye sordu.

"Eşek herifin teki."

"Doğru. İnsanlar hakkındaki ilk izlenimlerinde genellikle haklı çıkıyorsun, *mon ami*."

Onu kuşkuyla süzdüm ama ciddi görünüyordu. Ancak yine de göz kırptı ve ekledi.

"Tabii bu düşüncem ancak karşımızda güzel bir kadın olmadığı sürece geçerli."

Ona soğuk bakışlarla baktım.

Bu arada Marsdon Malikânesi'ne varmıştık. Bize kapıyı orta yaşlı bir hizmetçi açtı. Poirot ona kartını ve sigorta şirketinin Bayan Maltravers'e ziyaretimizle ilgili olarak yazdığı notu verdi. Hizmetçi bizi küçük kahvaltı odasına aldı ve hanımını çağırmak üzere yanımızdan ayrıldı. Yaklaşık on dakika sonra kapı açıldı ve eşikte yas giysileri içinde ince, zarif bir kadın belirdi.

"Mösyö Poirot," dedi kısık bir sesle.

"Madam." Poirot hemen ayağa fırladı ve ona doğru bir hamle yaptı. "Sizi bu şekilde rahatsız etmek zorunda kaldığım için ne kadar üzgün olduğumu anlatamam. Ne yazık ki bazı şeylerin yapılması gerekiyor. *Les affairs*.[1] Acıma nedir bilmiyorlar!"

Bayan Maltravers, Poirot'nun kendisine oradaki koltuklardan birine kadar eşlik etmesine izin verdi. Gözleri ağlamaktan kıpkırmızıydı ama bu bile kadının güzelliğini gölgelemeye yeterli olmamıştı. Yirmi yedi yirmi sekiz yaşlarında olmalıydı, sarı saçları, büyük mavi gözleri ve küçük dolgun dudaklarıyla gerçekten güzeldi.

"Konu kocamın sigortası, değil mi? Daha şimdiden bununla ilgilenmem mi gerekiyor, biraz erken değil mi?"

"Cesaret madam, cesaret ve sabır! Bakın, müteveffa kocanız yaşamını çok yüksek bir meblağ karşılığında sigorta ettirmişti, böyle

(1) İş meselesi!

durumlarda sigorta şirketleri her zaman bazı ufak ayrıntılar konusunda tatmin olmak isterler. Beni kendileri adına hareket etmekle görevlendirdiler. Konuyu elimden geldiğince sizi üzmeyecek, sizi rahatsız etmeyecek şekilde çözümlemeye çalışacağımdan emin olabilirsiniz. Şimdi lütfen bana kısaca geçen çarşamba olan üzücü olayı anlatır mısınız?"

"Tam çay saati için hazırlandığım sırada oda hizmetçim geldi. Bahçıvanlardan biri koşa koşa eve gelmiş. Ve onu bulduğunu..."

Kadının sesi hüzünle titredi. Poirot çok acıdığını ve üzüldüğünü belirten bir hareketle elini ağzına götürdü.

"Anlıyorum. Bu kadarı yeterli. Eşinizi o öğleden sonra görmüş müydünüz?"

"Öğlen yemeğinden sonra, hayır. Pul almak için köye inmiştim. Sanırım o da bahçedeydi."

"Karga vuruyordu, değil mi?"

"Evet, tüfeğini de yanına almıştı, uzaktan bir iki el ateş sesi duymuştum."

"Peki, o tüfek şimdi nerede?"

"Sanırım antrede." Odadan çıktı, silahı bularak Poirot'ya verdi. Dostum silahı dikkatle inceledi.

Kadına geri verirken, "İki kez ateş edilmiş," dedi. "Evet madam, şimdi de eğer izin verirseniz..." Kadına saygısından özellikle sustu.

"Hizmetçimiz sizi götürür," diyen kadın başını çevirdi.

Çağrıya hemen karşılık veren hizmetçi Poirot'yu merdivenlerden yukarı çıkardı. Bense bu güzel ve kederli kadınla yalnız kaldım. Konuşmak mı yoksa sessiz kalmak mı daha doğruydu, bilemiyordum. Bir iki kez konuşmayı denedim ama kadın dalgındı, pek bir karşılık alamadım. Zaten Poirot da birkaç dakika sonra bize katıldı.

"Yardımseverliğiniz ve nezaketiniz için teşekkürler, madam. Bu konuda sizi daha fazla rahatsız edeceğimizi sanmıyorum. Bu arada, kocanızın finansal durumu hakkında bilgi sahibi miydiniz?"

Kadın başını salladı. "Hiçbir bilgim yok. İş ve para konusunda çok yeteneksizim, hiç anlamam."

"Anlıyorum. O zaman bize eşinizin kendine niçin birden böylesine yüksek bir hayat sigortası yaptırmaya karar verdiği konusunda bir şey söyleyemeyeceksiniz? Sanırım daha önce böyle bir girişimde bulunmamıştı."

"Şey, evleneli ancak bir yıl birkaç ay oldu. Neden yaşam sigortası yaptırdığına gelince, pek uzun yaşamayacağına inanıyordu, bunu takıntı yapmıştı. Erken öleceğini düşünüyordu. Daha önce de bir kanama geçirdiğini duydum. Bunun yinelenmesi durumunda ölümcül olabileceğini biliyordu. Onun bu ölüm korkusunu gidermeye çalıştım ama başarılı olduğum söylenemez. Ah, ne kadar haklıymış!"

Gözlerinde yaşlarla yanımızdan ayrıldı. Bahçe yolunda yan yana yürüdüğümüz sırada Poirot karakteristik bir hareket yaptı.

"*Eh bien*, hepsi bu kadar işte. Londra'ya dönüyoruz, dostum, bu işte bir bityeniği yokmuş gibi görünüyor. Ama yine de..."

"Yine ne?"

"Ufak bir tutarsızlık, hepsi bu. Dikkatini çekmedi mi? Fark etmedin, öyle mi? Neyse, yaşam zaten tutarsızlıklarla dolu. Adamın intihar etmemiş olduğu kesin; insanın ağzını kanla dolduracak bir zehir yok. Hayır, hayır, her şeyin doğru, açık ve net olduğunu, yasalara aykırı bir durum olmadığını kabul etmeli ve geri çekilmeliyim. İyi de bu kim?"

Bahçe yolundan yapılı, genç bir adam bize doğru geliyordu. Bize selam bile vermeden yanımızdan geçip gitti. Çok yakışıklı olduğu gözümden kaçmamıştı. Sanki uzun zamandır tropik bölgelerde yaşamışçasına bronz bir teni ve güzel bir yüzü vardı. O sırada bahçıvanlardan biri bir an için işine ara verdi. Poirot hemen onun yanına gitti.

"Lütfen bana bu beyin kim olduğunu söyler misiniz? Onu tanıyor musunuz?"

"Tanıyorum ama adını anımsamıyorum, mösyö. Geçen hafta bir gece burada kalmıştı. Sanırım salı gecesi."

"Haydi, çabuk *mon ami*, onu izleyelim."

Yeniden gözden kaybolmakta olan adamın arkasından bahçe yoluna geri döndük ve eve doğru ilerledik. O sırada evin yan tarafındaki terasta siyahlar içinde bir figür belirdi. Adam ona doğru yöneldi, tabii biz de peşinden. Böylece de bu buluşmanın tanığı olduk.

Bayan Maltravers şaşkınlıktan durduğu yerde sendeledi, yüzü dikkat çekecek kadar soldu.

"Sen," diyerek yutkundu. "Sen... senin çoktan denizde... Güney Afrika'ya doğru yola çıkmış olduğunu düşünüyordum."

Genç adam, "Avukatımdan burada biraz daha kalmamı gerektiren bir haber aldım," dedi. "İskoçya'daki amcam hiç beklenmedik bir şekilde ölmüş ve bana bir miktar para bırakmış. Bu koşullarda yolculuğumu ertelemenin daha doğru olacağını düşündüm. Sonra gazetede bu kötü haberi okudum ve yapabileceğim bir şey olup olmadığını sormak için buraya geldim. Birinin işlerle ilgilenmesini isteyebilirsin sonuçta."

O anda bizim oradaki varlığımızın farkına vardılar. Poirot ileri doğru bir adım atarak, binlerce özürle bastonunu antrede unuttuğunu söyledi. Bayan Maltravers istemeyerek de olsa bizi genç adamla tanıştırdı.

"Mösyö Poirot. Binbaşı Black."

Birkaç dakikalık sohbet sırasında Poirot, Binbaşı Black'in Anchor Hanı'nda kaldığını öğrendi. Bu arada kayıp baston bulunamadı her nedense, tabii bu beni hiç şaşırtmadı. Poirot yeniden özürlere boğuldu ve yeniden oradan ayrıldık.

Büyük bir hızla köye döndük ve Poirot doğruca Anchor Hanı'na gitti.

"Dostumuz Binbaşı Black dönene kadar handa kalacağız," diye açıkladı. "İlk trenle Londra'ya döneceğimizi üstüne basa basa söylediğimi fark ettin, değil mi? Herhalde sen de o fikirde olduğumu düşündün. Ama hayır, genç Bayan Maltravers'in genç Binbaşı Black'e baktığı sırada yüzünde beliren ifade dikkatini çekti mi? Afallamıştı, bu açıkça görülüyordu ama adam... *eh bien*, adam büyük bir tutkuyla bakıyordu ona, sen de öyle düşünmüyor musun? Adam salı akşamı buradaymış, yani Maltravers ölmeden bir gün önce. Bu binbaşının neler yaptığını araştırmalıyız, Hastings."

Yaklaşık yarım saat sonra hana doğru yaklaşan kurbanımızı izliyorduk. Poirot dışarı çıkıp onu karşıladı, onunla konuştu ve onu yukarı, tuttuğumuz odaya getirdi.

"Binbaşı Black'e bizi buraya getiren nedenden, görevimizden bahsettim," diye açıkladı odaya girince. "Bay Maltravers'in ölümünden hemen önce ne durumda olduğunu öğrenmenin benim için ne kadar önemli olduğunu sanırım anlıyorsunuz, *monsieur le capitaine*. Ama bir yandan da kederli eşini, Bayan Maltravers'i ona acı verecek gereksiz sorularla rahatsız etmek istemiyorum. Olaydan hemen önce burada olduğunuza göre sanırım bize çok değerli bilgiler verebilirsiniz."

"Emin olun, size yardımcı olmak için elimden geleni yapacağım," dedi genç asker. "Ancak korkarım orada bulunduğum sırada dikkatimi çeken sıra dışı bir şey olmadı. Bakın, Maltravers ailemin çok eski dostu olmasına rağmen ben şahsen onu pek iyi tanımazdım."

"Buraya ne zaman geldiniz? Hangi gün?"

"Salı öğleden sonra. Çarşamba sabah erkenden de şehre indim. Gemim saat on ikide Tilbury'den demir alacaktı. Ama aldığım bazı haberler planlarımı değiştirmeme neden oldu, sanırım aynı şeyi Bayan Maltravers'e açıkladığımı da duydunuz."

"Anladığıma göre Güney Afrika'ya gidecektiniz?"

"Evet. Savaştan beri oradayım, çok büyük bir ülke."

"Anlıyorum. Peki, salı gecesi yemekte neler konuşuldu?"

"Ah, bilemiyorum. Sıradan konuşmalar işte, havadan sudan. Maltravers ailemi sordu, ardından Almanların savaş tazminatı ödemelerini tartıştık. Sonra Travers Doğu Afrika'ya ilişkin bir sürü şey sordu, ona birkaç anımı anlattım, sanırım hepsi bu."

"Teşekkürler."

Poirot kısa bir süre sustu. Sonra birden nazik ve sevecen bir tonda konuşmaya başladı.

"İzninizle küçük bir deney yapmak istiyorum. Bize anımsadığınız, daha doğrusu bilincinizde olan her şeyi anlattınız. Şimdi bir de bilinçaltınızı sorgulamak istiyorum."

Black birden irkilerek, "Psikanaliz gibi bir şey mi?" diye sordu.

"Oh hayır," dedi Poirot adamı rahatlatacak şekilde. "Bakın, şöyle: size bir sözcük vereceğim, siz aklınıza gelen ilk sözcüğü söyleyeceksiniz. Bu böyle sürecek. Önemli olan ilk düşündüğünüz sözcüğü söylemeniz, herhangi bir sözcük. Başlayalım mı?"

Ağır ağır, "Tamam," diyen genç adamın huzursuz olduğu anlaşılıyordu.

"Lütfen sözcükleri not eder misin, Hastings," dedi Poirot, sonra cebinden kalın, büyük laleye benzeyen bir saat çıkardı ve yanındaki masaya koydu. "Evet, başlıyoruz: Gün."

Anlık bir sessizliğin ardından Black'in yanıtı geldi.

"*Gece.*"

Poirot devam ettikçe yanıtlar çabuklaştı.

"İsim."

"*Yer.*"

"Bernard."

"*Shaw.*"

"Salı."

"*Akşam yemeği.*"

Yolculuk."
"*Gemi.*"
"Ülke."
"*Uganda.*"
"Öykü."
"*Aslanlar.*"
"Tüfek."
"Çiftlik."
"Ateş."
"İntihar."
"Fil."
"*Fildişi.*"
"Para."
"*Avukat.*"

"Teşekkürler, Binbaşı Black. Yaklaşık yarım saat sonra yeniden birkaç dakikanızı bana ayırabilir misiniz?"

"Memnuniyetle." Binbaşı Black ayağa kalkarken Poirot'yu meraklı bakışlarla süzdü ve alnında biriken terleri sildi.

"Evet, Hastings," dedi Poirot, kapı genç adamın arkasından kapandıktan sonra gülümseyerek. "Görüyorsun, değil mi?"

"Neyi kastettiğini anlayamıyorum."

"Bu sözcük listesi sana bir şey demiyor mu?"

Listeyi inceledim ama başımı sallamaktan başka yapacağım bir şey yoktu.

"Sana yardımcı olayım. Öncelikle Black normal zaman limitleri içinde yanıt verdi, ara vermedi, düşünmedi, bu durumda onun bilinçaltında suçluluk hissetmediğini ve saklayacak bir şeyi olmadığını kabul edebiliriz. 'Gündüz', 'Gece' ve 'Yer', 'İsim' normal çağrışımlar. Sonra, 'Bernard,' dedim, eğer tanısaydı aklına hemen köydeki doktorun gelmesi gerekirdi. Büyük olasılıkla tanımıyor. Yaptığımız konuşmanın etkisiyle 'akşam yemeği' sözcüğünün kar-

şılığı 'salı' oldu. Ama 'yolculuk' ve 'ülke' sözcüklerine 'gemi' ve 'uganda' ile karşılık verdi. Bu da açıkça uzaklara yapacağı yolculuğun önemli olduğunu ve onu buraya getirdiğini gösteriyor. 'Öykü' sözcüğü ona akşam yemeğinde anlattığı aslanlı öykülerini anımsattı. Sonra 'Tüfek,' dediğimde hiç beklenmedik bir şekilde, 'çiftlik,' dedi. 'Ateş,' dediğimdeyse yanıtı daha da ilginçti: *İntihar*. Bu çağrışım çok anlamlı ve bir o kadar da açık. Genç adam bir yerlerde bir çiftlikte av tüfeğiyle intihar eden birini tanıyor. Bana yanıt verirken büyük olasılıkla kafası hâlâ o akşam yemekte anlattığı öykülerdeydi. Eğer şimdi Binbaşı Black'i çağırır ve ondan salı akşamı yemekte anlattığı bu öyküyü bize de anlatmasını istersem, sanırım gerçekten hiç de uzak olmadığımı sen de göreceksin."

Black konuya büyük bir açık yüreklilikle yanaştı.

"Evet şimdi düşününce onlara da bu öyküyü anlattığımı anımsadım. Olay buradan çok uzaktaki bir çiftlikte olmuştu. Adam av tüfeğini ağzının içine sokarak kendisini vurdu, fişek doğrudan beyninde patladı. Doktorlar çok şaşırmışlardı, dudaklardaki kan dışında hiçbir belirti yoktu. Bunun..."

"Bay Maltravers ile ne ilgisi olduğunu soruyorsanız, sanırım onun yanında bir av tüfeğiyle bulunduğunu bilmiyorsunuz?"

"Yani anlattığım öykünün onda intihar fikri uyandırdığını mı söylüyorsunuz? Tanrım, bu korkunç!"

"Kendinizi üzmeyin, bu öyle ya da böyle olacaktı. Neyse, şimdi gidip Londra'ya telefon etmeliyim."

Poirot telefonda uzun bir görüşme yaptıktan sonra döndü. Düşünceliydi.

Öğleden sonra yalnız başına dolaşmaya çıktı. Geri döndü ve saat yediye doğru genç dula haberleri iletmek için daha fazla bekleyemeyeceğini söyledi. Bu arada ben Bayan Maltravers'e sempati duymaya, ona acımaya başlamıştım. Zavallı genç kadın, hem beş parasız kalmıştı hem de tüm yaşamı boyunca kocasının kendisine

iyi bir gelecek sağlamak için kendisini öldürdüğü gerçeğinin ağırlığı altında yaşamak zorunda kalacaktı. Bu bir kadının taşıyamayacağı kadar ağır bir yüktü. Ancak içimde genç Black'in ilk yas günleri geçtikten sonra onu teselli edebilecek yetenekte olduğu gibi bir his vardı. Ona hayran olduğu öyle belliydi ki.

Genç kadınla konuşmamız gerçekten çok acıydı. Poirot'un ona anlattıklarına inanmamak için direndi, sonunda ikna olduğundaysa gözyaşlarına boğuldu. Cesedin üzerinde yapılan inceleme haklı olduğumuzu gösterdi. Poirot, genç kadına çok acıyordu ama sonuçta onu görevlendiren sigorta şirketiydi ve yapabileceği başka bir şey yoktu. Oradan ayrılırken genç Bayan Maltravers'e aynen şöyle dedi.

"Madam, sizin ölülerin sonsuza kadar ölü olmadıklarını herkesten daha iyi bilmeniz gerekir." Kadının gözleri kocaman açıldı. Şaşırmıştı.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Hiç ruh çağırma seansına katılmadınız mı? İyi bir medyum olduğunuzu biliyorsunuz, öyle değil mi?"

"Öyle diyorlar. Ama inanın ben spiritüalizme inanmıyorum."

"Madam bazı tuhaf şeyler gördüm. Köydekiler de bu evin perili olduğunu söylüyorlar, değil mi?"

Genç kadın başıyla onayladı. Aynı anda hizmetçi akşam yemeğinin hazır olduğunu bildirdi.

"Yemeğe kalmak ister miydiniz? Çok mutlu oluruz."

Bu nazik daveti memnuniyetle kabul ettik ama ben varlığımızın onu içinde bulunduğu derin kederden biraz olsun uzaklaştırabileceği kanısında değildim. Tam çorbalarımızı bitirmiştik ki kapının önünde bir çığlık duyuldu ve bunu kırılan porselenin şangırtısı izledi. Yerlerimizden fırladık. Tam o sırada hizmetçi kız kapıda göründü, korkudan titriyordu ve eli kalbindeydi.

"Antrede biri... bir adam vardı," diye kekeledi.

Poirot dışarı koştu ama hemen geri döndü.

"Kimse yok mu efendim?" dedi kız ürkek, kısık bir sesle. "Tanrım çok korktum, ödüm patladı."

"İyi de neden?"

Kız zorlukla fısıldadı. "Şey düşündüm ki... düşündüm ki... beyefendi geri geldi... adam aynen ona benziyordu."

Bayan Maltravers korkunç bir şok yaşadı. O anda aklıma intihar edenlerin ruhlarının asla huzura kavuşmadıklarına ilişkin batıl inançlar geldi. Bayan Maltravers de aynı şeyi düşünmüş olsa gerek ki bir dakika geçmeden Poirot'nun koluna sarıldı.

"Duydunuz değil mi? Camdaki tıkırtıyı, tam üç kez tıklattı. Evin etrafında dolaşırken de camı hep böyle tıklatırdı."

"Sarmaşık," diye bağırdım. "Panjurlara çarpıyor."

Ama hepimiz de bir tür paniğe kapılmıştık. Hizmetçi kızın sinirleri belirgin şekilde bozulmuştu. Yemek sonrasında Bayan Maltravers endişeyle Poirot'dan hemen gitmememizi rica etti. Yalnız kalmaktan çok korktuğu anlaşılıyordu. Küçük kahvaltı odasına geçtik. Rüzgâr iyice şiddetlenmişti, evin etrafında uğulduyordu. Kapı iki kez nedensiz bir şekilde kendiliğinden açıldı ve sonra ağır ağır kapandı. Genç kadın her defasında panik içinde bana sarıldı.

"Ah bu kapı, büyülü!" dedi Poirot sonunda öfkeyle. Kalktı kapıyı bir kez daha sıkıca kapadı ve kilitledi. "İşte böyle, kilitledim!"

Bayan Maltravers inledi. "Yapmayın bunu. Ya şimdi yine açılırsa..."

Ve daha o konuşmasını tamamlamadan olmayacak oldu. Kilitli kapı ağır ağır açıldı. Oturduğum yerden koridoru göremiyordum ama Poirot ve Bayan Maltravers'in yüzleri doğrudan dışarıdaki koridora dönüktü. Kadın, Poirot'ya dönerken acı bir çığlık attı.

"Onu siz de gördünüz değil mi? Koridordaydı."

Poirot şaşkın bir yüzle kadına bakıyordu, sonra hayır anlamında başını salladı.

"Onu gördüm... kocamı... sizin de onu görmüş olmanız gerekirdi."

"Madam, ben hiçbir şey görmedim. İyi değilsiniz, sinirleriniz bozuk..."

"Hayır, hayır, ben iyiyim. Ben... Ah, Tanrım!"

Birden ışıklar kıpraştı ve söndü. Karanlığın içinden yüksek tonda üç tıkırtı duyuldu. Bayan Maltravers'in acı acı inlediğini duyabiliyordum.

Ve sonra ben de gördüm onu.

Yukarıda yatakta gördüğüm adam karşımızdaydı, zayıf titrek bir ışık onu sarmalamıştı. Dudaklarında kan vardı. Sağ kolunu uzattı ve parmağıyla işaret etti. Sonra çok daha kuvvetli, parlak bir ışık yaymaya başladı. Poirot'ya ve bana dokundu, sonra Bayan Maltravers'in üzerine düştü. Genç kadının dehşetten bembeyaz kesilen yüzünü görebiliyordum ve bir şeyi daha...

"Tanrım, Poirot!" diye haykırdım. "Eline bak, sağ eline. Kıpkırmızı!"

Bayan Maltravers'in gözleri de eline kaydı ve kadın yarı baygın, külçe gibi yere yığıldı.

"Kan!" diye haykırıyordu bir yandan da isterik bir şekilde. "Evet, bu kan. Onu öldürdüm. Ben yaptım. Bana gösteriyordu, elimi tetiğe koydum ve bastırdım. Beni kurtarın... beni ondan kurtarın! Geri döndü!"

Ve sesi boğuluyor gibiydi.

Poirot hemen, "Işıklar," dedi.

Ve sanki büyü yapılmışçasına ışıklar bir anda yandı.

"İşte bu!" dedi Poirot o anda. "Duydun, değil mi Hastings? Ya sen Everett? Ah bu arada, tanıştırayım, bu Everett, iyi bir tiyatrocudur. Bugün akşamüstü onu telefonla aradım. Makyajı çok iyiydi, öyle değil mi? Aynen ölü adam gibi, el lambası ve gerekli miktarda fosforlu boyayla mucize yarattı, gereken etkiyi fazlasıyla bıraktı. Eğer

senin yerinde olsaydım Bayan Maltravers'in sağ elini tutmazdım, Hastings. Kırmızı boya kolay kolay çıkmaz. Bu arada yine trenimizi kaçırmamalıyız. Müfettiş Japp dışarıda, pencerenin hemen yanında. Kötü bir akşam, Japp orada bekleyip ara sıra pencereyi tıklatarak zaman geçirdi."

Rüzgâr ve yağmura karşı hızla istasyona doğru ilerlediğimiz sırada Poirot açıkladı.

"Görüyorsun işte. Bazı tutarsızlıklar vardı. Ve çelişkiler her zaman önemlidir. Doktor, Bay Maltravers'in Hıristiyan Bilim Kilisesi'nden olduğunu söyledi. Onun böyle düşünmesine Bayan Maltravers'ten başka kim neden olmuş olabilirdi ki? Aynı Bayan Maltravers, bize kocasını sağlığı için çok endişelenen, ölüm korkusu içinde kıvranan biri olarak tanıttı. Bunun dışında terasta genç Black'i karşısında görünce neden öyle paniklemişti ki? Son olarak da... kocası ölen bir kadının derin bir yas içinde görünmesi gerektiğini kabul edebilirim ama bunun için ille de göz kapaklarını kızarmış gibi rujla boyaması gerekmez. Bunu fark etmedin mi Hastings? Hayır mı? Her zaman söylediğim gibi, hiçbir şeyi görmüyorsun.

"Neyse, olan buydu işte. Bu durumda iki olasılık vardı. Acaba Black'in anlattığı öykü Bay Maltravers'e kusursuz bir şekilde intihar etmenin yolunu mu göstermişti, yoksa aynı öyküyü dinleyen başka birinin –karısının– aklına kusursuz bir cinayet işleyebileceği fikrini mi getirmişti? Ben ikinci olasılığa inanmaya daha yatkındım. Bence Bay Maltravers bunu yapmaya, yani kendini bu şekilde öldürmeye karar vermiş olsaydı, tetiği ayağının başparmağıyla çekmesi gerekirdi ya da en azından ben öyle olması gerektiğini düşünüyorum. Eğer Maltravers bir ayakkabısı ayağından çıkmış bir halde bulunsaydı, bunu muhakkak birinden duyardık. Böylesine tuhaf bir ayrıntı hiç kuşkusuz dikkat çekerdi.

"Evet, dediğim gibi ben bunun intihar değil, cinayet olduğu görüşündeydim. Ancak bu teorimi destekleyecek en ufak bir kanıt

olmadığının da farkındaydım. Dolayısıyla bu akşam sahnelenen o küçük, özenli oyunu hazırladım."

"Ama ben yine de bu cinayetin ayrıntılarını anlayabilmiş değilim," dedim.

"En başından başlayalım. Karşımızda yaşlı bir adamla yalnızca parası için evlenmiş kurnaz ve entrikacı bir kadın vardı. Kocasının finansal anlamda batağa sürüklendiğini görmüş ve onu yüksek tutarlı bir hayat sigortası yaptırmaya ikna etmişti. Sonrasında da amacına ulaşmak için bir yol aramaya başlamıştı. Tamamen bir rastlantıyla aradığını buldu; genç askerin tuhaf öyküsü. Ertesi gün öğleden sonra, genç *binbaşının* çoktan denize açıldığını düşündüğü bir saatte, kocasıyla arazilerinde dolaşmaya çıktı. Büyük olasılıkla kocasına, 'Dün akşam anlatılan ne tuhaf, ne inanılmaz bir öyküydü?' dedi. 'İnsan kendini o şekilde vurabilir mi? Eğer mümkünse bana bunun nasıl olabileceğini gösterebilir misin?' Zavallı aptal adam da gösterdi tabii. Tüfeğinin namlusunu ağzına soktu. Kadın hemen eğildi, parmağını tetiğe koydu ve adamla açıkça şakalaştı. 'Ya şimdi, kocacığım,' dedi arsızca. 'Ben tetiğe basarsam?'

"Ve sonra... ve sonra Hastings, kadın tetiğe bastı."

3. BÖLÜM

Ucuz Dairenin Gizemi

I

Şimdiye dek anlattığım maceralarımızda ister cinayet olsun ister soygun, Poirot'nun araştırması daima belirli bir noktadan başlar ve mantıklı bir süreçle başarılı sona kadar ilerler. Ancak şimdi anlatacağım olaydaki koşullar tamamen sıra dışıydı. Başlangıçta her şey Poirot'nun dikkatini çeken önemsiz olaylardan ibaretti ve sonra gelişen kötü olaylarla konu son derece alışılmadık, karmaşık bir hal aldı.

O akşamı çok eski bir arkadaşım olan Gerald Parker'la geçirmiştim. Ev sahibi ve benim dışımda yaklaşık olarak yarım düzine insan daha vardı. Sohbet Parker'ın bulunduğu her toplulukta olduğu gibi dönüp dolaşıp Londra'daki konut gereksinimine dayandı. Evler ve konutlar Parker'ın özel hobisiydi. Savaş bittiğinden beri sürekli taşınıyordu. En azından altı ya da sekiz farklı daire ya da küçük villada yaşamıştı. Tam bir yere yerleştiği düşünüldüğü anda hiç beklenmedik bir şekilde yeni bir ev buluyor ve pılını pırtını toplayıp taşınıyordu ve her taşınma sonucunda parasal anlamda ufak da olsa bir kâr sağlıyordu. Sonuç olarak o bir işadamıydı, ticaret kafası vardı. Ancak bunu yapmasındaki asıl neden kesinlikle para kazanmak

değil, bunun onun için vazgeçilemez bir hobi olmasıydı. Bir süre Parker'ı saygıyla dinledik, ne de olsa bu konuda uzmandı. Sonrasında sıra bize gelmişti, her kafadan bir ses çıkıyordu. Son olarak ufak tefek çekici bir kadın olan Bayan Robinson söz aldı. Oraya kocasıyla birlikte gelmişti. Henüz yeni evlenmiş sayılabilecek Bayan Robinson'u ilk kez o akşam gördüm, zaten Parker'la da yakın bir tarihte tanışmıştı.

"Dairelerden bahsedince," dedi. "Bizim bu konuda ne kadar şanslı olduğumuzu duydunuz değil mi? Sonunda muhteşem bir daire bulabildik. Hem de Montagu Mansiyonu'nda!"

"Harika!" diyen Parker neşeyle ekledi. "Her zaman diyorum, arayana daire çok. Yeter ki istenen parayı gözden çıkar."

"Ama bizimki kesinlikle pahalı değil, hatta komik denilecek kadar ucuz. Kirası yılda yalnızca seksen sterlin."

"Ama... ama Knightsbridge'teki Montagu Mansiyonu'ndan bahsediyorsunuz, değil mi? Çok büyük ve güzel bir apartman. Yoksa bahsettiğiniz kenar mahallelerden birinde aynı adı taşıyan başka bir apartman mı?"

"Hayır, Knightsbridge'teki. Zaten olağanüstü olmasının nedeni de bu."

"Olağanüstü demek az kalır! Bu bir mucize. Ama bir şey olmalı. Peşinatı çok yüksek mi verdiniz, yoksa yüksek bir kaparo mu istendi?"

"Kaparo da peşinat da vermedik."

"Peşinatsız mı? Tanrım, aklıma sahip ol!" diye homurdandı Parker.

Bayan Robinson, "Ama möbleler için para ödememiz gerekti," dedi.

Parker heyecanla atıldı. "Bir bityeniği olduğunu biliyordum zaten."

"Ama yalnızca elli sterlin. Üstelik daire çok iyi döşenmiş."

Parker, "Pes ediyorum," dedi. "Ev sahibi aklını kaçırmış olmalı, ya da yardımseverler ordusunun bir üyesi."

Bayan Robinson tedirgin olmuş gibiydi. Kaşları çatıldı.

"İlginç değil mi? Yoksa siz... siz... orada *hayalet* filan olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Parker kararlı, kedinden emin bir havada, "Şimdiye kadar hiç bir apartman dairesinde hayalet olduğunu duymadım," dedi.

"Öyle mi?" Bayan Robinson pek rahatlamışa benzemiyordu. "Ama bana da tuhaf gelen bazı şeyler var."

"Ne gibi?" diye sordum.

"Ah!" diye atıldı Parker. "Uzmanımızın gizem merakı uyandı. Ona açılabilirsiniz, Bayan Robinson. Hastings en gizemli olayları bile aydınlatmakta uzmandır."

Güldüm, utanmıştım ama yine de bana biçilen rol gururumu okşamıştı.

"Ah, tam olarak tuhaf da diyemem Bay Hastings. Evi Stosser& Paul adlı emlak komisyoncusundan kiraladık. Ağırlıklı olarak çok pahalı olan Mayfair konutlarını pazarladıkları için oraya daha önce hiç gitmemiştik, ama sonra orayı da ziyaret etmemizde bir sakınca olmayacağını düşündük. Bize sunabildikleri konutların hemen hepsinin yıllık kirası dört yüz ya da beş yüz sterlin civarlarındaydı, tabii çok daha yüksek olanları da vardı. Üstelik peşinatlar da çok yüksekti. Sonra tam biz oradan ayrılacakken, ellerinde seksen sterlinlik bir ev olduğunu ama oraya gitmenin bir anlamı olup olmayacağından pek emin olamadıklarını söylediler. Bu tereddütlerinin nedenini sorduğumuzda, evin uzunca bir süredir kiralık evler listelerinde bulunduğunu şimdiye kadar oraya çok müşteri yolladıklarını ama her nedense bir dönüş sağlayamadıklarını söylediler. Komisyoncunun söylediğine göre müşteriler evi duyduklarında adeta üzerine atlıyor, ama sonra kararlarının sonucunu haber bile vermeye üşeniyorlardı. Tabii onlar da bilgileri olmadığı için çoktan

kiralanmış olabilecek bir eve müşteri yollamaktan çekiniyorlardı, bu doğru değildi, çünkü insanlar kızıyordu."

Bayan Robinson soluk almak için sözlerine kısa bir ara verdikten sonra anlatmaya devam etti.

"Teşekkür edip, durumu anladığımızı ama her olasılığa karşın yine de şansımızı denemek istediğimizi söyledik. Bir taksiye atlayıp doğruca oraya gittik. 4 numara ikinci kattaydı. Asansör beklerken yakın arkadaşım olan Elsie Ferguson koşarak merdivenlerden indi. Onlar da ev arıyorlardı. 'Ben senden önce geldim, tatlım,' dedi beni görünce. 'Ama yararı yok. Ev çoktan kiralanmış.' Böylece umutlarımız suya düşmüştü. Ama John, evin çok ucuz olduğunu, biraz daha fazla kira ya da büyük bir peşinat vermeyi önerebileceğimizi, bu durumda belki de bir şansımız olabileceğini söyledi. Tabii bunu yapmak aslında çok çirkin, inanın size anlatırken bile çok utanıyorum ama ne yaparsınız, şu günlerde uygun bir kiralık ev bulmanın zorluğunu siz de biliyorsunuz."

Bayan Robinson'a ev bulma çabası içindeyken insan doğasındaki en basit dürtülerin yüksek erdemlere ağır bastığını ve bu kurtlar sofrasında kıran kırana rekabetin geçerli olduğunu bildiğimi söyledim.

"Neyse, yukarı çıktık. İnanmayacaksınız ama ev henüz kiralanmamıştı. Hizmetçi kız evi gezdirdi, sonra ev sahibesiyle görüştük ve iş halloldu. Ev hemen teslim edilecekti ve eşyalar karşılığında da yalnızca elli sterlin isteniyordu. Ertesi gün mukaveleyi imzaladık, yarın da taşınıyoruz."

Bayan Robinson zafer sevinci içinde sözlerine son verdi.

Parker, "Peki ya Bayan Ferguson?" diye sordu. "Senin bu konudaki yorumun ne, Hastings?"

"Bu çok açık değil mi sevgili Watson," dedim şakayla. "Herhalde yanlış daireye gitti."

Bayan Robinson sevinçle haykırdı. "Ah Binbaşı Hasting, ne kadar zekisiniz."

Poirot'nun da orada olmasını isterdim aslında. Bazen benim bile kapasitemi aştığımı hissediyordum.

II

Aslında olay komikti, ertesi sabah olanları öylesine Poirot'ya anlattım. Ama konu ilgisini çekti, benden Londra'nın çeşitli semtlerindeki kiralar ve kiralık evler konusunda bilgi almaya çalıştı.

"İlginç bir öykü," dedi daha sonra düşünceli bir şekilde. "Hastings, bağışla beni, kısa bir yürüyüş yapmak istiyorum. Biraz hava alacağım."

Bir saat kadar sonra geri döndüğünde gözleri tuhaf bir şekilde parlıyordu. Bastonunu masanın üzerine koydu, konuşmaya başlamadan önce her zaman olduğu gibi özenle şapkasını fırçaladı.

"Şu an elimizde üzerinde çalıştığımız bir olay olmaması çok iyi, *mon ami,*" dedi. "Böylece kendimizi tamamen bu konuyu araştırmaya adayabiliriz."

"Neyi araştırmaktan söz ediyorsun?"

"Dostumuz Bayan Robinson'un yeni dairesinin neden o kadar ucuz olduğunu."

"Poirot, ciddi değilsin, değil mi?"

"Çok ciddiyim. Düşünsene dostum, o dairelerin normal yıllık kiraları 350 sterlin. Bunu biraz önce bir emlak komisyoncusunda daha doğrulattım. Ama bu daire seksen sterlin. Peki, ama niye?"

"Bir terslik olmalı. Kim bilir belki de Bayan Robinson'un dediği gibi hayaletlidir."

Poirot başını salladı. Tatmin olmamıştı.

"Ayrıca arkadaşının dairenin kiralanmış olduğunu söylemesi, kendisinin yukarı çıkınca durumun öyle olmadığını görmesi de çok tuhaf."

"Diğer kadının yanlış daireye gitmiş olabileceğini sanırım sen de kabul edersin, Poirot. Bunun tek açıklaması bu."

"Bu noktada haklı olabilirsin, Hastings, ama olmayabilirsin de. Ayrıca oraya çok sayıda ev arayanın daha gönderilmiş olduğu ama ucuzluğuna ve evin kalitesine rağmen Bayan Robinson gittiğinde henüz tutulmamış olması da çok ilginç."

"Bu da evde bir *terslik* olduğunu gösteriyor."

"Ama Bayan Robinson bir terslik görememiş. Çok ilginç, değil mi? Bu arada sence Bayan Robinson güvenilir bir kadın mı, sende nasıl bir izlenim bıraktı?"

"Çok hoş ve çekici bir kadın."

"*Evidemment*![1] Yine soruma tam yanıt vermedin. Bana kadını tanımlar mısın?"

"Peki. Uzun boylu, ince, pırıl pırıl parlayan kızıl saçları var..."

Poirot, "Kızıl saçlara karşı oldum olası bir düşkünlüğün vardır, Hastings," diye mırıldandı. "Neyse, devam et."

"Gözleri mavi, yüz hatları çok güzel ve uyumlu, şey... sanırım hepsi bu."

"Peki ya kocası?"

"Yakışıklı sayılabilecek bir adam, hoş bir tip ama pek belirgin bir özelliği yok."

"Esmer mi sarışın mı?"

"Tam olarak bir şey söyleyemeyeceğim; normal sıradan bir yüzü var."

Poirot başını salladı. "Evet, tabii, sayısız sıradan adamdan biri. Kadınları tanımlarken çok daha beğeni ve ilgiyle yaklaşıyorsun.

(1) Kuşkusuz

Neyse, bu insanlar hakkında bir şey biliyor musun? Parker onları yakından tanıyor mu?"

"Sanırım, pek fazla tanımıyor. Bir rastlantıyla tanışmışlar işte. Poirot, yoksa düşüncen..."

Poirot elini kaldırdı. "*Tout doucement, mon ami.*[1] Bir şey düşündüğümü söyledim mi? Tek söylediğim, bunun ilginç bir öykü olduğu ve elimizde bunu aydınlatacak hiçbir veri yok. Bu arada kadının adını biliyor musun, Hastings?"

"Stella," dedim. "Gerçekten hiç anlamıyorum..."

Poirot beni aptalca bir kıkırdamayla susturdu. Onu çok eğlendiren bir şey vardı besbelli.

"Ve Stella bir yıldız adı, değil mi? Tanınan bir yıldız."

"Yani..."

"Yıldızlar etraflarına ışık yayarlar. *Voila*[2]! Sakin ol, Hastings. Hemen yine şu kırgın havanı takınma lütfen. Haydi gel, Montagu'ya gidip biraz araştırma yapalım."

İstemeyerek ona eşlik ettim. Montagu Mansiyonu gerçekten de kusursuz güzellikte bir binaydı. Üniformalı kapı görevlisi kapının tam eşiğinde güneşleniyordu. Poirot doğruca onun yanına gitti.

"Affedersiniz, acaba Bay ve Bayan Robinson burada mı oturuyorlar?"

Adam konuşmaktan hoşlanmayan birine benziyordu, ayrıca canı da sıkkın olmalıydı: Başını bile kaldırmadan homurdandı.

"İkinci kat, dört numara."

"Çok teşekkürler. Acaba ne kadar zamandır burada oturuyorlar?"

"Altı aydır."

---

(1) Yavaş yavaş sevgili dostum.

(2) İşte bu!

Şaşkınlıktan ağzım açık kalmıştı. Poirot bana bakarak sinsi sinsi gülümsedi.

"Olamaz!" diye haykırdım. "Yanılıyor olmalısınız."

"Altı aydır."

"Emin misiniz? Benim kastettiğim Bayan Robinson ince uzun boylu, kızıl saçları var..."

Görevli, "Evet o," dedi. "Michaelmas'ın yerine taşındılar. Altı ay önce."

Adam bizimle ilgilenmekten sıkılmış olmalıydı ki binaya girdi. Dışarı Poirot'nun yanına gittim.

"*Eh bien*, Hastings?" dedi dostum sinsice gülümseyerek. "Hâlâ o güzel kadının gerçeği söylediğinde ısrar ediyor musun?"

Yanıt vermedim.

Poirot, Brompton Caddesi'ne doğru ilerlemeye başladı. Ona nereye gittiğini ve ne yapmayı planladığını sordum.

"Emlak komisyoncularına, Hastings. Montagu'da daire kiralamayı çok istiyorum. Eğer yanılmıyorsam orada yakında çok ilginç şeyler olacak."

Şanslıydık. Dördüncü kattaki sekiz numara möbleli olarak haftalığı sekiz sterline kiralıktı. Poirot daireyi hemen bir ay için kiraladı. Yeniden sokağa çıktığımızda itiraz edecek oldum ama Poirot beni hemen susturdu.

"Sonuç olarak şu sıralar para kazanıyorum. Para benim! Neden bir defa da ben, yalnızca zevkim için bir şey yapmayayım? Bu arada Hastings, tabancan var, değil mi?"

"Evet, bir yerlerde olacak," dedim öfkeyle. "Yoksa..."

"Onu kullanmanı isteyip istemeyeceğimi soruyorsan, evet, olabilir. Bu düşüncenin hoşuna gittiğini görüyorum. Romantik ve olağandışı şeyler her zaman hoşuna gitmiştir zaten."

Ertesi sabah yeni geçici evimize yerleştik. Daire çok güzel döşenmişti. Binadaki yeri Robinson'larınkiyle aynı taraftaydı, iç düzeni de aynıydı, tek fark onların iki kat üstünde olmasıydı.

Oraya taşınmamızın ertesi günü, pazardı. Poirot ön kapıyı aralık bıraktı ve aşağılarda bir yerde bir kapı gürültüsü duyulduğunda hemen beni çağırdı.

"Parmaklıkların üzerinden aşağı bak, çıkanlar sözünü ettiğin dostların mı? Bu arada dikkat et de seni fark etmesinler."

Başımı merdiven boşluğuna uzattım.

"Evet, onlar," diye fısıldadım.

"Güzel. Biraz bekle."

Yaklaşık yarım saat kadar sonra parlak renkli bir elbise giymiş bir genç kadın da aynı daireden çıkarak aşağı indi.

Poirot rahat bir solup alarak, sırtıma vurdu ve beni daireye çağırdı.

"*Cést ça.* Önce evin hanımı ve beyi, sonra hizmetçi. Daire şimdi boş olmalı."

Huzursuzlanmıştım. "Ne yapmayı planlıyorsun?" diye sordum.

Poirot hızla bulaşıkhaneye geçti ve kömür kovasının ipini çekmeye başladı.

"Kendimizi çöp kovaları gibi aşağı bırakacağız," dedi neşeyle. "Hiç kimse bizi fark etmeyecek. Pazar konseri, pazar gezmesi ve de İngilizlerin pazar öğlen yemeğinden sonraki şekerleme alışkanlığı... bütün bunlar insanların dikkatlerinin Hercule Poirot'nun yaptıklarından başka yöne kaymasını sağlayacak. Haydi gel, dostum."

Çöp asansörü denilen tahta kaba düzeneğe bindi. İster istemez ben de onu izledim.

Şaşkınlıkla, "Eve mi gireceğiz?" diye sordum.

Poirot'nun, "Tam olarak bugün değil," yanıtı beni biraz da olsa rahatlattı.

Halatı çeke çeke ikinci kata kadar aşağı kaydık. Poirot bulaşıkhaneye açılan tahta kapının açık olduğunu görünce sevinçten ufak bir çığlık attı.

"Görüyorsun değil mi? Gündüzleri bu kapıyı asla kilitlemiyorlar. Halbuki aynen bizim yaptığımız gibi herhangi biri de buradan eve girip çıkabilir. Geceleri kilitliyor olabilirler ama her zaman olduğunu sanmıyorum, neyse buna karşı da önlem almalıyız."

Konuşurken bir yandan da cebinden birkaç alet çıkardı ve işe koyuldu. Planı kapıdaki sürgüyü yük asansöründen de çekilebilecek şekilde ayarlamaktı. Bu işlem yalnızca üç dakika sürdü. Sonrasında Poirot aletlerini yeniden yerlerine yerleştirdi ve dairemize döndük.

III

Pazartesi günü Poirot gün boyunca dışarıdaydı. Akşam döndüğünde rahat bir soluk alarak kendini koltuklardan birine bıraktı.

"Hastings, sana küçük bir öykü anlatayım mı? Tam sana göre, seni yüreğinden kavrayacak, film gibi bir öykü."

"Haydi anlat," dedim gülerek. "Sanırım bu gerçek bir öykü, senin hayal dünyanın ürünü değil."

"Fazlasıyla gerçek. Scotland Yard'dan Müfettiş Japp da bunun doğruluğunu onayladı, zaten benim kulağıma da onun sayesinde geldi. Dinle Hastings, yaklaşık altı ay kadar önce Amerikan hükümetine ait bir kuruluştan çok önemli bazı donanma planları çalınmış. Planlarda önemli limanlardaki savunma mekanizmalarının yerleri ve nitelikleri gösterilmekteymiş. Bu planlar birçok ülke için hazine değerindeymiş, örneğin Japonlar için. Tüm kuşkular Luigi Valdano adında genç bir İtalyan üzerinde toplanıyor. Adam aynı kuruluşta önemsiz bir görevde çalışıyormuş ve belgelerle aynı gün ortadan kaybolmuş. Bu Luigi Valdano'nun hırsız olup olmadığı bilinmiyor, ancak

iki gün sonra New York'un doğusunda bir yerde kafasına bir kurşun sıkılmış olarak bulunmuş. Belgeler üzerinde değilmiş. Luigi Valdano son zamanlarda sık sık genç bir koro sanatçısı olan Elsa Hardt ile görülmekteymiş. Genç kadın ağabeyiyle birlikte Washington'da yaşıyormuş. Kadının geçmişi hakkında hemen hemen hiçbir şey bilinmiyor ama genç kadın da aşağı yukarı Valdano'nun cesedinin bulunduğu sıralarda birden ortadan yok olmuş. Onun uluslararası bir casus olduğunu ve çok çeşitli adlar altında tehlikeli görevler yüklendiğini gösteren kanıtlar var. Amerikan Gizli Servisi bir yandan onu gözaltında tutarken bir yandan da Washington'da yaşayan, pek bir önemleri olmayan birkaç Japon'u izliyormuş. Gizli Servis'tekiler Elsa Hardt izini kaybettirmeyi başardıysa bunda söz konusu Japonların da payı olduğundan eminler. On dört gün kadar önce bu Japonlardan biri birden Londra'ya gelmiş. Bu bağlamda Elsa Hardt'ın da İngiltere'de olabileceği düşünülüyor." Poirot sustu ve neden sonra yumuşak bir tonda ekledi. "Elsa Hardt'ın resmi tanımı şöyle: Boy: 1.73, mavi gözler, kızıl saçlar, ten açık, burun düzgün, dikkati çeken hiçbir özelliği yok."

Yutkundum. "Bayan Robinson!"

Poirot, "Evet, hiç kuşkusuz olabilir ama yine de..." dedi. "Bu sabah esmer bir adamın, büyük olasılıkla yabancıydı, onun 4 numaralı daire hakkında bilgi topladığını öğrendim. Bu yüzden *mon ami*, bu akşam güzellik uykundan fedakârlık edip, aşağıdaki dairedeki gece nöbetim sırasında yanında tabancanla bana eşlik etmeni istiyorum, *bien entendu*."[1]

Heyecanla haykırdım. "Elbette. Ne zaman başlıyoruz?"

"Sanırım gece yarısı uygun olacak. Ondan önce bir şey olacağını sanmıyorum."

Tam on ikide dikkatle çöp asansörüne bindik ve kendimizi ikinci kata çektik. Poirot'nun önceden yaptığı hazırlık sayesinde kapı

(1) Kesinlikle, hiç kuşkusuz.

kolayca açıldı ve daireye girdik. Bulaşıkhaneden mutfağa geçtik ve antreye açılan kapıyı aralık bırakarak mutfak masasının başındaki iki sandalyeye yerleştik.

Poirot gözlerini kapayarak, hoşnutlukla "Artık beklemekten başka yapacak bir şeyimiz yok," dedi.

Benim için bu bekleme hiç bitmeyecek gibiydi. Uyuyakalmaktan korkuyordum. Sonra, bana en az sekiz saattir orada oturuyormuşuz gibi geldiği bir anda –sonradan öğrendiğime göre gerçekte yalnızca bir saat yirmi dakika geçmişti– kulağıma hafif bir gıcırtı geldi. Poirot elimi tuttu, ayağa kalktım ve birlikte dikkatle antreye doğru ilerledik. Gürültü oradan geliyordu. Poirot kulağıma fısıldadı.

"Dışarıdan. Ön kapı. Kilidi kesiyorlar," dedi. "Bekle. Ancak ben söylediğimde, sakın daha önce değil ama, arkadan adamın üstüne atlayıp onu sımsıkı tut. Dikkatli ol, bıçağı olduğundan eminim."

Sonra ses kesildi ve kapıdan içeri hafif bir ışık sızdı. Ama sonra ışık kayboldu ve kapı açıldı. Tam önümüzden geçen adamın soluğunu hissedebiliyordum. Adam cep lambasını açarken Poirot kulağıma fısıldadı.

"*Allez*!"[1]

İkimiz birden adamın üzerine atıldık, Poirot hızla adamın başına yünlü bir şal sararken ben de kollarını sımsıkı kavradım. Bütün bunlar büyük bir hızla ve sessizlik içinde gerçekleşti. Adamın elindeki hançeri aldım. Bu arada Poirot da şalın adamın gözlerini kapatan kısmını aşağı çekti, ancak ağzını sımsıkı sarılı bıraktı. Tabancamı adamın görebileceği şekilde çıkardım. Böylece ona, karşı koymanın anlamsız olduğunu anlatmış oluyordum. Adam direnmeye son verince Poirot adamın kulağına bir şeyler fısıldadı. Adam bir dakika sonra başını sallayarak söylenileni onayladı. Poirot daha sonra eliyle bir işaret yaptı, evden ayrıldı ve merdivenlerden inmeye

(1) Haydi!

başladı. Tutuklumuz onu izledi. Tabii ben de elimde tabanca peşlerinden gittim. Caddeye vardığımızda Poirot bana döndü.

"Köşede bir taksi bekliyor. Tabancayı bana ver. Ona şimdilik ihtiyacımız olmayacak."

"Peki ya bu herif kaçmaya çalışırsa?"

Poirot gülümsedi. "Böyle bir şey yapmayacak."

Bir dakika sonra taksiyle geri döndüm. Adamın yüzündeki şal açılmıştı. Afalladım.

"Ama adam Japon değil," diye fısıldadım Poirot'ya.

"Gözlem her zaman en güçlü tarafın olmuştur, Hastings. Hiçbir şey gözünden kaçmıyor. Evet, adam Japon değil, İtalyan."

Taksiye bindiğimizde Poirot, adama St. John's Wood'da bir adres verdi. İyiden iyiye afallamıştım. Yabancı adamın önünde Poirot'ya nereye gittiğimizi sormak istemiyordum. Boşuna bir çabayla olanları anlamaya çalıştım. Derken yoldan biraz içerde küçük bir evin önünde durduk. Sarhoş bir adam yaya kaldırımında sallana sallana yürüyordu. Poirot ile neredeyse çarpışacaktı. Adam ona sert şekilde bir şey söyledi ama ne dediğini anlayamadım. Sonra hep birlikte evin merdivenlerinden çıktık. Poirot zili çaldı ve bize yana çekilmemizi işaret etti. Kapıyı açan olmadı, Poirot yeniden zile bastı. Yine yanıt gelmeyince kapı tokmağını hızla kapıya vurmaya başladı.

Birden kapının üstündeki lamba yandı ve kapı hafifçe aralandı.

"Lanet olsun, ne istiyorsunuz?" diye sordu haşin bir erkek sesi.

"Doktorla görüşmek istiyorum. Karım çok hasta."

"Burada doktor yok."

Adam kapıyı kapamaya yeltendi ama Poirot ayağını araya koymuştu bile. Poirot birden öfkelendi, o anda tam anlamıyla öfkeli bir Fransız karikatüründen farksızdı.

"Ne diyorsun sen, doktor yok mu? Yasal olarak yardımınızı istiyorum. Bu benim hakkım. Gelmek zorundasınız. Yoksa bütün gece burada durur kapıyı çalarım."

"Ama bayım..." Kapı yeniden açıldı. Adam robdöşambrı ve terlikleriyle Poirot'yu sakinleştirmek için dışarı çıktı. Bu arada da kuşkulu gözlerle etrafı süzüyordu.

"Polis çağıracağım." Poirot merdivenlerden inmeye başladı.

"Hayır, Tanrı aşkına yapmayın bunu!" diyen adam da hemen arkasından merdivenlere doğru atıldı.

Poirot hafifçe iterek adamın merdivenlerden aşağı yuvarlanmasını sağladı. Bir an sonra üçümüz birlikte evin içine girmiş, kapıyı da arkadan sürgülemiştik bile.

"Çabuk, buraya!" Poirot bizi en yakındaki odaya götürerek ışığı yaktı. Sonra yanımızdaki adama döndü. "Sen, perdenin arkasına geç."

"Si, sinyor," diyen İtalyan aceleyle pencereyi örten pembe kadife perdenin arkasına geçti.

Tam zamanında yapmıştı bunu. İtalyan tam gözden kaybolmuştu ki odaya bir kadın girdi. Uzun boylu ve kızıl saçlıydı, zarif ince vücudunu geniş bir kimonoyla sarmalamıştı.

Korku dolu bir bakışla etrafı süzdükten sonra, "Kocam nerede?" diye bağırdı. "Siz de kimsiniz?"

Poirot hafifçe eğilerek öne doğru bir adım attı.

"Umarım kocanız soğuktan donmaz. Hoş ayağında sıcacık terlikleri ve oldukça kalın, sıcak tutan bir robdöşambrı vardı ama..."

"Siz de kimsiniz? Evimde ne arıyorsunuz?"

"Maalesef aramızdan hiçbirimiz daha önceden sizinle tanışma mutluluğuna erişemedi, madam. Üstelik de birimiz New York'tan özellikle sizinle buluşmak için gelmiş olmasına rağmen."

Tam o sırada perde aralandı ve İtalyan ortaya çıktı. O anda dehşetle tabancamın adamın elinde olduğunu fark ettim. Hiç kuşkusuz Poirot dalgınlıkla takside unutmuş, adam da almıştı.

Kadın tiz bir çığlık attı, kaçmak için arkasını döndü ama Poirot kapalı kapının önünde onu engelleyecek şekilde duruyordu.

"Bırakın beni!" diye haykırdı kadın avazı çıktığınca. "Beni öldürecek."

Adam, "Luigi Valdarno'yu öldüren kimdi?" diye sordu boğuk bir sesle ve elindeki tabancayı sallayarak hepimizi açıkça tehdit etti. Kıpırdamaya bile cesaret edemiyorduk.

"Tanrım, Poirot, bu korkunç!" diye haykırdım. "Ne yapacağız?"

"Eğer çeneni tutmayı başarırsan bana çok büyük bir iyilik yapmış olacaksın, Hastings. Emin ol, adamımız ben söylemedikçe ateş etmeyecek."

"Demek bundan bu kadar eminsin!" dedi İtalyan yan yan bakarak.

Bu kadarı benim için çok fazlaydı. Kadın yeniden Poirot'ya döndü.

"Ne istiyorsunuz?"

Poirot hafifçe eğildi. "Bunu ona söyleyerek Bayan Elsa Hardt'ın zekâsını aşağılamak istemem."

Kadın ani bir hareketle telefonu kapamak için kullanılan büyük siyah bir kumaş kediyi kaptı. "Hepsi bunun içinde."

"Çok zekice," diye mırıldandı Poirot kadını takdir ederek. Kapıdan çekildi. "İyi geceler madam. Siz kaçana kadar New York'lu arkadaşınızı burada tutacağım."

"Aptal!" diye bağıran İtalyan, tabancayı doğruca kadının üzerine doğrulttu. Bu arada ben de onun üstüne atıldım. Ancak tabanca ateş almadı, yalnızca boş bir klik sesi duyuldu. O sırada Poirot'nun yumuşak sesi duyuldu.

"Asla eski dostuna güvenemeyecek misin, Hastings, sevgili dostum. Dostlarımın yanlarında dolu tabancayla dolaşmalarından hoşlanmazken tesadüfen tanıdığım birine dolu bir tabancayı emanet edeceğimi nasıl düşünebilirsin? Hayır, hayır, *mon ami*." Ve boğuk sesiyle kendi kendine küfreden İtalyan'a döndü. "Şimdi sizin için

yaptığımı görüyorsunuz değil mi? Sizi asılmaktan kurtardım. Sakın güzel bayan dostumuzun kaçabileceğini düşünmeyin. Hayır, hayır, evin önü de arkası da sarılmış durumda. Sürekli gözetleniyor. Doğruca polisin kucağına düşecek. Bu güzel ve rahatlatıcı bir düşünce değil mi? Evet, şimdi artık odadan çıkabilirsiniz. Ancak dikkatli olun, çok dikkatli olun. Ben, Ah gitti bile! Ne görüyorum? Sevgili dostum Hasting, beni suçlayan bakışlarla süzüyor. Oysa her şey o kadar basit ki! En başından beri Montagu Mansiyonu 4 numaradaki daireye talip olanlar arasından Robinson'ların seçileceği belliydi. Neden mi? İlk bakışta onları diğer ev arayanlardan farklı kılan neydi? Görünüşleri mi? Belki ama onda da öyle olağanüstü bir şey yoktu. O zaman tek olasılık kalıyordu; isimleri!"

"Ama Robinson isminde de bir olağandışılık yok ki?" diye bağırdım. "Son derece sıradan bir isim."

"Ah! *Sapristi*[1], kesinlikle doğru! İşin püf noktası da bu zaten! Elsa Hardt ve kocası, ya da kardeşi, artık her neyse New York'tan geliyorlar, Bay ve Bayan Robinson adıyla bir daire kiralıyorlar. Sonra birden şu gizli derneklerden birinin ya da mafyanın onların peşinde olduğunu öğreniyorlar. Luigi Valdarno da hiç kuşkusuz bu derneklere üyeydi. Bu durumda ne yaparlar? Çok basit bir yola başvururlar. Peşlerindeki insanların onları şahsen tanımadıklarını elbette ki biliyorlardır. Bu durumda bundan daha basit ne olabilirdi ki? Oturdukları evi komik denilecek kadar düşük bir fiyatla kiraya vermeye karar verirler. Tek koşulları vardır, kiralayacak kişilerin de adlarının Robinson olması. Londra'da ev arayan binlerce çift arasında nasıl olsa bir Robinson çıkacaktı. Yalnızca beklemeleri gerekiyordu. Eğer telefon rehberinde Robinson adına bakarsan, onca insan arasından sarışın bir Bayan Robinson'un er geç karşılarına çıkması gerektiğini sen de görürsün. Plana göre daha sonra ne mi olacaktı? İntikamcı

(1) Tanrım! Yüce Tanrım!

gelecekti, ki geldi. Adam yalnızca ismi ve adresi biliyordur. Vuracak, her şey bitmiş olacak, intikam alınacak ve Bayan Elsa Hardt bir kez daha kılpayı kurtulmayı başaracaktı. Bu arada Hastings, bana gerçek Bayan Robinson'u mutlaka tanıştırmalısın, o sevimli ve güvenilir yaratığı! Acaba evlerine girildiğini görünce neler hissetmişlerdir? Hemen geri dönmeliyiz. Sanırım bu gelenler Japp ve ekibi, ayak seslerini duyuyorum."

Biri kapının tokmağına şiddetle vurmaya başladı.

Poirot'nun peşinden antreye doğru giderken, "Peki adresi nereden biliyordun?" diye sordum. "Ah evet, tabii, ilk Bayan Robinson'u diğer daireden ayrıldığında takip ettin, değil mi?"

"*A la bonne heure.* Hah, şöyle, Hastings. Sonunda küçük gri hücrelerini kullandın. Şimdi Japp'a küçük bir sürpriz yapalım."

Poirot arkasına saklanarak yavaşça kapıyı araladı, elinde tuttuğu yapma kedi başını kapının köşesinden dışarıya doğru uzatırken aynen kedi gibi tiz bir sesle, "Miyavvv" diye bağırdı.

Yanında biriyle kapının hemen dışında bekleyen Scotland Yard müfettişi ister istemez irkildi.

"Ah, yalnızca Mösyö Poirot'nun küçük şakalarından biriymiş!" diye haykırdı kedinin arkasında Poirot'nun kafasını gören Müfettiş Japp. "İçeri girebilir miyiz?"

"Dostlarımız sağlıklı ve güvende mi?"

"Kuşları tam zamanında yakaladık. Ama mal yanlarında değildi."

"Anlıyorum. Siz de buraya onu aramaya geldiniz. Neyse, biz de Hastings'le buradan ayrılmak üzereydik, ama sanırım öncesinde size ev kedilerinin yaşamı ve alışkanlıkları konusunda ufak bir ders vermeliyim."

"Tanrı aşkına Poirot, aklınızı mı kaçırdınız?"

"Kedi," dedi Poirot onu umursamadan. "Antik Mısır'da kutsal sayılır, hatta ona tapılırdı bile. Hâlâ karşınıza siyah bir kedi çık-

ması uğursuzluk sembolü olarak görülür. Bu kedi bu akşam sizin yolunuzu kesti, Japp. Bir insanın ya da hayvanın sakatatlarından bahsetmenin İngiltere'de hoş karşılanmadığının bilincindeyim. Ama bu kedinin iç organları gerçekten çok lezzetli. Astarın içini kastediyorum."

Diğer adam birden homurdanarak ileri atıldı ve kediyi, Poirot' nun elinden kaptı.

Japp, "Ah sizi tanıştırmayı unuttum," dedi. "Mösyö Poirot, beyefendi Birleşik Devletler Gizli Servisi'nden Bay Burt."

Amerika'lı deneyimli parmaklarıyla kediyi yokladı ve aradığını buldu. Sonra elini uzattı ama bir an kalakaldı, konuşamadı. Gözleri parladı, yanakları pembeleşti.

"Sizi tanıdığıma sevindim," dedi en sonunda.

4. BÖLÜM

Av Köşkü'nün Gizemi

I

Poirot, "Neyse ki bu kez ölmedim," dedi.

Nekahet dönemindeki bir grip hastasının sözcükleri olarak bunlar bana yeniden uyanan bir yaşam sevincinin belirtileri gibi geldi. Saygı duydum. Aynı hastalığın bir önceki kurbanı ben olmuştum. Şimdi ise sıra Poirot'daydı. Yatağında sırtında bir dolu yastık, başını yün bir şalla sarmış bir halde oturuyor, tamamen onun tarifiyle hazırladığım, kokusu dayanılmayacak kadar kötü bitki çayını yudumluyordu. Bir yandan da gözleriyle şöminenin üzerine düzenli bir şekilde dizilmiş ilaç şişelerini süzüyordu.

"Evet, evet," diye ekledi küçük dostum. "Bir kez daha ölümü yendim, ben, büyük Hercule Poirot, suçluların, kötülerin korkulu rüyası! Düşünsene *mon ami*, *Society Gossip*'te bana küçük bir sütun ayırıp şöyle yazmışlar: "Evet, suçlular hepiniz duyun bunu! Hercule Poirot... o aslında gerçek bir Herkül... ama artık sizi yakalayamaz. Neden, biliyor musunuz? Bu kez yakalanan kendisi oldu. Gribin pençesinde kıvranıyor!"

Güldüm.

"Senin açından bu çok iyi Poirot. Reklamın iyisi kötüsü olmaz. Giderek insanların daha çok tanıdığı bir adam oluyorsun. Neyse ki bu hastalık sırasında pek bir kaybın olmadı."

"Bu doğru. Geri çevirmek zorunda kaldığım birkaç küçük olay da aslında o kadar da önemli değildi."

Tam o sırada pansiyoncu kadın başını kapıdan içeri uzattı.

"Aşağıda bir bey var. Mösyö Poirot ya da sizinle hemen görüşmesi gerektiğini söylüyor, Binbaşı Hastings. Çok heyecanlı, endişesi yüzünden anlaşılıyor ama yine de beyefendi gibi davranmayı elden bırakmıyor. Kartını getirdim."

Bana kartviziti uzattı. Kartta, "Bay Roger Havering," yazıyordu.

Poirot başıyla kütüphaneyi işaret etti. İstediğini yaparak *Kim Kimdir* adlı kitabı aldım. Poirot kitabı benden aldı ve aceleyle sayfalarını karıştırmaya başladı.

"Beşinci Baron Windsor'un ikinci oğlu. 1913 yılında William Crabb'ın dördüncü kızı Zoe ile evlenmiş."

"Hah!" dedim. "Bu *Frivolity*'de oynayan kızdı ama o zaman adı Zoe Carrisbrook'tu. Savaştan hemen önce evlendiğini anımsıyorum."

"Hastings, lütfen aşağı inip ziyaretçimizin sorununun ne olduğunu öğrenebilir misin? Ondan benim adıma özür dile."

Roger Havering kırk yaşlarındaydı. Hoş, zarif görünümlü, uzun boylu biriydi. Ancak yüz ifadesi yorgun ve bitkindi, çok endişeli olduğu anlaşılıyordu.

"Binbaşı Hastings? Mösyö Hercule Poirot'nun yakın dostusunuz, değil mi? Hemen bugün benimle Derbyshire'a gelmelisiniz."

"Korkarım bu olanaksız," diye yanıtladım. "Poirot hasta, yatıyor; grip."

Yüzü asıldı. "Tanrım bu çok kötü."

"Ona danışmak istediğiniz konu çok mu acil ve önemliydi?"

"Tanrım, evet. Amcam, yeryüzündeki en iyi dostum, dün akşam öldürüldü."

"Burada, Londra'da mı?"

"Hayır, Derbyshire'da. Ben burada, şehirdeydim, bu sabah eşimden bir telgraf aldım. Olayı öğrenir öğrenmez de buraya gelip Mösyö Poirot'nun desteğini isteme kararı aldım."

Aklıma birden bir fikir geldi. "Bana bir dakika izin verir misiniz?"

Hemen merdivenlerden yukarı koştum. Poirot'ya birkaç kısa cümleyle durumu açıkladım. Fazla konuşturmadan lafı ağzıma tıkadı.

"Anlıyorum. Anlıyorum. Oraya gitmek istiyorsun. Evet, neden olmasın? Benim yöntemlerimi biliyorsun. Tek istediğim bana her gün düzenli bir şekilde rapor vermen ve sana telgrafla bildireceğim talimatlara harfi harfine uyman."

Bunu memnuniyetle kabul ettim.

II

Bir saat sonra Midland treninde Bay Havering'in karşısında oturuyordum. Tren Londra'dan ayrılmış, adanın içlerine doğru ilerliyordu.

"Size şöyle açıklayayım, Bay Hastings. Şu anda gittiğimiz, bu trajedinin yaşandığı Av Köşkü, Derbyshire kırsalının ortasında küçük bir ev. Asıl evimiz Newmarket yakınlarında, şehirde ise kış sezonu boyunca bir daire kiralıyoruz. Av Köşkü'nde yaşayan ve oraya gittiğimiz hafta sonlarında tüm gereksinimlerimizi karşılayan bir kâhyamız var. Tabii av sezonunda Newmarket'teki hizmetlilerimizden bir kısmını da oraya kaydırıyoruz. Amcam Bay Harrington Pace –belki biliyorsunuzdur, annem New York'tan Bayan Pace– son

üç yıldır bizimle yaşıyor. Babamla ya da ağabeyimle asla iyi geçinemezdi, benimse başarısız, sefih bir insan olmam onu kızdıracağı yerde bana karşı olan sempatisini artırdı. Tabii ki ben zengin bir insan değilim, yoksul bile sayılabilirim ama amcam zengin, daha doğrusu masraflarımı o karşılıyor ve bu hep de böyle oldu. Amcam bazı açılardan sert ve hoşgörüsüz biri olsa da onunla anlaşmak aslında zor değildi ve üçümüz, yani karım, ben ve amcam uyum içinde yaşıyorduk. İki gün önce amcam şehrin tantanasından yorgun düştüğünü ve birkaç günlüğüne Derbyshire'a gitmemizi istedi. Karım hemen kâhyamız olan Bayan Middleton'a telgraf çekerek, evi hazırlamasını istedi. Aynı gün öğleden sonra da oraya gittik. Dün akşam şehre dönmem gerekti ama amcamla karım orada kaldılar. Bu sabah da bu telgrafı aldım."

Telgrafı bana uzattı.

"Hemen gel, Harrington amca öldürüldü, mümkünse yanında iyi bir dedektifle gel, ama hemen gel – Zoe."

"Yani olayla ilgili hiçbir bilginiz yok, öyle mi?"

"Yok. Sanırım akşam gazetelerinde vardır. Hiç kuşkusuz polis de olaya el koymuştur."

Küçük Elmer's Dale İstasyonu'na vardığımızda saat üçtü. Oradan yaklaşık sekiz kilometrelik bir araba yolculuğuyla kırların arasında yalnız, gri taş bir bina olan Av Köşkü'ne gittik.

"Issız bir yer," dedim hafifçe ürpererek.

Havering başıyla onayladı.

"Sanırım burayı satarım. Bundan sonra burada yaşamaya katlanabileceğimi sanmıyorum."

Demir bahçe kapısını açıp, dar yoldan evin büyük ceviz kapısına doğru ilerlediğimiz sırada karşımıza tanıdık biri çıktı.

"Japp!" diye haykırdım.

Scotland Yard müfettişi bana bakarak dostça gülümsedi, sonra Bay Havering'e döndü.

"Sanırım siz Bay Havering'siniz, değil mi? Londra'dan bu olayla ilgilenmek üzere buraya gönderildim ve eğer uygunsa sizinle başbaşa konuşmak isterim."

"Karım..."

"Karınızla ve kâhyanızla görüştüm. Sizi fazla alıkoymayacağım. Mümkün olduğunca çabuk köye dönmek istiyorum, burada görebileceğim her şeyi gördüğümü sanıyorum."

"Şu an için bu konuya ilişkin hemen hiçbir şey bilmediğimi..."

"Kesinlikle bunu biliyorum..." dedi Japp adamı sakinleştirmek isteğiyle. "Ancak sizin görüşünüzü almak istediğim birkaç ufak nokta var. Binbaşı Hastings beni tanır, eve girip geldiğinizi haber verebilir. Bu arada ufak dostumuza ne oldu, Hastings?"

"Grip, evinde yatıyor."

"Öyle mi? Bunu duyduğuma üzüldüm. Yanınızda o olmadan kendinizi sürücüsüz bir arabada gibi hissediyor olmalısınız?"

Bu yersiz ve zamansız şakanın ardından doğruca eve gittim, kapıyı çaldım. Birkaç dakika kadar sonra kapı orta yaşlı bir kadın tarafından açıldı.

"Bay Havering birazdan burada olacak," dedim. "Kendisi Müfettiş Japp'la bahçede olay hakkında konuşuyor. Ben Binbaşı Hastings. Bu olayı araştırmak için Bay Havering'le birlikte Londra'dan geldim. Dün gece olanları bana kısaca anlatabilir misiniz?"

"İçeri gelin, efendim," diyen kadın kapıyı arkamdan kapatarak beni girişteki yarı loş bir odaya aldı.

"Dün akşam yemeğinden sonra bir adam geldi, efendim. Bay Pace ile görüşmek istediğini söyledi. Aynen Bay Pace gibi konuşuyordu. Onun beyefendinin Amerika'dan bir arkadaşı olduğunu düşündüm ve doğruca silah odasına aldım. Sonra da Bay Pace'e haber vermeye gittim. Şimdi düşünüyorum da adamın isim vermemiş ol-

ması biraz tuhaftı aslında. Bay Pace'e söylediğimde, şaşırmış gibiydi. Hanımefendiye, 'Bağışla Zoe, bir bakayım adam ne istiyormuş,' dedi. Silah odasına gitti. Ben de mutfağa döndüm. Bir süre sonra yüksek sesler duyuldu, sanki kavga ediyorlardı. Hole çıktım, aynı zamanda hanımefendi de hole geldi. Sonra bir silah sesi ve korkunç bir sessizlik oldu. Hemen silah odasının kapısına koştuk ama kilitliydi. Ne olduğuna bakmak için dışarı çıktık ve evin arka tarafındaki pencereye gittik. Pencere açıktı, Bay Pace yerde kanlar içinde yatıyordu. Vurulmuştu."

"Peki ya adam?"

"Biz oraya varmadan pencereden çıkıp gitmiş olmalı."

"Ya sonra?"

"Bayan Havering beni polis çağırmaya yolladı. Bunun için sekiz kilometre yürüdüm. Polis benimle birlikte geldi. Bütün gece boyunca buradaydılar. Sabah da Londra'dan o müfettiş geldi."

"Bay Pace ile görüşmek isteyen adam, nasıl biriydi?"

Kâhya kadın düşündü.

"Siyah bir sakalı vardı, orta yaşlıydı, açık renk bir pardösü giymişti. Amerikan aksanıyla konuşması dışında belirgin bir özelliği yoktu."

"Anlıyorum. Acaba Bayan Havering ile görüşebilir miyim?"

"Yukarıda olmalı. Haber vereyim mi?"

"Lütfen. Ona Bay Havering'in dışarıda Müfettiş Japp'ın yanında olduğunu ve kendisinin Londra'dan yanında getirdiği dedektifin onunla konuşmak için aşağıda beklediğini iletin lütfen."

"Peki efendim."

Daha fazlasını öğrenmek için sabırsızlanıyordum. Japp benden iki üç saat öndeydi ve onun telaşlı hali bana ondan geride kalmamam gerektiğini gösteriyordu.

Bayan Havering beni fazla bekletmedi. Birkaç dakika bile geçmemişti ki merdivenlerde ayak sesleri duydum. Başımı kaldırdı-

ğımda çok genç ve güzel bir kadının bana doğru geldiğini gördüm. İnce uzun vücudunun düzgün hatlarını ortaya çıkaran ateş kırmızısı bir bluz giymişti. Siyah saçlarının üstünde de yine ateş rengi ufak bir şapka vardı. Bu trajedi bile ondaki yaşam sevincini ve canlılığı gölgelemeye yetmemişti.

Kendimi tanıttım. Hemen beğeniyle başını salladı.

"Tabii sizin de, meslektaşınız Hercule Poirot'nun adını da çok duydum, Binbaşı Hastings. Birlikte olağanüstü işler başardınız, öyle değil mi? Kocamın hemen size başvurmuş olması çok akıllıca. Bana bir şeyler mi sormak istiyordunuz? Sanırım bu felaketle ilgili gerçekleri öğrenmenizin en iyi yolu bu. Buyurun sorun, istediğinizi sorabilirsiniz."

"Teşekkürler, Bayan Havering. Adam geldiğinde saat kaçtı?"

"Dokuza doğru olmalı. Akşam yemeğini henüz bitirmiştik. Kahve ve sigara içiyorduk."

"O sırada kocanız Londra'ya dönmüş müydü?"

"Evet, akşam 6.15 treniyle gitti."

"İstasyona arabayla mı gitti yoksa yürüdü mü?"

"Arabamız burada değil. Elmer's Dale'deki garajdan onu tam zamanında trene yetiştirmek için bir araba geldi."

"Bay Pace dün akşam tamamen normal miydi?"

"Kesinlikle. Her anlamda normaldi."

"Peki, bu ziyaretçiyi tanımlayabilir misiniz?"

"Korkarım hayır. Onu görmedim. Bayan Middleton onu doğruca silah odasına almış, sonra da amcamı çağırmaya gelmiş."

"Amcanız bunu nasıl karşıladı?"

"Sinirlenmiş gibiydi ama hemen silah odasına gitti. Yaklaşık beş dakika sonra odadaki seslerin yükseldiğini duydum. Sanki kavga ediyorlardı. Hemen hole koştum, hatta bu arada neredeyse Bayan Middleton ile çarpışıyordum. Sonra silah sesini duyduk. Silah oda-

sının kapısı içeriden kilitlenmişti, dışarı çıkıp evin arka tarafındaki pencereye gittik. Tabii bu biraz zaman aldı ve sanırım katil bu arada kaçma fırsatı buldu. Zavallı amcacığım!" Kadının sesi titremeye başlamıştı. "Kafasından vurulmuştu. Hemen Bayan Middleton'u polis çağırmaya gönderdim, odadaki hiçbir şeye dokunmamaya ve her şeyi olduğu gibi bırakmaya büyük özen gösterdim."

Takdirle başımı salladım. "Evet, peki ya silah?"

"Şey, bu konuda yalnızca bir tahminde bulunabilirim, Binbaşı Hastings. Kocamın iki tabancası ve av tüfekleri duvarda asılı duruyordu. Tabancalarından biri eksikti. Bunu polise de söyledim, diğer tabancayı da alıp yanlarında götürdüler. Sanırım kurşun bulununca bu konuda daha kesin bir şey söyleyebilecekler."

"Silah odasını görebilir miyim?"

"Elbette. Polis oradaki incelemelerini tamamladı. Ceset de götürüldü."

Genç kadın bana olay yerine kadar eşlik etti. O sırada Havering giriş holüne gelmişti. Kadın özür dileyerek hemen ona koştu. Böylece araştırmamı yalnız yapmak durumunda kaldım.

İtiraf etmeliyim ki incelemelerimin sonucu umut kırıcıydı. Dedektif romanlarında daima etrafta ipuçları, bazı kanıtlar vardır. Ancak burada tüm araştırmalarıma rağmen halıdaki büyük kan lekesinin dışında –ki maktulün vurulunca oraya düştüğü anlaşılıyordu– olağandışı sayılabilecek hiçbir şey yoktu. Her şeyi büyük bir dikkat ve özenle inceledim, yanımda getirdiğim küçük fotoğraf makinemle odanın birkaç açıdan resmini çektim. Pencerenin dışındaki toprağı da inceledim, ancak o kadar çok ayak izi vardı ki bununla zaman kaybetmenin anlamsız olacağı kanısına vardım. Evet, Av Köşkü'nde görebileceğimi görmüştüm. Artık Elmer's Dale'e dönüp Japp ile bağlantı kurmalıydım. Havering'lerle vedalaştım ve bizi istasyondan oraya getiren arabayla köye döndüm.

Japp'ı Matlock Arms adlı handa buldum. Cesedi görmeye giderken beni de yanında götürdü. Harrington Pace ufak tefek, zayıf, sinekkaydı tıraşlı tipik bir Amerikalıydı. Çok yakından, kafasının arkasından vurulmuştu.

"Bir an için arkasını dönmüş olmalı," dedi Japp. "Diğer adam da tabancayı kaptığı gibi tetiğe basmış. Bayan Havering'in bize verdiği tabanca doluydu. Sanırım diğeri de öyleydi. Ne tuhaf insanlar var, insan nasıl iki dolu tabancayı duvara asar ki?"

İç karartıcı morg odasından çıktıktan sonra Japp'a, "Olay hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordum.

"Doğrusunu istersen şüpheli olarak ilk aklıma gelen Havering oldu."

Dostumuz şaşkınlığımı fark edince açıklamayı sürdürdü.

"Neden olmasın ki? Havering'in geçmişi o kadar da temiz değil, ayrıca kuşkulanmak için başka nedenler de var. Oxford'ta okuduğu sırada bir çekin üzerindeki babasının imzasının sahte olması gibi bir olaya karışmış. Tabii bu olayın üstü kapatılmış. Daha kötüsü de var. Bay Havering şu sıralar boğazına kadar borca batmış durumda, amcasına bahsedemeyeceği, ondan yardım isteyemeyeceği nitelikte borçlar bunlar. Amcasının vasiyetnamesinin adamın lehinde olduğu kesin gibi bir şey. Evet, gözüm onun üstünde. Bu yüzden de karısıyla konuşma fırsatı bulamadan onu sorgulamak istedim. Ancak ikisinin ifadeleri birebir örtüşüyor, ayrıca istasyondaki incelemeler de adamın 6.15 treniyle buradan ayrıldığını gösteriyor. Londra'ya gece 10.30 da varmış. Söylediğine göre doğruca üye olduğu kulübe gitmiş, eğer bu da doğrulanırsa amcasını burada saat 9.00 da siyah bir sakalla vurmuş olamayacağı ortaya çıkacak."

"Ah evet, ben de tam sana bu sakal konusunda ne düşündüğünü soracaktım?"

Japp göz kırptı. "Sanırım çok çabuk uzamış, Elmer's Dale'le Av Köşkü arasındaki sekiz kilometre uzaması için yeterli olmuş.

Tanıdığım neredeyse tüm Amerikalılar sinekkaydı tıraşlıydı. Sanırım katili Bay Pace'in Amerikalı arkadaşları arasında aramamız gerekecek. Önce kâhya kadını sonra da Bayan Havering'i sorguladım. Öyküleri tıpatıp uyuşuyor. Bayan Havering'in bu adamı görmemiş olması çok yazık. Çok zeki bir kadın, hiç kuşkusuz bize katili bulmakta yardımcı olacak bir şey fark etmiş olurdu."

Bir an oturdum ve Poirot'ya uzun, ayrıntılı bir mektup yazdım. Sonra göndermeden önce diğer bazı bilgileri de mektuba ekleme fırsatı buldum.

Mermi çıkarılmış ve polisin elinde bulunan diğer tabancayla aynı kalibrede bir tabancadan ateşlendiği saptanmıştı. Ayrıca Bay Havering'in o geceye ilişkin iddiaları araştırılmış, Londra'ya söz konusu trenle gittiği ve akşam üyesi olduğu kulüpte bulunduğu kanıtlanmıştı. Ve sonra üçüncü, çok daha ilginç bir gelişme daha yaşandı. Ealing'te yaşayan Londralı bir centilmen o sabah bölgedeki demiryolu istasyonuna gitmek için Haven Green'den geçerken rayların arasında kahverengi kâğıda sarılmış bir paket dikkatini çekmiş ve paketi açtığında içinde bir tabanca olduğunu görmüştü. Paketi hemen civardaki polis merkezine teslim etmiş ve daha akşam olmadan o tabancanın bizim peşinde olduğumuz tabanca olduğu saptanmıştı. Tabancayla bir kez ateş edilmişti.

Bütün bunları da mektubuma ekledim.

Ertesi sabah kahvaltıda Poirot'dan bir telgraf aldım.

"Tabii ki siyah sakallı adam Havering değildi, ancak sen ve Japp böyle bir şey düşünebilirsiniz. Bana telgrafla kâhya kadının nasıl biri olduğunu bildirin. O ve Bayan Havering ne giymişlerdi? Fotoğraf çekmekle zaman kaybetmeyin. Resimlerinizde ışık eksik ve kesinlikle biraz olsun sanatsal değil."

Poirot'nun telgrafını fazlasıyla patavatsız ve uygunsuz buldum. Olayı incelemek için her tür imkâna sahip olarak olay yerinde bulunuyor olmamı biraz da olsa kıskanıyor olmalıydı. İki kadının giysilerinin tanımını istemesi bana saçma göründü ama yalnızca isteğini yerine getirmiş olmak için bunu yaptım.

Saat on bire doğru Poirot'dan bir telgraf daha geldi.

"*Japp'a kâhya kadını geç kalmadan tutuklamasını söyle.*"

Şaşkına dönmüş bir halde telgrafı Japp'a götürdüm. Okuduğunda bıyık altından küfrettiği gözümden kaçmadı.

"Mösyö Poirot çılgının teki! Ama eğer böyle diyorsa muhakkak bunun altında bir şey vardır. Bu arada kadını pek dikkate almamıştım. Onu tutuklamak için bir neden bulabileceğimi sanmıyorum ama sürekli gözetleteceğim. Haydi, doğruca oraya gidelim ve kadına bir de bu gözle bakalım."

Ama geç kalmıştık bile. Bayan Middleton, bize son derece normal ve saygın biri gibi görünen o sessiz orta yaşlı kadın buhar olup uçmuştu sanki. Valizini almamıştı. Valizin içinde yalnızca normal günlük giysileri vardı. Kadının kimliği ya da nereden geldiğine ilişkin en ufak bir iz bile yoktu.

Bayan Havering'ten kadınla ilgili alabildiğimiz tüm bilgileri aldık.

"Onu üç hafta kadar önce, eski kâhyamız Bayan Emery işten ayrılınca onun yerine aldım. Kadını çok iyi tanınan Mount Caddesi'ndeki Bayan Selbourne'un ajansından gönderdiler. Tüm çalışanlarımı o firma aracılığıyla bulurum. Görüşmem için çok sayıda aday gönderdiler ama bana içlerinde en iyisi Bayan Middleton'muş gibi geldi. Üstelik referansları da çok iyiydi. Onu hemen işe aldım ve ajansa da durumu bildirdim. Middleton hakkında yanılmış olduğuma inanamıyorum. O kadar sakin, iyi ve nazik bir kadındı ki."

Olay tam anlamıyla bir gizem perdesine bürünmüştü. Kâhya kadının cinayeti işlemiş olması olanaksızdı çünkü tabanca ateşlendiği sırada Bayan Havering'le birlikte giriş holündeydi. Diğer yandan cinayetle bir şekilde ilişkisi olması gerekiyordu, yoksa ardına bile bakmadan niçin kaçacaktı ki?

Son gelişmeleri Poirot'ya telgrafla bildirdim. Londra'ya dönüp incelemelerime Selbourne Ajans'ta devam etmek niyetindeydim.

Poirot hemen yanıt verdi.

> *"Ajansta inceleme yapmanın hiçbir anlamı yok; oradaki hiç kimsenin onu tanımadığından başka bir şey öğrenemeyeceksiniz, daha önemlisi ilk kez oraya gittiğinde onu Av Köşkü'ne götüren arabayı belirlemeniz. Bunun için çaba harcayın."*

Bu isteği bana gizemli görünse de denileni yaptım. Elmer's Dale'deki ulaşım olanakları bir hayli kısıtlıydı. Köyün garajına bağlı çalışan iki eski Ford otomobil ve istasyonda iki taksi vardı. Söz konusu günde bu arabalardan hiçbiri çağırılmamıştı. Bunu sorduğumuzda Bayan Havering ilk görüşmelerinde kadına Derbyshire'a gitmesi için verdiği yol parasının rahatlıkla Av Köşkü'ne kadar bir araba ya da taksi kiralamasına da yeteceğini söyledi. İstasyondaki hiç kimsenin cinayet akşamında bir yabancının ya da siyah sakallı birinin geldiğini görmemiş olduğu gerçeği göz ününde bulundurulduğunda bundan katilin belirli bir noktaya kadar özel arabayla geldiği ve kendisini bekleyen aynı arabayla da kaçtığı sonucu çıkıyordu. Herhalde kâhya kadını yeni işine götüren de bu arabaydı.

Londra'daki ajansta yaptığım inceleme Poirot'nun tahmininde haklı olduğunu gösterdi. Bayan Middleton diye biri kayıtlarına hiç girmemişti. Bayan Havering'e bu iş için çok sayıda aday göndermiş-

lerdi. Ne var ki Bayan Havering ajansa komisyonlarını gönderirken hangi adayı işe aldığını belirtmeyi unutmuştu.

Düş kırıklığına uğramış, süngüsü düşmüş bir halde Londra'ya döndüm. Poirot'yu ipekli robdöşambrıyla odasındaki şöminenin karşısında duran berjer koltukta otururken buldum. Beni büyük bir coşkuyla karşıladı. Döndüğüme sevinmiş gibiydi.

"*Mon ami* Hastings! Seni yeniden burada görmek ne mutluluk. Eğlendiğini, iyi zaman geçirdiğini umarım. Sevgili Japp ile yeterince koşturup, dilediğinizce araştırıp, soruşturdunuz mu?"

"Poirot!" diye haykırdım. "Bu çok gizemli, karanlık bir olay. Korkarım hiçbir zaman da çözümlenemeyecek."

"Evet, bundan dolayı size madalya takmayacakları kesin."

"Gerçekten öyle. Olay tam bir çetin ceviz."

"Ceviz kırmakta iyi olduğumu söyleyemem. Ben daha çok sakin, kendi halinde bir sincap olmayı yeğliyorum. Zaten bu olay beni pek ilgilendirmiyor da. Ben Harrington Pace'i kimin öldürdüğünü biliyorum, bu bana yeter."

"Biliyor musun? Nereden biliyorsun?"

"Telgraflarıma verdiğin aydınlatıcı yanıtlar gerçeği görmemi sağladı. Haydi, gel Hastings, olayları ve bulgularımızı belirli bir yöntem çerçevesinde düzenli bir şekilde gözden geçirelim. Bay Harrington Pace hatırı sayılır bir servete sahip ve ölümü halinde tüm serveti yeğenine kalacak. Bu bir. İkincisi, yeğeninin boğazına kadar borca batmış olduğu biliniyor. Üçüncüsü, yeğenin aynı zamanda... nasıl diyelim, ahlaki değerleri pek de yüksek olmayan biri olduğu da biliniyor."

"Ama Roger Havering'in o akşam Londra'ya geldiği kesin."

"*Précisément*![1] Zaten biz de aynı nedenle, Bay Havering, Elmer's Dale'den akşam 6.15'te, yani Bay Pace öldürülmeden önce ayrıldığı için katilin o olamayacağını düşünüyoruz. Tabii eğer doktor

(1) Elbette!

cesedi inceleyip, cinayet zamanını belirlerken yanılmadıysa ki bunun da olduğunu sanmıyorum. Ama unuttuğumuz bir şey var Hastings, Bayan Havering!"

"O olamaz. Kâhya ateş edildiğinde onun yanındaymış."

"Ah, evet, kâhya. Ama o da ortadan kayboldu."

"Bulunacaktır."

"Sanmıyorum. Sence de bu kâhyada bir tuhaflık yok mu Hastings? Bu ilk anda dikkatimi çekti."

"Kendine biçilen rolü oynadığını, sonra da ortadan kaybolduğunu mu söylemek istiyorsun?"

"Peki, sence ona biçilen rol neydi?"

"Şey, herhalde işbirlikçisi siyah sakallı adamı eve almak."

"Hayır, hayır, onun oynadığı rol bu değildi. Ona biçilen rol tabancanın ateşlendiği anla ilgili olarak Bayan Havering'e kanıt sağlamak, onun suçsuzluğunun tanığı olmaktı, ve onu hiç kimse bulamayacak *mon ami*, çünkü gerçekte öyle biri yok. Büyük Shakespeare'in de dediği gibi o 'olmayan biri!'"

"Dickens'ı kastediyor olmalısın," diye mırıldanırken bıyık altından gülümsedim. "Demek istediğin ne, Poirot?"

"Zoe Havering evlenmeden önce ünlü bir aktristti. Gerek sen gerekse Japp, kâhya kadını yalnızca yarı aydınlık, loş bir giriş holünde gördünüz. Siyahlar giymiş, boğuk sesli, az konuşan, silik orta yaşlı bir kadın. Bunun dışında ne sen, ne Japp ne de kâhya kadının çağırdığı yerel polis Bayan Middleton ve hanımını aynı anda aynı yerde görmedi. Bayan Havering gibi akıllı ve cesur bir kadın için iki rolü aynı anda oynamak çocuk oyuncağıydı. Hanımını çağırma bahanesiyle merdivenlerden yukarı koşuyor, üzerine renkli bir elbise geçiriyor, sözde ak saçlarını kapamak için de üstüne siyah bukleler monte edilmiş bir şapka oturtuyordu. Ustaca birkaç dokunuşla makyajını değiştiriyor, biraz ruj ve allıkla şen şakrak Zoe Havering

olarak aşağı iniyordu. Kâhyayı hiç kimse yakından incelemedi. Hem neden inceleyecekti ki? Kimse ondan kuşkulanmıyordu. Onu cinayete bağlayan hiçbir şey yoktu. Ayrıca kanıtı da vardı."

"Peki ya Ealing'te bulunan tabanca? Bayan Havering onu oraya atmış olamazdı?"

"Hayır, bunu yapmak Roger Havering'in göreviydi ve aslında bu hataydı. Bana doğru yolu gösteren de bu oldu. Tabancayla cinayet işleyen biri, özellikle de o tabancayı olay yerinde bulmuşsa, ondan bir an önce, hemen oracıkta kurtulmak ister ve atar, Londra'ya kadar yanında götürmez. Bunu yapmaktaki amaç çok belliydi, katil ya da katiller polisin dikkatini Derbyshire'dan mümkün olduğunca uzak bir noktaya çekmek, izleri mümkün olduğunca kapamak, polisi Av Köşkü'nden uzaklaştırmak istiyorlardı. Ealing'te bulunan tabanca elbette ki Bay Pace'in vurulduğu tabanca değildi. Roger Havering onunla bir kez havaya ateş etti, tabancayı Londra'ya getirdi, kanıt sağlamak için doğruca üyesi olduğu kulübe gitti, sonra da doğruca Ealing bölgesine gitti ki bu ancak yirmi dakikasını aldı, tabancayı bulunduğu yere bıraktı ve şehre döndü. Bu arada o cazibeli yaratık yani karısı akşam yemeğinden sonra Bay Pace'i öldürdü. Biliyorsunuz adam arkasından vurulmuştu! Bu da dikkat çeken bir başka noktaydı, sonra tabancayı yeniden doldurdu, duvardaki yerine astı ve vahim küçük komediyi oynamaya başladı."

Şaşkınlık içinde, "İnanılır gibi değil," diye mırıldandım. "Yine de..."

"Ama doğru. *Bien sur*,[1] dostum, doğru. Ancak bu ender çifti yargı önüne çıkarmak başka bir sorun. Bunun için Japp elinden geleni yapmalı, ona her şeyi yazdım ancak korkarım onları kadere emanet etmek zorunda kalacağız ya da ilahi adalete, artık hangisini yeğlersen."

(1) Elbette.

"Kötü ve acımasız adamı gördüm, tıpkı yeşeren ağaç gibi dal budak salıyordu,"[1] diye anımsattım.

"Ama bedeli vardır Hastings, daima bir bedeli vardır, *croyez-moi!*[2]"

Poirot'nun öngörüleri doğru çıktı. Japp öykünün doğru olduğundan emin olmasına rağmen tutuklama için gerekli kanıtı bulamadı.

Bay Pace'in büyük serveti katillerinin eline geçti. Yine de ilahi adalet ve intikam tanrıçası Nemesis yapacağını yaptı. Gazetede saygıdeğer Roger ve Bayan Havering'in düşen Paris uçağında ölenler arasında olduklarını okuduğumda, adaletin er geç yerine geldiğini bir kez daha gördüm.

(1) Zebur 37: 35
(2) İnan bana!

5. BÖLÜM

Milyon Dolarlık Soygun

I

"Son zamanlarda tahvil ve bono hırsızlığındaki artış akıl alır gibi değil," dedim bir sabah gazeteyi elimden bırakırken. "Poirot, ne dersin, bu işin üzerine gidelim mi?"

"Ne o, nasıl diyordunuz... kısa yoldan zengin olmanın yolunu mu aramaya başladın yoksa *mon ami*?"

"Şu son olaya bak, *Londra ve İskoç Bankası*'nın New York'a gönderdiği bir milyon sterlin değerindeki Özgürlük Tahvilleri çalınmış. Hem de çok ilginç bir biçimde *Olympia* gemisinde."

Poirot dalgın dalgın mırıldandı. "Eğer deniz tutması diye bir şey olmasa, Laverguier'in nefes egzersizlerini uygulamak çok fazla zaman almasa ve zor olmasa, bu büyük yolcu gemilerinden birinde yolculuk etmek benim için de çok büyük bir zevk olabilirdi."

"Evet, gerçekten de öyle," dedim coşkuyla. "Hatta bazılarının gerçek anlamda yüzen saraylar oldukları söyleniyor; yüzme havuzları, salonlar, restoranlar, seyir güverteleri... insan denizde olduğuna bile inanamıyor."

"Benim denizde olduğumu aklımdan çıkarmam olanaksız," dedi Poirot hüzünle. "Aslında bütün bu saydıkların benim için pek bir şey ifade etmiyor, sevgili dostum. Sen asıl bir an için böyle bir yolculukta rastlayabileceğin insanları düşünsene. Bu yüzen sarayların güvertesinde, senin her zaman kullandığın deyimle elitlere, suç dünyasının *haute noblesse*'lerine[1] rastlayabilirsin."

Güldüm.

"Demek seni heyecanlandıran bu. Herhalde Özgürlük Tahvillerini çalan adamla kılıçla düelloya tutuşmayı da hayal ediyorsundur?"

O sırada içeri giren hizmetçi konuşmamızı böldü.

"Genç bir bayan sizinle konuşmak istiyor, Mösyö Poirot. Kartını verdi."

Kartta Bayan Esmée Farquhar ismi vardı. O sırada yere düşmüş bir kırıntıyı almak üzere masanın altına eğilmiş olan Poirot başıyla onaylayarak, hizmetçiye, bayanı içeri alabileceğini belirtti.

Aradan birkaç dakika geçmemişti ki o zamana kadar gördüğüm genç kızların en güzel ve çekicilerinden biri içeri girdi. Yirmi beş yaşlarında olmalıydı, büyük kahverengi gözleri ve muhteşem vücudu hemen dikkat çekiyordu. Şıktı ve tavrıyla da insanda çok olumlu bir izlenim bırakıyordu.

"Lütfen oturun, matmazel. Sizi dostum Binbaşı Hastings ile tanıştırayım, kendisi küçük davalarımda bana yardımcı olur."

"Korkarım bugün beni buraya getiren sorun çok büyük, Mösyö Poirot," diyen genç kız otururken başıyla beni dostça selamladı. "Sanırım gazetelerde okumuşsunuzdur. Konu *Olympia* gemisindeki Özgürlük Tahvillerinin çalınması." Poirot'nun yüzünde beliren şaşkınlığı fark etmiş olsa gerek ki kız telaşla ekledi. "Hiç kuşkusuz kendi kendinize benim gibi bir genç kızın *Londra ve İskoçya Bankası*'nın tahvilleriyle ne gibi bir bağlantısı olabileceğini soruyorsunuzdur. Bir açıdan hiç, ama bir açıdan da çok bağlantısı olduğunu söyleyebilirim. Bakın Mösyö Poirot, ben Bay Philip Ridgeway ile nişanlıyım."

(1) Asil, soylu

"Aha! Bay Philip Ridgeway de..."

"...çalınan tahvillerin emanet edildiği kişi. Çalındıkları sırada tahviller onun gözetimindeydi. Tabii ona yönelen bir suçlama yok, sonuçta bu onun hatası değildi. Ancak bu olay onu perişan etti, çok üzülüyor. Amcası da, ki bunu çok iyi biliyorum onun bir yerde düşüncesizce tahvillerin kendisinde olduğundan bahsetmiş olabileceğini iddia ediyor. Bu olay nişanlımın kariyeri açısından çok büyük dezavantaj. Kariyeri mahvoldu!"

"Amcası kim?"

"Bay Vavasour, söz konusu bankanın yatırımlar genel müdürü..."

"Bayan Farquhar, bana öyküyü en başından anlatmanızı rica edeceğim."

"Peki, tamam. Bildiğiniz gibi banka Amerika'daki kredi hacmini büyütmek istiyor, bu amaçla Amerika'ya bir milyon dolar değerinde Özgürlük Tahvili göndermeye karar veriyor. Bu iş için Bay Vavasour yeğenini seçti. Yıllardır bankada önemli bir pozisyonda görev yapan, bankanın en güvenilir elemanlarından biri olan, üstelik de New York'taki işlemleri yakından bilen biri olarak nişanlım bu yolculuk için en uygun kişi olarak görüldü. *Olympia*, Liverpool Limanı'ndan ayın 23'ünde ayrıldı, tahviller Philip'e o günün sabahında bankanın yatırımlardan sorumlu iki genel müdürü olan Bay Vavasour ve Bay Shaw tarafından teslim edildi. Teker teker sayıldılar, paketlendiler ve paket onun gözünün önünde mühürlendi. Philip de paketi valizine yerleştirdi."

"Yani sıradan kilidi olan bir valize mi?"

"Hayır. Bay Vavasour ve Bay Shaw, Hubbs firmasına ait çok özel bir kilit kullanılmasını istemişlerdi. Philip söylediğim gibi paketi valizin en dibine koydu. Paket New York'a varmalarından birkaç saat önce çalındı. Gemi baştan aşağı arandı ama sonuç alınamadı. Tahviller adeta buharlaşmış, yok olmuşlardı."

Poirot suratını astı.

"Tam olarak değil, duyduğum kadarıyla tahviller *Olympia*'nın rıhtıma yanaşmasından sonraki yarım saat içinde küçük partiler halinde tamamen satılmış. Sanırım öncelikle Bay Ridgeway ile görüşmeliyim."

"Ben de tam sizi *Cheshire Chese* lokantasına öğlen yemeğine davet edecektim. Philip de orada olacak. Onunla birlikte yemek yemek için sözleşmiştik ama, tabii henüz bu konuda yardım istemek için size başvurduğumu bilmiyor."

Daveti memnuniyetle kabul edip hep birlikte taksiyle lokantaya gittik.

Bay Philip Ridgeway bizden önce gelmişti. Nişanlısını hiç tanımadığı iki adamla birlikte görünce şaşırmadığını söylesem yalan olur. Yakışıklı, uzun boylu, şık giyimli, zarif bir adamdı. Şakakları hafifçe ağarmış olmasına rağmen en fazla otuzlu yaşlarda olabilirdi.

Bayan Farquhar hemen yanına giderek elini genç adamın koluna koydu.

"Sana danışmadan harekete geçtiğim için beni bağışla, Philip. İzninle sana adını sıkça duyduğumuz Mösyö Poirot ve arkadaşı Binbaşı Hastings'i tanıştırmak isterim."

Ridgeway çok şaşırmış görünüyordu

"Tabii ki ününüzü çok duydum, Mösyö Poirot," dedi elimizi sıkarken. "Ancak Esmée'nin size başvuracağından yani içinde bulunduğum zor durumla ilgili size danışacağından haberim yoktu."

Bayan Farquhar uysalca, "Bunu yapmama izin vermeyeceğinden korktum, Philip," dedi.

Adam gülümsedi. "Desene güvende olmama çok önem veriyorsun. Neyse, Mösyö Poirot'nun bu anlaşılmaz olaya ışık tutmayı başarabileceğini umuyorum. Açıkça itiraf etmeliyim ki üzüntüden ve endişeden neredeyse aklımı yitirmek üzereyim."

Yüzü gerçekten solgun ve bitikti, katlanmak zorunda kaldığı ruhsal baskı, büyük endişe yüz hatlarından okunuyordu.

Poirot, "Neyse, ne..." dedi. "Şimdi güzel bir yemek yiyelim. Yemek sonrasında kafa kafaya verir, ne yapılabileceğine bakarız. Öyküyü bir de Bay Ridgeway'den dinlemek isterim."

Restoranın enfes bifteğini ve pudingini yediğimiz sırada Philip Ridgeway tahvillerin kaybolmasına kadar geçen süreci ayrıntılarıyla anlattı. Anlattığı öykü Bayan Farquhar'ınkiyle neredeyse aynıydı. Onun sözlerini tamamlamasıyla birlikte Poirot ilk sorusunu yöneltti:

"Tahvillerin çalınmış olduğunu nasıl anladınız, Bay Ridgeway?"

Genç adam acı acı gülümsedi.

"Bu anlaşılmayacak gibi değildi, Mösyö Poirot. Durum apaçık ortadaydı. Valizim neredeyse yarıya kadar yatağımın altından dışarı çekilmiş, tamamen çizilmiş, hırpalanmış ve kesilmişti. Kilidi açmakta zorlanmış olmalılar."

"Ama benim duyduğuma göre valiz anahtarla açılmış..."

"Öyle. Zorlayarak açmaya çalışmış ama başaramamışlar. Sonuçta bir şekilde kilidi açmayı başarmış olmalılar."

"İlginç," diyen Poirot'nun gözlerinde yine o çok iyi bildiğim yeşil parıltı belirmişti. "Çok ilginç! Valizi açmak için uğraşıyorlar, çabalıyorlar, bu arada zaman kaybediyorlar ve sonra... *sapristi*! Birden kilidi açabileceklerini anlıyorlar. Üstelik Hubbs kilitlerinin anahtarlarının tek bir adet yapıldığı herkesçe bilinir."

"Zaten benim de anahtarları olmasının imkânsız olduğunu söylememin nedeni bu. Anahtarı gece gündüz yanımda taşıyordum."

"Bundan emin misiniz?"

"Yemin ederim ki öyle. Ayrıca anahtarları olsa ya da kopyalamış olsalar, neden valizi açmak için zor kullanıp, zaman kaybetsinler ki?"

"Ah, bizim de asıl kendimize sormamız gereken soru bu! Bahse girerim, eğer bu gizemi aydınlatmayı başarırsak, çözüm bir şekilde bu ilginç durumla bağlantılı olacak. Eğer beni bağışlarsanız size bir

şey daha sormak isterim. *Valizi kilitlediğinizden emin misiniz? Açık bırakmış olamaz mısınız*?"

Ridgeway boş bakışlarla dostumu süzdü, Poirot ise özür dilediğini belirten bir hareket yaptı.

"İnanın bu gibi şeyler, olabilir Bay Ridgeway. Neyse, tahviller valizden çalındı. Peki, hırsız onları ne yaptı? Onları gemiden nasıl indirdi?"

Ridgeway, "Ah!" diye haykırdı. "Sorun da bu ya zaten. Nasıl? Gümrük yetkilileri konu hakkında bilgilendirilmişlerdi. Gemiden inen herkes tepeden tırnağa arandı."

"Eğer yanlış anlamadıysam tahvillerin bulunduğu paket oldukça büyük olmalıydı."

"Gerçekten de öyle. Güvertede ya da gemide saklanmış olmaları olanaksızdı, ayrıca zaten öyle olmadığından da eminiz, çünkü *Olympia*'nın limana yanaşmasından sonraki yarım saat içinde satışa sunuldular. Üstelik daha ben o sırada telgraf çekip tahvillerin numaralarını bile bildirememiştim. Hatta bir broker *Olympia* tam olarak yanaşmadan bir miktar tahvil aldığına bile yemin ediyor. Ama bu olacak şey değil, sonuçta tahviller kablosuz olarak gönderilemezler ki..."

"Hayır, kablosuz nakil olası değil. Peki ama ya daha denizdeyken daha hızlı bir römorköre verildilerse?"

"Gemiye yalnızca resmi römorkörler yanaşabildi, ki bu da alarm verildikten ve gemi iyice aranıp, herkes sıkı bir kontrol altına alındıktan sonra oldu. Benim de aklıma hemen aynı şey geldi ve bu yüzden buna çok dikkat ettim. Tanrım, Mösyö Poirot, bu olay beni çıldırtıyor. Neredeyse aklımı kaçıracağım. İnsanlar tahvilleri benim çalmış olabileceğimi konuşmaya başladılar."

"Karaya çıkarken de iyice arandınız, değil mi?" diye sordu Poirot nazikçe.

"Evet." Genç adam, dostumu meraklı ama şaşkın bakışlarla süzdü.

"Sanırım ne demek istediğimi tam olarak anlayamadınız," dedi Poirot gizemli bir gülümsemeyle. "Neyse şimdi de bankaya gidip biraz bilgi almak istiyorum."

Ridgeway bir kâğıt çıkararak üzerine birkaç sözcük karaladı.

"Bu kartı gösterin, amcam sizi hemen kabul edecektir."

Poirot ona teşekkür etti, Bayan Farquhar ile vedalaştı ve birlikte Londra'da bankanın merkezinin bulunduğu Threadneedle Caddesi'ne doğru yola koyulduk. Ridgeway'in kartını göstermemizin hemen ardından kasaların ve bankonun arkasına geçirilip, yatırımlar genel müdürlerinin bizi beklediği birinci kattaki küçük bir ofise götürüldük. Saçlarını banka hizmetinde ağartmış ciddi, saygın iki adam. Bay Vavasour'un kısa aklaşmış bir sakalı vardı. Bay Shaw ise sinekkaydı tıraşlıydı.

"Demek siz özel dedektifsiniz," diye söze girdi Bay Vavasour. "Güzel, çok güzel. Elbette konuyu Scotland Yard'a da bildirdik. Müfettiş McNeil bu olayı incelemekle görevlendirildi. Sanırım kendisi oldukça yetkin ve başarılı biri."

Poirot nazikçe, "Bundan eminim," dedi. "Yeğeniniz adına size birkaç soru yöneltmeme izin verir miydiniz? Öncelikle şu kilit, Hubbs'a kilit siparişini kim vermişti?"

Bay Shaw, "Ben verdim," dedi. "Bu konuda memurlardan birine güvenemezdim. Anahtarlara gelince, biri Bay Ridgeway'e verildi, diğer ikisi ise meslektaşımda ve bende."

"Yani memurlarınızdan birinin anahtarlara ulaşma olanağı yoktu, öyle mi?"

Bay Shaw soran bakışlarla Bay Vavasour'a baktı.

Bay Vavasour, "Sanırım onların hâlâ ayın 23'ünde birlikte bıraktığımız kasada olduklarını söylersem yanılmış olmam," dedi.

"Meslektaşım ne yazık ki on dört gün önce hastalandı, tam Philip'in yola çıkacağı gün. Ancak şimdi iyileşip gelebildi."

"Benim yaşımdaki biri için kronik bronşit oldukça ağır bir durum," dedi Bay Shaw utanarak. "Korkarım yokluğum sırasında Bay Vavasour'un üzerine çok büyük iş yükü binmesine neden oldum. Tabii bütün bunların üstüne bir de beklenmedik sorun ortaya çıkınca..."

Poirot birkaç soru daha sordu. Sanırım amca ile yeğen arasındaki ilişkiyi anlamaya çalışıyordu. Bay Vavasour'un yanıtları kısa ve özdü. Yeğeni bankanın güvenilir elemanlarındandı, bildiği kadarıyla borcu ya da para sıkıntısı yoktu. Daha önce de aynı türde görevler almıştı. Sonunda nazikçe veda ederek bankadan ayrıldık.

Caddeye çıktığımızda Poirot, "Hayal kırıklığına uğradım," dedi.

"Çok daha fazlasını mı öğrenebileceğimizi umuyordun?" diye sordum. "Sonuçta iki ağır, donuk ihtiyar işte."

"Beni hayal kırıklığına uğratan onların ağır tavırları değil, Hastings, *mon ami*. Banka müdürü denince karşımda, hani senin şu çok sevdiğin kitaplarında hep olduğu gibi, 'gözleri zekâyla parıldayan bir finansçılar' bulmayı beklemiyordum. Beni asıl hayal kırıklığına uğratan bu olay... çok basitmiş!"

"*Basit* mi?"

"Evet, neredeyse çocukça denecek kadar basit."

"Yani tahvilleri kimin çaldığını biliyor musun?"

"Biliyorum."

"Öyleyse... biz... hemen..."

"Hemen heyecanlanma Hastings. Şu an için bir şey yapacak değiliz."

"Ama neden? Ne bekliyorsun?"

"*Olympia*'yı. Bildiğim kadarıyla salı günü New York'tan dönmüş olacak."

"Tahvilleri kimin çaldığını biliyorsan niçin bekliyoruz? Suçlu kaçabilir."

"Büyük Okyanus'ta, suçluların iadesi anlaşmamız olmayan bir adaya mı kaçacak? Hayır, *mon ami*, öyle bir yerde yaşamaktan kesinlikle hoşlanmayacağından eminim. Neden beklediğime gelince? *Eh bien*, Hercule Poirot için durum apaçık ortada, ama diğerleri, Tanrı tarafından Poirot gibi bir zekâyla ödüllendirilmemiş olanlar için, örneğin Müfettiş McNeal gibilerine biraz daha incelme yapma fırsatı bırakmak gerekiyor. İnsanın kendinden daha yeteneksiz meslektaşlarını da düşünmesi gerekir."

"Tanrım Poirot, senin de yalnızca bir kez olsun çuvalladığını görmek için neler vermezdim. Bir servet harcayabilirdim bunun için. O kadar kendini beğenmiş ve kibirlisin ki!"

"Hiç heyecanlanma Hastings. Bazen benden nefret bile ettiğinin, bana katlanamadığının farkındayım. Ne yaparsın, bu da büyük olmanın sonucu, katlanmam gerek."

Küçük adam derin bir soluk aldı ve bu soluğu öylesine komik bir şekilde verdi ki kendimi tutamayarak güldüm.

Salı günü birinci mevkide Liverpool'a giden trendeydik. Poirot inatla beni bu konuda aydınlatmamakta direnmiş, ne kuşkularından ne de bulgularından biraz olsun bahsetmişti. Benim hâlâ bir şey bilmiyor olmamdan, bir anlamda karanlıkta el yordamıyla yol bulmaya çalışmamdan eğleniyor gibiydi. Bense soru sormamayı yeğliyor, merakımı sözde bir kayıtsızlığın gerisinde gizlemeye çalışıyordum.

Büyük transatlantiğe yanaştığımızda Poirot birden canlandı. Ardı ardına dört tayfa ile konuştuk ve sözde, Poirot'nun ayın 23'ünde New York'a giden bir dostu hakkında bilgi toplamaya çalıştık.

"Yaşlı bir adam, gözlüklü. Kamarasından çıkamayacak kadar hasta, hatta yatalak."

Tayfalardan biri anımsıyordu. Bu tanım Bay Philip Ridgeway'in kaldığı kabinin bitişiğindeki C24 numaralı kamarada kalan Bay

Ventnor'a uyuyordu. Her ne kadar Poirot'nun bu Bay Ventnor'un varlığını ve tanımını nereden öğrendiğini bilmiyor olsam da heyecanlanmıştım.

"Söyleyin bana!" diye haykırdım. "Bu beyefendi New York'a vardığınızda karaya çıkan ilk kişi miydi?"

Tayfa başını salladı.

"Hayır efendim, kendisi gemiyi son terk eden oldu."

Düş kırıklığına uğramış bir halde susup geri çekildim. Poirot'nun içten içe bana güldüğünü hissedebiliyordum.

Poirot tayfaya teşekkür etti, eline bir banknot sıkıştırdı ve oradan ayrıldık.

"Her şey iyi güzel de," dedim kızgınlıkla. "Bu son öğrendiğimiz tüm varsayımlarını çürütmüş olmalı, bu durumda artık kendi kendine gülmelisin."

"Her zamanki gibi yine hiçbir şeyi göremiyorsun, Hastings. Tam aksine bu son yanıt varsayımımı destekliyor, son noktayı koydu."

Çaresizlik içinde kollarımı kaldırdım.

"Tamam... yenilgiyi kabul ediyorum."

II

Yeniden trenle Londra'ya dönerken Poirot hararetle bulgularını bir kâğıda yazdı, kâğıdı katlayıp bir zarfa koydu ve zarfı mühürledi.

"Bu sevgili Müfettiş McNeil için, geçerken Scotland Yard'a bırakacağız. Sonra da Rendezvous'a gidiyoruz. Bayan Esmée Farquhar'dan bize birlikte öğlen yemeği yeme onurunu bahşetmesini istedim."

"Peki ya Ridgeway?"

Poirot göz kırparak, "Ona ne olmuş?"diye sordu.

"Ne mi? Yani sen? Hayır olamaz..."

"Tutarsızlık alışkanlığın giderek artıyor, Hastings. Aslına bakarsan şöyle düşünüyorum. Eğer Ridgeway hırsız olsaydı, ki bu mümkündü, olay son derece cazip olabilirdi, tipik bir metodik çalışma örneği."

"Ama Bayan Farquhar için hiç de cazip olmazdı."

"Bunda haklı olabilirsin. Dolayısıyla herkes için en iyisi olmaması. Evet Hastings, şimdi seninle olayı en başından yeniden düşünelim ve her şeyin tek tek üzerinden geçelim. Bunu yapmak için ölüp bittiğini görebiliyorum. Bayan Farquhar'ın da dediği gibi mühürlü paket valizden alınıp kayboldu, buhar olup uçtu. Buhar olduğu gibi bir varsayımı göz ardı edecek olursak, ki bilimsel anlamda da en azından şu anki bilgilerimizle bunun hiçbir şekilde olabilirliği yok, pakete ne olduğunu anlamamız gerekiyor. Herkes onun karaya çıkarılmış olmasının olanaksız olduğunu belirtiyor..."

"Evet, ama biz biliyoruz ki..."

"Sen biliyor olabilirsin, Hastings, ben bilmiyorum. Ben olanaksız olarak görülüyorsa olanaksız olduğunu kabul etmekten yanayım. Bu durumda iki olasılık kalıyor; ya gemide gizlendi ya da gemiden denize atıldı."

"Yani mantara bağlanıp mı?"

"Hayır mantarsız."

Şaşırmıştım. "İyi de tahviller gemiden atılmış olsa New York'ta satılamazlardı ki."

"Mantığına hayranım, Hastings. Tahviller New York'ta satıldı, dolayısıyla gemiden denize atılmış olamazlar. Bunun bizi ne noktaya getirdiğini anlıyorsun, değil mi?"

"Başladığımız noktaya."

"*Jamais de la vie*![1] Eğer paket güverteden denize atıldıysa ve tahviller New York'ta satıldıysa, tahvillerin paketin içinde olmaması gerekir. Peki, tahvillerin paketin içinde olduğunun kanıtı *var mı*? Düşünsene, Bay Ridgeway paket kendisine Londra'da teslim edildikten sonra paketi asla açmadı."

"İyi ama öyleyse..."

Poirot sabırsızlıkla elini salladı. "İzin ver de devam edeyim. Tahvillerin son görüldüğü yer ayın 23'ünde Londra'daki bankanın ofis odası. Ve aynı tahviller *Olympia*'nın limana yaklaşmasından yaklaşık yarım saat sonra New York'ta ortaya çıkıyorlar. Tabii kimsenin dinlemediği *birine* göre ise gemi yaklaşmadan önce. Peki ya o tahviller hiçbir zaman *Olympia* adlı o gemide olmadılarsa? New York'a başka bir yoldan gönderilmiş olabilirler miydi? Evet. *Gigantic* adlı gemi Southampton Limanı'ndan *Olympia* ile aynı zamanda ayrılmış. Atlantik'i hızlı geçme rekoru bu gemiye ait. Gigantic ile gönderildikleri takdirde tahviller *Olympia*'nın New York'a varmasından bir gün önce New York'ta olabilirlerdi. Anlıyorsun değil mi, bunu düşününce durum kendiliğinden aydınlanıyor. Mühürlü paket yalnızca bir aldatmacaydı ve yer değiştirme olayı ancak bankadaki odada gerçekleşmiş olabilirdi. Orada bulunan üç kişiden herhangi biri rahatlıkla aynı nitelikte ikinci bir paket hazırlayıp, gerçeğinin yerine koyabilirdi. *Tres bien*[2], tabii ki önceden New York'taki suç ortağına haber verilmiş ve *Olympia* limana girer girmez satış yapmaya başlaması söylenmişti. Bu arada *Olympia*'da da doğru zamanda bu sözde soygunu gerçekleştirecek birinin olması gerekiyordu."

"İyi de neden?"

"Çünkü eğer Ridgeway paketi açar ve paketin içinde tahvillerin olmadığını anlarsa, tüm kuşkular öncelikle Londra'dakilerin

(1) Hayat böyle işte.
(2) Güzel

üstünde toplanacaktı. Bu olmamalıydı, Ridgeway'in bitişiğindeki kamarada kalan adam işini yaptı, valizi sanki hırsızlar tarafından zorlanmışçasına hırpaladı, kilidi açtı. Gerçekte ise valizi yedek anahtarıyla kolayca açmış, paketi güverteden denize atmış ve herkes gemiden inene kadar bekledikten sonra gemiyi terk etmişti. Tabii ki gözlerini gizlemek için gözlük takmıştı, Ridgeway'le karşılaşma riskini göze almak istemediği için de neredeyse yatalak bir hasta rolü oynamayı yeğlemişti. New York'ta gemiden indi ve ilk gemiyle geri döndü."

"İyi de... kim?"

"Yedek anahtarı olan, kilidi sipariş eden, kronik bronşit nedeniyle kendi ülkesinde kendi evinde istirahat ettiğini ileri süren ancak bunu yapmayan ağırbaşlı, sevimsiz ihtiyar adam Bay Shaw. Bazen üst mevkilere gelenler de suçlu olabilirler, sevgili dostum. Ah geldiniz demek, matmazel. Olayı aydınlatmayı başardım. İzninizle?"

Poirot büyük bir sevinç ve neşeyle şaşkınlık içindeki genç kızı iki yanağından öptü.

6. BÖLÜM

Mısır Lahtinin Sırrı

I

Her zaman Poirot ile paylaştığım çok sayıdaki maceradan en heyecan verici ve dramatiğinin Kral Men-her-Ra'nın mezarının keşfedilip açılmasını izleyen bir dizi cinayeti araştırmamız olduğunu düşünmüşümdür.

Tutankamon'un mezarının Lord Carnarvon tarafından keşfinden birkaç yıl sonra, kazılar sürerken Sör John Willard ve New York'tan Bay Bleibner, Kahire yakınlarında, Gize piramitlerinin çevresinde hiç beklemedikleri bir şekilde bir dizi mezar odasına rastladılar. Bu keşifleri dünyada büyük heyecan uyandırdı. Burasının Eski Krallık'ın çöküş dönemindeki 8. Hanedan'ın gölge kralларından Kral Men-her-Ra'nın mezarı olduğu anlaşıldı. Bu dönem hakkında çok az şey biliniyordu, dolayısıyla bu keşif gazetelerde çok geniş yankı buldu.

Ancak çok kısa bir süre sonra çok ilginç bir şey oldu ve kamuoyunun dikkatini çekti. Sör John Willard birdenbire kalp krizinden öldü.

Tabii sansasyon meraklısı gazeteler hemen harekete geçtiler ve eski Mısır mezarlarının açılmasının bunları açanlara uğursuzluk getireceğine yönelik eski batıl düşünceleri yeniden gündeme getirme fırsatını kaçırmadılar. British Museum'daki uğursuz mumya, o kestane renkli, tozlanmış eski kalıntı yeni bir heyecanla gündemin merkezine oturdu ve müze yetkililerinin tüm sessiz karşı çıkışlarına rağmen popülaritesiyle zirve yaptı.

Sör John Willard'dan iki hafta sonra Bay Bleibner akut kan zehirlenmesinden öldü ve bunu birkaç gün sonra da onun yeğenlerinden birinin New York'taki intiharı izledi. Böylece "Men-her-Ra'nın laneti" gündeme oturmuş ve ölüp gitmiş olan eski Mısır kralının büyülü güçleri hastalık derecesinde abartılmaya başlanmıştı.

İşte tam da o günlerde Poirot, Leydi Willard'dan yani ölen arkeoloğun karısından kısa bir mektup aldı. Kadın, Poirot'dan kendisini Kensington Meydanı'ndaki evinde ziyaret etmesini rica ediyordu. Ben de Poirot'ya eşlik ettim.

Leydi Willard uzun boylu, ince bir kadındı, onu yas elbiseleri içinde bulduk. Zayıf, kemikli yüzünde derin kederin izleri görülüyordu.

"Hemen gelmiş olmanız çok büyük bir incelik, Mösyö Poirot," diyerek karşıladı bizi.

"Emrinizdeyim madam. Bana danışmak, benden yardım almak istediğiniz bir konu mu vardı?"

"Bildiğime göre dedektifsiniz, ancak ben sizi yalnızca bir dedektif olarak görmek istemiyorum. Kendine has orijinal görüşleri olan birisiniz, hayal gücünüz, dünya görüşünüz ve engin deneyiminiz olduğunu biliyorum. Mösyö Poirot, lütfen bana doğaüstü olaylar konusunda ne düşündüğünüzü söyler misiniz?"

Poirot yanıt vermeden önce bir an duraksadı. Düşünüyor olmalıydı.

Neden sonra, "Karşılıklı olarak birbirimizi yanlış anlamamızı istemem, Leydi Willard. Öğrenmek istediğiniz genel anlamda bu

olaylar konusundaki görüşüm değil, öyle değil mi? Sanırım daha kişisel bir tarafı var. Kastetmek istediğiniz tam olarak eşinizin ölümü, öyle değil mi?"

Leydi onayladı. "Evet öyle."

"Onun ölümünü mü araştırmamı istiyorsunuz?"

"Soruşturup, ileri sürülenlerin ne kadarının yalnızca gazete dedikodusu olduğu, ne kadarının gerçeklerle örtüştüğü konusunda beni aydınlatmanızı istiyorum. Üç ölüm olayı Mösyö Poirot; her biri teker teker normal kabul edilebilir ve açıklanabilir ama... Üçü bir arada düşünülünce, bu kadar rastlantı biraz fazla değil mi? Üstelik de hepsi mezarın açılmasını izleyen bir ay içinde. Bu yalnızca bir batıl inanç, bir hurafe olabilir, ama modern bilimin açıklayamadığı bir şekilde kendini gösteren geçmişten gelen bir lanet de olabilir? Ancak hangisi olursa olsun gerçek değişmiyor; üç ölüm! Ve ben Mösyö Poirot, korkuyorum, çok korkuyorum. Bu son olmayabilir."

"Kimin için korkuyorsunuz?"

"Oğlum için. Kocamın ölüm haberi geldiğinde hastaydım. O sırada Oxford'dan henüz dönmüş olan oğlum doğruca Mısır'a gitti. Cenazeyi İngiltere'ye getirdi ama şimdi tüm karşı koymama, ısrarlarıma ve yalvarmalarıma rağmen yeniden oraya döndü. Benim aptal, batıl inançları olan bir kadın olduğumu düşünüyor olabilirsiniz, Mösyö Poirot. Ama inanın korkuyorum. Ya ölü kralın öfkesi hâlâ dinmediyse, ruhu huzura kavuşamadıysa? Saçmaladığımı düşünüyor olabilirsiniz ama..."

"Hayır, inanın öyle değil Leydi Willard," dedi Poirot hemen telaşla. "Ben de doğaüstü bir güce, dünyanın bilip tanıdığı en büyük doğaüstü güce inanırım."

Şaşkınlık içinde ona baktım. Poirot'nun doğaüstü güçlere inanıyor olabileceğini asla tahmin etmezdim. Ama küçük adam gerçekten de ciddi görünüyordu.

"Benden isteğiniz oğlunuzu korumam, öyle değil mi? Ona zarar gelmemesi için elimden geleni yapmam."

"Evet, normalde öyle ama bunu doğaüstü güçlere karşı da yapabilir misiniz?"

"Ortaçağ'da Leydi Willard, kara büyüyü etkisiz hale getirmenin birçok yolu bulunmuştu. Belki de bizlerin gurur duyduğumuz modern çağ biliminin ötesinde bilgilere sahiptiler bu konuda. Neyse, asıl konuya gelelim. Böylece bana da yol göstermiş olursunuz. Eşiniz mesleğine tutkuyla bağlı bir arkeologdu, değil mi?"

"Evet, gençlik yıllarından beri. Bu konuda, yaşayan en büyük otoritelerden biri sayılıyordu."

"Ama anladığıma göre Bay Bleibner amatördü, öyle değil mi?"

"Evet, kesinlikle. Kendisi çok zengin bir adamdı, ilgi duyduğu her konu ile amatörce uğraşma şansına sahipti. Kocam onun ilgisini arkeolojiye çekmişti ve ondan gelen fonlarla kazılar finanse ediliyordu."

"Peki ya yeğeni? Onun hakkında bilginiz var mı? Kazıya katılmış mıydı?"

"Sanmıyorum. Aslına bakarsanız onun varlığından ancak gazetelerde ölümünü okuduğum zaman haberdar oldum. Bay Bleibner ve onun çok yakın olduklarını sanmıyorum. Böyle bir akrabadan asla bahsetmemişti."

"Peki, ekipte başka kimler vardı?"

"Dr. Tosswill, British Museum'u temsilen orada bulunan bir görevli, orta seviyeden bir memur; sonra New York'taki Metropolitan Müzesi'nden Bay Schneider, genç bir Amerikalı sekreter, kazı doktoru Dr. Ames ve eşimin sadık, Mısır'lı uşağı Hasan."

"Amerikalı sekreterin adını anımsıyor musunuz?"

"Sanırım Harper'dı, ama emin değilim. Bildiğim kadarıyla Bay Bleibner'in yanında yeniydi. Çok nazik iyi bir gençti."

"Teşekkürler Leydi Willard."

"Başka bir şey varsa..."

"Şu an için yok. Bundan sonrasını bana bırakın. Oğlunuzu korumak için yapılabilecek her şeyi yapacağımdan emin olabilirsiniz."

Bu sözlerin güven verme anlamında pek de yeterli olduğu söylenemezdi. Leydi Willard'ın endişeyle irkildiği gözümden kaçmadı. Yine de endişelerinin yersiz bulunmamış olmasının onu bir ölçüde de olsa rahatlattığı kesindi.

Bana gelince daha önce Poirot'nun doğaüstü güçlerle ilgilendiğine hiç tanık olmamıştım. Eve döndüğümüz sırada onu bu konuda sıkıştırmaya çalıştım. Ancak o ciddiyetini ve kararlılığını sürdürdü.

"Evet Hastings. Bu gibi şeylere inanıyorum. Bence sen de doğaüstü güçleri küçümsememelisin."

"Peki ne yapacağız?"

"*Toujours pratique*[1], sevgili Hastings. İlk olarak New York'a telgraf çekip, genç Bay Bleibner'in ölümüne ilişkin ayrıntıları öğrenmek istiyorum."

Telgrafı çekti. Yanıt ayrıntılı, açık ve netti. Genç Rupert Bleibner bir süredir sıkıntıdaydı ve kötü koşullarda yaşıyordu. Daha sonra okyanus adalarında enkaz avcısı ve kurye olarak yaşamını sürdürmeye çalışmış, ancak iki yıl kadar önce New York'a eskisinden de daha kötü bir durumda dönmüş ve giderek daha da batmıştı. Bence asıl ilginç olan, bu kadar kötü durumdayken Mısır'a gidecek parayı nereden bulmuş olduğuydu. "Orada bana borç verebilecek çok yakın bir dostum var," demişti. Ancak umutları boşa çıkmış, bu planı da işlememişti. Genç Rupert büyük bir hayal kırıklığı içinde, kendi kanından canından olan akrabasıyla ilgileneceğine ölmüş eski zaman krallarının kemiklerinin peşinden koşan amcasına küfürler savurarak New York'a geri dönmüştü. Yeniden New York'taki

(1) Her zaman pratik.

sefih yaşamını sürdürmüş, sonra hiçbir neden yokken intihar etmiş ve geride birkaç ilginç cümlenin de bulunduğu bir mektup bırakmıştı. Birden büyük bir umutsuzluğa kapılıp bu mektubu yazmış olmalıydı. Mektupta kendisinin başıboş bir serseri, dışlanmış, kötü bir insan olduğunu belirtmiş, böyle bir insan için en doğrusunun ölüm olduğunu yazmıştı.

Birden kafamda karanlık bir senaryo şekillendi. Çok çok eskiden ölmüş bir Mısırlı kralın lanetine inanmayı asla kabullenemezdim. Bu olayın gerisinde daha çok modern anlamda bir suç seziyordum. Diyelim ki genç adam amcasını ortadan kaldırmayı planladı; büyük olasılıkla da zehirle. Ama öldürücü zehri yanlışlıkla Sör John Willard aldı. Genç adam da bunun üzerine istemeden işlediği cinayetin paniğiyle New York'a döndü. Sonra amcasının ölüm haberini aldı, işlediği cinayetin ne denli gereksiz olduğunu anladı ve vicdan azabına katlanamayarak kendi canına kıydı.

Kafamda şekillendirdiğim bu çözümden Poirot'ya bahsettim; ilgisini çekmişti.

"Bu çok zekice bir düşünce ve dâhiyane bir kurgu. Hatta doğru da olabilir. Ancak lahtin öldürücü etkisini tamamen ihmal etmişsin."

Omuz silktim. "Hâlâ bu olanların onunla bir ilgisi olabileceğini mi düşünüyorsun?"

"Hem de çok fazla, *mon ami*, hatta hemen yarın Mısır'a gideceğiz."

"Ne?" Şaşkınlık içinde haykırdım.

"Aynen söylediğim gibi." Poirot'nun yüzünde kendinden emin, kahramanca bir ifade belirdi. Sonra esnedi.

"Evet, ama," diye homurdandı. "Deniz. Kahrolası deniz!"

II

Bir hafta kadar sonraydı. Ayaklarımızın altında çölün altın renkli kumları göz alabildiğince uzanıyordu. Sıcak, acımasız güneş tam tepemizdeydi. Poirot bir mutsuzluk abidesi halinde tam yanı başımda yürüyordu. Küçük adam kesinlikle iyi bir yolcu değildi. Marsilya'dan buraya kadar olan uzun yolculuğumuz onun için tam anlamıyla bir ıstırap olmuştu. İskenderiye'ye vardığımızda neredeyse kendinden geçmişti, hatta vazgeçemediği düzen alışkanlığı bile onu terk etmiş gibiydi, gerçekten perişan görünüyordu. Kahire'ye vardığımızda doğruca piramitlerin gölgesindeki Mena House Oteli'ne gidip yerleştik.

Mısır'ın büyüsü beni hemen etkisine aldı ama Poirot'yu değil. Aynen Londra'da olduğu gibi özenle giyindi, cebine ufak bir elbise fırçası yerleştirdi ve siyah giysilerine yapışan tozlara karşı umutsuzca bir mücadeleye başladı.

"Ayakkabılarım," diye yakındı. "Benim hakiki deri şık ayakkabılarım, her zaman nasıl da güzel ve parlaktırlar! Ama şimdi şu ayakkabılarıma bak, Hastings. İçlerine kum doldu, bu ayağımı rahatsız ediyor, dışlarını ise görmek bile istemiyorum. Ve bu dayanılmaz sıcak! Baksana, bıyıklarım bile gevşedi, hamur gibi oldu."

Onun dikkatini dağıtmak amacıyla, "Sfenks'e bak!" dedim. "Etrafına yaydığı gizemi ve cazibeyi ben bile hissedebiliyorum. Tek kelimeyle büyüleyici!"

Poirot hoşnutsuzlukla baktı. "Pek mutlu görünmüyor," diye homurdandı. "Hem neredeyse yarıya kadar kumlara batmışken nasıl mutlu olsun ki! Ah, şu kahrolası kumlar!"

"Haydi, bırak şu kumlara söylenmeyi, hem Belçika'da da çok kum var." Ona Knocke-sur-Mer'de turizm kataloğuna göre "*Les dunes impeccables*'"[1] denen yerde geçirdiğimiz tatili anlattım.

(1) Kusursuz kum tepecikleri

Poirot hemen itiraz etti. "Ama Brüksel'de yok!" Sonra dikkatle piramitleri süzdü.

"Biçim açısından sağlam ve geometrik bir kütle oldukları kesin ama yüzeyleri insanı rahatsız edecek derecede düzensiz. Palmiyelerden de hiç hoşlanmadım. Onları belirli bir sırayla ve düzen içinde yerleştirmemişler."

Kazı alanına gitmeyi önererek onun bu yakınmalarını kısa kesmesini sağladım. Alana develerle gidecektik. Hayvan nazikçe eğildi, binmemizi bekledi ve konuşkan bir rehberin eşliğinde birkaç ilginç, resmedilmeye değer genç Arap tarafından ayağa kaldırılıp, yönlendirildi.

Poirot'nun devenin üstünde yaptıklarına uzun uzadıya girmek istemiyorum. Başlangıçtaki homurdanmaları ve yakınmaları giderek çığlıklara, çılgın el kol hareketlerine ve yüce Meryem'e ve bildiği tüm azizlere yüksek sesle duaya dönüştü. Sonunda rezillik çıkararak deveden indi ve yolculuğunu küçük bir eşeğin üstünde sürdürdü. Bu arada belirtmeliyim ki deveye binmek buna alışık olmayan amatörler için de kesinlikle zevk değil. Günlerce tutulan, ağrıyan kaslarım gevşemedi.

Sonunda kazı alanına vardık. Bizi gri sakallı ve beyaz entarili güneşten iyice yanmış bir adam karşıladı.

"Mösyö Poirot ve Binbaşı Hastings, değil mi? Telgrafınızı aldık. Sizi Kahire'de karşılayamadığımız için özür dilerim. Hiç beklenmedik bir olay ne yazık ki tüm planlarımızı altüst etti."

Poirot'nun rengi soldu. Elbise fırçasını almak üzere cebine soktuğu eli donup kaldı.

"Yoksa bir ölüm daha mı?" diye sordu soluk soluğa.

"Evet."

"Yoksa Sör Guy Willard mı?" diye haykırdım.

"Hayır, Binbaşı Hastings. Amerikalı meslektaşım, Bay Schneider."

Poirot, "Peki nedeni?" diye sordu.

"Tetanos."

Kendimi iyi hissetmiyordum. Sanki etrafım kötülükle, gizli hain güçlerle çevrilmişti. O anda aklımdan korkunç bir fikir geçti. Bir sonraki kim olacaktı? Yoksa?...

"*Mon Dieu*!" dedi Poirot kısık bir sesle. "Bunu anlayamıyorum. Bu korkunç! Söyler misiniz bana mösyö, tetanostan başka bir şeyden kuşkulandınız mı?"

"Sanmıyorum. Ancak Dr. Ames size bu konuda daha fazla bilgi verecektir."

"Evet tabii, siz doktor değilsiniz."

"Adım Tosswill."

Bu durumda karşımızdaki Leydi Willard'ın British Museum tarafından görevlendirilen küçük memur olarak tanımladığı kişiydi. Ciddi, kararlı ancak yine de ezik bir insan izlenimi bırakması dikkatimi çekti.

"Eğer benimle gelirseniz," diye ekledi Dr. Tosswill, "Sizi Sör Guy Willard'a götürebilirim. Israrla siz buraya gelir gelmez haberdar edilmek istediğini belirtti."

Kampın diğer ucundaki büyük bir çadıra götürüldük. Dr. Tosswill girişteki perdeyi kaldırdı ve içeri girdik. Çadırda üç adam vardı.

Tosswill, "Mösyö Poirot ve Binbaşı Hastings geldiler, Sör Guy," dedi.

Üç adamdan en genç olanı hemen ayağa fırladı ve bizi karşılamak üzere yanımıza geldi. Adamın davranışlarındaki coşkulu tavır bana bir şekilde annesini anımsattı. Diğerleri kadar yanık tenli değildi, solgun teni ve gözlerinin etrafındaki çukurlar yirmi iki yaşından daha yaşlı görünmesine neden oluyordu. Ruhsal gerginliğini ve hüznünü saklamak için büyük çaba harcadığı anlaşılıyordu. Bize iki meslektaşını tanıştırdı. Otuzlu yaşlarda, şakakları hafifçe ağarmış çalışkan, becerikli bir insan gibi görünen Dr. Ames ve nazik, efendi

bir genç adam gibi görünen kemik çerçeveli gözlük takmış olan Bay Harper.

Birkaç dakikalık kısa bir sohbetin ardından Bay Harper gitti. Dr. Tosswill de onu izledi. Böylece Guy ve Dr. Ames ile çadırda yalnız kaldık.

"Bana istediğiniz her şeyi sorabilirsiniz," dedi Guy Willard. "Gerçi bu tuhaf felaketler zinciri bizi tam anlamıyla şaşkına çevirdi ama bu... bu tuhaf bir rastlantıdan öte bir şey olamaz."

Davranışları ağzından çıkan sözcükleri yalanlarcasına gergindi. Poirot onu keskin bakışlarla süzdü.

"Tüm yüreğinizi bu işe koymuş gibisiniz, Sör Guy Willard."

"Çok doğru. Ne olursa olsun iş devam etmeli, edecek. Böyle olmalı."

Poirot diğer adama döndü. "Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz, doktor?"

Adam kekeledi. "Şey... ben de işin bırakılmasından yana değilim."

Poirot en anlamlı yüz ifadelerinden birini takındı.

"Öyleyse, *évidemment*. Görünüşe göre ne olduğunu ortaya çıkarmamız gerekiyor. Bay Schneider ne zaman öldü?"

"Üç gün önce."

"Tetanos olduğundan emin misiniz?"

"Kesinlikle."

"Örneğin striknin zehirlenmesi olamaz mı?"

"Hayır, Mösyö Poirot. Nereye varmak istediğinizi anlıyorum. Ancak tüm belirtileriyle tipik bir tetanos vakasıydı.

"Antiserum yapmadınız mı?"

"Tabii ki yapıldı," dedi doktor ciddi bir ifadeyle. "Yapılması gereken her şey yapıldı, yapılabilecek her şey denendi."

"Yanınızda antiserum var mıydı?"

"Hayır. Kahire'den getirttik."

"Kampta başka tetanos vakalarına da rastlandı mı?"

"Hayır, hiç."

"Bay Bleibner'in ölümünün tetanos nedeniyle olduğundan kesinlikle eminsiniz, değil mi?"

"Kesinlikle eminim. Başparmağındaki bir çizik mikrop kapmış, septisemiye gitmiş. Uzman olmayan biri zehirlenmeyle gerçek septisemiyi karıştırabilir ama bilen için bunlar kesinlikle farklı durumlardır."

"Bu durumda dört ölümle karşı karşıyayız; aslında hiçbiri benzer bile değil, bir kalp krizi, bir kan zehirlenmesi, bir intihar ve bir tetanos."

"Kesinlikle Mösyö Poirot."

"Bu dört ölüm arasında bir bağlantı olmadığından da emin misiniz?"

"Sizi tam olarak anlayabildiğimi sanmıyorum."

"O zaman daha açık ifade etmeye çalışayım. Bu dört adamdan biri Kral Men-her-Ra'nın ruhuna saygısızlık anlamına gelecek, onu öfkelendirecek bir şey yapmış olabilir mi?"

Doktor, Poirot'yu şaşkınlıkla süzdü.

"Bilmece gibi konuşuyorsunuz, Mösyö Poirot. Bütün bu konuşulan saçmalıklara inanıyor olamazsınız herhalde?"

Willard hışımla, "Kesinlikle saçmalık!" diye ekledi.

Poirot bunu umursamıyor gibiydi, yalnızca yeşil sinsi kedi gözleri bir farklı parlıyordu.

"Demek siz buna inanmıyorsunuz, doktor?"

"Hayır, inanmıyorum," dedi adam üstüne basarak. "Ben bilim adamıyım ve bilim ne derse ona inanırım."

Poirot yumuşak bir ses tonuyla, "Yani sizce Antik Mısır'da bilim yok muydu?" diye sordu. Doktorun yanıt vermekte zorlandığını fark edince yanıt beklemekten vazgeçerek ekledi. "Hayır, hayır hemen

yanıt vermeye çalışmayın. Sizden yalnızca bir tek konuya açıklık getirmenizi isteyeceğim. Mısırlı işçiler bu konuda ne düşünüyorlar?"

Doktor başını salladı. "Eğer biz beyazlar paniğe kapılırsak sanırım yerli işçilerin paniği çok daha büyük olur. Kendilerinden geçerler. Onların, nasıl diyelim... korktuklarını düşünmekte haklı olduğunuzu kabul edebilirim ama bunun için hiçbir neden yok."

Poirot kayıtsızca, "Acaba?" dedi.

Sör Guy öne doğru eğildi. "Ama Mösyö Poirot," diye haykırdı. "Bütün bunlara inanıyor olamazsınız! Ah, bu saçmalık! Eğer biri böyle düşünüyorsa bu tamamen Antik Mısır'ı tanımamasındandır."

Poirot yanıt vereceğine cebinden küçük bir kitap çıkardı; bu eski, yıpranmış ciltli bir kitaptı. Kitabı benim adını okuyabileceğim şekilde tuttu. *Eski Mısır ve Keldanilerde Büyü.* Sonra birden arkasını dönüp çadırdan çıktı. Doktor şaşkınlık içinde bana bakıyordu.

"Ne düşünüyor olabilir? Neyin peşinde?"

Poirot'nun dudaklarında beliren o çok iyi bildiğim gülümsemeyi düşününce gülümsedim.

"Bilemiyorum," dedim. "Sanırım kötü ruhları defedecek bir planı var."

Daha sonra Poirot'yu aramaya çıktım. Onu ölen Bay Bleibner'in sekreteri soluk yüzlü geç adamla konuşurken buldum.

"Hayır," diyordu Bay Harper. "Kazıda yalnızca altı ay kaldım. Evet, Bay Bleibner'in özel ilişkilerini çok iyi biliyorum."

"Bana yeğeniyle olan ilişkisinden bahsedebilir misiniz?"

"Yeğeni günün birinde çıkageldi, iyi bir insana benziyordu. Onunla daha önce hiç karşılaşmamıştım ama diğerleri, Ames ve sanırım Schnider de onu tanıyorlardı. İhtiyar adam onu gördüğü için pek mutlu olmadı. Kısa süre içinde de tartışmaya başladılar. 'Bir kuruş bile vermem,' diye bağırıyordu Bay Bleibner. 'Ne şimdi ne de öldüğümde bir tek kuruş bile alamazsın. Tüm servetimi yaşam amacım

olan işime adamaya karar verdim. Bunu bugün Bay Schneider'le de konuştum.' Bu böyle sürüp gitti. Genç Bleibner de kısa bir süre sonra Kahire'ye gitti zaten."

"O sırada sağlığı iyi miydi?"

"İhtiyarın mı?"

"Hayır, genç Bleibner'in."

"Sağlığıyla ilgili bir sorunu olduğunu sanmıyorum. Zaten ciddi bir şey olsa anımsardım."

"Bir şey daha, Bay Bleibner vasiyetname bıraktı mı?"

"Bildiğimiz kadarıyla hayır."

"Kazı ekibinde kalacak mısınız, Bay Harper?"

"Hayır, efendim, niyetim yok. Buradaki işleri ayarlar ayarlamaz mümkün olduğunca çabuk New York'a dönmeyi planlıyorum. Belki size komik gelebilir ama Men-her-Ra'nın bir sonraki kurbanı olmaya hiç niyetim yok. Eğer kalırsam başıma bir şey gelebilir."

Genç adam alnına biriken terleri sildi.

Poirot arkasını döndü. Omzunun üstünden geriye dönerek ilginç, sinsice bir gülümsemeyle ekledi. "Kurbanlardan birinin New York'ta öldüğünü unutuyorsunuz."

Bay Harper öfkeyle, "Ah, Tanrım, yeter!" diye homurdandı.

"Bu genç adamın sinirleri bozuk," dedi Poirot düşünceli düşünceli. "Sınıra gelmiş, evet gerçekten sınırda."

Dikkatle Poirot'yu süzdüm ama gizemli gülümsemesine hiçbir anlam veremedim. Sonrasında Sör Guy Willard ve Dr. Tosswill tarafından kazı alanında gezdirildik. İlk ve en önemli bulgular Kahire'ye müzeye gönderilmişti ama hâlâ orada olan mezardan çıkarılmış birkaç parça gerçekten de çok ilginçti. Genç baronun coşkusu ve heyecanı açıkça görülüyordu ama onun da kampa hâkim olan gergin hava nedeniyle sinirli olduğu anlaşılıyordu.

Akşam yemeğinden önce elimizi yüzümüzü yıkamak için bize ayrılan çadıra döndüğümüzde çadırın önünde iriyarı beyaz giysili

esmer birinin durduğunu gördük. Adam büyük bir saygıyla geçmemiz için kenara çekilerek bizi Arapça selamladı.

Poirot durup sordu. "Müteveffa Sör John Willard'ın uşağı Hasan'sınız, değil mi?"

"Evet, Lord Sör John'un hizmetindeydim, şimdi de oğluna hizmet ediyorum." Bize doğru bir adım daha yaklaştı ve sesini alçalttı. "Sizin aklı başında, kötü ruhlarla başa çıkmayı bilen aydın bir insan olduğunuzu söylüyorlar. Genç efendinin buradan ayrılmasını sağlayın. Kötülük buraya egemen, her yerde kötülük hüküm sürüyor." Yanıt beklemeden birden arkasını dönüp gitti.

Poirot, "Havaya kötülük hâkim," diye mırıldandı. "Evet, bunu hissediyorum."

Yemeğin pek cazip olduğu söylenemezdi. Yemekte hemen hemen yalnızca Dr. Tosswill konuştu ve uzun uzun Mısır antikalarından bahsetti. Tam yatmaya hazırlandığımız sırada Sör Guy, Poirot'yu kolundan tutarak ileride bir noktayı işaret etti. Çadırların arasında bir gölge dolaşmaktaydı ama insan gölgesi değildi bu. Dehşet içinde mezarın duvarına kazılı olarak gördüğüm köpek başlı figürü anımsadım, birden kanımın donduğunu hissettim.

"*Mon Dieu*!" diye mırıldanan Poirot sürekli haç çıkarıyordu. "Anubis, çakal başlı, ölülerin koruyucusu ve ölü ruhların efendisi!

Dr. Tosswill öfkeyle ayağa kalkarak, "Biri bizimle oyun oynuyor," dedi.

Yüzü kireç gibi bembeyaz kesilmiş olan Sör Guy, "Senin çadırına girdi, Harper," dedi.

Poirot başını salladı. "Hayır, Dr. Ames'inkine."

Ames, Poirot'yu inanmayarak kuşkuyla süzdükten sonra Dr. Tosswill'in sözlerini yineleyerek bağırdı.

"Biri bizimle oyun oynuyor. Gelin, yakalayalım şu herifi!"

Cesaretle gölgeyi ele geçirmek için ileri atıldı. Biz de onu izledik ancak tüm aramalarımıza rağmen bu ilginç figürün izine bile

rastlayamadık. Gergin ve kafalarımız karışmış bir halde geri döndüğümüzde Poirot'yu kişisel güvenliğini sağlamak için etkin önlemler almaya çalışırken bulduk. Çadırımızın etrafını kuma çizdiği çeşitli şekiller, işaretler ve yazılarla çevrelemişti. Beş köşeli yıldızın ya da Pentagon formunun birkaç kez tekrarlanması dikkatimi çekti. Alışkanlığı olduğu üzere Poirot bu arada da sık sık *Ka ve Ölüler Kitabı*'na atıfta bulunarak büyünün gücü, sihir, kara büyüyle çatışan beyaz büyü konusunda açıklamalar yapıyordu. Poirot'nun bu yaptıkları, bu aşağılanma Dr. Tosswill'i fazlasıyla kızdırmış olsa gerek ki beni bir kenara çekti. Öfkeden köpürüyordu.

"Tamamı, hokus pokus!" diye haykırdı. "Tamamen göz boyama! Adam sahtekârın teki. Ortaçağ ve Antik Mısır'a ait batıl inançlar arasındaki farkı bile bilmiyor. Bu kadar cehalet ve soytarılığı hiç görmedim."

Kızgın uzmanı sakinleştirdim ve çadıra Poirot'nun yanına döndüm. Küçük dostum neşe içindeydi.

"Artık huzur içinde uyuyabilirim," dedi mutlulukla. "Biraz uykuya ihtiyacım var. Başım çatlayacak kadar ağrıyor. Ah, şimdi iyi bir papatya çayı ne iyi olurdu!"

Sanki Tanrı bu dileğini duymuşçasına aynı anda çadırın kapısı aralandı ve Hasan elinde buharlar tüten bir fincanla içeri girerek fincanı Poirot'ya uzattı. Bu papatya çayıydı, yani Poirot'nun tutkuyla sevdiği bir içecek! Hasan'a teşekkür ettim ve benim için ikinci bir fincan getirme önerisini reddettim. Daha sonra Mısırlı uşak dışarı çıktı ve çadırda yeniden yalnız kaldık. Giysilerimi değiştirdikten sonra bir süre çadırın kapısında durup, çölü seyrettim.

"Büyüleyici bir yer," dedim yüksek sesle. "Ve muhteşem bir iş şu kazı. Bu büyüyü içimde hissedebiliyorum. Çöl yaşamı, kaybolmuş bir uygarlığın içine girmek... Poirot, aynı büyüleyici atmosferi sen de hissediyorsun, değil mi?"

Yanıt alamadım ve biraz da kızgın bir şekilde çadırın içine döndüm. Ancak gördüğüm manzara beni çok şaşırttı ve kızgınlığım endişeye dönüştü. Poirot sert yatağın üstüne sırtüstü serilmişti ve yüzü allak bullaktı. Hemen yanı başında da boş fincanı duruyordu. Poirot'nun çadırından hemen sonra da Dr. Ames'in çadırına koştum.

"Dr. Ames!" diye haykırdım. "Hemen gelmelisiniz!"

Doktor pijamasıyla çadırından dışarı fırladı. "Ne oldu?"

"Dostum! Hasta. Ölüyor. Papatya çayı. Hasan'ın kamptan ayrılmasına izin vermeyin."

Doktor yıldırım hızıyla çadırımıza koştu. Poirot aynen onu bıraktığım gibi yatıyordu.

Ames, "İlginç!" dedi. "Krampa benziyor ya da ne demiştiniz, ne içmişti?" Boş fincanı eline aldı.

"Hiçbir şey içmedim," diyen sakin bir ses duyuldu aynı anda. Şaşkınlık içinde döndük. Poirot yatağın üstüne oturmuş, gülümsüyordu.

"Hayır," dedi yumuşak bir sesle. "Gerçekten de hiçbir şey içmedim. Sevgili dostum Hastings gece hakkında şiirsel yorumlarda bulunurken, ben bu fırsattan yararlanıp fincanı boşalttım; ama boğazımdan aşağı değil, ufak bir şişeye. Bu küçük şişeyi kimyasal olarak inceleteceğiz. Bir dakika! Durun!" Doktor ani bir hareket yaptı. "Zeki bir insansınız, zor kullanarak hiçbir şey elde edemeyeceğinizin bilincinde olmalısınız. Hastings'in burada olmadığı kısa sürede şişeyi emniyetli bir yere sakladım. Hastings, çabuk, tut onu!"

Ancak Poirot'nun endişesini yanlış anlamıştım. Dostumu kurtarma hevesiyle kendimi onun önüne attım. Aslında doktorun ani hareketinin çok farklı bir anlamı vardı. Eli ağzına gitti, etrafa ağır bir acıbadem kokusu yayıldı. Doktor sendeleyip yere düştü.

"Bir başka kurban daha," dedi Poirot sıkıntıyla. "Ama bu son. Belki de en iyisi buydu. Üç cinayetin faili."

"Dr. Ames mi?" diye haykırdım şaşkınlıkla. "Ama ben kötü ruhların etkisine inandığını düşünüyordum."

"Beni yine yanlış anladın Hastings. Benim inandığım büyü ve kötü ruhların etkisi değil, batıl inançların ne denli güçlü olabileceği. Söylemek istediğim de buydu. Eğer insanlar bir kez batıl inançların etkisine girmişlerse ve bir dizi ölümü doğaüstü güçlerin etkisiyle bağdaştırıyorlarsa, birine gün ışığında herkesin gözü önünde bıçak saplasan, bunun lanetin etkisi olduğunu iddia ederler. İnsanların doğaüstü güçlere, batıl inançlara inanma eğilimi bu denli güçlüdür işte. En başından beri birinin bu batıl inanç konusunu kullandığının farkındaydım. Sanırım her şey Sör John Willard'ın ölümüyle başladı. Yaptığım araştırmalar hiç kimsenin onun ölümünden özel bir yarar sağlamadığını gösterdi bana. Bay Bleibner ise tamamen bunun dışında bir olaydı. Çok zengin bir insandı. New York'tan edindiğim bilgiler çok düşündürücü bazı noktalar içeriyordu. Öncelikle genç Bleibner Mısır'da rahatlıkla borç alabileceği bir dostunun olduğundan bahsetmişti. Doğal olarak açıkça söylememiş olsa da herkes bu kişinin amcası olduğunu düşündü. Ama ben eğer öyle olsaydı onun bunu açıkça söyleyeceğini düşündüm. Her neyse, çevresinden Mısır'a gelecek kadar para toplamayı başardı. Amcası açıkça tek bir kuruş bile vermeyeceğini söyledi ama o yine de New York'a dönecek parayı buldu. Bu da demek oluyordu ki biri ona gerçekten de borç vermişti."

"Bu anlattıkların çok belirsiz," diye mırıldandım.

"Bekle, henüz bitirmedim. Genç Bleibner mektubunda açık ve net olarak ben lepra hastasıyım, diye yazmıştı ama kimse bu hastalığın onun intihar nedeni olabileceğini düşünmedi."

"Ne?" diye bağırdım.

"Böyle bir şey ancak şeytanca bir zekânın ürünü olabilirdi. Genç Bleibner'in önemsiz sayılabilecek bir deri hastalığı vardı, uzunca bir süre Büyük Okyanus adalarında yaşamıştı. O yörelerde bu gibi deri hastalıkları çok yaygındır. Ames onun eski dostuydu, tanınmış bir

tıp adamı olarak Bleibner'in onun teşhisinden kuşkulanması beklenemezdi. Buraya ilk geldiğimizde Harper ve Dr. Ames'ten kuşkulandım. Ama hemen anladım ki bu cinayetleri ancak Dr. Ames gibi zeki biri işlemiş olabilirdi. Bu arada Harper'dan Ames'in Bleibner'i çok eskiden tanıdığını öğrendim. Genç Bleibner'in bir tarihte vasiyetname ya da hayat sigortası yaptığından ve bu vasiyetname ile olmayan varlığını doktora bıraktığından da eminim. Doktor böylece zengin olmanın yolunu buldu. Bay Bleibner'e ölümcül bir hastalığın mikrobunu vermek onun için hiç zor değildi. Bunun ardından da dostunun korkunç haberlerinin etkisiyle umutsuzluğa kapılan genç adam, gerek olduğuna inandırıldığı hastalığı, gerekse batıl inançların etkisiyle yaşamına son verdi. Bay Bleibner vasiyetname yazmamıştı, dolayısıyla serveti yeğenine ondan da doktora kalacaktı."

"Peki ya Bay Schneider?"

"Ondan emin olamayız. Genç Bleibner'i o da tanıyordu, bir şeylerden kuşkulanmış olabilir. Ya da doktor onun beklenmedik ölümüyle batıl inancın etkisinin daha da artacağını düşünmüş olabilir. Bu arada sana çok ilginç bir psikolojik gerçekten de bahsetmek istiyorum, Hastings. Katiller daima başarılı cinayetlerini yinelemek arzusuyla yanıp tutuşurlar, zamanla da bu istek onları tamamen kontrolüne alır. Bu yüzden genç Willard için çok korkuyordum. Bu akşam gördüğün Anubis figürü benim talimatımla o kılığa girmiş olan Hasan'dı. Doktoru korkutup korkutamayacağımı görmek istedim. Ancak çok cesurdu ve doğaüstü güçlerin onu korkutması gibi bir durum söz konusu değildi. Benim kötü ruhları kovmak adına yaptığım sözde numaralara da kanmadı. Bu arada onun benim doğaüstü güçlere inandığımdan da şüphe ettiğini fark ettim. Küçük komedim de onu yanıltmadı. Bu durumda onun beni sıradaki kurban olarak seçeceğinden kuşkulandım. Neyse ki o berbat deniz yolculuğuna, bu korkunç sıcağa ve lanet kumlara rağmen küçük gri hücrelerim hâlâ çalışıyorlar."

Poirot'nun varsayımlarında yanılmadığı ortaya çıktı. Gerçekten de genç Bleibner birkaç yıl önce sarhoşken, laf olsun diye bir vasiyetname hazırlamıştı:

"Hayran olduğu sigara kutumu ve sahip olduğum her şeyi, ölümüm halinde, ki büyük olasılıkla borçtan başka bir şey bırakmayacağım, beni bir kez boğulmaktan kurtaran sevgili dostum Robert Ames'e bırakıyorum."

Olayın üstü elden geldiğince kapatıldı. Bugün hâlâ insanlar bu ilginç ölümlerin Men-her-Ra'nın mezarının açılmasıyla bağlantılı olduğuna inanıyorlar ve bu ölümleri geçmişin büyük kralının kutsallığına el atanlardan intikam aldığının kanıtı olarak görüyorlar. Halbuki Poirot bana bunun eski Mısır düşüncesine de inancına da ters olduğunu açıkladı.

BÖLÜM 7

Grand Metropolitan'daki Soygun

I

"Poirot!" dedim. "Bence biraz hava değişikliği sana çok iyi gelecek."

"Öyle mi dersin, *mon ami*?"

"Bundan eminim."

"Hımm, hımm," dedi dostum gülümseyerek. "Desene her şeyi ayarladın bile."

"Evet, geliyor musun?"

"Beni nereye götürmeyi düşünüyorsun?"

"Brighton. Bir arkadaşım çok iyi bir fikir verdi, neyse ki şu sıralar nasıl derler... boşa harcayabilecek kadar param var. Bence *Grand Metropolitan* Oteli'nde bir hafta sonu geçirmek ikimize de çok iyi gelecek."

"Teşekkürler, memnuniyetle kabul ediyorum. Sen yaşlı bir insanı bile mutlu etmeyi düşünecek kadar iyi kalpli bir insansın. Sonuçta iyi bir kalp küçük gri hücrelerin hepsine bedeldir. Evet, evet, ne yazık ki ben bile bazen seninle konuşurken bunu unutabiliyorum."

Bu sözcüklerin altındaki gizli anlamı anlamamış değildim. Poirot bazen benim zekâ kapasitemi aşağılama eğilimine giriyordu ama sevinci o denli büyüktü ki o an için bu küçük iğnelemeye boş verdim.

"O zaman tamam," dedim aceleyle.

Hemen o cumartesi akşamı *Grand Metropolitan*'da kalabalık bir neşeli insanlar topluluğu içinde oturuyorduk. Dünyanın bütün zenginleri ve de güzel kadınları Brighton'da toplanmış gibiydi. Kadınların tuvaletleri muhteşemdi, özellikle de mücevherleri. Çoğu kez yakışmaktan da öte gösteriş için takılmış oldukları anlaşılsa da hepsinin göz kamaştırıcı oldukları kesindi.

Poirot, "Bu ne muhteşem manzara!" diye mırıldandı. "Sanki savaşın tüm galipleri burada toplanmış, öyle değil mi Hastings!"

"Öyle görünüyor," dedim. "Umalım ki bunlar savaş fırsatçılarının ganimetleri olmasın."

Poirot merakla etrafı süzdü. "Bu kadar çok mücevher aklıma ister istemez soyguncuları getiriyor. Usta bir hırsız için ne büyük fırsat! Şuraya, sütunun orada duran kadına baksana, Hastings. Tepeden tırnağa parlak taşlara bezenmiş, sanki süslü bir Noel ağacı."

Onun dediği noktaya baktım. "Ama bu Bayan Opalsen," dedim.

"Onu tanıyor musun?"

"Biraz. Kocası çok ünlü bir borsacı, son petrol krizinde çok büyük bir servet yaptığı söyleniyor."

Akşam yemeğinden sonra lobide Opalsen'lerle karşılaştık. Onları Poirot ile tanıştırdım. Birkaç dakika sohbet ettikten sonra birlikte kahve içmeye gittik.

Poirot birkaç iltifatın ardından kadının dekoltesini süsleyen değerli taşlardan yapılmış gerdanlığa duyduğu hayranlığı belirtti. Kadının bundan çok mutlu olduğu anlaşılıyordu.

"Bu benim en büyük hobim, Mösyö Poirot. Mücevhere *dayanamıyorum.* Ed de bu zaafımın farkında, her başarılı iş girişiminin

ardından bana yeni bir mücevher alır. Değerli taşlarla ilgileniyor musunuz?"

"Zaman zaman onlarla yakından ilgilenmem gerekebiliyor, madam. Mesleğim gereği dünyanın en ünlü mücevherlerinden bazılarıyla tanışıklığım oldu."

Poirot, isimleri bilinçli bir şekilde değiştirerek, kraliyet ailesinden birinin mücevherleriyle ilgili yaşadığı olayı anlattı. Bayan Opalsen öyküyü soluk soluğa dinledi.

"İşte bu!" diye haykırdı öykü bittiğinde. "Bu kesinlikle oyun değil. Benim de çok değerli incilerim var. Bence dünyadaki en iyi gerdanlıklardan biri; inciler renk ve büyüklük açısından o kadar uyumlu ve kusursuz ki. Bence hemen yukarı koşup, onları getirmeli ve size göstermeliyim."

Poirot itiraz etti. "Ah, hayır madam. Çok naziksiniz. Ama rica ederim hiç zahmet etmeyin."

"Ah, ama sizin görmenizi çok istiyorum."

Kadın heyecanla asansöre koştu. O sırada benimle sohbet etmekte olan kocası soran gözlerle Poirot'ya baktı.

Poirot hemen açıkladı. "Mösyö, çok sıcakkanlı ve nazik bir insan olan eşiniz bize değerli inci kolyesini göstermek istediler."

"Ah, inciler!" Opalsen güldü. "Evet, gerçekten *görülmeye* değer şeyler onlar. Bir servete mal oldu bana. Ama çok iyi bir yatırım sayılır, istediğim anda sanırım çok daha fazlasına satabilirim. Kim bilir, eğer piyasadaki işler şu sıralar olduğu gibi giderse, belki bir gün onu da elden çıkarmamız gerekebilir. Piyasada para yok. Şu kemer sıkma önlemleri, sıkı para politikası..."

Adam borsa jargonuyla açıklamalarını sürdürdü, onu izlemekte zorlanıyordum.

O sırada küçük bir komi çocuk yanına yaklaşarak kulağına bir şeyler fısıldadı.

"Ne... nasıl yani? Hemen geliyorum. Hasta değil, değil mi? Baylar, bağışlayın beni, gitmem gerekiyor." Birden bizi bırakarak gitti.

Poirot koltuğunda iyice arkasına yaslandı ve ince Rus sigaralarından birini yaktı. Sonra özenle ve özveriyle boş kahve fincanlarını bir sıra halinde dizdi ve mutlulukla eserini seyretti.

Dakikalar geçti. Opalsen'ler geri dönmediler.

Poirot sigarasının yükselen dumanını izlerken düşünceli düşünceli mırıldandı. "Geri dönmeyecekler."

"Neden?"

"Çünkü dostum, bir şey oldu."

"Ne gibi bir şey? Biliyor musun?" diye sordum merakla.

Poirot gülümsedi. "Birkaç dakika önce otel müdürü heyecanla bürosundan çıkıp yukarı koştu. Çok gergindi. Asansörcü çocuk komilerden biriyle derin bir sohbette. Asansörün zili üç kez çaldı, ama umursamadı bile. Ayrıca garsonlar da çok *dalgınlar* ve bir garsonun dikkatinin dağılması için..." Poirot kararlılıkla başını salladı. "Çok önemli bir şey olması gerekir. Ah, işte tam düşündüğüm gibi. Polis geldi."

O anda otelin giriş kapısından iki adam giriyordu: biri üniformalı, biri ise sivildi. Komiyle konuştuktan sonra hızla merdivenlere gittiler. Birkaç dakika geçmemişti ki aynı komi aşağı inerek bize doğru geldi.

"Bay Opalsen saygılarını sunarak sizden yukarı gelmenizi rica ediyor."

Poirot hemen ayağa sıçradı. Gören olsa onun zaten bu daveti beklediğini düşünebilirdi. Sessiz bir şekilde onu izledim.

Opalsen'lerin dairesi birinci kattaydı. Komi çocuk kapıyı tıklattıktan sonra yana çekildi. "Girin!" sesinin duyulmasının ardından içeri girdik. İçerideki sahne inanılmazdı. Burası Bayan Opalsen'in yatak odasıydı ve odanın ortasındaki koltuğa yığılmış olan Bayan Opalsen hıçkırıklara boğulmuş bir halde ağlıyordu.

Komik bir görüntüsü vardı, gözyaşları yüzündeki kalın pudra tabakasını adeta yarmış, ince yollar açmıştı. Bay Opalsen sinir içinde bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. İki polis memuru odanın ortasında duruyorlardı. Birinin elinde bir not defteri vardı. Otelin kat hizmetçilerinden biri ölesiye korkmuş bir halde, çaresizlik içinde şöminenin yanında duruyordu. Odanın diğer tarafında ise Fransız olduğu anlaşılan Bayan Opalsen'in oda hizmetçisi, hanımını bastıracak bir kederle, ellerini yüzüne kapamış ağlıyordu.

Bütün bu karmaşa içinde Poirot gülümseyerek nazik bir şekilde ilerledi.

O anda Bayan Opalsen şaşılacak bir enerjiyle yerinden sıçrayarak ona doğru ilerledi.

"Tanrı'ya şükür. Ed ne söylerse söylesin ben şansa inanıyorum. Bu akşam sizinle karşılaşmamız bile kaderin bir oyunu, büyük bir şans. İçimden bir ses eğer siz incilerimi bulup bana getiremezseniz hiç kimsenin bulamayacağını söylüyor."

"Lütfen sakin olun, madam." Poirot kadının sırtını hafifçe okşayarak onu sakinleştirmeye çalıştı. "Sakin olun. Her şey yoluna girecek. Hercule Poirot size yardımcı olacak."

Bayan Opalsen polis müfettişine döndü. "Şey bu beyefendiden... yardım istememde bir sakınca yok, değil mi?"

Kayıtsızca, "Hayır, efendim," diyen polis müfettişi bunu pek umursamıyormuş gibi bir hava içindeydi. "Sanırım artık bize olanları anlatabilirsiniz madam? Yeterince iyisiniz, değil mi?"

Bayan Opalsen çaresizlik içinde Poirot'ya baktı. Poirot ona yeniden koltuğuna oturmasında yardımcı oldu.

"Madam, lütfen oturun ve bize öyküyü kendinizi fazla üzmeden en başından anlatın."

Bu etkili oldu, kadın gözyaşlarını kuruladı ve anlatmaya başladı.

"Akşam yemeğinden sonra incilerimi almak üzere yukarı çıktım. Onları Mösyö Poirot'ya gösterecektim. Her zaman olduğu gibi kat hizmetçisi ve Celéstine odadaydılar..."

"Bağışlayın beni madam, ama 'her zaman olduğu gibi' derken neyi kastettiniz?"

Bayan Opalsen açıkladı.

"Oda hizmetçim Célestine içerde olmadığı sürece ne sebeple olursa olsun birinin odaya girmesini yasakladım. Kat hizmetçisi sabahları Célestine'in gözetiminde yatakları toplayıp, odada temizlik yapıyor, akşamları yemekten sonra da aynı şekilde yatakları hazırlamaya geliyor. Bunun dışında asla odaya girmiyor."

"Neyse, ne diyordum..." diye ekledi Bayan Opalsen anlık bir suskunluğun ardından. "Yukarı geldim. Şuradaki çekmeceye gittim..." Tuvalet masasının en üst çekmecesini işaret etti. "Mücevher kutumu alıp açtım. Her şey yerli yerindeydi, yalnızca inciler yoktu."

Polis memuru telaşla anlatılanları not ediyordu.

"Onları en son ne zaman görmüştünüz?" diye sordum.

"Akşam yemeği için aşağı indiğimde yerindeydiler."

"Emin misiniz?"

"Kesinlikle eminim. Onları takıp takmamakta tereddüt ettim, sonunda zümrüt gerdanlığa karar verip onları yeniden yerlerine yerleştirdim."

"Mücevher kutusunu kim kilitledi?"

"Ben. Anahtarını da her zaman boynumdaki zincirde taşırım."

Konuşurken boynundaki zinciri hafifçe kaldırdı.

Müfettiş ona baktı ve omuzlarını silkti.

"Hırsız ikinci bir anahtar yaptırmış olmalı. Hiç zor değil. Kilit çok basit. Peki, mücevher kutusunu kilitledikten sonra ne yaptınız?"

"Her zaman koyduğum çekmeceye yerleştirdim."

"Çekmeceyi kilitlemediniz mi?"

"Hayır, asla kilitlemem. Ben yukarı çıkana kadar hizmetçim odadadır, dolayısıyla buna gerek de yok."

Müfettişin yüzü biraz daha asıldı.

"Yani siz aşağı akşam yemeğine inerken inciler mücevher kutusundaydı ve o zamandan beri de *hizmetçiniz odadan asla ayrılmadı*, bunu mu söylemek istiyorsunuz?"

Célestine birden bir çığlık attı. Ve sanki içinde bulunduğu zor durumu ancak anlamış gibi Poirot'nun üzerine atılarak onu Fransızca sözcüklerle sarsmaya başladı.

"Müfettişin söyledikleri utanç vericiydi. Nasıl benim madamı soyduğumdan kuşkulanılabilir ki? Polisin beceriksiz ve aptal olduğunu zaten herkes biliyor. Mösyö, bir Fransız olarak..."

Poirot, "Belçikalı" diye düzelttiyse de Célestine bunu dikkate bile almadı.

Mösyö öylesine durup, kendisi suçlanırken o rezil kat hizmetçisinin elini kolunu sallayarak gitmesine göz yumamazdı. Zaten kız, o kırmızı yanaklı, alçak yaratık kendisini hiçbir zaman çekememişti. Doğuştan hırsızdı o kız. Kendisi kızın namuslu olmadığını en başında söylemişti. Bu yüzden de o, madamın odasını düzenlerken gözünü üstünden bir dakika bile ayırmamıştı. Bu aptal polisler onun üzerini neden aramıyorlardı ki? Madamın incilerinin onun üstünden çıkacağına her şeye bahse girerdi, filan...

Her ne kadar bütün bunlar hızlı ve kin kusan bir Fransızcayla söylenmiş olsa da, Célestine sözcüklerini davranışlarıyla öylesine desteklemişti ki kat hizmetçisi söylenenlerin tamamını anlamış olmalıydı. Öfkeden kıpkırmızı kesildi.

"Bu yabancı kadın yalan söylüyor!" diye bağırdı hışımla. "İncileri ben almadım. Ben onları görmedim bile."

Célestine, "Üzerini arayın!" diye bağırdı öfkeyle. "Bakın söylüyorum size, incileri bulacaksınız."

"Sen yalancısın, duyuyor musun, sen alçak bir yalancısın!" Kat hizmetçisi, Fransız hizmetçinin üzerine doğru atıldı. "Asıl onları sen çaldın, benim üstüme atıyorsun. Ben odaya hanımefendiden ancak üç dakika önce geldim. Zaten ben buradayken de sen de hep buradaydın, aynen pusuda fare bekleyen kedi gibi sinmiş oturuyordun."

Müfettiş soran gözlerle Célestine baktı.

"Bu doğru mu? Odadan hiç ayrılmadınız mı?"

"Onu asla yalnız bırakmadığım doğru," dedi Célestine hışımla. "Ama şu kapıdan iki defa kendi odama geçtim, bir defasında ip almak için bir defasında da makas için. Bundan yararlanmış olmalı."

Kat hizmetçisi öfkeyle haykırdı. "Odanda bir dakika bile kalmadın ki! Girdin çıktın. Polis üzerimi *arasın*, memnun olurum. Korktuğum *bir şey yok*."

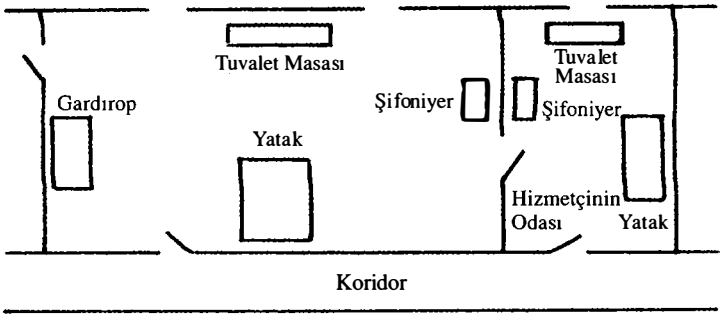
O anda kapı tıklatıldı, müfettiş kapıya gitti. Geleni görünce yüzü aydınlandı.

"Ah!" dedi. "Bu büyük şans işte. Bayan memurlarımızdan birini araştırma yapmak için istemiştim, nihayet geldi. Acaba bitişikteki odaya geçer miydiniz?"

Kat hizmetçisine baktı.

Kız hışımla, başı havada ilerledi. Araştırma için gelen polis de peşinden gitti.

Fransız hizmetçi ağlayarak bir sandalyeye çöktü. Poirot dikkatle odayı inceliyordu. Odanın yaklaşık bir planını aşağıya çiziyorum.

"Bu kapıdan nereye geçiliyor?" diye soran Poirot, pencerenin yanındaki kapıyı işaret ediyordu.

Müfettiş, "Sanırım bitişikteki daireye. Ancak kapı bu taraftan kilitlenmiş."

Poirot kapıya gidip açmayı denedi, sonra anahtarı çevirdi ve yeniden denedi.

"Diğer taraftan da kilitlenmiş," dedi. "Güzel, en azından bunu göz ardı edebiliriz."

Pencerelere gidip sırasıyla hepsini yokladı.

"Yine bir şey yok. Dışarıda balkon filan da yok."

"Olsa ne olacak ki?" diye sordu müfettiş telaşlı bir sabırsızlıkla. "Hizmetçi odadan hiç ayrılmadığına göre ne fark eder?"

"*Évidemment*!" Poirot'nun sıkılmış olduğu anlaşılıyordu. "Matmazel odadan çıkmadığına göre..."

Konuşması kat hizmetçisinin yanında bayan memurla odaya dönmesiyle yarıda kaldı.

"Bir şey yok," dedi bayan memur.

"Başka ne olabilirdi ki!" dedi kat hizmetçisi öfkeyle. "Bu Fransız sürtük, namuslu bir kadına leke sürmek istediği için kendinden utanmalı."

Müfettiş kapıyı açarken, "Tamam kızım, tamam, bu kadarı yeter," dedi. "Senden kuşkulanan filan yok. Haydi, git ve işini yap."

Kat hizmetçisi istemeyerek de olsa gitti.

"*Onun* üstünü aramayacak mısınız?" dedi tam kapıdan çıkarken Célestine'i işaret ederek.

"Evet, evet." Müfettiş kapıyı kızın yüzüne kapadı ve kilitledi.

Bu kez bayan memurla bitişik odaya geçme sırası Célestine'deydi. Birkaç dakika sonra o da döndü. Onun üzerinden de bir şey çıkmamıştı.

Müfettişin yüzü daha da ciddileşti.

Müfettiş, "Korkarım sizden benimle gelmenizi rica etmek durumundayım, Bayan Célestine," dedi ve Bayan Opalsen'e dönerek ekledi. "Çok üzgünüm madam ama tüm olasılıkları değerlendirmemiz gerekiyor. İnciler üzerinden çıkmadığına göre bu odada bir yerlere gizlemiş olmalı."

Célestine çığlık atarak Poirot'nun koluna sarıldı. Poirot eğilerek onun kulağına bir şeyler söyledi ve kız onu kuşkuyla süzdü.

"*Si, si mon enfant*![1] Emin olun, karşı koymamanız çok daha doğru." Sonra müfettişe döndü.

"Ufak bir deney yapmama izin verir misiniz, mösyö? Yalnızca kendimi rahatlatmak için."

Müfettiş kayıtsızca cevapladı. "Bunun ne olduğuna bağlı. Pekâlâ, yapın!"

Poirot yeniden Célestine'e döndü.

"Bize iplik almak için odanıza gittiğinizi söylemiştiniz. İplik neredeydi?"

"Komodinin üstünde mösyö."

"Peki ya makas?"

"O da oradaydı."

"Acaba bizim için şimdi aynı hareketleri yineleyebilir miydiniz? Elinizde işinizle şurada oturduğunuzu söylemiştiniz, değil mi?"

Célestine gösterilen yere oturdu. Poirot'nun işaretiyle yerinden kalktı, şifoniyerden bir şey aldı ve geri döndü.

Poirot tüm dikkatiyle kızı ve elinde tuttuğu saati izliyordu.

"Lütfen bir daha matmazel."

Aynı şey bir kez daha yinelendikten sonra Poirot not defterine bir şeyler karaladı ve saatini cebine koydu.

"Çok teşekkürler matmazel." Müfettişe döndü. "Size de mösyö. Hoşgörünüz ve anlayışınız için çok teşekkürler."

---

(1) Evet, evet, çocuğum!

Müfettiş bir şekilde bu nezaket gösterisinden hoşlanmışa benziyordu. Célestine gözyaşları içinde polis memurları tarafından odadan çıkarıldı.

Müfettiş bunun hemen ardından Bayan Opalsen'den kısaca özür dileyip, iznini alarak dikkatle odayı araştırmaya başladı. Çekmeceleri açtı, dolapları açtı, her şeyi dikkatle inceledi, yatağı dağıttı, döşeği kaldırdı, yer döşemelerini kontrol etti. Bayan Opalsen onu kuşkuyla süzüyordu.

"Onları gerçekten bulacağınızı düşünüyor musunuz?"

"Evet, efendim, bundan eminim. Hizmetçinin onları odadan çıkarmak için zamanı yoktu. Hırsızlığı bu kadar kısa bir süre içinde fark edebilmiş olmanız tüm planlarının suya düşmesine neden oldu. Burada olmaları gerekiyor. İki hizmetçiden biri onu buralarda bir yere saklamış olmalı! Ancak bunun kat hizmetçisi olduğunu sanmıyorum, bu pek olası değil!"

"Bırakın olası olmayı, olanaksız," dedi Poirot sakin sakin.

"Öyle mi?" Müfettiş afalladı.

Poirot alçakgönüllülükle gülümsedi.

"Size göstereyim. Hastings, sevgili dostum, saatimi elinize alır mısınız? Lütfen özenle. Aile mirası, benim için çok önemli. Matmazel diğer odaya gidip gelirken zaman tuttum. Odadan birinci çıkışı on iki, ikinci çıkışı ise on beş saniye sürdü. Şimdi benim hareketlerimi izleyin. Madam, lütfen bana mücevher kutusunun anahtarını verir misiniz? Teşekkürler. Sevgili dostum Hastings, senden zaman tutmaya hazır olunca bana 'tamam' demeni rica edebilir miyim?"

"Tamam."

Poirot inanılmaz bir hızla tuvalet masasının çekmecesini açtı, mücevher kutusunu çıkardı, anahtarı kilide soktu, kutuyu açtı, bir parça mücevher aldı, kutuyu kapadı, kilitledi yeniden çekmeceye koydu ve çekmeceyi itti. Hareketleri şimşek gibiydi.

"Evet, *mon ami*?" diye sordu hemen ardından.

"Kırk altı saniye," dedim.

"Görüyorsunuz değil mi?" Kat hizmetçisinin değil bu odada bir yere saklamak kutudan herhangi bir mücevheri almak için bile zamanı yoktu."

"Öyleyse bunu yapan oda hizmetçisi," diyen müfettiş tatmin olmuş bir halde araştırmasını sürdürdü ve hizmetçinin bitişikteki odasına geçti.

Poirot ise kaşlarını çatmış düşünüyordu. Birden Bay Opalsen'e döndü.

"Kolye hiç kuşkusuz sigortalıydı, değil mi?"

Bay Opalsen şaşırmıştı. "Evet," dedi duraksayarak. "Öyleydi."

Bayan Opalsen gözyaşlarıyla araya girdi. "Olsa ne fark eder ki? Ben kolyemi istiyorum. O eşsizdi. Çok para bile bana aynısını getirmez."

"Anlıyorum, madam," dedi Poirot sakin, yumuşak bir tonda. "Sizi çok iyi anlıyorum. Kadınlar için *duygu* her şeydir, öyle değil mi? Ah, *le femme*! Mücevherlerine duygusal anlamda bağlıdırlar. Ama mösyö için sigortalı olması bir anlamda teselli olacaktır."

"Tabii, tabii," dedi Bay Opalsen tereddütle. "Yine de..."

O anda sözü müfettişin sevinç çığlığıyla kesildi. Müfettiş parmaklarının arasında bir şey sallayarak bitişik odadan geldi.

Bayan Opalsen çığlık atarak sevinçle yerinden fırladı.

Bambaşka bir kadın olmuştu. "Kolyem!" diye haykırdı.

Kolyeyi kaptığı gibi iki eliyle göğsüne bastırdı. Hepimiz onun etrafını sardık.

Bay Opalsen, "Neredeydi?" diye sordu.

"Hizmetçinin yatağında. Döşeğin yayları arasında. Çalmış ve kat hizmetçisi gelmeden oraya saklamış olmalı."

Poirot nazikçe, "İzninizle madam," diyerek eğildi. Kolyeyi alarak dikkatle inceledi. Sonra hafifçe reverans yaparak iade etti.

Müfettiş, "Korkarım kolyenizi kısa bir süre için bize teslim etmeniz gerekecek, madam," dedi. "Dava açmak için ihtiyacımız olacak. En kısa sürede size iade edeceğimizden emin olabilirsiniz."

Bay Opalsen kaşlarını çattı. "Bu gerekli mi... yani almanız?"

"Korkarım öyle. Yalnızca bir formalite."

"Bırak alsınlar, Ed!" diye haykırdı Bayan Opalsen. "Onlarda olması benim açımdan daha güvenli. Yoksa tekrar çalınabileceği korkusuyla gözlerimi bile kapayamam. Ah, o lanet kız! Böyle bir şey yapacağı dünyada aklıma gelmezdi."

Bay Opalsen eşini kucakladı.

"Haydi canım, sakin ol, böyle düşünme, büyütme olayı."

O anda birinin hafifçe kolumu tuttuğunu hissettim. Tutan Poirot'ydu.

"Artık gidelim mi dostum? Sanırım artık bize burada ihtiyaç yok."

Dışarı çıkınca önce duraksadı, sonra beni şaşırtan bir şekilde, "Bitişik odayı görmek istiyorum," dedi.

Kapı kilitli değildi. İçeri girdik. Büyük bir süit daire olan bu oda boştu. Her taraf belirgin şekilde tozluydu. Titiz dostum karakteristik bir şekilde surat asarak pencerenin hemen yanındaki tozlu masanın üstüne parmağıyla bir dörtgen çizdi.

Sonra soğuk ve ciddi bir tonda, "Servis düşündürücü," diye mırıldandı.

Ardından derin düşüncelere dalmış bir şekilde pencereden dışarıyı seyretmeye başladı.

Sabırsızlanarak, "Ne oldu?" diye sordum. "Buraya niçin geldik?"

Birden irkildi. "*Pardon, mon ami.*[1] Yalnızca kapının bu taraftan da kilitlenmiş olup olmadığını görmek istemiştim."

(1) Pardon, sevgili dostum.

Biraz önce ayrıldığımız odaya açılan ara kapıya bakarak, "Kilitli işte," dedim.

Poirot başıyla onayladı. Hâlâ düşünceliydi.

"Hem ayrıca," diye ekledim. "Bunun ne önemi var ki? Olay kapandı. Kendini kanıtlamak için daha çok fırsat bulabilmiş olmanı dilerdim. Ama olay müfettiş gibi bir kalın kafalının bile çözebileceği kadar basitti."

Poirot başını salladı.

"Olay kapanmış filan değil, dostum. Biz incileri kimin çaldığını buluncaya kadar da kapanmış olmayacak."

"Oda hizmetçisi yapmış ya!"

"Neden böyle söyledin?"

"Neden mi?..." Şaşırmıştım. "İnciler onun yatağında bulundu ya?"

Poirot sabırsızlıkla, "Ta-ta-ta," diye mırıldandı. "Onlar gerçek inciler değildi."

"Ne?"

"Onlar yalnızca imitasyondu, mon ami."

Bir an soluğumun kesildiğini hissettim. Poirot sinsi sinsi gülümsüyordu. "Sevgili müfettişimiz mücevherden hiç anlamıyor. Ama çok yakında yaygara kopar."

Kolundan çekerek, "Gel haydi!" dedim.

"Nereye?"

"Opalsen'lere gerçeği bir an önce söylemeliyiz."

"Sanmıyorum."

"Ama zavallı kadın..."

"*Eh bien*, senin deyişinle o zavallı kadın, şu durumda mücevherinin güvende olduğu düşüncesiyle en azından rahat bir gece geçirecektir."

"Ama hırsız gerçek incilerle kaçabilir."

"Her zamanki gibi düşünmeden konuşuyorsun, sevgili dostum. Bayan Opalsen'in bu akşam özenle mücevher kutusuna kilitlediği incilerin zaten sahte olmadığını nereden biliyorsun? Gerçek hırsızlık çok daha önce gerçekleşmiş olamaz mı?"

Şaşkınlık içinde "Ah!" diye haykırdım.

"Evet, ah!" dedi Poirot. "En baştan başlıyoruz."

Odadan çıktık. Bir an durup düşündü sonra koridorun sonuna kadar gittik. Oradaki küçük boşlukta kat hizmetçileri ve komileri toplanmışlardı. Biraz önce tanıştığımız kat hizmetçisi tam ortalarında durmuş, büyük olasılıkla meraklı dinleyicilere yaşananları anlatıyordu. Bizi görünce cümlesini yarım bıraktı. Poirot her zamanki gibi büyük bir nezaketle reverans yaptı.

"Sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim ama sizden bana Bay Opalsen'in odasını açmanızı istemem gerekiyor."

Kadın ayağa kalktı ve bizi koridordaki başka bir odaya götürdü. Bay Opalsen'in odası aynı koridorda eşinin odasının tam karşısındaydı. Kat hizmetçisi kız kapıyı açtı, içeri girdik. Kız gitmek istediyse de Poirot onu alıkoydu.

"Bir dakika lütfen, Bay Opalsen'in eşyaları arasında böyle bir kart görmüş müydünüz?"

Kıza parlak beyaz kâğıttan sıradan bir kartvizit gösterdi. Kız kartı dikkatle inceledi.

"Hayır, efendim, hiç böyle bir kart görmedim. Ancak erkeklerin odalarını daha çok erkek görevliler temizlerler."

"Ah öyle mi? Çok teşekkürler."

Poirot kartı tekrar cebine koydu. Kız dışarı çıktı. Poirot hâlâ derin derin düşünüyordu. Sonra başını salladı ve seslendi.

"Lütfen zile üç kez basıp erkek kat görevlisini çağırır mısın Hastings?"

Bunu yaptım ama merak içindeydim. Bu arada Poirot çöp kutusunu yere boşaltmış, dikkatle içinden çıkanları inceliyordu.

Erkek kat görevlisinin zile yanıt vermesi uzun sürmedi. Poirot ona da aynı soruyu yöneltti ve incelemesi için kartı verdi. Yanıt aynıydı. Kat görevlisi Bay Opalsen'in eşyaları arasında hiç bu nitelikte bir kart görmemişti. Poirot ona da teşekkür etti. Adam istemeyerek, yerdeki devrilmiş çöp kutusuna ve çöplere merakla bakarak odadan çıktı. Sanırım kapıdan çıkarken de yerdeki kâğıtları toparlayan Poirot'nun şu sözlerine kulak misafiri oldu.

"Kolye çok yüksek bir değerden sigortalıymış..."

"Poirot!" diye haykırdım. "Gördüğüm kadarıyla..."

"Hiçbir şeyi görmüyorsun," dedi Poirot hışımla. "Her zamanki gibi hiçbir şeyi! İnanılır gibi değil ama durum ortada. Artık kendi dairemize dönelim."

Sessizce odamıza döndük. Poirot hemen şaşılacak bir hızla kılığını değiştirdi. Şaşırdım.

"Hemen bu akşam Londra'ya dönüyorum," dedi. "Bu şart!"

"Ne?"

"Kesinlikle. İşin aslını, yani küçük gri hücrelerimi çalıştırmayı tamamladım. Sonucu doğrulamalıyım ve bunu yapacağım da! Hercule Poirot'yu kimse aldatamaz. Bu olanaksız!"

Onun kibrinden rahatsız olarak, "Böyle zamanlarda karşımda bir hindi varmış gibi hissediyorum," dedim.

"Lütfen böyle sinirlenme, *mon ami*? Bu arada senden, dostluğumuz adına ufak bir şey yapmanı rica edebilir miyim?"

"Elbette," dedim. Sakinleşmiş, huysuzluğumdan dolayı utanmıştım. "Ne?"

"Şimdi çıkardığım ceketimin kolunu fırçalayabilir misin? Beyaz pudra gibi bir şey yapışmış, görüyorsun işte. Parmağımla tuvalet masasının üstünü yokladığımı sanırım görmüşsündür."

"Hayır, dikkat etmedim."

"Beni daima dikkatle izlemelisin, sevgili dostum. Bu arada parmağıma beyaz bir toz bulaştı, heyecanlı olduğum için de ceketimin

koluna bulaştırdım. Normalde böyle bir şeyi asla yapmam. Benim prensiplerime aykırı!"

Poirot'nun prensipleri beni pek ilgilendirmiyor olsa da sordum.

"Ne tozu?"

"Borgia'ların zehri değil elbette," dedi Poirot göz kırparak. "Hayal gücünün canlandığını hissediyorum. Şu kadarını söyleyeyim. Terzi tebeşiriydi."

"Terzi tebeşiri?"

"Evet, marangozlar çekmecelerin kolayca açılıp kapanması için kullanırlar."

Güldüm. "Seni ihtiyar tilki. Ben de önemli bir şey sandım."

"*Au revoir*,[1] dostum. Ben kaçıyorum."

Kapı arkasından kapandı. Kısmen sevgiyle kısmen küçümseyerek ceketi aldım ve elbise fırçasına uzandım.

II

Ertesi sabah Poirot'dan hiçbir haber alamayınca dolaşmaya çıktım. Birkaç eski arkadaşa rastladım ve onlarla otellerinde öğlen yemeği yedim. Öğleden sonra arabayla çevreyi dolaşmaya çıktık, ancak patlayan bir lastik gecikmemize neden oldu. Grand Metropolitan'a döndüğümde saat sekizi geçiyordu.

Gözüme ilk çarpan Poirot oldu. Normalden çok daha ufak görünüyor ancak Opalsen'lerin arasında gözlerinden ışıklar saçarak mutluluk içinde oturuyordu.

Beni görünce, "Hastings, *mon ami*!" diye seslendi ve karşılamak için yerinden kalktı. "Sarıl bana, her şey istediğim gibi gitti."

Neye ki sarılma yalnızca simgesel bir ifadeydi, Poirot'nun sözlerinin anlamından her zaman emin olmak neredeyse olanaksızdı.

(1) Hoşça kal.

"Yani sen..." dedim.

Ancak konuşmaya fırsat bulamadım.

"Bu olağanüstü bir şey," diye atıldı Bayan Opalsen. Geniş yağlı yüzü sevinçle ışıldıyor, sürekli gülümsüyordu. "Sana söylemiştim değil mi Ed, eğer o da incilerimi geri getiremezse hiç kimse getiremez diye."

"Söyledin canım, söyledin ve haklıydın da."

Çaresizlik içinde Poirot'ya baktım. Bakışlarıma karşılık verdi.

"Sevgili dostum Hastings, sizin de İngiltere'de hep söylediğiniz gibi 'yine yanlış ata oynadı.' Lütfen otur, mutlu sonla biten bu olayı sana en başından anlatacağım."

"Biten mi?"

"Tabii. Tutuklandılar."

"Kim tutuklandı?"

"Kat hizmetçisi kız ve kat görevlisi, *parbleu*![1] Onlardan hiç mi kuşkulanmamıştın? Terzi tebeşirinden bahsetmemden sonra bile mi?"

"Ama bana bunu marangozların kullandığını söylemiştin."

"Gerçekten de kullanırlar, çekmecelerin kolay kaymasını sağlamak için. Birisi çekmecelerin ses çıkarmadan açılıp kapanmasını istemişti. Bu kim olabilirdi? Apaçık belli ki kat hizmetçisi. Plan öylesine zekiceydi ki ilk anda göze batan hiçbir şey yoktu; hatta Hercule Poirot'nun gözüne bile."

"Dinle, hırsızlığın nasıl yapıldığını anlatacağım sana. Kat görevlisi hemen bitişikteki boş odada bekliyordu. Fransız hizmetçi odadan çıktı. Hizmetçi kız yıldırım hızıyla çekmeceyi açtı, mücevher kutusunu aldı, kapının sürgüsünü açtı ve kutuyu kapıdan verdi. Kat görevlisi kutuyu önceden kopyalattığı anahtarla açtı, kolyeyi aldı ve zamanın gelmesini bekledi. Célestine yeniden odadan çıktı ve kutu göz açıp kapayana kadar tekrar el değiştirdi ve çekmecedeki yerine kondu.

(1) Tabii!

"Sonra madam geldi, hırsızlık keşfedildi. Oda hizmetçisi haklı olarak öfkelendi, suçlandığı için isyan etti ve üstünün aranmasını istedi. Sonra da suçsuzluğu kanıtlanmış olarak odayı terk etti. İmitasyon inci kolyeyi ise zaten sabahleyin Fransız hizmetçinin döşeğinin içine yerleştirmişti; ustaca bir manevra!"

"Peki, ama niçin Londra'ya gittin?"

"Beyaz kartı anımsıyor musun?"

"Elbette. Kafamı çok kurcalamıştı, hoş hâlâ da kurcalıyor ya. Düşündüm ki..."

Bir an duraksadım ve Opalsen'lere baktım.

Poirot sinsi sinsi gülümsedi.

"*Une blague*![1] O kart kat görevlisi için hazırlanmış bir tuzaktı. Parlak yüzeyi aslında parmak izi almak için özel bir maddeyle kaplanmıştı. Doğruca Scotland Yard'a gittim, eski sadık dostumuz Japp'ı ziyaret ettim ve bulgularımı ona anlattım. Aynen kuşkulandığım gibi parmak izleri uzun zamandır aranan ünlü mücevher hırsızlarına aitti. Japp benimle buraya geldi, hırsızlar tutuklandı ve kolye kat görevlisinin eşyalarının arasında bulundu. Aslında zeki ve akıllı bir çiftti ama *yöntem* konusunda başarısızlardı. Sana en azından otuz altı kez söylememiş miyimdir Hasting, yöntem olmadan..."

"En az otuz altı kez, belki çok daha fazla," diye mırıldandım. "İyi de onların yöntemlerinin kırılma noktası neydi?"

"*Mon ami*, kat hizmetçisi ve kat görevlisi olarak işe girme planı aslında fena değildi ama bir iş yapıyorsan onun sorumluluklarından kaçmayacaksın, işten kaytarmayacaksın. Boş odanın tozunu almamışlardı, bu yüzden de bağlantı kapısının hemen yakınındaki küçük masanın üzerine konulan mücevher kutusu tozda dikdörtgen biçiminde bir iz bıraktı..."

"Anımsıyorum onu," diye bağırdım.

(1) Blöf.

"Önce kararsız kaldım. Sonra... *anladım.*"

Bir anlık sessizlik oldu.

Bayan Opalsen zafer çığlıkları atarcasına, "Ben de kolyeme kavuştum," diye bağırdı.

"Neyse," dedim. "Akşam yemeği yesem iyi olacak."

Poirot da bana eşlik etti.

"Bu olay şöhretine şöhret katacak," dedim.

"Pas du tout! Hayır!" diye yanıt verdi Poirot, sakin ve huzurlu bir havada. "Japp ve yörenin polis müfettişi bu olayın onurunu aralarında paylaşacaklar. Ama..." Hafifçe cebine vurdu. "Cebimde Bay Opalsen'in verdiği çek var. Buna ne dersin, sevgili dostum? Bu hafta sonu planladığımız gibi gitmedi. Gelecek hafta sonu yeniden buraya gelsek nasıl olur, *mon ami*, bu kez masraflar benden."

8. BÖLÜM

Kaçırılan Başbakan

I

Savaş ve getirdiği sorunlar artık geride kaldığı için sanırım şimdi sevgili dostum Poirot'nun uluslararası bir krizin çözümünde oynadığı rolü tüm dünyaya açıklama cesaretini gösterebilirim. Bu sır çok iyi saklandı. Basına fısıltısı bile yansımadı, ancak artık gizlilik gereği ortadan kalktığına göre tüm İngiltere'nin Hercule Poirot'nun üstün zekâsı sayesinde ülkeyi nasıl bir felaketin eşiğinden döndürmeyi başardığını öğrenmesi gerektiği kanısındayım.

Bir akşam yemek sonrası, tam tarih vermek istemiyorum, ancak İngiltere'nin düşmanlarının "barış görüşmelerine" oturma çağrıları yaptıkları dönemde dostumla onun odasında oturuyorduk. Yaralanıp cephe görevinden uzaklaştırılmamın ardından cephe gerisinde celp ve sevk işlemleriyle görevlendirilmiştim. İşte tam da bu dönemde hemen her akşam yemek sonrasında Poirot'ya uğramayı ve onunla üzerinde çalıştığı olaylar üzerinde konuşmayı alışkanlık haline getirmiştim.

Onunla günün en sansasyonel haberini konuşuyorduk; İngiltere Başbakanı David MacAdam'a yapılan başarısız suikast girişimiydi

bu. Gazetelerde çıkan haberler büyük ölçüde özenle sansürlenmişti. Hiçbir ayrıntı verilmiyor, yalnızca başbakanın mucize eseri kurtulduğu ve kurşunun yanağını sıyırıp geçtiği yazıyordu.

Böyle bir girişimin olmasını polis adına utandırıcı buluyordum. İngiltere'deki Alman ajanların bunu başarmak için ellerinden geleni yaptıklarının, her riski göze alabileceklerinin bilincindeydim. Kendi partisinin "Savaşçı Mac" olarak isim taktığı başbakan şiddetle açıkça etkileri giderek yaygınlaşan pasifistlere karşı mücadeleyi görev biliyordu.

David MacAdam yalnızca İngiltere'nin başbakanı değildi, o bir anlamda İngiltere demekti. Onun kaybı İngiltere için çok ezici ve adeta ülkeyi felç edici bir darbe olacaktı.

O akşam Poirot elindeki küçük sünger ve benzinle gri takım elbisesini temizlemekle meşguldü. Poirot'dan daha kusursuzluk düşkünü bir insan olamazdı. Düzen ve temizlik en büyük tutkularıydı. O anda da odayı dolduran uçak benzini kokusu içinde kendini yaptığı işe öylesine kaptırmıştı ki bana tam anlamıyla dikkatini veremiyordu.

"Bir dakika sabredersen bitiyor, sevgili dostum," dedi. "Yağ lekesi çok kötüydü ama çıkardım işte." Süngeri mutlulukla salladı.

Gülümseyerek bir sigara yaktım.

Bir iki dakika kadar sabrettikten sonra, "İlginç bir şey var mı?" diye sordum.

"Bir... nasıl diyeyim... çamaşırcı kadına kocasını bulmakta yardımcı oluyorum. Zor bir olay, incelik istiyor. İçimde adam bulununca buna pek sevinmeyecekmiş gibi bir his var. Sen olsan ne yapardın ki? Ben kendi adıma ona acıyorum. Kendini ortadan yok etme yolunu seçecek kadar sağduyulu biri."

Güldüm.

"Neyse. Kısacası, o kayboldu. Artık emrindeyim."

"Sana MacAdam'a yapılan suikast konusunda ne düşündüğünü sormak istiyordum?" dedim.

"*Enfantillage*!"[1] dedi Poirot hemen. "Çocukça bir şey. Ciddiye alınacak bir tarafı yok. Tüfekle ateş edilmiş, başarılı olma şansı zaten yok. Eski moda bir yöntem."

"Ama neredeyse isabet ediyormuş," diye anımsattım.

Poirot sabırsızlık içinde başını salladı. Tam yanıt vereceği anda, kâhya kadın başını kapıdan içeri uzatarak, aşağıda onunla görüşmek isteyen iki beyefendi olduğunu söyledi.

"İsimlerini vermek istemiyorlar ama çok önemli ve acil olduğunu söylüyorlar, efendim."

Poirot gri pantolonunu özenle katlarken, "Onları yukarı gönder," dedi.

Aradan ancak bir ya da iki dakika geçmişti ki iki konuk odaya girdiler. Onları görünce bir an yüreğim ağzıma geldi. Gelenlerden biri Avam Kamarası Başkanı Lord Estair'di, onu hemen tanıdım. Ona eşlik eden Bay Bernard Dodge ise Savaş Bakanlığı'nın üst düzey görevlilerindendi ve başbakanın çok yakın dostu olduğu herkesçe biliniyordu.

Lord Estair, "Mösyö Poirot?" dedi.

Dostum hafifçe eğildi. Lord bana baktı ve duraksadı. "Bu çok özel bir konu."

"Binbaşı Hastings'in önünde rahatça konuşabilirsiniz," dedi dostum başıyla bana kalmam için işaret ederek. "Çok yetenekli olduğunu söyleyemem ama ağzının sıkılığı ve güvenilirliği konusunda ona kefilim."

Lord Estair hâlâ tereddütteydi. O sırada Bay Dodge söze girdi.

(1) Çocukça.

"Ah, haydi ama bin dereden su getirmenin zamanı değil. Tüm İngiltere'nin ne denli zor bir durumda olduğumuzu öğrenmesi uzun sürmeyecektir. Zaman her şeyden önemli."

Poirot nazikçe, "Lütfen oturun baylar," dedi. Lordum koltuğa geçmez miydiniz?"

Lord Estair bir an afalladı. "Beni tanıyor musunuz?"

Poirot gülümsedi. "Kesinlikle. Gazeteleri okuyorum. Sizi nasıl tanımam ki?"

"Mösyö Poirot buraya sizden hayati önemde bir konuda yardım istemeye geldim. Ancak bu kesinlikle aramızda sır olarak kalması gereken bir konu. Hiç kimse duymamalı."

"Size Hercule Poirot sözü veriyorum, daha fazlasını yapamam," dedi arkadaşım ağır ve ciddi bir biçimde.

"Konu başbakanla ilgili. Başımız büyük dertte."

"Kapana sıkışıp kaldık, çıkmazdayız," diye ekledi Bay Dodge.

"Yani yarası ciddi mi?" diye sordum.

"Hangi yara?"

"Kurşun yarası."

"Ah, o mu?" dedi Bay Dodge küçümser bir biçimde. "O önemsiz bir hikâye."

"Meslektaşımın da söylediği gibi," diye ekledi Lord Estair. "O olay geçti gitti. Neyse ki başarılı olamadılar. İkinci girişim için de aynı şeyi söyleyebilmiş olmayı dilerdim."

"Yani ikinci bir girişimde daha mı bulunuldu?"

"Evet, ama aynı nitelikte değil, başbakan ortadan kayboldu."

"Nasıl yani?"

"Kaçırıldı."

"Olamaz!" diye haykırdım hayretle.

Poirot beni ters bakışlarla süzdü, "çeneni tut" demeye çalıştığını anladım.

Poirot daha sonra Bay Dodge'a döndü. "Biraz önce zamanınız olmadığını söylediniz, mösyö. Bunu söylerken neyi kastettiniz?"

İki adam bakıştılar, sonrasında Lord Estair açıkladı.

"Mösyö Poirot, hiç kuşkusuz çok yakında Müttefikler Konferansı düzenleneceğini duymuşsunuzdur."

Dostum başıyla onayladı.

"Bilinen nedenlerle konferansın yeri ve zamanı konusunda kamuoyuna bilgi verilmiyor. Her ne kadar basından gizlense de söz konusu tarih diplomatik çevreler için bir sır değil. Konferans yarın yani perşembe akşamı Versailles'te yapılacak. Şimdi sanırım durumun ciddiyetini anlıyorsunuzdur. Sizden başbakanın bu konferansta bulunmasının hayati önemde olduğunu saklayamam. İçimizdeki Alman ajanlar tarafından başlatılan ve sürdürülen pasifist propaganda bir hayli etkin oldu. Konferansın dönüm noktasının başbakanın iki dudağı arasında olduğu gibi bir genel kanı hâkim. Yokluğu çok ciddi sorunlara yol açabilir, büyük olasılıkla da zamanından önce gerçekleşecek talihsiz bir barış anlaşmasına. Onun yerine gönderebileceğimiz biri yok. İngiltere'yi konferansta temsil edebilecek tek bir kişi var, o da başbakan."

Poirot'nun yüz ifadesi iyice ciddileşti. "Bu durumda siz başbakanın kaçırılmasının onun konferansa katılmasını engellemek için yapılmış doğrudan bir girişim olduğunu düşünüyorsunuz."

"Büyük olasılıkla öyle. Zaten kaçırıldığı sırada da Fransa yolundaydı."

"Konferans ne zaman başlıyor?"

"Yarın akşam dokuzda."

Poirot cebinden büyük bir saat çıkardı. "Şu anda dokuza çeyrek var."

Bay Dodge düşünceli düşünceli, "Tam yirmi dört saatimiz var," diye mırıldandı.

"Ve bir çeyrek saat," diye ekledi Poirot. "Çeyrek saati unutmayın, mösyö, çok yararlı olabilir. Neyse, ayrıntılara gelelim. Kaçırma olayı, İngiltere'de mi Fransa'da mı gerçekleşti?"

"Fransa'da. Bay MacAdam bu sabah Fransa'ya geçti. Yarın Paris'e geçmek üzere geceyi başkomutanın misafiri olarak geçirecekti. Manş Denizi'ni bir destroyerle geçti. Boulogne'da karargâhtan gönderilen bir araba ve başkomutanın yaveri tarafından karşılandı."

"*Eh bien*?"

"Şey, Boulogne'dan ayrıldılar ama asla karargâha varmadılar."

"Nasıl yani?"

"Mösyö Poirot, araba da yaver de sahteydi. Gerçek araba bir yan yolda bulundu, şoför de yaver de bağlanmış, ağızları da tıkaçla kapatılmıştı."

"Peki ya sahte araba?"

"Henüz bulunamadı."

Poirot sıkıntıyla suratını ekşitti. Sabırsızlanmıştı. "İnanılır gibi değil. Arabanın çoktan bulunması gerekirdi."

"Biz de öyle düşündük. Bunun için çok iyi bir araştırma yapmak gerekir, ki bunu başlattık. Fransa'nın o bölgesi askeri kontrol altında. Arabanın bulunmasının çok uzun sürmeyeceği kanısındayız. Fransız Polisi, Scotland Yard'dan bir ekip ve askerler deyim yerindeyse her taşın altına bakıyorlar. Sizin de dediğiniz gibi inanılır gibi değil ama şu ana kadar bir şey bulunamadı."

O anda kapı tıklatıldı. İçeri giren genç bir subay Lord Estair'e mühürlü bir zarf uzattı.

"Fransa'dan geldi efendim. Talimatınız üzerine hemen buraya getirdim."

Başkan heyecandan mektubu yırtarak açtı ve bir çığlık attı. Subay odadan çıktı.

"Neyse, sonunda haber aldık. Bu telgraf henüz deşifre edilmiş. İkinci araba bulunmuş, ayrıca başbakanın sekreteri Daniels da.

Kloroformla bayıltılmış, ağzı tıkaçla kapatılmış, sımsıkı bağlanmış ve... yakınlarında ıssız bir çiftliğe bırakılmış. Hiçbir şey anımsamıyormuş, tek anımsadığı arkasından birinin ona saldırdığı ve ağzına burnuna bir şey tıkadığı. Kendini kurtarmaya çalışmış ama başaramamış. Polis ifadesinden tatmin olmuş."

"Başka hiçbir şey bulamamışlar mı?"

"Hayır."

"Başbakanın cesedini? Neyse, bu demek oluyor ki umut var. Ama bu biraz tuhaf. Neden onu daha bu sabah öldürmeye çalıştıktan sonra şimdi sağ kalmasını sağlamak için bu kadar sıkıntıya katlanıyorlar ki?"

Dodge başını salladı. "Kesin olan bir şey var. Ne pahasına olursa olsun onun konferansa katılmasını engellemeye kararlılar."

"Eğer insan gücünün elverebileceği bir şeyse başbakanın konferansa katılacağından emin olabilirsiniz. Tanrı çok büyük, umarım geç kalmamışızdır. Evet baylar bana her şeyi anlatın, en başından başlayarak. Şu vurulma olayını da tüm ayrıntılarıyla bilmeliyim."

"Dün akşam başbakan, sekreterlerinden birinin; Binbaşı Daniels'ın eşliğinde..."

"Kendisine Fransa'da da eşlik eden aynı sekreteriydi, değil mi?"

"Evet. Neyse, ne diyordum, kendisi ve sekreteri dün akşam arabayla Windsor Şatosu'na gittiler. Başbakanın orada basın toplantısı vardı. Bu sabah erken saatte şehre döndüler. Zaten suikast de onların dönüş yolculuğu sırasında gerçekleşti."

"Bir dakika lütfen. Bu Binbaşı Daniels kim? Personel dosyası var mı?"

Lord Estair gülümsedi. "Bana bunu soracağınızı tahmin etmiştim. Onun hakkında pek fazla bilgimiz yok. Tanınan bir aileden değil. İngiliz ordusunda değerli hizmetleri olmuş bir subay, çok becerikli bir sekreter ve lisan yeteneği de inanılmaz. Bildiğim kada-

rıyla yedi dil biliyor. Başbakan onu bu nedenle Fransa yolculuğunda yanına aldı."

"İngiltere'de akrabaları var mı?"

"İki halası var. Biri, Bayan Everard, Hampstead'de yaşıyor. Diğer halası, Bayan Daniels ise Ascot'ta oturuyor."

"Ascot mu? Orası Windsor yakınındaydı, değil mi?"

"Bu nokta da atlanmadı. Ancak bir sonuç alınamadı."

"Öyleyse Binbaşı Daniels'ı her tür kuşkunun dışında tutuyorsunuz?"

Lord Estair'in yanıt verirken sesinde belli belirsiz bir çaresizlik vardı. "Hayır mösyö. İçinde bulunduğumuz bu günlerde *birinin* her tür kuşkunun dışında olduğunu söylemek için çok düşünmek gerek."

"*Trés bien*.[1] Anlıyorum lordum. Başbakan doğal olarak sürekli sıkı bir polis koruması altında ve bu durum ona bir suikast düzenlenmesini neredeyse olanaksız kılıyor, öyle değil mi?"

Lord Estair başını eğdi. "Öyle. Başbakanın arabası sürekli içinde sivil dedektiflerin bulunduğu ikinci bir araba tarafından izleniyordu. Bay MacAdam'ın bu önlemlerden haberi yoktu. Kendisi son derece korkusuz ve gözüpek bir insan, haberi olsaydı bu önlemleri en başından engellerdi. Tabii polis de kendi ayarlamalarını yapıp, önlemlerini alıyor. Bunun dışında başbakanın şoförü, O'Murphy de Gizli Servis'ten."

"O'Murphy, bu İrlandalı ismi değil mi?"

"Evet, şoför İrlandalıydı."

"İrlanda'nın neresinden?"

"Sanırım County Clare."

"*Tiens*![2] Devam edin, lordum."

"Başbakan Londra'ya doğru yola çıktı. Araba kapalıydı. O ve Binbaşı Daniels arkada oturuyorlardı. İkinci araba her zamanki gibi

(1) Güzel.
(2) Harika!

yakın takipteydi. Ancak maalesef, bilinmeyen bir nedenle, başbakanın arabası anayoldan ayrılmış..."

Poirot, lordun sözünü keserek sordu. "Tam yolun dönemecinde mi?"

"Evet, bunu nereden biliyorsunuz?"

"Ah, *c'est évident*![1] Devam edin."

"Başbakanın arabası bilinmeyen bir nedenle yoldan ayrılmış," diye devam etti Lord Estair. "Bu sapmanın farkında olmayan takipteki polis arabası bir süre daha anayolda devam etmiş. Bu arada yan yolda kısa bir süre ilerledikten sonra başbakanın arabası birden karşısına çıkan maskeli adamlarca durmaya zorlanmış. Şoför..."

Poirot düşünceli düşünceli, "Cesur O'Murphy!" diye mırıldandı.

"Şoför birden şaşırarak frene basmış. Başbakan ne olduğuna bakmak için başını pencereden çıkarmış. O anda bir silah ateşlenmiş, hemen ardından bir kez daha. Birinci kurşun başbakanın yanağını sıyırıp geçmiş, ikincisi, büyük bir şans eseri ıskalamış. Ancak o anda tehlikeyi algılayan şoför gaza basmış ve arabayı maskeli çetenin üzerine sürerek onları dağıtmış."

Ürpererek, "Kılpayı kurtulmuş!" diye haykırdım.

"Bay MacAdam aldığı yaranın sorun edilmesini kesinlikle istemedi. Bunun yalnızca bir çizik olduğunu söyledi. Hemen en yakındaki sağlık merkezine uğramış, yarayı temizletip, bandajlatmış, tabii gerçek kimliğini açıklamadan. Sonra da programına uygun şekilde Charing Cross'a gidip, kendisini Dover'a götürmek için bekleyen özel trene binmiş. Binbaşı Daniels da olanlara ilişkin polise kısa ve öz bilgiler verdikten sonra da başbakanla Fransa'ya doğru yola çıkmış. Dover'da kendisini bekleyen destroyere binmiş. Fransa'ya vardıktan sonra, Boulogne'da da onları sahte araba bekliyormuş."

"Bana anlatabileceğinizin tamamı bu mu?"

---

(1) Bu aşikâr.

"Evet."

"Hiçbir şey unutmadığınızdan emin misiniz, lordum?"

"Şey, aslına bakarsanız tuhaf bir durum daha var."

"Ne gibi?"

"Başbakanın arabası Charing-Cross istasyonundan geri dönmedi. Polis O'Murphy'yi sorgulamak istiyordu, hemen bir arama timi oluşturuldu. Araba Soho'da Alman ajanlarının buluşma yeri olarak bilinen adı kötüye çıkmış, küçük bir lokantanın önünde bulundu."

"Peki ya şoför?"

"Şoför hiçbir yerde bulunamadı. O da ortadan kayboldu."

"Demek öyle," dedi Poirot. Çok düşünceliydi. "İki kayıp: Londra'da O'Murphy, Fransa'da başbakan."

Poirot, Lord Estair'i meraklı bakışlarla süzdü. Adamın yüzünde bir çaresizlik ifadesi belirdi.

"Size tek söyleyebileceğim Mösyö Poirot, eğer biri bana dün O'Murphy'nin hain olduğunu söyleyecek olsaydı, yüzüne karşı kahkahalarla gülerdim."

"Peki ya bugün?"

"Bugün ne düşüneceğimi bilemiyorum."

Poirot sıkıntıyla başını salladı. Eski saatine yeniden dikkatle baktı.

"Anladığım kadarıyla bana her anlamda *carte blanche*[1] veriyorsunuz? Bu durumda istediğim yere, istediğim koşulda gidebilirim, değil mi?"

"Kesinlikle. Bir saat kadar sonra özel bir tren Scotland Yard'dan bazı görevlileri de alarak Dover'a hareket etmek için hazır olacak. Size askeri istihbarattan bir subay ile Gizli Servis'ten bir eleman eşlik edecek ve gün boyu her anlamda hizmetinizde olacaklar. Bu yeterli mi?"

(1) Açık kart.

"Evet. Gitmeden önce size bir şey daha sormak istiyordum beyler. Sizi bana getiren neden neydi? Londra'ya yeni geldim de."

"Ülkenizden çok önemli ve saygıdeğer birinin tavsiyesi ve isteği üzerine geldik."

"*Comment?*[1] Eski dostum *Préfet?*[2]"

Lord Estair başını salladı.

"Çok daha üst mevkideki biri. Bir zamanlar Belçika'da sözü kanun sayılan biri; yine öyle olacak."

Poirot hemen elini başına götürerek dramatik bir selam duruşuna geçti. "Amin! Tanrı yardımcımız olsun... Mösyö, ben Hercule Poirot size sadakatle hizmet edeceğim. Zamanında çözüme ulaşıp ulaşmayacağımızı ancak Tanrı bilir. Ancak önümüz karanlık... çok karanlık... göremiyorum."

"Evet, Poirot," dedim kapı iki yüksek mevkideki politikacının arkasından kapandıktan sonra. "Ne düşünüyorsun?"

"Ne düşüneceğimi bilmiyorum. Kafam bomboş."

"Senin de dediğin gibi neden kafasına bir kurşun sıkacaklarına onu kaçırmış olabilirler ki?"

"Bağışla beni, *mon ami*, ama söylediğim tam olarak bu değildi. Bence en başından beri niyetleri onu kaçırmaktı."

"İyi de neden?"

"Çünkü belirsizlik panik yaratır. Bir neden bu olabilir. Eğer başbakan ölseydi bu durumun bir şekilde kabullenilmesi gerekirdi. Ama şimdi belirsizlik sayesinde sistem paralize oldu. Başbakan yeniden ortaya çıkacak mı çıkmayacak mı? Ölü mü sağ mı? Hiç kimse bilmiyor ve öğrenilene kadar da kimse hiçbir şey yapamayacak, karar alamayacak. Bak sana yine söylüyorum, belirsizlik panik yaratır ve *düşmanlarımızın* istediği de bu zaten. Ve yine, eğer kaçıranlar onu güvenli bir yerde tutmayı başarırlarsa iki taraflı pazarlık

(1) Nasıl?
(2) Vali

şansları olur. Gerçi Alman hükümeti genelde büyük paralar ödemeye pek yatkın değildir ama hiç kuşkusuz bu durumda kesenin ağzını açmaya mecbur olacaktır. Üçüncüsü de kaçırma öldürmeye göre daha hafif bir suç ve idam edilmekten çekinmelerine de gerek kalmıyor. Evet, eminim, asıl amaç kaçırmaktı."

"Eğer öyleyse, neden ateş edip onu vurmaya çalıştılar?"

Poirot birden öfkelendi. "Ah, benim de anlayamadığım bu zaten. Bu çok saçma, anlamsız, aptalca! Adam kaçırmak için gereken tüm ayarlamalar yapılmışken, ki üstelik bir hayli de başarılı bir düzenleme olduğunu belirtmeliyim, öyleyse olayı neden ancak filmlerde rastlanacak melodramatik bir saldırıya dönüştürerek tehlikeye attılar; bu anlamsız. Londra'nın yaklaşık otuz kilometre ötesinde maskeli adamlardan oluşan bir çete, saçma."

"Belki de iki olay arasında hiçbir bağlantı yoktur?"

"Hayır, hayır, bu kadar tesadüfe inanamam. Ayrıca, hain kim? Bir hain olmalı, özellikle de birinci olayda. Kim o, Daniels mı O'Murphy mi? İkisinden biri olmalı, ayrıca araba anayoldan niçin ayrıldı? Herhalde başbakanın kendi suikastına göz yumduğunu düşünemeyiz. O'Murphy bunu kendi isteğiyle mi yaptı, yoksa ona bunu yapmasını söyleyen Daniels mıydı?"

"Hiç kuşkusuz bu O'Murphy'nin işiydi."

"Evet, çünkü Daniels olsaydı başbakan verilen talimatı duyar ve nedenini sorardı. Ama bu olayda başka o kadar çok *neden-niçin* var ki, üstelik de her biri bir diğeriyle çelişiyor, diğerini yalanlıyor. Eğer O'Murphy namuslu bir adamsa neden anayoldan ayrıldı? Eğer hain oysa neden iki el ateş edildikten sonra birden arabayı çalıştırdı, dolayısıyla büyük olasılıkla başbakanı kurtarmaya çalıştı? Ve yine, eğer namusluysa neden Charing Cross'tan ayrılır ayrılmaz Alman casusların buluşma yerine gitti?

"Durum kötü görünüyor," dedim.

"Şimdi olayı bir de bir yöntem çerçevesinde inceleyelim. Bu iki adamın lehinde ve aleyhinde neler biliyoruz? Önce O'Murphy'yi ele alalım. Aleyhindekiler: Anayoldan ayrılmış olması kuşkulu; County Clare'li bir İrlandalı, çok düşündürücü bir şekilde ortadan kayboldu. Lehindekiler: Başbakanı kurtarmak için arabayı yeniden çalıştırmaktaki atikliği, bu görev ona verildiğine göre Scotland Yard'dan güvenilir bir dedektif olması. Şimdi Daniel'e gelelim: Geçmişi ve ailesine ilişkin pek bir bilgi olmamasının ve bir İngiliz olarak çok fazla yabancı dil konuşabilmesinin dışında aleyhinde pek bir şey olmadığını söyleyebiliriz. (Bağışla beni *mon ami*, siz İngilizler dil konusunda acınacak durumdasınız) Lehindeki noktalar ise: Bağlanmış, ağzı tıkalı, kloroformla bayıltılmış bulunması, ki bu aslında bu olayla hiçbir ilgisi olmadığını gösteriyor."

"Kuşkuları üzerinden uzaklaştırmak için kendini özellikle bağlatmış da olabilir."

Poirot başını salladı.

"Fransız polisi bu konuda yanılmaz. Ayrıca eylem amacına ulaştıktan ve başbakan kaçırıldıktan sonra geride kalmasının ne anlamı olabilirdi ki? Elbette ki ortakları onu kloroformla bayıltıp bağlayabilirlerdi ama bunun nasıl bir amacı olabileceğini anlamıyorum. Artık onlara yardımcı olamaz, polis onu sıkı gözetim altında tutacaktır, ta ki başbakanın olayı hiçbir kuşku kalmayacak şekilde aydınlatılana kadar."

"Belki de polisi yanlış yöne sevk etmek istediler?"

"İyi de o zaman niçin yapmadılar bunu? Tek söylediği burnuna ve ağzına bir şey tıkandığı ve bunun dışında bir şey anımsayamadığı. Burada pis koku yok. Tam aksine gerçek gibi görünüyor."

"Şey," dedim saatime bakarken. "Sanırım artık istasyona doğru yola çıkmamız gerekiyor. Fransa'da daha çok delil bulacağını sanıyorum."

"Olabilir, *mon ami*, ama bunda kuşkuluyum. Bana hâlâ başbakanın bu denli kısıtlı bir bölgede bulunamamış olması inanılmaz geliyor, onu saklamak çok zor olmalı. Eğer iki ülkenin askeri ve polisi onu bulamıyorsa, biz nasıl buluruz ki?"

Charing Cross'ta Bay Dodge tarafından karşılandık.

"Sizi Scotland Yard'dan Dedektif Barnes ve Binbaşı Norman'la tanıştırayım. Bu yolculuğunuz süresince yanınızda ve emrinizde olacaklar. İyi şanslar dilerim. Bu çok karmaşık ve zor bir durum ama ben umudumu yitirmiş değilim. Bağışlayın, artık gitmeliyim."

Bakan hızla yanımızdan ayrıldı.

Binbaşı Norman ile ayaküstü sohbet ettik. Peronda kalabalığın içinde, iriyarı sarışın bir adamla konuşan ufak tefek, fare yüzlü biri dikkatimi çekti. Bu Poirot'nun eski bir dostuydu; Müfettiş Japp. Kendisi Scotland Yard'ın en zeki ve becerikli dedektiflerinden biri olarak tanınıyordu. Yanımıza geldi ve dostumu büyük bir içtenlik ve neşeyle selamladı.

"Sizin de bu görevde yer aldığınızı duydum, Mösyö Poirot. İlginç ve zor bir vaka. Şu ana kadar iyi dayandılar. Ancak ben başkanı daha fazla saklayamayacakları kanısındayım. Adamlarımız Fransa'yı didik didik arıyorlar. Fransızlar da öyle. Bence bu işin halledilmesi sadece birkaç saate bakar."

"Tabii eğer hâlâ sağsa," dedi uzun boylu dedektif karamsar bir ifadeyle.

Japp'ın da yüzü asıldı. "Evet... ama bir şekilde içimde onun hâlâ sağ ve sağlıklı olduğu gibi bir his var."

Poirot başını salladı. "Evet, evet sağ. Sorun zamanında bulunup bulunamayacağı? Ben de sizin gibi daha fazla saklayamayacakları kanısındayım."

O anda trenin ıslığa benzer düdüğü duyuldu ve hep birlikte pulman koltuklu vagona bindik. Tren hafif bir sarsıntının ardından yola çıktı.

İlginç bir yolculuktu. Scotland Yard'ın adamları bir araya toplandılar. Ortaya Kuzey Fransa haritaları yayıldı, heyecanlı, ateşli parmaklar haritadaki yol ve köyleri izledi. Herkesin kendine göre bir varsayımı vardı. Poirot bu ağız kalabalığına katılmadı, oturduğu yerde dalgın dalgın önüne bakıyordu. Bu haliyle şaşkın küçük bir çocuğa benziyordu. Bense Norman ile sohbet ettim, ondan hoşlanmıştım. Dover'a vardığımızda Poirot'nun davranışları beni bir hayli eğlendirdi. Küçük adam geminin güvertesine çıkarken sıkı sıkı koluma yapıştı. Rüzgâr tatlı tatlı esiyordu.

"*Mon Dieu*!" diye mırıldandı Poirot. "Bu korkunç!"

"Cesaret Poirot!" diye bağırdım. "Hiç korkma. Onu bulacaksın. Bundan eminim."

"Ah, *mon ami*. Duygularımı yanlış anlıyorsun. Beni asıl endişelendiren bu haşin deniz. *Mal de mer*,[1] dayanılır gibi değil."

"Ah, evet," dedim şaşırarak.

Daha ilk motor sesleri duyulur duyulmaz Poirot homurdandı ve gözlerini kapadı.

Poirot'ya, "Binbaşı Norman'ın yanında Kuzey Fransa haritası var, incelemek istemez miydin?" diye sordum.

Sabırsızlık içinde başını salladı. "Hayır, hayır. Beni rahat bırak dostum. Bak, inan bana, düşünebilmek için bile insanın beyni ile midesinin uyum içinde olması gerekir. Laverguier'in deniz tutmasına karşı olağanüstü bir yöntemi var: Derin derin nefes al ve ver, ama çok yavaş, bu arada da başını sağdan sola çevir, her nefes arasında da altıya kadar say."

Onu kendi haline bırakıp güverteye çıktım.

Ağır ağır Boulogne Limanı'na yaklaştığımız sırada Poirot da güverteye geldi. İyiydi, neşeliydi, gülümsüyordu. Bana fısıldayarak Laverguier'in sisteminin mucize yarattığını söyledi.

(1) Deniz tutması

Japp hâlâ işaretparmağıyla haritadaki olası yolları incelemeye çalışıyordu.

"Saçma bu, araba Boulogne'dan hareket etti, buradan döndüler. Bence başbakanı başka bir arabaya geçirdiler. Bakın."

Uzun boylu dedektif, "Belki," dedi. "Ben limanda kalacağım. Onda bir olasılıkla da olsa onu bir geminin güvertesinde saklıyor olabilirler."

Japp başını salladı. "Sanmıyorum. Gelen emirle tüm limanlar trafiğe kapandı."

Limana yanaştığımızda güneş henüz doğuyordu. Binbaşı Norman, Poirot'nun kolunu tuttu. "Askeri bir araba sizi bekliyor."

"Teşekkürler mösyö. Ancak şu anda Boulogne'dan ayrılmayı düşünmüyorum."

"Yani?"

"Evet. Öncelikle kıyıda bir otel ayarlayalım."

Üçümüz de şaşkınlık içinde onu izledik. Onu anlamıyorduk. Özel bir oda istedi ve buldu da.

Sonra bizi kısa ancak anlamlı bakışlarla süzdü. "Ne düşündüğünüzü anlıyorum, baylar. İyi bir dedektifin harekete geçmesi gerekirdi, değil mi? Enerjik olmalı, sağa sola koşmalı, tozlu yollara yatmalı, elinde büyüteç lastik izlerini incelemeli. Sigara izmaritlerini ve yanmış kibritleri toplamalı. Kafanızdaki iyi dedektif profili bu değil mi? Bunu bekliyorsunuz?"

Bizi aşağılayan bakışlarla süzdükten sonra da ekledi. "Ama ben, Hercule Poirot, bunun doğru bir yöntem olmadığı kanısındayım. Başarının sırrı *burada*!" Parmağıyla hafifçe alnına vurdu. "Bakın, aslında Londra'dan ayrılmama bile gerek yoktu. Orada sakin odamda oturup düşünmem çok daha doğru olabilirdi. Bütün iş küçük gri hücrelerde. Sakin ve sessizce işlerini yapacaklar, ta ki ben parmağımı haritadaki bir noktanın üstüne koyup, başbakan *burada* deyinceye kadar! Gerçek bu! Yöntem ve mantıkla çözülemeyecek olay yoktur.

Apar topar Fransa'ya gelmek yanlıştı, çocukça bir saklambaç oyunundan farksız bu. Ama şimdi, geç olsa bile doğru bildiğim şekilde işe koyulacağım. Düşüneceğim. Sessizliğe ihtiyacım var, sizden beni rahat bırakmanızı istiyorum."

Küçük adam beş uzun saat boyunca kıpırdamadan öylesine oturdu. Aynen kedi gibi göz kapaklarını kırpıştırıyor, yeşil gözlerindeki pırıltı giderek artıyor, gözlerinin yeşili derinleşiyordu. Scotland Yard'dan gelen adamın bakışlarından onu küçümsediği açıkça anlaşılıyordu. Binbaşı Norman ise sıkılmıştı ve sabırsızlığı giderek artıyordu. Bana ise zaman geçmiyormuş gibi geliyordu. Sonunda ayağa kalktım ve elimden geldiğince ses çıkarmamaya çalışarak pencereye gittim. Olay giderek komediye dönüşüyordu. Arkadaşım için içten içe endişeleniyordum. Eğer başarısız olacaksa onun çok daha önemsiz bir olayda, doğru tavırlar içindeyken başarısız olmasını isterdim. Pencereden boş bakışlarla dumanlar saçarak iskeleden ayrılan gemiyi izledim.

Birden tam yanı başımdaki Poirot'nun sesiyle irkildim.

"*Mes amis*,[1] başlıyoruz."

Başımı çevirdim. Poirot'daki değişim inanılmazdı. Gözleri heyecanla parlıyordu, hızlı hızlı soluk alıp veriyordu.

"Çok aptallık etmişim, sevgili dostum. Sonunda karanlığın ötesindeki ışığı görebildim."

Binbaşı Norman kapıya koştu. "Hemen arabayı getirteyim."

"Gerek yok, kullanmayacağım. Tanrı'ya şükür rüzgâr da durdu."

"Yani yürüyecek miyiz, efendim?"

"Hayır, sevgili genç dostum. Ben St. Peter değilim. Denizi gemiyle geçmeyi yeğlerim."

"*Denizi* geçmek mi?"

---

(1) Arkadaşlar

"Evet. Yöntemli çalışmak, her şeye en başından başlamayı gerektirir. Ve bu olayın başlangıcı İngiltere'deydi, bu yüzden İngiltere'ye dönüyoruz."

II

Saat üçte bir kez daha Charing Cross İstasyonu'nun peronundaydık. Yolculuk boyunca tüm itirazlarımıza ve yakınmalarımıza adeta kulaklarını tıkayan Poirot tekrar tekrar en başından başlamanın zaman kaybı değil, tek çıkar yol olduğunu vurgulamıştı. Yol boyunca Norman ile kısık bir sesle sohbet etmiş, Norman da Dover'dan bir dizi telgraf göndermişti. Norman'ın gümrüklerde sunduğu belgelerimiz sayesinde her yerden rekor sayılabilecek bir hızla geçtik. Londra'da büyük bir polis otosu ve birkaç sivil polis bizi bekliyordu. Bunlardan biri dostuma daktilo ile yazılmış bir kâğıt verdi. Meraklı bakışlarımı gören Poirot hemen açıkladı.

"Londra'nın batısında belirli bir alan içinde bulunan sağlık merkezlerinin listesi. Dover'dan telgraf çekerek istemiştim."

Hızla Londra'nın caddelerinden geçtik ve Bath Yolu'na çıktık. Sonra Hammersmith, Chiswick ve Brentford'dan geçtik. Amacımızı anlamaya başlıyordum. Windsor'dan Ascot'a doğru ilerledik. Birden yüreğim hızla çarpmaya başladı. Ascot, Daniels'ın halasının yaşadığı yerdi. Bu da demek oluyordu ki O'Murphy'nin değil, *onun* peşindeydik.

Güzel sayılabilecek bir villanın kapısında durduk. Poirot hemen arabadan atladı ve zili çaldı. Yüzünde karamsar bir ifade belirdi, mutsuz görünüyordu, tatmin olmamış gibiydi. Derken kapı açıldı, içeri girdi. Kısa bir süre sonra yeniden göründü, başını sert bir şekilde sallayarak arabaya döndü. Umutlarım kırılmaya başlamıştı. Eğer

Daniels'ın suçlu olduğuna ilişkin deliller bulduysa bile başbakanın nerede saklandığını bulamadığı sürece bunun ona hiçbir yararı olmayacaktı.

Londra'ya dönerken sık sık durduk. Birçok kez anayoldan ayrılıp, sağlık merkezi olduğu kolayca anlaşılan küçük binaların önünde durduk. Poirot bunlara teker teker girdi ve her birinden çıktığında bana kendinden daha emin ve daha neşeli göründü.

Neden sonra bir ara Norman'a fısıldayarak bir şeyler söyledi. Norman'ın yanıtı şöyleydi:

"Evet, sola dönerseniz onları köprüde bekler bulacaksınız."

Yan yola saptık ve alacakaranlıkta yolun kenarında ikinci bir arabanın bizi beklediğini gördüm. Arabada sivil giyimli iki kişi vardı. Poirot arabadan indi, onlara bir şeyler söyledi ve ardından kuzeye doğru ilerlemeye başladık. Diğer araba da hemen arkamızdan bizi izliyordu.

Bir süre yol aldık, Londra'nın kuzeyindeki kırsal bölgeye gidiyor olmalıydık. Sonunda yüksek bir binanın önünde durduk. Yolun biraz gerisinde, bahçe içinde bir yapıydı bu.

Poirot ve dedektiflerden biri arabadan inip evin kapısını çaldılar. Norman'la ben de arabada kaldık. Kapıyı hoş bir hizmetçi kız açtı.

Dedektif hemen, "Ben polisim ve elimde bu evi aramak için mahkemeden arama emri var," dedi.

Hizmetçi kız bir çığlık attı. O anda hemen arkasında uzun boylu ancak resimlerde görülebilecek kadar güzel, orta yaşlı bir kadın belirdi.

"Edith, hemen kapıyı kapa. Bunlar soyguncu."

Ama Poirot ayağını kapının aralığına koymuştu, aynı anda ıslık çaldı. Diğer dedektifler de bu işaretten sonra arabalarından atlayarak eve daldılar ve kapıyı arkalarından kapadılar.

Norman ve ben beş dakika kadar arabada oturup bekledik, bir yandan da zorunlu eylemsizliğimizden ötürü söylenip duruyorduk. Sonunda kapı açıldı ve adamlardan biri üç tutukluyla çıktı; bir kadın ve iki erkek. Adamlardan biri ve kadın diğer arabaya alındı. Diğer adam da bizzat Poirot tarafından bizim arabaya getirildi.

Poirot bana bakarak, "Maalesef diğer arabayla gitmem gerekiyor, sevgili dostum," dedi. "Bu beye çok dikkat edin. Onu tanımıyorsunuz, değil mi? İzninizle tanıştırayım. Mösyö O'Murphy."

O'Murphy? Onu ağzım açık şaşkınlık içinde süzdüm. Elleri kelepçeli değildi ama kaçacakmış gibi bir havası da yoktu. Başı önde derin düşüncelere dalmış gibi oturuyordu. Her neyse, Norman ve benim eşliğimdeyken bir yere gidemeyeceği kesindi.

Kuzeye gitmeye devam etmemiz beni şaşırtmadı desem yalan olur. Bu da demek oluyordu ki Londra'ya dönmüyorduk. Çok şaşırmıştım. Birden araba yavaşladı, pencereden baktığımda Hendon Havaalanı'nın yakınında olduğumuzu gördüm. Şimdi Poirot'yu anlıyordum. Uçakla Fransa'ya gitmeyi planlıyordu.

Fikir hiç fena sayılmazdı ama pratik olduğu söylenemezdi. Telgraf çekmek çok daha çabuk olabilirdi. Zaman her şeydi. Başbakanı kurtarma onurunu başkalarına bırakmayı kabullenebilmeliydi.

Durduk. Binbaşı Norman hemen arabadan indi ve yerini sivil bir memura bıraktı. Norman, Poirot ile kısaca bir şeyler konuştuktan sonra koşarak uzaklaştı.

Ben de arabadan indim ve Poirot'yu kolundan yakaladım.

"Tebrikler, eski dostum! Demek sana başbakanı sakladıkları yeri söylediler. Bak, bence hemen Fransa'ya telgraf çekmemiz daha doğru olur. Kendin gitmeye kalkarsan geç kalmış olabilirsin."

Poirot beni kısa bir an kadar kuşkuyla süzdü.

"Maalesef dostum, telgrafla gönderilemeyecek bazı şeyler de var."

III

O anda Binbaşı Norman da döndü, yanında Hava Kuvvetleri'nden üniformalı genç bir subay vardı.

"Sizi Yüzbaşı Lyall ile tanıştırayım, Fransa yolculuğunuzda pilotluğunuzu yapacak. Hemen başlayabilirsiniz."

"Sıkı giyinin," dedi genç pilot. "Eğer isterseniz size kalın bir palto verebilirim."

Poirot dikkatle kocaman saatine bakıyordu. Kendi kendine mırıldandı. "Evet, zamanı geldi... tam zamanı!"

Sonra bana baktı ve genç subaya doğru hafifçe eğilerek reverans yaptı. "Teşekkürler mösyö. Ancak yolcunuz ben değilim. Bu bey sizinle gelecek."

Konuşurken hafifçe yana çekildi, karanlıkların içinde bir gölge öne doğru hareketlendi. Bu diğer arabada Poirot ile oturan diğer erkek tutukluydu. Adamın yüzü aydınlandığında hayretle irkildim.

Bu başbakandı!

IV

"Tanrı aşkına, bana neler olduğunu anlatın," diye feryat ettim, Poirot ve Norman ile birlikte arabayla Londra'ya dönerken. "Onu gizlice İngiltere'ye getirmeyi nasıl başardınız?"

Poirot "Onu gizlice geri getirmeye gerek yoktu ki," dedi. "Başbakan İngiltere'den hiç ayrılmadı. Onu Windsor'dan Londra'ya gelirken kaçırdılar."

"*Nasıl yani*?"

"Her şeyi açıklayacağım. Başbakan kendi arabasındaydı, sekreteri de yanında. Birden yüzüne kloroformlu bir pamuk dayandı..."

"İyi de kimin tarafından?"

"Akıllı, lisan yeteneği güçlü Yüzbaşı Daniels tarafından. Başbakan bilincini yitirir yitirmez de, Daniels konuşma borusunu aldı ve O'Murphy'ye sağa dönme emrini verdi. Şoför de hiçbir şeyden kuşkulanmadan verilen emri yerine getirdi tabii. Bu ıssız sayılabilecek yolda birkaç kilometre ötede büyük bir araba bekliyordu, muhtemelen arıza yapmış gibi. Arabanın şoförü Murphy'ye durmasını işaret etti. O'Murphy yavaşladı. Yabancı yaklaştı. Daniels kolunu pencereden dışarı uzattı ve büyük bir olasılıkla çabuk etki eden bir anestetikle, örneğin etilklorid gibi kloroform taktiği yinelendi. Birkaç saniye içinde de iki baygın adam diğer arabaya taşındı ve onların yerine geçen taklitleri yerlerini aldılar."

"Olanaksız."

"*Pas du tout*! Hiç bir müzikalde ünlü birini şaşılacak derecede başarılı bir şekilde taklit eden birini görmedin mi? Kamuya mal olmuş bir karakteri canlandırmaktan, taklit etmekten daha kolay bir şey yoktur. İngiltere başbakanını taklit etmek, örneğin Clapham'lı Bay John Smith'i taklit etmekten çok daha kolaydır. O'Murphy'nin taklidine gelince, başbakan ülkeden ayrılıncaya kadar kimsenin dikkatini çekmeyeceği kesindi, zaten başbakanı bırakır bırakmaz da ortadan kayboldu. Charing Cross'tan doğruca arkadaşlarıyla belirledikleri buluşma noktasına gitti. Oraya O'Murphy olarak gitti ama tamamen başka biri olarak çıktı. Böylece O'Murphy arkasında oldukça kuşkulu bir iz bırakarak ortadan kaybolmuş oluyordu."

"Ama başbakanı taklit edeni neredeyse herkes gördü?"

"Başbakan onu yakından tanıyan, onunla kişisel bağlantısı olan hiç kimseyle yüz yüze gelmedi. Zaten Daniels da onun biriyle konuşmasını elinden geldiğince engelledi. Ayrıca yüzü bandajlıydı, bunun dışında da davranışlarındaki her tuhaflık bir suikastı henüz atlatmış olmasına bağlanacaktı. Bay MacAdam'in ses tellerinde sorun vardı

ve yapacağı önemli bir konuşmadan önce insanlarla konuşmaktan elinden geldiğince kaçınıyordu. Dolayısıyla bu hile Fransa'ya kadar hiçbir sorun çıkmadan rahatça sürdürülebildi. Ancak orada sorun çıkabilirdi; dolayısıyla sahte başbakanın ortadan kaybolması gerekiyordu. İngiliz polisi hemen panik halinde Fransa'ya akın etti, hiç kimsenin aklına birinci saldırının ayrıntılarını incelemek gelmedi. Kaçırma eyleminin Fransa'da gerçekleştiği izlenimini güçlendirmek, bu hileyi daha inandırıcı kılmak için de Daniels da kloroformla bayıltıldı ve bağlandı."

"Peki ya başbakanın yerine geçen adam?"

"Ne olacak, giysilerini değiştirdi ve kendi kişiliğine döndü. Ondan ve sahte şoförden kuşkulanılıp tutuklanmaları olasıydı tabii, ama onların bu olayda oynadıkları rolden kuşkulanmak kimsenin aklına gelmeyeceği için nasıl olsa kısa bir süre sonra kanıt yetersizliğinden salıverileceklerdi."

"Peki ya gerçek başbakan?"

"O ve O'Murphy doğruca Hampstead'da Daniels'ın sözde halasının evine götürüldüler. Aslında kadın Bertha Ebenthal adlı, polisin bir süredir peşinde olduğu bir Alman ajanıydı. Bu bağlamda polise çok değerli bir armağan verdim, tabii Daniels da cabası. Çok zekice bir plandı, ama tabii bunu yaparken Poirot'nun küçük gri hücrelerini dikkate almamışlardı."

Bu kez arkadaşımın böbürlenmesini hoş gördüm. Sanırım haklıydı.

"Peki, gerçeği ne zaman anlamaya başladın?"

"Doğru çalışmaya başlayınca... daha doğrusu düşünmeye! En başından beri bu suikast girişimine bir anlam veremiyordum ancak bunun tek elle tutulabilir sonucunun *başbakanın Fransa'ya yüzü bandajlı olarak* gitmesi olduğunu fark edince, olayı kavramaya başladım. Windsor ile Londra arasındaki tüm sağlık merkezlerini

ziyaret etmem ve verdiğim tanıma uyan birinin o sabah kendilerine uğrayıp yüzünü bandajlatmamış olduğunu öğrenmem emin olmamı sağladı. Bundan sonrası benimki gibi birinin zekâsı için çocuk oyuncağıydı."

Ertesi sabah Poirot bana kendisine gelen bir telgrafı gösterdi. Ne göndereni belliydi ne de imzalanmıştı. Tek bir şey yazıyordu:

"Tam zamanında."

Aynı gün daha sonraki saatlerde gazeteler müttefikler arasındaki konferansın başarılarından övgüyle bahsettiler. Özellikle de üstünde durdukları ise önemli konuşmasıyla derin ve kalıcı bir etki bırakmayı başaran Bay David MacAdam'ın aldığı olağanüstü alkıştı.

9. BÖLÜM

Bay Davenheim'ın Ortadan Kaybolması

Poirot ile Scotland Yard'dan eski dostumuz Müfettiş Japp'ı çaya bekliyorduk. Yuvarlak çay masasının çevresinde oturuyorduk. Poirot, kâhya kadının düzensiz bir şekilde masanın üzerine bıraktığı tabak, fincan ve çatal bıçağı düzenlemeyi henüz tamamlamış, hatta metal demliğe de birçok kez güçlü bir şekilde nefes verip ipek mendiliyle cilalamıştı. Çaydanlık ocakta fokurduyordu. Hemen yanındaki ikinci bir küçük emaye tencerede ise sıcak çikolata vardı. Poirot kendi deyişiyle bunu her zaman biz "İngilizlerin siyah zehrine" yeğliyordu.

Aşağıdan bir korna sesi duyuldu ve birkaç dakika sonra da Japp telaş içinde odaya girdi.

"Umarım geç kalmamışımdır," dedi bizi selamlarken. "İşin doğrusu Miller'la, hani şu Davenheim olayı ile ilgilenen arkadaşımla biraz konuşmam gerekti."

Birden kulak kesildim. Gazetelerde neredeyse son üç gündür gizemli bir şekilde ortadan kaybolan, ünlü Davenheim&Salmon Finans'ın yönetim kurulu başkanı ve ortağı Bay Davenheim'dan başka konu yoktu. En son olarak geçen cumartesi evinden yürüyüşe çıkarken görülmüş ve o zamandan beri de kendisinden haber alı-

namamıştı. Japp'tan olayla ilgili birkaç ilginç ayrıntıyı öğrenmeyi umuyordum.

"Ben hep günümüzde hiçbir iz bırakmayacak şekilde ortadan kaybolmanın çok güç olduğunu düşünürdüm," dedim.

Poirot tereyağı ve ekmek tabaklarını iki üç milim kadar yana kaydırarak düzelttikten sonra sert bir tonda, "Şunu açık ve net söylesene dostum," dedi. "Kaybolmak derken neyi kastediyorsun? Hangi sınıftan bir kaybolmayı kastediyorsun?"

"Kaybolmanın da kategorize edildiğini ve etiketlendiğini bilmiyordum," dedim gülümseyerek.

Japp da gülümsedi ama Poirot ikimizi de sert bakışlarla süzdü.

"Tabii ki farklı kategoriler vardır. Belli başlı üç kategoriden bahsedebiliriz: Birincisi ve en yaygın olanı gönüllü kaybolmadır. İkincisi ve belki de en fazla suiistimal edileni ise hafıza kaybı olayıdır ve ender de olsa bazen gerçektir. Üçüncüsü ise, cinayet ve cesedin az çok başarılı bir şekilde ortadan yok edilmesi. Bunların her üçünü de mi kastediyorsun?"

"Sanırım öyle," dedim. "Hafıza kaybı durumunda, öyle ya da böyle seni tanıyan biriyle karşılaşabilirsin, özellikle de Davenheim gibi tanınan bir kişiliksen. Cesetlerin de buhar olup yok edilemediklerini biliyoruz. En ıssız yerlere ve valizlere saklanmış olsalar bile er geç bulunurlar. Cinayet her zaman ortaya çıkar. Cesetler de asker kaçakları, mahkeme kaçakları ya da borcunu ödemeyen borçlular gibi bir şekilde bulunurlar. Davenheim'ın yurtdışına gittiğini düşünürsek, bu onun açısından iyice zor; Limanlara tren istasyonlarına çoktan bildirildi, her yer sıkı bir gözetim altında. Ayrıca gazete haberleri de kaybolmasını olanaksızlaştırıyor. Uygarlık kaybolmayı neredeyse olanaksız hale getirdi."

Poirot, "Çok yanılıyorsun *mon ami*," dedi. "Yalnız ya da biriyle ortadan kaybolmaya karar veren kişi çok metodik, düzenli ve zeki

bir insan da olabilir. Özenle yapılmış bir planla polisi de başarılı bir şekilde atlatabilir."

"Ama *sizi* değil, Mösyö Poirot," dedi Japp bana göz kırparak. "Kimse Mösyö Poirot'yu kandıracak kadar ustaca bir plan yapamaz, öyle değil mi?"

Poirot alçakgönüllü davranmaya çalıştıysa da bunda başarılı olduğu söylenemezdi. "Ben de aldatılabilirim. Neden olmasın ki? Tabii benim bu gibi sorunlara bilimsel bir yöntemle ve matematiksel bir duyarlılıkla yaklaştığım düşünülürse, ki bu günümüz dedektiflerinde çok ender rastlanılan bir durum."

Japp daha da belirgin bir şekilde sırıttı.

"Hiç bilemiyorum. Bu olayı aydınlatması için görevlendirilen arkadaşımız Miller bir hayli zeki biri. En ufak bir ayak izini, sigara izmaritini ya da kırıntıyı atlamayacağından emin olabilirsiniz. Gözleri en ufak şeyleri bile fark edecek kadar keskin."

"Demek öyle, *mon ami*, aynen Londra'daki serçelerin gözleri gibi, onlar da hiçbir kırıntıyı kaçırmıyorlar. Ancak ben yine de yerinizde olsam Davenheim gibi önemli bir olayı çözmek konusunda o küçük kahverengi tüylü kuşlara güvenmezdim."

"Ama mösyö, herhalde şimdi kalkıp bana bir de ayrıntıların değersiz olduğunu söylemeyeceksin."

"Kesinlikle hayır. Her ayrıntının önemli olduğu tartışılmaz. Asıl tehlike onlara gereğinden fazla değer biçmektir. Birçok detay aslında önemsiz olabilir ama içlerinden birkaçı hayati önemdedir. Beyin... küçük gri hücreler..." Alnını tıklattı. "Çok önemli, onlara güvenmemiz gerekiyor. Akıl ve duyular yanılmaz. Gerçeği onlarla aramak gerekir, kesinlikle onlarsız değil."

"Herhalde böyle bir olayı koltuğunuzdan kalkmadan yalnızca düşünerek çözebileceğinizi ileri sürmüyorsunuz, Mösyö Poirot?"

"Demek istediğim aynen bu; tabii gerçekler eksiksiz ve tam bir şekilde önüme getirilirse. Ben kendimi bu konuda uzman olarak görüyorum."

Japp dizlerinin üstüne çöktü. "Size bu sözünüzü yedirmezsem ne olayım! Beş sterlinine bahse girerim ki bir hafta içinde Bay Davenheim'ın ölü ya da diri nerede olduğunu ya da en azından bana onu nerede bulabileceğimizi söyleyemezsiniz."

Poirot düşündü. "*Eh bien, mon ami*, kabul ediyorum. Spor ve bahis, siz İngilizlerin en büyük iki tutkusu. Evet, şimdi olaya ilişkin bilinen tüm gerçekler nelerdir?"

"Geçen cumartesi öğlen her zaman olduğu gibi Bay Davenheim, Victoria İstasyonu'ndan taşradaki malikânesi *Cedars*'ın bulunduğu Chingside'a gitmek üzere 12.40 trenine binmiş. Öğlen yemeğinden sonra arazilerinde dolaşmaya çıkmış ve bahçıvanlarına çeşitli talimatlar vermiş. Hepsi o günkü davranışlarının son derece normal ve alışıldık şekilde olduğunda hemfikirler. Çaydan sonra karısının odasına uğramış, köye kadar gidip biraz dolaşacağını, ayrıca postaya verilecek mektupları olduğunu söylemiş. Bu arada da iş için Bay Lowen adında bir konuk beklediğini belirtmiş. Eğer konuğu kendisi dönmeden gelirse, onu çalışma odasına almalarını ve beklemesini rica etmelerini söylemiş. Sonra ön kapıdan çıkarak evden ayrılmış, bahçe yolundan ve demir kapıdan geçip kaybolmuş. O andan sonra da onu gören olmamış. Yer yarılıp içine girmiş sanki."

"Güzel, çok güzel ilginç bir olay," diye mırıldandı Poirot neşeyle. "Devam edin, sevgili dostum."

"Yaklaşık çeyrek saat kadar sonra esmer, gür siyah bıyıklı bir adam ön kapıyı çalarak Bay Davenheim ile randevusu olduğunu söylemiş. Adının Lowen olduğunu belirtmiş ve bankerin talimatları doğrultusunda doğruca adamın çalışma odasına alınmış. Yaklaşık bir saat geçmiş. Bay Davenheim dönmemiş. Sonunda Bay Lowen zili çalarak uşağı çağırmış, daha fazla bekleyemeyeceğini söylemiş,

hemen şehre geri dönmek için ilk trene yetişmesi gerektiğini belirtmiş."

Bayan Davenheim kocasının konuğu olduğunu bildiği için eşinin bu beklenmedik gecikmesi nedeniyle özür dilemiş. Bay Lowen da üzüntülerini belirterek evden ayrılmış.

"Evet, herkesin de bildiği gibi Bay Davenheim bir daha geri *dönmemiş*. Pazar sabahı erken saatlerde durum polise bildirilmiş ama kimse duruma bir anlam verememiş. Bay Davenheim kelimenin tam anlamıyla kayıplara karışmış, sanki buhar olup uçmuş. Ne postanede ne de köyde onu gören olmamış. İstasyondakiler de onun herhangi bir trene binmediğinden eminler. Kendi arabasını garajdan çıkarmamış. Tabii ıssız bir noktadan kendisini alması için araba ayarlamış olabilirdi ama o saat diliminde bunu yapmış olsa, konulan büyük ödülü duyan şoförün çoktan bildiklerini anlatmak için ortaya çıkmış olması gerekirdi. O sırada en yakın kasaba olan Entfield'de küçük bir at yarışı varmış, orası yaklaşık sekiz kilometre ötede. Eğer oraya kadar yürümeyi göze aldıysa, oradaki istasyonda kimsenin dikkatini çekmeden kalabalığa karışmış olabilir. Ama hemen her gazetede boy boy resimleri ve tanımı yapılmasına rağmen kimse çıkıp ona rastladığını söylemedi. Gerçi İngiltere'nin dört bir tarafından ihbar mektupları aldık ama hepsi hayal kırıklığıyla sonuçlandı.

"Pazartesi günü sansasyonel bir gerçek daha ortaya çıktı. Bay Davenheim'ın çalışma odasındaki kalın perdenin arkasında bir kasa gizli. Kasa açılmış ve içindekiler alınmıştı. Odanın pencereleri içeriden kilitliydi, bu da bunun dışarıdan gelen biri tarafından gerçekleştirilen bir soygun olma olasılığını göz ardı edebileceğimizi gösteriyor. Tabii hırsızın evin içinde bir işbirlikçisi olabilir ve bu kişi sonradan pencereleri kapamış da olabilir. Diğer yandan evin içindekiler pazar günü öylesine panik içindeydiler ki hırsızlık rahatlıkla cumartesi gerçekleşmiş ve ancak pazartesi keşfedilmiş de olabilir."

"*Precisément*," dedi Poirot kuru kuru. "Neyse, *zavallı Mösyö Lowen*'ı bundan dolayı tutukladınız mı?"

Japp sırıttı. "Henüz değil. Ama sürekli gözetim altında tutuyoruz."

Poirot başıyla onayladı. "Kasadan alınan ne? Bu konuda bir fikriniz var mı?"

"Kasayı bankanın genç ortağı ve Bayan Davenheim'la birlikte inceledik. Anlaşılan oldukça büyük bir miktarda hamiline yazılı hisse senedi, bono ve henüz yürütülen bir işlemden gelen çok yüksek miktarda para varmış. Ve de mücevherlerden oluşan küçük bir servet. Bayan Davenhim'ın tüm mücevherleri de bu kasada saklanıyormuş. Son yıllarda karısına mücevher almak kayıp Bay Davenheim'da bir tür takıntı halini almış. Adamın karısına ender ve değerli bir taş armağan etmediği ay neredeyse yok gibiymiş."

Poirot, "Gerçekten büyük bir jest," diye mırıldandı. Düşünceliydi. "Evet, Lowen'a gelelim. Ona ilişkin ne biliyoruz? O akşam Bay Davenheim'la konuşacağı iş neymiş?"

"Şey, sanırım iki adam pek anlaşamıyorlarmış. Lowen oldukça küçük sayılabilecek bir yatırımcı, bir spekülatör. Yine de bir ya da iki kez borsada Davenheim karşısında başarılı olmuş, onu oyuna getirmeyi başarmış. İki adamın karşılaştığına ve görüştüğüne dair bir bilgi yok. Bankerin onunla bu randevuyu ayarlamasının nedeni ise sanırım bir takım Güney Amerika hisse senetleriyle ilgiliymiş."

"Demek Davenheim Güney Amerika hisse senetleriyle ilgileniyormuş?"

"Sanırım evet. Zaten Bayan Davenheim da onun geçen sonbaharı Buenos Aires'te geçirdiğini söyledi."

"Ev yaşantıları nasıl? Çift iyi geçiniyor muymuş?"

"Sakin, sessiz, huzurlu bir yaşantıları olduğunu söyleyebilirim. Bayan Davenheim hoş, ancak pek zeki olmayan bir kadın. Pek

dikkat çekmeyen, geri planda kalmaktan rahatsız olmayan silik bir tip olduğunu söyleyebilirim."

"O zaman bu gizemin çözümünü orada aramanın anlamı yok. Peki, Bay Davenheim'ın düşmanı var mıymış?"

"Finans çevrelerinde çok sayıda rakibi olduğu kesin, hiç kuşkusuz onun hakkında iyi düşüncelere sahip olmayan çok sayıda müşterisi ya da rakibi vardır. Ama herhangi birinin ondan kurtulmak istediğine ilişkin bir bilgimiz yok, hem öyle olsa bile ceset nerede?"

"Doğru. Ayrıca Hastings'in de dediği gibi cesetlerin tuhaf bir şekilde yeniden gün ışığına çıkma gibi bir inatları vardır."

"Bunun ışında bahçıvanlardan biri evin yan tarafından birinin gül bahçesine doğru gittiğini söyledi. Bay Davenheim eve genellikle bu yoldan girip çıkarmış. Ancak adam oraya bir hayli uzak olan salatalık tarhında çalıştığı için bu kişinin efendisi olup olmadığını kesin olarak söyleyemiyor. Tam görememiş. Zaman konusunda da emin değil. Ancak bunun saat altıdan önce olduğu kesin çünkü bahçıvanlar altıda paydos ediyorlar."

"Bay Davenheim evden ne zaman ayrılmış?"

"Beş buçuk dolaylarında."

"Gül bahçesinin ilerisinde ne var?"

"Bir göl."

"Kayıkhane de var mı?"

"Evet, orada sakladıkları birkaç sandal var. Sanırım intihar olasılığı üzerinde duruyorsunuz, Mösyö Poirot? Aynı şeyi Miller da düşündü. Yarın sabah gölde bir arama yaptıracak. Gördüğünüz gibi o çok akıllı bir adam."

Poirot hafifçe gülümsedikten sonra bana döndü. "Hastings, lütfen bana *Daily Megaphone*'u verir misin? Yanılmıyorsam o gazetede kaybolan bankerin çok iyi bir resmi vardı."

Ayağa kalktım ve istediği gazeteyi buldum. Poirot adamın yüzünü dikkatle inceledi.

"Hımm," diye mırıldandı neden sonra. "Saçları oldukça uzun ve dalgalı, gür bir bıyığı ve sivri sakalı var. Kaşları da bir hayli gür. Gözleri koyu mu?"

"Evet."

"Saçı ve sakalında ağarma var mı?"

Dedektif başıyla onayladı. "Evet, Mösyö Poirot, ne diyorsunuz? Her şey gün ışığı gibi ortada, öyle değil mi?"

"Tam aksine, bir hayli puslu, belirsiz."

Scotland Yard müfettişi mutlu görünüyordu.

Poirot gülümseyerek ekledi. "Bu da bana çözebileceğim konusunda büyük umut veriyor."

"Yani?"

"Ben bir olayın anlaşılması güç ve belirsiz olmasını iyiye işaret sayarım. Eğer bir şey gün ışığı gibi ortadaysa... *eh bien*, gördüğünüze inanmayın. Biri öyle görünmesini istemiştir."

Japp, Poirot'ya baktı ve acırmış gibi bir ifadeyle başını salladı.

"Neyse, bu da sizin zevkiniz. Ben olayları açık ve net görebilmekten yanayım."

Poirot, "Ben bir şey görmüyorum da görmek de istemiyorum," dedi. "Gözlerimi kapıyorum ve düşünüyorum."

"İyi o zaman, düşünmek için tam bir hafta zamanınız var."

"Ama bu arada siz de beni sürekli bilgilendirecek ve her değişiklikten, gelişmeden beni haberdar edeceksiniz, özellikle de şu çalışkan ve keskin gözlü Müfettiş Miller'ın çabalarının sonuçlarından."

"Kesinlikle. Buna zaten söz verdim."

Japp'ı kapıya kadar geçirdim. Tam kapıda, "İnanılır gibi değil," dedi. "Bazen tam inatçı bir çocuk gibi davranıyor."

İstemesem de ona gülümseyerek karşılık vermekten alıkoyamadım kendimi. Odaya döndüğümde de hâlâ içten içe gülümsüyordum.

"*Eh bien*," dedi Poirot beni görünce. "Demek Poirot Baba ile eğleniyorsunuz?" Beni uyarırcasına parmağını bana doğru salladı. "Demek küçük gri hücrelerime güvenmiyorsunuz? Hiç şaşırma, kafan karışmasın. Haydi, gel bu küçük sorunu tartışalım biraz; henüz elimizde fazla bir bilgi yok ama birkaç ilgi çekici nokta olduğunu itiraf etmeliyim."

"Göl," dedim üzerine basa basa.

"Gölden de öte, kayıkhane."

Yan bakışlarla Poirot'yu süzdüm. Anlaşılmaz, olabilecek en sinsi şekilde gülümsüyordu. O an ona daha fazla bir şey sormanın yararı olmayacağını anladım.

Ertesi akşama kadar Japp'tan haber alamadık. Akşam saat dokuz sularında Poirot'ya uğradı. Yüz ifadesinden verecek çok haberi olduğu anlaşılıyordu.

"*Eh bien*," dedi Poirot. "Her şey yolunda mı? Sakın bana gölde Bay Davenheim'ın cesedini bulduğunuzu söyleme, inanmam."

"Cesedi bulamadık ama *giysilerini* bulduk, o gün üzerinde olan giysilerin aynılarını. Buna ne dersin?"

"Evde eksik başka giysiler var mı?"

"Hayır, uşak bu konuda çok kesin konuştu. Gardıropta başka eksik yok. Bir şey daha. Lowen'ı tutukladık. Yatak odalarının pencerelerini kapamakta olan hizmetçi kızlardan biri Lowen'ın altıyı çeyrek geçe gül bahçesinden çalışma odasına *doğru* geldiğini gördüğünü söyledi. Yani evden ayrılmadan yaklaşık on dakika kadar önce."

"Peki, kendisi bu konuda ne dedi?"

"Önce kesinlikle inkâr etti ve çalışma odasından asla ayrılmadığını söyledi. Ama hizmetçi kız iddiasında ısrar edince birden pencerenin dibindeki çok özel bir gül cinsinin çok dikkatini çektiğini ve ona yakından bakmak için pencereden dışarı atlayıp, tekrar içeri girdiğini anımsadı. Uydurma bir öykü işte! Ancak onun aleyhinde yeni bir delil daha bulduk. Bay Davenheim daima sağ elinin serçe-

parmağına kalın, altın üzerinde tektaş pırlanta olan yüzük takıyormuş. Bu yüzük cumartesi akşamı Londra'da Billy Kellett adında bir adam tarafından rehinciye bırakılmış. Adam polisçe iyi tanınan biri; daha geçen sonbaharda üç ay yaşlı bir adamın saatini çaldığı için hapis yatmıştı. Yüzüğü beş farklı rehinciye bırakmayı denemiş, ancak sonuncusunda başarılı olabilmiş. Bu başarının sevinciyle kendinden geçene kadar içmiş sonra da bir polis memuruna saldırmış. Bow Caddesi'ndeki polis merkezine gidip onu gördüm. Adam gözaltında ve tekrar hapse girme korkusundan deliye dönmüş durumda. Üzerine biraz fazla gittiğimizi, cinayetle suçlanabileceğini ima ettiğimiz ve yaşamı boyunca hapiste kalabileceğini belirterek onu ölesiye korkuttuğumuzu itiraf etmeliyim. Öylesine panikledi ki bize oldukça tuhaf sayılabilecek öyküsünü anlattı:

"Cumartesi günü Entfield'deki at yarışlarına gitmiş. Her neyse kötü bir gün geçirmiş ve şansı yaver gitmemiş. Yalnız başına Chingside'a doğru yola koyulmuş. Sonra köye gelmeden önce biraz dinlenmek için bir hendeğin içine oturmuş. Birkaç dakika kadar sonra ise köye doğru gelen bir adam görmüş. 'Esmer bir centilmen, gür bıyıklı, tam şu şehirli kodamanlardan' diye tanımladı bu adamı.

"Bir taş yığınının arkasına gizlenmiş olan Kellett yoldan pek görünmüyormuş. Adam tam onun hizasına geldiğinde, yolun yukarısına ve aşağısına dikkatle bakmış, kimse olmadığını anlayınca da cebinden küçük bir şey çıkararak çalılıkların arasına fırlatmış. Sonra da istasyona doğru yoluna devam etmiş. Atılan nesne hafif bir çıt sesiyle yere düşmüş ve bütün olan biteni bulunduğu hendekten izleyen Kellett merakına yenilerek bu nesneyi kısa bir aramanın ardından kolayca bulmuş. Bu nesne işte bu yüzükmüş. Kellett'ın öyküsü bu! Ancak Lowen yüzüğü atanın kendisi olduğunu şiddetle reddediyor. Tabii Kellett gibi birinin sözüne ne kadar güvenilebilir, o konuda da bir şey söyleyemeyeceğim. Yolda Davenheim'a rastlamış ve onu gasp edip öldürmüş olması da olası tabii."

Poirot başını salladı. "Hiç sanmıyorum, *mon ami*. Cesetten kurtulma olanağı yoktu. Eğer bir şey yapmış olsaydı bile bu kadar zamanda çoktan ortaya çıkardı. Ayrıca yüzüğü rehine verdiği sıradaki sorumsuzluğu ve rahatlığı da cinayet işlemiş olamayacağını gösteriyor. Bunun dışında bir şey daha var; ufak tefek hırsızlıklarla yaşamlarını sürdürenler genellikle katil değillerdir ve çok ender olarak cinayet işlerler. Bir diğer dikkat edilmesi gereken nokta ise, Lowen'ın cumartesiden beri hapiste olduğu düşünülünce adamın onun doğru tanımını verebilmesi gerçekten biraz fazla rastlantı sayılabilir."

Japp başıyla onayladı. "Haklı olabilirsiniz ama hiçbir jürinin bir yankesicinin iddialarını dikkate alacağını sanmam. Bana tuhaf gelense Lowen'ın yüzükten kurtulmak için daha akıllıca bir yol seçmemiş olması. Neden acaba?"

Poirot omuz silkti. "Evet, aslında yüzük hemen yakın çevrede bir yerde bulunsa Davenheim'ın kendisinin düşürdüğü bile düşünülebilirdi."

"Ayrıca yüzüğü cesetten niçin alsın ki?" diye haykırdım.

"Bunun için bir nedeni olabilirdi," dedi Japp. "Biliyor musunuz ki gölün öte tarafındaki küçük bir kapıdan tepeye çıkılıyor. Oradan da üç dakikalık bir yürüyüşle nereye varıyorsunuz, biliyor musunuz? Bir *kireç ocağına*."

"Tanrım!" diye haykırdım. "Yani kirecin insan vücudunu telef ederken yüzüğün metali karşısında etkisiz kalacağını mı söylemek istiyorsunuz?"

"Kesinlikle."

"O zaman bu her şeyi açıklıyor," dedim. "Ne korkunç bir cinayet!"

Sanki anlaşmış gibi ikimiz birden aynı anda dönüp Poirot'ya baktık. Kaşlarını çatmış, derin düşüncelere dalmıştı. Kafasını so-

nuna kadar zorluyormuş gibi bir hali vardı. Keskin zekâsının fazla mesai yaptığını hissedebiliyordum. Acaba ilk sözleri ne olacaktı? Pek fazla merak etmemize gerek kalmadı. Derin derin iç çektikten sonra Japp'a dönerek sorusunu sorarken rahatlamıştı.

"Acaba Bay ve Bayan Daveheim'ın aynı yatak odasında kalıp kalmadıklarını biliyor musunuz, sevgili dostum?"

O an için komik denecek kadar yakışıksız bir soruydu bu, her ikimiz de şaşkınlıktan donup kaldık. Neden sonra Japp birden bir kahkaha attı.

"Tanrım, Mösyö Poirot. Ben de çok özel bir şey söyleyeceğinizi sanmıştım. Neyse, sorunuza gelirsek, bilmiyorum."

Poirot meraklı bir ısrarla, "Ama öğrenebilirsiniz, değil mi?" diye sordu.

"Evet, elbette, eğer *gerçekten* bilmek istiyorsanız."

"*Merci, mon ami*. Eğer bunu ihmal etmezseniz size minnettar olurum."

Japp onu birkaç dakika daha dikkatle süzdü ama Poirot orada olduğumuzu unutmuş gibiydi. Dedektif üzgün üzgün başını sallayarak mırıldandı. "Zavallı yaşlı dostum. Bu savaş ona çok fazla geldi."

Sonrasında sessizce odadan çıktı.

Poirot hâlâ derin düşüncelere dalmış bir şekilde oturduğu için ben de bir kâğıt alıp, not almaya başladım. Ancak bu eylemim dostumun sesiyle yarıda kaldı. Poirot sanki güzel bir rüyadan uyanmışçasına canlı ve neşeli görünüyordu.

"Que faites vous la, mon ami?"(1)

"Bu olayda bana önemli gibi görünen birkaç şeyi not ettim."

"Nihayet metodik çalışmaya başlıyorsun," dedi Poirot beğeniyle. Sevincimi saklamakta zorlandım.

(1) Sen de mi, sevgili dostum?

"Sana okuyayım mı?"

"Elbette."

Hafifçe öksürdüm. "Bir: Tüm göstergeler Lowen'ın kasayı zorladığını gösteriyor.

"İki: Lowen, Davenheim'a kin besliyor.

"Üç: Çalışma odasından hiç ayrılmadığını söylerken yalan söyledi. Sonra bu ifadesini değiştirdi.

"Dört: Eğer Billy Kellett'ın öyküsünün doğru olduğu kabul edilecek olursa, Lowen hiç kuşkusuz işin içinde."

Sustum.

"Evet, ne dersin?" Ana noktaların tamamına parmak bastığım kanısındaydım.

Poirot beni acıyan bakışlarla süzdü, ağır ağır başını salladı.

"Mon pauvre, mon ami!"(1) Bunun nedeni senin bu konuda yeteneğinin olmaması. En önemli detayları asla fark edemiyorsun. Mantığın da doğru değil."

"Nasıl yani?"

"Şimdi sözünü ettiğin şu dört noktayı teker teker ele alalım.

"Bir: Bay Lowen oraya giderken kasayı açma şansı olacağını bilemezdi. Bir iş görüşmesi yapmak için gelmişti. Önceden Bay Davenheim'ın evde olmayacağını, postaya mektup vermek için evden ayrıldığını ve kendisini çalışma odasında yalnız bırakacaklarını bilemezdi."

"Önüne çıkan fırsattan yararlanmayı düşünmüş olabilir," diyerek itiraz ettim.

"Peki ya araç gereç? Şehirli beyler bir yere giderken yanlarında her olasılığa karşın hırsızlık malzemesi taşımazlar. Bir kasayı cebindeki kalemle açmak ise olanaksızdır, *bien entendu*?"

"Peki ya ikinci noktaya ilişkin ne diyeceksin?"

(1) Benim zavallı dostum!

"Lowen'ın Bay Davenheim'a kin beslediğini yazmışsın. Sence bunun nedeni borsada bir ya da iki kez onun karşısında başarı elde etmiş olması mı? Herhalde Davenheim bu işlemlerden büyük kazanç sağlamayı düşünüyordu. Ancak gerçek şu ki birini oyuna getirip, onun karşısında başarılı olduğunda ona kin gütmezsin. Tam aksine bu noktada kin gütmesi gereken Bay Davenheim'dı."

"İyi peki, herhalde onun çalışma odasından hiç ayrılmadığını söylerken yalan söylemediğini de ileri sürmeyeceksin?"

"Hayır, ama korkmuş olabilir. Kayıp adamın giysilerinin gölde bulunduğunu anımsıyorsun, değil mi? Tabii ki her zaman olduğu gibi gerçeği söylese çok daha iyi olurdu."

"Peki ya dördüncü nokta?"

"Bu noktada sana katılıyorum. Eğer Kellett'ın öyküsü doğruysa, bu Lowen'ın tartışmasız bir biçimde bu olaya karıştığını gösterir. Zaten bu olayı bu kadar ilginç hale getiren de bu."

"O zaman en azından bir önemli noktaya parmak basabilmişim."

"Belki ama asıl önem taşıyan iki noktayı tamamen atlamışsın, ki bunlar hiç kuşkusuz olayın aydınlatılmasına ışık tutacak noktalar."

"Tanrı aşkına bana bunların ne olduğunu söyler misin?"

"Birincisi: Bayan Davenheim'ın giderek takıntı halini alan mücevher satın alma tutkusu. İkincisi geçen sonbaharda Buenos Aires'e yaptığı gezi."

"Poirot, şaka yapıyor olmalısın."

"Hayır, tam aksine son derece ciddiyim. Tanrım, umarım Japp ona verdiğim küçük görevi unutmaz."

Ancak Dedektif Japp bunu şaka olarak algılamış olsa da unutmamıştı. Poirot hemen ertesi sabah on birde bir telgraf aldı. Onun isteği üzerine telgrafı açarak okudum.

"Karıkoca geçen kıştan beri odalarını ayırmışlar."

Poirot, "Aha!" dedi. "Şimdi haziranın ortasındayız. Her şey çözüldü."

Afallamıştım.

"Davenheim&Salmon'da paran yok, değil mi?"

"Hayır," dedim şaşkınlıkla. "Neden?"

"Eğer olsaydı sana hemen, çok geç olmadan, tüm paranı çekmeni önerecektim."

"Niçin? Ne olmasını bekliyorsun ki?"

"Birkaç gün içinde büyük bir skandal olmasını bekliyorum, belki çok daha önce. Bu arada aklıma gelmişken Müfettiş Japp'ın bu nazik davranışına karşılık vermeliyiz. Ona bir iyilik yapalım. Lütfen bana bir kâğıtla bir telgraf formu verebilir misin? *Voila*!"

"*Sana söz konusu firmada olan tüm paranı çekmeni öneririm.*"

"Bu sevgili Japp'ın kafasını karıştıracaktır. Şimdiden gözlerinin faltaşı gibi açıldığını hissedebiliyorum. Ancak yarına belki de öbür güne kadar hiçbir şey anlayamayacak."

Bu konuda kuşkuluydum ama ertesi gün olanlar sevgili dostumun yetenekleri karşısında şapka çıkarmamı gerektirir nitelikteydi. Hemen tüm gazetelerin manşetlerinde koskocaman puntolarla Davenheim'ın bankasının iflas ettiği yazıyordu. Ünlü bankerin ortadan kaybolması bankanın ortaya çıkan bu durumu karşısında tamamen farklı bir anlam kazanıyordu.

Daha kahvaltımızı tamamlamamıştık ki kapı birden açıldı ve Japp kelimenin tam anlamıyla içeri daldı. Sol elinde gazete, sağ elinde ise Poirot'nun telgrafı vardı. Telgrafı hışımla masaya arkadaşımın tam önüne koydu.

"Bunu nereden bildiniz, Mösyö Poirot? Kahretsin, nasıl bilebiliyorsunuz bütün bunları?"

Poirot yumuşak yumuşak gülümsedi. "Ah, *mon ami*, bana çektiğin o telgrafla her şey apaçık ortaya çıktı. Hiçbir kuşkum kalmadı. En başından beri kasa soygunu konusu beni huzursuz ediyordu. Mücevherler, nakit para, hamiline yazılı hisse senedi ve bonolar uygun bir şekilde düzenlenmişti, iyi de kimin için? Evet, sevgili Mösyö Davenheim senin de deyiminle 'kendi çıkarını' her şeyin üstünde tutan bir adamdı ve kendini güvene alması kaçınılmazdı." Poirot anlamlı anlamlı gülümsedi. "Dolayısıyla bunu kendisi için ayarlamış olduğu apaçık ortadaydı. Sonra son yıllardaki mücevher tutkusu. Çok basit! Zimmetine geçirdiği paraları mücevhere dönüştürüyordu. Büyük olasılıkla da onların yerine birebir benzer imitasyonlarını koyuyor, asıl değerli mücevherleri başka güvenli bir yerde farklı bir isim altında saklıyordu. Böylece hatırı sayılır bir serveti kaçırmış oluyordu. İyi zamanlar gelip herkes bu olaydan elini eteğini çekince o huzur içinde paranın keyfini çıkaracaktı. Düzenlemelerini yaptı, kendisini geçmişte bir iki kez oyuna getirmeyi başarmanın gururu içindeki Bay Lowen'la bir randevu ayarladı, kasaya matkapla bir delik açtı, konuğun çalışma odasına alınması talimatını bıraktı ve evden çıkıp gitti. İyi de nereye?" Poirot sözlerine ara verdi ve ikinci lop pişmiş yumurtasını almak için elini uzattı. Kaşlarını çattı. "Bu akıl alır gibi bir şey değil. Her tavuğun yumurtası farklı boyutta. Bu durumda kahvaltı sofrasında simetri olabilir mi? En azından bakkalda yumurtaları büyüklüklerine göre sınıflandırsalar."

"Yumurtayı boş verin," dedi Japp sabırsızlıkla. "İsterse köşeli olsunlar. Lütfen bize adamımızın evden çıktıktan sonra nereye gitmiş olabileceğini söyler misiniz, tabii eğer biliyorsanız?"

"*Eh bien*, saklanma yerine gitti tabii. Ah, bu Mösyö Davenheim, küçük gri hücrelerinde bazı kusurlu oluşumlar olabilir ama birinci kalite oldukları tartışılmaz!"

"Nerede saklandığını biliyor musunuz?"

"Kesinlikle. Dâhice!"

"Tanrı aşkına bize de söyleyin artık!"

Poirot özenle tabağındaki yumurta kabuklarını bir araya topladı, onları yumurtalığa aldı ve boş yumurta kabuğuyla da bunları kapattı. Bu küçük işlemi tamamladıktan sonra gururla eserine bakarak gülümsedi ve neşeyle bize döndü.

"Haydi ama dostlarım, her ikiniz de akıllı adamlarsınız. Kendi kendinize benim de kendime sorduğum soruyu sorsanıza. "Eğer ben Davenheim olsaydım nerede saklanırdım? Hastings, bu konuda ne dersin?"

"Ben uzağa kaçmamayı yeğlerdim," dedim. "Londra'da kalırdım, her şeyin merkezinde ve de yalnızca metro ve otobüs kullanırdım. Bire yüz bahse girerim ki kimse de beni tanımazdı. Kalabalığın içi en güvenli yerdir."

Poirot meraklı bakışlarla Japp'ı süzdü.

"Aynı fikirde değilim. Hemen çok uzaklara giderdim; tek şans bu! Hazırlık yapmak için yeterince zaman vardı. Bir yat alıp, denize açılmaya hazır tutar ve bununla bu olay patlak vermeden önce dünyanın kuş uçmaz kervan geçmez denilen köşelerinden birine gider, keyfime bakardım."

İkimiz birden umutla Poirot'ya bakmaya başladık.

"Evet, *sizin fikriniz* mösyö?"

"Dostlarım, eğer polisten kaçacak olsam *nerede* saklanırdım, biliyor musunuz? *Hapiste.*"

"*Ne?*"

"Bay Davenheim'ı hapse atmak için ararken onun zaten orada olabileceği aklınıza gelmez, öyle değil mi?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Bana Bayan Davenheim'ın pek de akıllı bir kadın olmadığını söylediğinizi anımsıyorsunuz, değil mi? Yine de eğer onu alır ve

onunla Bow Caddesi'ndeki polis merkezine gider ve onu gözaltında tutulan Billy Kellett'la karşılaştırırsanız, onu hemen tanıyacaktır. Hem de sakalı, bıyığını, gür kaşlarını ve uzun saçlarını kesmiş olmasına rağmen. Tüm dünya yanılsa bile bir kadın kocasını tanır."

"Billy Kellett mı? Ama o polisin bildiği biri."

"Davenheim'ın akıllı bir adam olduğunu söylememiş miydiniz? Kanıtını çok önceden hazırlamıştı. Geçen sonbaharda Buenos Aires'te değildi, Billy Kellett karakterini yaratmakla meşguldü. Zamanı geldiğinde polisin kuşkulanmaması için üç ay sürdürdü bunu. Unutmayın ki oyunun ucundaki ödül çok büyük bir servet ve özgürlüktü ve düşününce bu biraz emeğe değerdi! Ancak..."

"Evet?"

"*Eh bien*, bu hazırlığın ardından *yeniden Bay Davenheim olarak ortaya çıkmak* için sahte bir sakal ve bıyık takmak zorunda kaldı. Sahte sakalla uyumak hiç kolay değildir ve istenmeden keşfedilmeye de yol açabilir. Dolayısıyla karısıyla aynı yatak odasını paylaşma riskini göze alamazdı. Son altı aydır ya da daha net bir deyişle, Buenos Aires'ten döndükten sonra karısıyla aynı odada yatmadığını siz belirlediniz. Bunu öğrenince emin oldum. Her şey yerli yerine oturdu. Efendisini evin yan tarafından gül bahçesine doğru giderken gördüğünü söyleyen bahçıvan bunda kesinlikle haklıydı. Davenheim kayıkhaneye gitti, orada oraya önceden kimsenin bulamayacağı şekilde saklamış olduğu 'serseri' giysilerini giydi, kendi giysilerini göle attı ve planını sahnelemeyi sürdürdü. Dikkat çekecek bir şekilde yüzüğünü rehine verdi, sonra bir polis memuruna saldırdı ve güvenli bir şekilde Bow Caddesi'ndeki nezarethanede gözaltına alınmayı sağladı. Onu hiç kimsenin orada aramayacağından emindi."

Japp, "Bu olanaksız," diye mırıldandı.

Dostum gülümseyerek, "Madama sorun," dedi.

Ertesi gün Poirot'nun kahvaltı tabağının üstünde resmi bir mektup duruyordu. Mektubu açtığında içinden beş sterlinlik bir banknot düştü. Dostum kaşlarını çattı.

"*Ah sacre*![1] Bunu ne yapacağım ki? Vicdan azabı çekiyorum. *Ce pauvre Japp*![2] Ah bir fikrim var. Güzel bir akşam yemeği yiyelim, üçümüz! Bu beni rahatlatacak. Gerçekten çok basit bir olaydı, utanıyorum. Benim için çocuk oyunu, *mille tonnerres*! Neyin var, *mon ami*, niçin gülüyorsun?"

(1) Ah Tanrım!
(2) Zavallı Japp!

10. BÖLÜM

Asil İtalyan'ın Macerası

Poirot'yla benim iş ilişkileri dışında da tanıdığımız ve zaman zaman bir araya geldiğimiz çok sayıda dostumuz ve arkadaşımız vardı. Bunlardan biri de çok yakınımızda yaşayan komşumuz Dr. Hawker'dı. Kendisi ünlü bir tıp doktoruydu ve sık sık akşamları bize uğrayıp, zekâsına hayran olduğu Poirot ile konuşmak gibi bir alışkanlığı vardı. Doktorun kendisine gelince son derece dürüst ve açık sözlü bir insandı, kendi yeteneklerinin farkında bile olmayacak kadar da alçakgönüllüydü.

Yine haziran ayının başlarında böyle bir akşamda Poirot'ya uğramıştı. Doktor sekiz buçuğa doğru gelmiş, rahat koltuklara yayılmış ve cinayetlerde yaygın bir şekilde kullanılan arsenik zehirlenmelerine ilişkin keyifli bir sohbete dalmıştı. Yaklaşık yarım saat kadar sonraydı. Birden doktorla oturduğumuz odasının kapısı açıldı ve perişan halde, endişeli, çılgına dönmüş bir kadın içeri daldı.

"Ah, doktor, hemen gelmelisiniz! O korkunç ses! Delirecektim neredeyse."

O anda gelenin doktorun kâhyası Bayan Rider olduğunu fark ettim. Doktor bekârdı ve bizden birkaç sokak ötede eski, büyük bir

evde yaşıyordu. Normalde çok sakin bir kadın olan Bayan Rider kendisiyle asla bağdaştırılamayacak bir durumdaydı.

"Hangi korkunç ses? Kim, ne oldu, sorun ne?"

"Telefon, doktor. Ahizeyi kaldırdım ve bir ses duydum. 'Yardım!' diye inliyordu karşımdaki ses. 'Doktor, yardım et. Beni öldürdüler.' Sonra ses bir an gitti. 'Kim arıyor?' diye sordum. Neden sonra bir yanıt geldi. Ama yalnızca bir fısıltıydı bu. 'Foscatine' gibi bir şey söylüyordu o ses, 'Regent's Court.'"

Doktor ufak bir çığlık attı.

"Kont Foscatini. Regent's Court'ta bir dairesi var. Hemen gitmeliyim. Ne olmuş olabilir ki?"

Poirot, "Hastanız mıydı?" diye sordu.

"Birkaç hafta önce basit bir hastalık nedeniyle ziyaretine gitmiş, tedavisini yapmıştım. Kendisi İtalyan ama kusursuz İngilizce konuşuyor. Neyse, şimdi gitmeliyim, iyi geceler Mösyö Poirot, şey..." Bir an duraksadı.

Poirot gülümsedi. "Aklınızdan geçeni okuyabiliyorum. Ben de size eşlik etmekten mutluluk duyacağım. Hastings, hemen aşağı inip, taksi çağırır mısın?"

İnsanın acelesi varsa her nedense taksi bulmak uzun sürer. Neyse ki sonunda bir taksi buldum ve Regent's Court'a doğru yola çıktık. Regent's Court şu son yapılan binalardan biriydi ve St. John's Orman Yolu'nun hemen kenarındaydı. Evlerin inşaatları yeni bitmişti ve modern bir evde bulunacak her tür yeni donanıma sahiplerdi.

Antrede kimseler yoktu. Doktor sabırsızlık içinde asansörün düğmesine bastı. Sonunda asansör geldiğinde ise heyecanla asansörcüyü sorguladı.

"On bir numaralı daire. Kont Foscatini. Sanırım bir kaza olmuş."

Adam şaşkınlık içinde bakakaldı.

"İlk sizden duyuyorum. Kont Foscatini'nin uşağı Bay Graves yarım saat kadar önce dışarı çıktı ve hiçbir şey söylemedi."

"Kont dairesinde yalnız mı?"

"Hayır efendim, yemekte iki misafiri var."

"Nasıl tipler?" diye sordum merakla.

Bu arada asansöre binmiştik ve hızla on bir numaralı dairenin bulunduğu ikinci kata doğru ilerliyorduk.

"Onları görmedim efendim ama sanırım her ikisi de yabancı."

Asansörün demir kapısını ittim ve merdiven sahanlığına çıktık. 11 numara tam karşımızdaydı. Doktor zili çaldı. Yanıt gelmedi. İçerden hiçbir ses duyulmuyordu. Doktor zili tekrar tekrar çaldı. Zilin içeride çaldığını duyuyorduk ama hiçbir yaşam belirtisi yoktu.

"Bu iş giderek ciddi bir hal alıyor," diye mırıldanan doktor, asansör görevlisine döndü.

"Kapının yedek anahtarı var mı?"

"Aşağıda kapı görevlisinin odasında olması gerekiyor."

"Öyleyse git al onu... ama dur bekle, önce polisi çağırsan daha iyi olacak."

Poirot da başını sallayarak bunu onayladı.

Adam kısa bir süre sonra döndü, yanında apartman yöneticisi de vardı.

"Beyler, bana bütün bunların ne anlama geldiğini açıklayabilir misiniz?"

"Kesinlikle. Kont Foscatini'den saldırıya uğradığını ve ölmek üzere olduğunu belirten bir telefon aldım. Zaman kaybetmememiz gerektiğini anlıyorsunuz değil mi, tabii eğer zaten çok geç olmadıysa?"

Yönetici başka bir şey sormadan anahtarı uzattı ve hep birlikte içeri girdik.

Önce küçük kare bir hole girdik. Sağda bir kapı yarı aralık duruyordu. Yönetici başıyla işaret ederek, "Yemek odası," dedi.

Dr. Hawker önden gitti. Biz de hemen arkasından onu izledik. İçeri girdiğimizde istemeden yutkundum. Odanın ortasındaki yuvarlak masa henüz toplanmamıştı, yemek artıkları duruyordu ve üç sandalye sanki oturanlar henüz kalkmış gibi geri çekilmişti. Köşede, tam şöminenin karşısında, büyük bir yazı masası vardı ve onun başında bir adam oturuyordu; artık ne kadar adam denilebilirse. Adam ölmüştü. Sağ eliyle kıskaç gibi telefonu kavramıştı. Kafasının tam arkasından güçlü bir darbe almış, öne yığılmıştı. Öldürücü silahı aramamız bile gerekmiyordu. Aceleyle hemen yanına bırakılan mermer heykelciğin kaidesi kanlar içindeydi.

Doktorun muayenesi bir dakika bile sürmedi.

"Ölmüş. Ölüm çok ani olmuş. Bu haldeyken bana telefon edebilmiş olması çok şaşırtıcı. Neyse, bence onu kıpırdatmayıp polisi beklememiz daha doğru olacak."

Yöneticinin önerisiyle daireyi araştırdık ama doğal olarak sonuç alamadık. Zaten rahatça elini kolunu sallayarak yürüyüp gitmek varken katilin dairede saklanmış olduğunu düşünmek en başından yanlıştı.

Yeniden yemek odasına döndük. Poirot biz evi dolaşırken bize eşlik etmemişti. Onu ortadaki masayı dikkatle incelerken buldum. Ben de ona katıldım. Bu pırıl pırıl cilalı, masif bir maun masaydı. Parlak yüzeye kolalı beyaz dantel Amerikan servisler konulmuş, tam ortaya da güllerle dolu bir vazo yerleştirilmişti. Meyve dolu bir kâse vardı ama tatlı tabaklarına dokunulmamıştı. Masadaki üç kişi kahve içmişlerdi, fincanlardan ikisinde sade, birinde ise sütlü kahve izi vardı. Şarap içmişlerdi, şarap karafı yarı dolu bir halde masanın ortasında duruyordu. Biri puro, diğer ikisi ise sigara içmişlerdi. Puro ve sigaraların olduğu bağa-gümüş karışımlı kutu masanın üstünde yarı açık duruyordu.

Tüm bu ayrıntıları dikkatle inceledim ama hiçbiri bana olayı aydınlatma açısından önemliymiş gibi görünmedi. Poirot'nun on-

larda ne görüp de böylesine dikkatle incelediğini anlayamıyordum. Ona bunu sordum.

"*Mon ami*," dedi. "Her zamanki gibi can alıcı noktayı atlıyorsun. Ben *görünmeyeni* arıyorum."

"Yani neyi?"

"Bir yanlış... küçük bir hata... katilin dikkatsizce bıraktığı bir ipucu."

Hızla odanın hemen yanındaki mutfağa gitti, içeri baktı ve başını salladı.

Ardından da yöneticiye dönerek, "Mösyö, bana bu evde yemek servisinin nasıl yapıldığını açıklayabilir misiniz, acaba?"

Yönetici duvardaki küçük bir nişin yanına gitti.

"Servis asansörü burada," diye açıkladı. "Binanın en üst katında büyük bir mutfak var. Asansör doğruca oraya çıkıyor. Telefonla yemeğinizi sipariş ediyorsunuz. Yemekler sırasıyla asansörle aşağı gönderiliyorlar. Kirli tabaklar ve kap kacak da aynı şekilde yukarı gönderiliyor. Böylece yemekle uğraşmak istemiyorsanız, hizmetçi çalıştırmanız da gerekmiyor, ayrıca her gün bir restoranda kalabalık içinde yemek yeme sıkıntısından da kurtulmuş oluyorsunuz."

Poirot başıyla onayladı. "Öyleyse bu akşamın kirli tabakları, çatal bıçakları yukarıda mutfakta olmalı. Yukarı çıkmama izin var mı?"

"Eğer istiyorsanız, elbette. Asansörcümüz Roberts sizi yukarı çıkarıp, oradakilere tanıştırabilir. Ancak korkarım işinize yarayacak bir şey bulamayacaksınız. Yüzlerce kirli tabak çanağı elden geçiriyorlar, hepsi birbirine karışmıştır bile."

Ancak Poirot kararını değiştirmedi. Birlikte mutfağa çıktık ve 11 numaralı dairenin siparişlerini alan adamı sorguya çektik.

"Yemek üç kişi için açık menüden seçildi," diye açıkladı. "Sebze çorbası, somon füme, dana madalyon ve pirinç sufle. Saat kaçta mı?

Sanırım sekiz sularındaydı. Hayır, korkarım tabak çanağın tamamı yıkandı bile. Maalesef. Sanırım parmak izi almak istiyordunuz?"

"Tam olarak değil," dedi Poirot anlamlı bir gülümsemeyle. "Ben daha çok Kont Foscatini'nin iştahıyla ilgileniyorum. Her yemekten yemiş miydi?"

"Evet, ama tabii her birinin hangisinden ne kadar yediğini söyleyemem. Tabakların hepsi kirlenmişti ve servis tabakları boştu; pirinç sufle dışında. Ondan çok fazla artmıştı."

"Aha!" diyen Poirot öğrendiklerinden mutlu olmuşa benziyordu.

Yeniden aşağı inerken kısık bir sesle, "Anlaşılan karşımızda düzenli, planlı biri var," diye fısıldadı.

"Katil mi yoksa Kont Foscatini mi?"

"Kontun düzenli bir insan olduğunda hiç kuşkum yok. Yardım istedikten ve kendisini bekleyen korkunç sonu haber verdikten sonra bile telefon ahizesini özenle yerine bırakmış."

Dikkatle Poirot'yu süzdüm. Bu sözleri ve mutfaktaki araştırmaları bana artık anlamsız görünmüyordu.

"Zehirden mi kuşkulanıyorsun?" diye sordum "Kafaya vurulması yalnızca yanıltmak için mi?"

Poirot gülümsedi.

Daireye girdik. Yerel polis müfettişi yanında iki memurla gelmişti bile. Bizim oradaki varlığımızdan pek hoşlandığı söylenemezdi, yine de Poirot onu ustalıkla Scotland Yard'daki dostumuz Müfettiş Japp'ın adını vererek sakinleştirdi ve adam homurdanarak da olsa kalmamıza izin verdi. Aslında orada kalmamız iyi de oldu. Beş dakika kadar sonra orta yaşlı bir adam heyecan ve keder içinde odaya daldı.

Bu Graves'ti, müteveffa Kont Foscatini'nin kâhyası, özel uşağı. Anlattığı öykü bir hayli ilginçti.

Bir önceki sabah iki adam gelmiş ve efendisiyle görüşmek istemişlerdi. Adamlar İtalyan'dı. Yaşlı olanı; ki uşak kırklı yaşlarda

olduğunu düşünüyordu, adının Sinyor Ascanio olduğunu söylemişti. Genç olanı ise çok şık giyimli, yirmi dört yaşlarında bir delikanlıydı.

Kont Foscatini onları bekliyor olmalıydı ki hemen Graves'i tamamen saçma, önemsiz bir görevle evden uzaklaştırmaya çalışmıştı. Adam öyküsünün tam da bu noktasında sustu. Duraksadı. Ancak sonra merakına yenilip evden hemen ayrılamadığını ve bir süre konuşulanlara kulak kesildiğini itiraf etti.

Adamlar o kadar kısık sesle konuşuyorlardı ki umutları boşa çıkmış, başlangıçta pek bir şey anlayamamıştı. Ama sonra sesler bir ölçüde de olsa yükselmiş, böylece Graves konunun para ve buna bağlı bir tehdit olduğunu anlayabilmişti. Sohbetin kesinlikle dostça olduğu söylenemezdi. Sonunda Kont Foscatini sesini belirgin bir şekilde yükseltmiş ve uşağın da net bir şekilde duyabileceği şekilde şöyle demişti:

"Şu anda bu konuyu daha fazla tartışmak için zamanım yok, baylar. Eğer yarın akşam sekizde gelip benimle akşam yemeği yerseniz, konuşmamızı tamamlayabiliriz."

Graves daha sonra konuşulanları dinlediğinin anlaşılacağı korkusuyla doğruca efendisinin isteğini yerine getirmeye gitmişti. O akşam iki adam saat tam sekizde gelmişlerdi. Yemek süresince çok değişik konulardan bahsetmişlerdi; politika, hava ve tiyatro dünyası. Graves porto şarabını masaya bıraktıktan ve kahve servisini yaptıktan sonra da efendisi artık o akşam izinli olduğunu söylemişti.

Müfettiş, "Konukları olduğu zaman hep aynı şeyi mi yapardı?" diye sordu.

"Hayır, efendim, yapmazdı. Zaten bu yüzden konuklarıyla konuşmak istediği konunun olağan bir şey olmadığını düşündüm."

Graves'in öyküsü burada bitiyordu. Saat 8.30 da evden ayrılmış, bir arkadaşıyla buluşmuş ve onunla Edgware Caddesi'ndeki Metropolitan Müzikholü'ne gitmişti.

İki adamın evden ayrıldıklarını gören olmamıştı, ölüm saati ise yaklaşık 8.47 olarak belirlenebildi. Yazı masasının üzerindeki küçük bir saat Foscatini'nin kolunun çarpmasıyla yere düşmüş ve tam sekiz kırk yedide durmuştu. Bu da Bayan Rider'ın telefonla ilgili söyledikleriyle bağdaşıyordu.

Adli tabip ceset üzerindeki incelemelerini tamamladı. Ceset artık kanepenin üstünde yatıyordu. Yüzünü ilk kez o an gördüm. Sarı yeşil ten, uzun bir burun, gür gösterişli siyah bir bıyık ve arasından bembeyaz dişlerin parladığı kırmızı dolgun dudaklar. Kısacası pek hoş bir yüz değildi bu.

"Evet," dedi müfettiş not defterini kapatırken. "Sanırım durum apaçık ortada. Tek sorun bu Sinyor Ascanio'yu bulmak. Acaba adresini kurbanın cep defterinde bulma şansımız olabilir mi?"

Poirot'nun da söylediği gibi Foscatini düzenli bir adamdı. Deftere ince düzgün bir elyazısıyla şöyle yazılmıştı:

"Sinyor Paolo Ascanio, Grosvenor Otel'i."

Müfettiş hemen telefona sarıldı ve ardından gülümseyerek bize döndü.

"Tam zamanında aradık. Adamımız Manş'tan gemiyle Kıta Avrupa'sına geçecek treni yakalamak üzere otelden ayrılmak üzereymiş. Evet beyler, buradaki işimiz bitti. Sanırım yine bir İtalyan mafyası işiyle karşı karşıyayız."

Kısaca oradan ayrılmamız gerektiği belirtilmişti. Bir anda kendimizi asansörde bulduk. Dr. Hawker çok heyecanlıydı.

"Sanki bir roman gibi, değil mi? Gerçekten çok merak uyandıran bir olay! Böyle bir şeyi okusanız inanır mıydınız?"

Poirot konuşmadı. Derin düşüncelere dalmıştı. Zaten bütün akşam ağzını neredeyse hiç açmamıştı.

Hawker dostça bir tavırla sırtına vurarak, "Evet, usta dedektifimiz bu konuda ne diyor?" diye sordu. "Yoksa küçük gri hücreleri bu kez çalışmıyorlar mı?"

"Öyle mi düşünüyorsunuz?"

"Dikkatinizi özellikle çeken bir şey oldu mu?"

"Evet, örneğin pencereler."

"Pencereler mi? Anımsadığım kadarıyla pencereler kapalıydı. Oradan içeri giren ya da çıkan biri olamaz. Evet, dikkat etmiştim, kapalılardı."

"Acaba neden dikkatinizi çekmişti?"

Doktor şaşırmıştı. Poirot hemen açıkladı.

"Sözünü ettiğim perdeler. Kapalı değillerdi. Bu biraz tuhaf değil mi? Sonra kahveler. Çok koyu siyah kahveydi."

"Evet de bunun ne önemi var?"

Poirot yineledi. "Koyu siyah. Pirinç sufleden çok az yenilmiş olmasıyla bağlantılı olarak düşünülürse... evet, bu bizi nasıl bir sonuca götürür?"

Doktor gülerek, "Anlıyorum," dedi. "Benimle dalga geçiyorsunuz?"

"Ben asla dalga geçmem. Hastings de ne kadar ciddi olduğumu çok iyi bilir."

"Açıkçası nereye varmak istediğini ben de tam olarak anlamış değilim," dedim. "Yoksa uşaktan mı kuşkulanıyorsun? Pekâlâ, gangsterlerle işbirliği içinde olup, kahveye ilaç katmış olabilir. Herhalde onun başka yerde olduğu iddiası test edilecektir."

"Hiç kuşkusuz, sevgili dostum. Ama beni asıl ilgilendiren Sinyor Ascanio'nun suçun işlendiği sırada nerede olduğuna ilişkin olarak göstereceği kanıt."

"Yani sence bir kanıtı olabilir mi?"

"İşte beni asıl endişelendiren de bu. Ancak bu konuda çok kısa bir süre içinde bilgi sahibi olacağımızdan en ufak bir kuşkum bile yok."

Ertesi sabah olayların gelişimini ayrıntılı bir şekilde *Daily Newsmonger* adlı gazeteden öğrendik.

Sinyor Ascanio, Kont Foscatini cinayeti zanlısı olarak gözaltına alınmıştı. Yapılan sorguda kontu tanıdığını inkâr etmiş, asla ne cinayet gecesi ne de ondan bir gün önce sabah saatlerinde Regent's Court yakınlarında bulunmadığını açıklamıştı. Genç adam ise tamamen ortadan kaybolmuştu. Sinyor Ascanio, Grosvenor Oteli'ne cinayetten iki gün önce yalnız gelmişti. İkinci adamı bulma girişimlerinin tamamı ise sonuçsuz kalmıştı.

Ancak Ascanio mahkemeye sevk edilmedi, hakkındaki suçlamalar düşürüldü. İtalyan Konsolosluğu'ndan üst düzey bir yetkili polise şahsen başvurarak, Ascanio'nun cinayet akşamı saat sekizden dokuza kadar konsoloslukta olduğunu belirtti. Dolayısıyla tutuklu serbest bırakıldı. Elbette insanlardan birçoğu bunun politik bir cinayet olduğunu, özellikle üstünün kapatıldığını düşündüler.

Poirot bütün bu olanları büyük bir ilgiyle izledi. Yine de bir sabah bana birdenbire saat on birde ziyaretçi beklediğini söylediğinde çok şaşırdım, çünkü bu ziyaretçi Ascanio idi.

"Sana danışmak mı istiyormuş?"

"*Du tout*[1], Hastings, ona danışmak isteyen asıl benim."

"Hangi konuda?"

"Regent's Court cinayeti."

"Cinayeti onun işlediğini mi kanıtlamak niyetindesin?"

"Bir kişi aynı suçtan iki kez yargılanamaz, Hastings. Biraz sağduyulu davran. Ah, işte zil çalıyor, dostumuz gelmiş olmalı."

(1) Hiç de değil.

Birkaç dakika sonra Sinyor Ascanio geldi. Ufak tefek ince bir insandı, gözlerinde gizemli ama aynı zamanda sinsi bir pırıltı vardı. Durdu, sırasıyla ikimizi de kuşkuyla süzdü.

"Mösyö Poirot?"

Küçük dostum dostça ve nazikçe sırtına vurdu.

"Oturun, sinyor. Notumu almışsınız. Bu gizemi çözmeye kararlıyım. Sizden bana yardımcı olmanızı istiyorum. Bazı küçük noktalarda beni aydınlatabilirsiniz. Evet, artık başlayalım. Bir dostunuzla birlikte ayın dokuzu, salı günü sabahı Kont Foscatini'yi evinde..."

İtalyan'ın yüzünde öfkeli bir ifade belirdi.

"Öyle bir şey yapmadım. Yeminli ifademde de bunu..."

"*Prècisèment*! Ancak benim yalan ifade verdiğiniz gibi bir düşüncem var."

"Beni tehdit mi ediyorsunuz? Hıh! Sizden korkmuyorum. Ben aklandım."

"Evet. Ben de sizi yeniden yargılanıp, hüküm giymekle tehdit edecek kadar aptal değilim ama kamu vicdanı var. Açıklık! Bu sözcükten hoşlanmadığınızın farkındayım. Bunu bekliyordum. Biliyor musunuz, düşünceleriniz benim için çok önemli. Haydi, sinyor, tek şansınız bana karşı dürüst ve açık olmak. Size İngiltere'ye nasıl bir görevle geldiğinizi sormak gibi bir niyetim yok. Kont Foscatini ile görüşmek için geldiğinizi zaten biliyorum."

İtalyan homurdandı. "O kont değildi."

"İsminin *Almanach de Gotha*'da[1] bulunmaması benim de dikkatimi çekmişti. Neyse, bir şantajcı için kont unvanı çok yararlı olabilir."

"Sanırım size karşı açık olmam gerekiyor. Çok şey biliyorsunuz."

(1) Asillerin soy kütüğü olan kitap.

"Küçük gri hücrelerimi biraz çalıştırdığımı söylemeliyim. Evet, Sinyor Ascanio, o salı sabahı Kont Foscatini'yi ziyaret ettiniz, değil mi?"

"Evet ama kesinlikle ertesi akşam gitmedim oraya. Gerek de yoktu zaten. Size her şeyi anlatacağım. İtalya'da çok önemli bir pozisyonda bulunan biriyle ilgili önemli bir bilgi her nasılsa bu ahlaksızın eline geçmiş. Belgeleri geri vermek için çok büyük bir miktarda para istedi. İngiltere'ye bu konuyu çözmeye geldim. O sabah kendisini ziyaret ettim. Genç konsolosluk memurlarından biri de bana eşlik etti. Kont benim tahmin ettiğimden çok daha makul ve mantıklı biri çıktı, gerçi verdiğimiz meblağ da bir hayli yüksekti."

"Özür dilerim ama ödemeyi nasıl yaptınız?"

"Küçük kupürler halinde İtalyan banknotlarıyla. Paranın tamamını ona nakit olarak ödedim. O da bana belgeleri verdi. Ondan sonra da kendisini bir daha görmedim."

"Neden gözaltına alındığınızda bütün bunları anlatmadınız?"

"Görevim ve pozisyonum gereği adamı tanıdığımı ve onunla herhangi bir şekilde bağlantı kurduğumu kesinlikle inkâr etmem gerekiyordu."

"Peki, ertesi akşam olanlarla ilgili düşünceniz?"

"Birinin özellikle benim yerime geçmiş olduğunu düşünüyorum. Bildiğim kadarıyla dairede para bulunmamış."

Poirot ona bakarak başını salladı ve, "İlginç," diye mırıldandı. "Hepimizin beyninde küçük gri hücreler var. Ama çok azımız onları çalıştırmayı biliyoruz. Teşekkürler, Sinyor Ascanio! Size inanıyorum. Öykünüz aşağı yukarı benim tahmin ettiğim gibi, ancak emin olmam gerekiyordu."

Poirot konuğunu gönderdikten sonra koltuğuna döndü ve bana bakarak gülümsedi.

"Evet, şimdi de Binbaşı Hastings'in bu olaya ilişkin düşüncelerini duymak isterim."

"Şey, bence Ascanio haklı, biri onun yerine geçti."

"Tanrı'nın sana verdiği beyni asla ama asla yeterince çalıştırmıyorsun, Hastings. Sana o akşam daireden ayrılırken söylediğim bazı şeyleri anımsatmak isterim. Pencerelerdeki perdelerin kapalı olmadıklarını söylemiştim. Haziran ayındayız. Sekizde hava aydınlık. Ancak sekiz buçuğa doğru hava kararmaya başlıyor. *Ça vous dit quelque chose?*(1) Sanırım bunu bir gün sen de fark edeceksin. Neyse devam edelim. Dediğim gibi kahve sadeydi. Kont Foscatini'nin dişleri muhteşem bir beyazlıktaydı. Kahve dişte iz bırakır. Tabii Kont Foscatini'nin kahve içmediği düşünülebilir. Ama her üç fincanda da kahve vardı. Eğer kont kahve içmediyse, biri neden onu içmiş gibi göstermek istemiş olabilir?"

Şaşkınlık içinde başımı salladım. Ne diyeceğimi bilemiyordum.

"Neyse, sana yardımcı olayım. Ascanio ve yanındaki adamın, ya da onların yerine geçmiş iki kişinin o akşam Kont Foscatini'nin ziyaretine gittiklerinin kanıtı ne? Kimse ne geldiklerini görmüş ne de gittiklerini. Bu konuda elimizde kanıt olarak yalnızca bir tek kişinin ifadesi ve konuk ağırlamakta kullanılmış bazı cansız nesneler var."

"Ne gibi?"

"Çatal, bıçak, tabaklar ve boş servis tabakları. Aslında fikir hiç fena değil! Çok zekice. Graves hırsız ve rezil adamın teki olabilir ama yöntem ve düzen bildiği inkâr edilemez. O sabah konuşmaları dinledi ve zeki bir insan olduğu için de Ascanio'nun kendini savunamayacak kadar zor bir pozisyonda olduğunu anladı. Ertesi akşam saat sekizde efendisine telefonla arandığını söyledi. Foscatini yazı masasının başındaki koltuğa oturdu, elini telefon ahizesine uzattı, Graves mermer heykelciği kafasının arkasına vurarak adamı öldürdü. Sonra hemen servis telefonundan üç kişilik yemek sipariş etti.

(1) Bu sana bir anlam ifade etmiyor mu?

Yemekler geldi, sofrayı hazırladı, tabakları çatal bıçağı filan kirletti. Ancak yemeklerden de kurtulması gerekiyordu. O yalnızca zeki bir insan değildi, iştahı da, yeme kapasitesi yerinde biriydi. Üç bifteği midesine indirdikten sonra pirinçli sufle çok fazla geldi. Hatta görüntüyü tamamlayacak şekilde bir puro ve iki sigara da içti. Plan muhteşemdi, her şey yolunda gitmişti. Saati özellikle 8.47'ye ayarladı, sonra yere atarak bozulup durmasını sağladı. Tek unuttuğu perdelerdi. Eğer normal bir yemek daveti olsaydı perdelerin en geç sekiz buçukta, hava kararırken kapatılmış ve ışığın yakılmış olması gerekirdi. Neyse, bütün bunları tamamladıktan sonra asansöre bindi ve asansörcüye üç misafirleri olduğundan bahsetti. Telefon kulübesine koştu, saat tam 8.47'de doktoru aradı ve ölmekte olan bir insanın boğuk sesini taklit ederek yardım istedi. Bu öylesine ustaca bir fikirdi ki hiç kimsenin aklına gerçekten 11 numaralı daireden telefon edilip edilmediğini araştırmak gelmedi."

Kararlı bir tonda, "Tabii Hercule Poirot'nun dışında," dedim.

Dostum gülümseyerek, "Hercule Poirot'nun bile," dedi. "Bunu şimdi araştıracağım. Önce varsayımımı senin onayına sunmak istedim. Haklı olduğumu göreceksin. Tabii hemen ardından da bu konudan bahsettiğim Japp, saygıdeğer Graves'i tutuklama imkânı bulmuş olacak. Adamın paranın ne kadarını harcamış olduğunu gerçekten çok merak ediyorum."

Poirot haklıydı. Kahretsin, zaten o her zaman haklıdır, asla yanılmaz!

11. BÖLÜM

Kayıp Vasiyetname

I

Bayan Violet Marsh'ın anlattığı sorunu bizim için günlük rutin çalışmalarımız arasında hoş bir değişiklik anlamına geliyordu. Poirot'ya mektup yazarak onunla görüşmek istediğini belirtmiş, Poirot da yanıt olarak hemen ertesi sabah on birde onu beklediğimizi bildirmişti.

Kadın tam zamanında geldi; uzun boylu, güzel genç bir kadındı, basit ancak zarif giyinmişti, ciddi ve kendinden emin bir havası vardı. Şu dünyada tek başına da olsa ayakta durmayı başarmaya kararlı genç kadınlardan biri olduğu anlaşılıyordu. Bu fazlasıyla özgüvenli kadınlardan pek hoşlandığımı söyleyemezdim, doğrusu ya güzelliğine rağmen beni pek etkilememişti.

Kendisine gösterilen koltuğa oturduktan sonra, "Benimki biraz tuhaf bir öykü, Mösyö Poirot," dedi. "Bence en iyisi en başından başlayıp size öykünün tamamını anlatmak olacak."

"Lütfen, buyurun matmazel."

"Ben öksüzüm. Babam Devonshire'daki küçük bir çiftçinin iki oğlundan biriymiş. Söz konusu çiftlik son derece küçük ve verimsiz

bir yermiş. Babamın ağabeyi Andrew uzun yıllar önce Avustralya'ya göçmüş, orada işleri çok iyi gitmiş ve arsa spekülasyonu sayesinde çok zengin bir adam olup çıkmış. Küçük kardeşi Roger ise, (yani babam) çiftlik yaşamından hoşlanmıyormuş. Dolayısıyla çok çalışıp tahsilini tamamlamış ve sonunda küçük bir firmada sekreter olarak çalışmaya başlamış. Sonra yoksul bir sanatkârın kızıyla (yani annemle) evlenmiş. Babam öldüğünde ben altı yaşındaydım. On dördüme bastığımda annemi de kaybettim, böylece öksüz kalmış oldum. Kalan tek yakın akrabam olan Andrew amcam o sırada Avustralya'dan dönerek kendi yörelerinde bir ev aldı. *Crabtree Malikânesi.* Amcam kardeşinin öksüz çocuğuna, yani bana karşı çok sevecen davrandı, beni yanına aldı ve bana her zaman kendi kızıymışım gibi davrandı.

"Crabtree Malikânesi –adına hiç bakmayın– aslında eski bir çiftlik evinden başka bir şey değil. Çiftçilik amcamın kanında vardı, modern tarım tekniklerine çok büyük ilgi duyuyordu. Bana karşı çok iyi olmasına rağmen tuhaf bir şekilde kızların eğitim almasına karşıydı ve bu onda bir tür takını halini almıştı. Gençliğinde eğitim alma olanağı bulamamıştı, ama kendine özgü bir zekâsı vardı, cin gibiydi ve nasıl diyeyim 'okul eğitimine, kitaba' pek değer vermiyordu. Özellikle de kadınların eğitim almasını kabullenemiyordu. Onun gözünde kadınlar ev ve günlük çiftlik işleri konusunda kendilerini eğitmeli ve evde çalışmalı, kitaptan ve okuldan mümkün olduğunca uzak kalmalıydılar. Beni de bu çizgiye getirmek istemesi benim açımdan büyük bir hayal kırıklığıydı. Bu görüşü kabullenemiyor, ciddi şekilde karşı çıkıyordum. Zekâmın hiç fena olmadığını üstelik ev işlerine de hiç yeteneğimin olmadığını biliyordum. Amcamla bu konuda çok ciddi çatışmalarımız oldu, aslında birbirimizi sevmemize ve saymamıza rağmen ikimiz de kendi görüşlerimizden taviz vermeyecek kadar inatçı ve dik kafalıydık. Neyse ki şansım yaver gitti, burs kazandım ve bir noktaya kadar kendi yolumu çizebildim. Tam Girton'a gitmeye karar verdiğim sırada kriz çıktı. Annemden bana

kalan bir miktar para vardı, Tanrı'nın bana verdiği yeteneklerden elimden geldiğince yararlanmaya kararlıydım. Amcam yaptığım son uzun bir tartışmanın ardından bana bir seçenek sundu. Gerçekleri tüm çıplaklığıyla önüme serdi. Başka akrabamız olmadığı için beni tek vârisi olarak belirlemeyi düşünüyordu. Size daha önce de bahsettiğim gibi amcam çok zengindi. Eğer onun deyişiyle bu yeni moda kavramlarda direnmeyi sürdürürsem kendisinden hiçbir destek beklememeliydim. Nezaketimi kaybetmeden kararlılığımı sürdürdüm. Her zaman kendisini seveceğimi ve sayacağımı ancak benim de kendi yolumu belirlemeye, kendi hayatımı yaşamaya hakkım olduğunu söyledim. Sonrasında ayrıldık. Ayrılırken son sözleri, 'Yeteneklerine çok fazla güveniyorsun, yavrum,' oldu. 'Benim tahsilim yok ama yine de günün birinde senin mi benim mi daha akıllı olduğum ortaya çıkacak. Bekle gör.'

"Bu olayın üzerinden dokuz yıl geçti. Zaman zaman hafta sonlarını onun yanında geçiriyordum ve görüşünde en ufak bir değişiklik olmamasına rağmen çok iyi anlaşıyorduk. Benim okumuş olmamı, üniversiteyi dereceyle bitirmemi asla umursamadı. Son üç yıldır sağlığı giderek bozuldu ve bir ay önce de öldü.

"Şimdi ziyaretimin asıl nedenine geliyorum. Amcam hiç alışılmadık, çok tuhaf bir vasiyetname bıraktı. Vasiyetnamede Crabtree Malikânesi'nin müştemilatı ve tüm olanaklarıyla ölümünden sonraki bir yıl boyunca benim kullanımıma sunulacağını belirtmişti, daha doğrusu vasiyetnamede aynen şöyle diyordu: 'Bu sürede akıllı yeğenim zekâsının kıvraklığını kanıtlamak zorunda,' diyordu. Bu süre sonunda onun zekâsının benden daha kıvrak olduğu ortaya çıkacak olursa ev ve amcamın tüm serveti çeşitli yardım kuruluşlarına verilecekti."

"Bay Marsh'ın aranızda kan bağı olan tek akrabanız olduğu düşünülecek olura sizin açınızdan bir hayli acımasız bir vasiyetname olduğunu söyleyebilirim, matmazel."

"Ben bunu öyle nitelendirmiyorum. Andrew amcam beni nazik bir şekilde uyarmıştı. Buna rağmen ben kendi yoluma gittim. Seçim benimdi. Onun istediğini yapmadığım düşünülecek olursa o da servetini kime isterse ona bırakmakta özgürdü."

"Vasiyetname bir avukat gözetiminde mi düzenlenmiş?"

"Hayır, hazır bir vasiyetname formuna yazılmış ve amcamın evinde çalışan çiftin de tanık olarak imzaları var."

"Bu vasiyetnameye itiraz etme şansı var mı?"

"Olsa bile öyle bir niyetim yok."

"Demek amcanızın bu isteğinin bir tür meydan okuma, bir çeşit sportif düello olarak nitelendiriyorsunuz?"

"Kesinlikle öyle."

"Gerçekten de öyle yorumlanabilir," diyen Poirot düşünceliydi. "Amcanız malikânenin herhangi bir yerine büyük miktarda para ya da ikinci bir vasiyetname saklamış olmalı. Ve zekânızı kullanıp bunu bulmanız için de size bir yıl zaman tanımış."

"Kesinlikle öyle, Mösyö Poirot ve ben bu her neyse ortaya çıkarmak konusunda sizin zekânızın benden çok daha üstün olduğu kanısındayım."

"Şey, hımm, çok naziksiniz. Gri hücrelerim emrinizde, matmazel. Kendiniz hiç araştırmadınız mı?"

"Yalnızca şöyle bir göz gezdirdim. Amcamın yeteneklerine olan güvenim bunun kesinlikle kolay olmayacağına inanmam için yeterli."

"Vasiyetname ya da kopyası yanınızda mı acaba?"

Bayan Marsh masanın üzerinden bir belge uzattı. Poirot arada sırada başını sallayarak belgeye dikkatle göz gezdirdi.

"Üç yıl önce yapılmış. 25 Mart'ta, tam olarak saat 11'de; bu düşündürücü, hatta yol gösterici de olabilir. Arama alanımızı bir hayli daraltıyor. Büyük olasılıkla ikinci bir vasiyetname arama durumundayız. Yarım saat sonra yapılmış olsa bile bunu geçersiz kılmak için

yeterli olur. *Eh bien,* matmazel, karşıma getirdiğiniz bu konu çok ilginç ve zekâ gerektiren cazip bir sorun. Bunu sizin adınıza çözmek için elimden geleni yapacağımdan emin olabilirsiniz. Amcanız ne kadar yetenekli biri olursa olsun, gri hücreleri Hercule Poirot'nunkilerden daha üstün olamaz."

Poirot'nun özgüveni ve kibri akıl almaz düzeydeydi.

"Neyse ki şu an için elimde başka iş yok. Hastings ile hemen bu akşam Crabtree Malikânesi'ne gideceğiz. Sanırım amcanıza hizmet eden çift halen oradadırlar."

"Evet, isimleri Baker."

II

Hemen ertesi sabah işe koyulduk. Oraya bir önceki akşam ulaşmıştık. Bayan Marsh telgraf çekerek oraya gideceğimizi bildirdiği için Bay ve Bayan Baker bizi bekliyorlardı. Baker'lar hoş bir çiftti, adam eğri büğrü vücudu ve pembe yanaklarıyla büzüşmüş bir elmaya benziyordu. Karısıysa geniş ölçüleri ve kayıtsız havasıyla gerçek anlamda sakin, durgun bir Devonshire'lı örneğiydi.

Tren yolculuğunun ve istasyondan eve kadar olan on beş kilometrelik araba yolculuğunun yorgunluğuyla akşam yemeğinden hemen sonra doğruca yatmaya çıktık. Yemekte çorba, kızarmış piliç, elmalı pay ve sıcak krema vardı ve hepsi lezzetliydi.

Sabah zengin, nefis bir kahvaltının ardından müteveffa Bay Marsh'ın çalışma ve oturma odası olarak kullandığı küçük, lambrili bir odaya geçip, oturduk. Buradaki duvara dayanmış açılır kapanır çalışma masası ağzına kadar kâğıt doluydu ancak hepsi düzenli bir şekilde tasnif edilmiş ve etiketlenmişti. Çalışma masasının başındaki büyük deri koltuk sahibinin genellikle orada oturduğunu kanıtlar gibiydi. Masanın tam karşısındaki duvar boyunca büyük, kreton

kaplı bir divan uzanıyordu. Hatta alçak pencerelerin içi bile aynı demode desenli kreton kumaştan yapılmış minderlerle kaplanmıştı.

Küçük sigaralarından birini yakan Poirot, "*Eh bien, mon ami*," dedi. "Artık savaş planımızı yapmalıyız. Eve şöyle bir göz attım, aradığımız ipucunu ancak bu odada bulabileceğimiz kanısındayım. Yazı masasındaki tüm belgeleri dikkatle elden geçirmeliyiz. Tabii ki aradığımız vasiyetnamenin onların arasında olduğu gibi bir düşüncem yok, ancak hiç ilgisi yokmuş gibi görünen bir belge bize vasiyetnameyi bulmamızı sağlayacak bir ipucu sunabilir. Ancak öncelikle biraz bilgi edinmeliyiz. Zili çalabilir miydin?"

Denileni yaptım. Birinin zile yanıt vermesini beklediğimiz sırada odada bir aşağı bir yukarı dolaşan Poirot durumdan hoşnut görünüyordu.

"Bu Bay Marsh yöntem, düzen bilen bir insan," dedi. "Belgelerin ne kadar özenli bir şekilde etiketlenmiş olduğuna bak. Her çekmecenin anahtarının üstünde fildişinden bir etiket var, aynı şekilde duvardaki porselen dolabının da. Şu porselenlerin nasıl düzenli bir şekilde yerleştirilmiş olduklarını görüyorsun, değil mi? İçim rahatladı. Burada insanın gözünü rahatsız eden, gözüne batan hiçbir şey yok..."

Bir an için sustu, gözleri yazı masasının küçük kirli bir zarf iliştirilmiş anahtarına takılıp kalmıştı. Poirot anahtarı kilitten çıkardı. Zarfın üstüne, diğer anahtarların üzerindeki özenli etiketlerin aksine kötü bir elyazısıyla "yazı masasının anahtarı" diye yazılmıştı.

Poirot kaşlarını çatarak, "Tuhaf bir not," dedi. "Bahse girerim bunu yazan Bay Marsh değil, onun kişiliğiyle hiç uyumlu değil. Peki, ama evde başka kim var? Bayan Marsh desek, onun düzenli, yöntem bilir bir genç bayan olduğunu biliyoruz."

O sırada zili duymuş olan Baker içeri girdi.

"Lütfen eşinizi de buraya çağırabilir miydiniz, yanıtlamanızı istediğimiz birkaç sorumuz olacak."

Baker dışarı çıktı ve birkaç dakika sonra yanında eşiyle döndü. Kadın ellerini önündeki önlüğüyle kuruluyordu. Yüzü ışıl ışıldı.

Poirot birkaç kısa cümleyle orada bulunmamızın nedenini açıkladı. Baker'lar yardımcı olmaya hazırlardı.

"Bayan Violet'ın hak ettiği mirası kaybetmesini elbette istemeyiz," dedi Bayan Baker. "Bir hastane vakfının her şeye sahip olacağını düşünmek bile korkunç."

Poirot ardı ardına sorularını yöneltmeye başladı. Evet, Bay ve Bayan Baker vasiyetnameyi tanık olarak imzaladıklarını anımsıyorlardı. Daha öncesinde ise Bay Baker hemen yakınlarındaki şehre iki hazır vasiyetname formu satın almaya gönderilmişti.

Poirot heyecanla, "İki mi?" diye sordu.

Bay Baker, "Evet, beyefendi yazarken bir yanlışlık olabileceği olasılığını göz önünde bulundurarak iki vasiyetname formu aldırmıştı," dedi. "Bundan eminim. Ama biz yalnızca birini imzaladık..."

"O sırada saat kaçtı?"

Bay Baker hafızasını yoklamaya başladı. Düşünüyordu. Karısı ondan daha atik çıktı.

"O sırada kakao için sütü henüz ocağa koymuştum yani saat tam on birdi. Anımsamıyor musun? Hatta mutfağa döndüğümüzde süt taşmıştı."

"Peki ya sonra?"

"Bir saat kadar sonra Bay Andrew bizi yeniden yanına çağırdı. 'Bir yanlış yapmışım, yırtıp attım,' dedi. 'Her şeyi yeniden düzenlemem gerekti. Sizin de tekrar imza atmanız gerekiyor.' Denileni yaptık. Sonrasında da bize hatırı sayılır miktarda para verip şöyle dedi: 'Vasiyetnamemde size bir şey bırakmadım ama yaşadığım sürece her yıl aynı miktarda para alacaksınız, böylece ben öldüğümde bir birikiminiz olmuş olur.' Ve sözünü tuttu da."

Poirot hemen atıldı. "Siz ikinci kez imza attıktan sonra Bay Marsh ne yaptı? Anımsıyor musunuz?"

"Köye bize mal getiren tüccarlara borcunu ödemeye gitti."

Bundan bir sonuç çıkarmak pek olası değildi. Poirot farklı bir girişimde bulundu. Yazı masasının anahtarını gösterdi.

"Bu Bay Marsh'ın yazısı mı?"

Yanılmış olabilirim ama bana öyle geldi ki Baker yanıt vermeden önce kısa bir tereddüt yaşadı.

"Evet efendim."

Yalan söylüyor, diye düşündüm. İyi de neden?

"Bay Andrew evi kiraya verdi mi? Son üç yılda buraya gelen yabancı birileri oldu mu?"

"Hayır efendim."

"Peki ziyaretçi?"

"Yalnızca Bayan Violet."

"Yani bu odaya giren herhangi bir yabancı olmadı, öyle mi?"

"Hayır efendim."

Karısı hemen atılarak onu uyardı. "İşçileri unutuyorsun."

"İşçiler mi?" Poirot hızla Bayan Baker'a döndü. "Hangi işçiler?"

Bayan Baker yaklaşık olarak iki buçuk yıl önce eve çeşitli onarım işlerini halletmek üzere işçiler geldiğini anlattı. Ne gibi onarımlar yapıldığı konusunda pek bir bilgisi yoktu. Bay Marsh'ın geçici bir hevese kapılarak bu onarım işlerini yaptırdığını ve aslında yapılanların tamamen gereksiz olduğunu düşünüyordu. Bay Andrew, işçiler çalışırken ne onun ne de kocasının çalışma odasına girmesine izin vermemişti. Ne yazık ki işi üstlenen firmanın adını anımsamıyordu ama adamların Plymouth'tan geldiklerini biliyordu."

Baker'lar odadan çıktıktan sonra Poirot ellerini ovuşturarak, "İlerleme kaydettik, Hastings," dedi. "Artık Bay Marsh'ın ikinci bir

vasiyetname yaptığını ve buna uygun bir saklama yeri yaptırmak üzere Plymouth'tan işçi getirttiğini biliyoruz. Zemini araştırıp, duvarlara vuracağımız yerde doğruca Plymouth'a gitmemizde yarar var."

Biraz zorlansak da istediğimiz bilgiye ulaşmayı başardık. Birkaç denememin ardından Bay Marsh'ın anlaştığı firmayı bulduk.

Firmanın işçileri uzun yıllardır orada çalıyorlardı, dolayısıyla Bay Marsh'ın işinde çalışan iki işçiyi bulmakta zorlanmadık. İşi çok iyi anımsıyorlardı. Birkaç ufak onarım dışında eski tip şöminenin tuğlalarının tamamını dışarı çıkarmış, arkalarında boş bir alan bırakmış, sonra tuğlaları yapılan ek dışarıdan görülmeyecek şekilde yeniden örmüşlerdi. Bu yeni sistemde sondan ikinci tuğlaya basıldığında tuğlalar otomatik olarak yukarı kalkıyordu. Yapılan çok zor ve ağır bir işti, üstelik yaşlı adam da çok titizlenmişti. Bize bütün bunları anlatan Coghan adında, uzun boylu, ince, kır bıyıklı bir adamdı. Zeki birine benziyordu.

Heyecanla Crabtree Malikânesi'ne döndük. Moralimiz son derece yerindeydi. Hemen çalışma odasına kapanıp, yeni edindiğimiz bilgiler çerçevesinde işe koyulduk. Dıştan bakınca şöminenin tuğlalarında bir farklılık görmek gerçekten olanaksızdı ama söylendiği şekilde ikinci tuğlaya bastığımızda arkadaki boşluk kolayca açıldı.

Poirot umutla elini boşluğa uzattı. Tek bulabildiği küçük kırışık bir kâğıt parçasıydı.

"*Sacre*!" diye bağırdı hışımla. "Biri bizden önce gelmiş."

Kâğıdı dikkatle inceledik. Bu gerçekten de aradığımız vasiyetnameden kopmuş bir parça olmalıydı. Baker'ın imzası kısmen de olsa seçilebiliyordu ama hepsi bu kadardı işte.

Poirot iç çekerek hemen arkasındaki koltuğa çöktü. Eğer çabalarımız boşa çıkmamış olsa yüzündeki ifadenin neşeli olduğu bile söylenebilirdi.

"Bunu hiç anlamıyorum," diye homurdandı. "Vasiyetnameyi kim yırttı? Ne amaçla?"

"Baker'lar olamaz mı?" dedim.

"*Pourquoi?*[1] Vasiyetnamenin onlara sağlayacağı bir yarar yok. Ayrıca buranın bir hastane vakfına devredilmesindense Bayan Marsh'ın olmasını yeğlerler, aksi takdirde işlerine son verilebilir. Hastane vakfının çıkarı var, evet... ama bir kuruluş böyle bir şey yapmış olmakla suçlanamaz ki?"

"Belki de ihtiyar adam fikir değiştirip kendisi yırttı."

Poirot ayağa kalktı, her zamanki özenle dizlerindeki tozları silkeledi.

"Aslında bu olabilir," dedi. "Ender iyi tahminlerinden biri, Hastings. Neyse, artık burada yapabileceğimiz bir şey yok. Yapılabilecek her şeyi yaptık. Kendimizi müteveffa Bay Andrew Marsh'ın yerine koyup, onun gibi düşünmeyi başardık; oyununu bozduk ama ne yazık ki bu başarımızın yeğenine bir yararı yok."

Doğruca istasyona gittiysek de ekspres treni kaçırdık. Bir sonraki trene bindik. Poirot üzgün ve mutsuzdu. Bense yorgundum, köşeye çekilip uyukladım. Birden, tam Taunton İstasyonu'ndan ayrıldığımız sırada Poirot'nun çığlığıyla uyandım.

"Canlan, Hastings! Uyan ve fırla! Haydi fırla!"

Nasıl oldu hiç bilemiyorum ama bir an sonra perondaydık; eşyasız ve şapkasız. Tren gecenin karanlığında kayboldu. Öfkeliydim. Ama Poirot bunu umursamadı.

"Ne kadar aptalım!" diye bağırdı. "Benzersiz bir aptal! Bir daha asla küçük gri hücrelerimi övmeyeceğim."

"En azından bu iyi bir başlangıç," diye homurdandım. "Neler oluyor Tanrı aşkına?"

---

(1) Ne için?

Aklına bir şey geldiğinde her zaman olduğu gibi Poirot yine beni umursamadı.

"Tüccarların alacak defterleri, onları hiç hesaba katmadım, tamamen unuttum. İyi ama nerede? Nerede? Neyse, bu kez yanılmayacağım. Hemen geri dönmeliyiz."

Bunu söylemek yapmaktan çok kolaydı. Ağır bir trenle Exeter'e ulaşmayı başardık, orada ise Poirot bir araba kiraladı. Crabtree Malikânesi'ne sabahın ilk ışıklarıyla birlikte vardık. Uykudan uyandırdığımız Baker'ların çok şaşırdıklarını söylememe sanırım gerek bile yok. Poirot kimseyi umursamadan doğruca çalışma odasına gitti.

Sözde bir alçakgönüllülükle, "Çok büyük aptallık yaptığım kesin," dedi. "Ama bu binde bir olan bir durum ve artık çözümü biliyorum."

Doğruca yazı masasına gitti, anahtara uzanıp küçük, eski zarfı aldı. Ona bakıyor ama hiçbir şey anlamıyordum. Bu küçük zarfın içinde koskoca vasiyetname formunu bulmayı umuyor olamazdı herhalde. Büyük bir özenle zarfı tutkallı yerlerinden açtı, düz bir kâğıt haline getirdi. Sonra ateşi yaktı ve kâğıdın iç kısmını alevlere doğru tuttu. Birkaç dakika içinde kâğıtta harfler belirmeye başladı.

Poirot zafer sevinciyle, "Bak, *mon ami*!" diye haykırdı.

Baktım. Kâğıtta yalnızca birkaç satır yazılıydı ve yazan kişi tüm mirasını Bayan Violet Marsh'a bıraktığını belirtiyordu. Vasiyetnamenin tarihi 25 Mart saat 12.30'du ve tanık olarak da şekerci Albert Pike ve ev hanımı eşi Jessie Pike'ın imzaları vardı.

"İyi de bu yasal mı?" diye sordum.

"Bildiğim kadarıyla kişilerin vasiyetnamelerini gizli yapmalarını ve görünmeyen mürekkeple yazmalarını engelleyen bir yasa yok. Vasiyetnameyi yapanın amacı açıkça belli ve mirasçı da yaşayan tek akrabası. İhtiyar adamın çok zeki olduğunu kabul etmemiz gerekiyor. Araştıracak kişinin atacağı her adımı öngörmüş ve ben de iflah

olmaz bir aptal olarak bu tuzağa düştüm. Bay Marsh iki vasiyetname formu aldı, uşağa iki kez imzalattı, sonra vasiyetini kirli bir zarfın iç kısmına yazdı ve yanında bu vasiyetle ve vasiyeti yazdığı görünmez mürekkebin bulunduğu dolmakalemle borçları ödemek bahanesiyle dışarı çıktı. Sonra bir şekilde şekerci ve karısının kendi imzasının altını imzalamalarını sağladı. Ardından eve döndü, zarfı anahtara iliştirdi ve kendi kendine ölesiye kıkırdadı.

Eğer yeğeni bu küçük oyunu keşfetmeyi başarırsa, kendi yaşamını kendi belirleme ve tahsil yapma konusundaki haklılığını kanıtlamış olacak ve o da ona gönül rahatlığıyla servetini bırakacaktı.

Ağır ağır, "İyi de bunu keşfeden yeğeni değil, öyle değil mi?" dedim. "Bence bu hiç adil değil. Aslında kazanan yaşlı adam."

"Hayır Hastings! Yanlış mantık yürütüyorsun. Bayan Marsh zekâsının kıvraklığını ve kadınlar için okumanın ne denli önemli ve değerli olduğunu bu olayda *benden* yardım almak isteyerek kanıtladı. İşi daima uzmanına bırakmak gerekir. O akıllı bir kadın ve parayı hak ettiğini kanıtladı."

Gerçekten ama gerçekten ihtiyar Andrew Marsh'ın da yaşıyor olsa aynı şekilde düşünüp düşünmeyeceğini çok merak ediyordum.

SON

